

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WE WROCŁAWIU**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU**

DLA NADLEŚNICTWA OŁAWA

na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r.

**OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W BRZEGU**

Prognozę opracowała:

.....
mgr inż. Katarzyna Drozd

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Sprawdził:

Zastępca Dyrektora Oddziału

.....
mgr inż. Marek Matyjaszczyk

Akceptuje:

Dyrektor Oddziału

.....
mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2024

Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na okres od 01.01.2024 do 31.12.2033 opracowano na podstawie umowy nr EZ.271.8.2022 z dnia 30.05.2022 r. zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 90, 50-357 Wrocław, a Przedsiębiorstwem Państwowym Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Sękocinie Starym Oddział w Brzegu z siedzibą w Brzegu, ul. Piastowska 9, 49-300 Brzeg.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

dotyczące Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r.

Zgodnie z art. 51 ust.2 pkt 1 lit. f z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2023 poz. 1094) autor prognozy oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2.

Autor prognozy jest świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor

mgr inż. Katarzyna Drozd

.....
(miejscowość, data, podpis)

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	8
II. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	9
III. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	32
IV. INFORMACJE OGÓLNE.....	37
IV.1. Położenie nadleśnictwa.....	37
IV.2. Podstawa formalno-prawna prognozy.....	37
IV.2.1. Akty prawa krajowego	37
IV.2.2. Akty prawa wspólnotowego	40
IV.2.3. Akty porozumień międzynarodowych	40
IV.3. Zakres prognozy	42
IV.4. Zawartość projektu Planu Urządzenia Lasu	44
IV.5. Główne cele projektu Planu Urządzenia Lasu	50
IV.6. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	51
IV.6.1. Metodyka przypisania wskazań gospodarczych do przedmiotów ochrony.....	51
IV.6.2. Kryteria i sposób oceny wpływu realizacji zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	52
IV.6.3. Źródła informacji na temat chronionych i cennych gatunków roślin i zwierząt	53
IV.6.4. Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000 oraz siedlisk przyrodniczych	54
IV.7. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu PUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania	55
IV.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu PUL.....	55
IV.9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu PUL	56
IV.10. Powiązania projektu Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	62
V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	65
V.1. Istniejący stan środowiska w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	65
V.1.1. Różnorodność biologiczna	65
V.1.2. Ludzie	65
V.1.3. Zwierzęta.....	66
V.1.4. Rośliny i grzyby.....	74
V.1.5. Wody	77
V.1.6. Klimat	77
V.1.7. Powietrze	78
V.1.8. Powierzchnia ziemi.....	79
V.1.9. Zasoby naturalne.....	81
V.1.10. Zabytki i dobra materialne	83
V.1.11. Wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu PUL.....	130
V.1.11.1. Rezerваты przyrody.....	130
V.1.11.2. Obszary Natura 2000.....	135

V.1.11.3.	Pomniki przyrody.....	159
V.1.11.4.	Użytki ekologiczne.....	161
V.2.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu PUL	165
V.3.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu	167
V.4.	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	168
V.4.1.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.....	168
V.4.2.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem pozytywnym	169
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000		170
VI.1.	Wpływ zapisów projektu PUL wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	170
VI.2.	Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	170
VI.2.1.	Analiza wpływu zapisów PUL na strukturę gatunkową drzewostanów na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000	171
VI.2.2.	Analiza wpływu wskazań gospodarczych projektu PUL na siedliska przyrodnicze w specjalnych obszarach ochrony siedlisk.....	172
VI.2.2.1.	Grądy w Dolinie Odry PLH020017	172
VI.2.2.2.	Lasy Grędzińskie PLH020081.....	181
VI.2.2.3.	Dąbrowy Janikowskie PLH020089	186
VI.2.3.	Prognoza oddziaływania projektu PUL na gatunki zwierząt (przedmioty ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk (SOO) oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków (OSO)).....	191
VI.2.4.	Przewidywane oddziaływanie zapisów projektu PUL na integralność obszarów Natura 2000	210
VI.3.	Wpływ ustaleń projektu PUL na inne formy ochrony przyrody	210
VI.4.	Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na środowisko	211
VI.4.1.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	211
VI.4.2.	Oddziaływanie na ludzi	217
VI.4.3.	Oddziaływanie na wodę	218
VI.4.4.	Oddziaływanie na powietrze.....	218
VI.4.5.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	219
VI.4.6.	Oddziaływanie na krajobraz	219
VI.4.7.	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów	220
VI.4.8.	Oddziaływanie na zwierzęta i ich siedliska.....	233
VI.4.9.	Oddziaływanie na klimat.....	254
VI.4.10.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	254
VI.4.11.	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	256
VI.4.12.	Zestawienie zbiorcze wpływu projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	335
VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL		336
VII.1.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu PUL na środowisko	336

VII.2.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie PUL.....	350
VII.3.	Trudności napotkane podczas sporządzania prognozy.....	352
VII.4.	Wnioski końcowe	353
VIII.	LITERATURA.....	354

SPIS TABEL

Tab. 1.	Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława ..	47
Tab. 2.	Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania PUL i zadań wynikających z projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława	48
Tab. 3.	Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Oława	49
Tab. 4.	Wykaz obiektów i obszarów (archeologicznych, historycznych i kulturowych) wpisanych do rejestru zabytków zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława	86
Tab. 5.	Wykaz dóbr materialnych oraz chronionych układów przestrzennych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława	95
Tab. 6.	Identyfikacja zagrożeń oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na terenie rezerwatu przyrody „Łacha Jelcz” wg załącznika do Zarządzenia Nr 9.2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2021 r.	132
Tab. 7.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. ; Dz.U 2017 poz. 975)	138
Tab. 8.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.; Dz.U. 2021 poz. 2208)	145
Tab. 9.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r.; Dz.U 2023 poz. 1770)	150
Tab. 10.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r.; Dz. U. z 2017 poz. 1416)	155
Tab. 11.	Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002	159
Tab. 12.	Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława	159
Tab. 13.	Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława.....	162
Tab. 14.	Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 ze składami naturalnych typów lasu	171
Tab. 15.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	172
Tab. 16.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017	173

Tab. 17.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	181
Tab. 18.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081..	182
Tab. 19.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	186
Tab. 20.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089	187
Tab. 21.	Zestawienie projektowanych wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych z siedliskami przyrodniczymi (przedmioty ochrony) na poziomie wszystkich obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Oława	190
Tab. 22.	Ocena zapisów projektu PUL na gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk (SOO) - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081, Dąbrowy Janikowskie PLH020089	191
Tab. 23.	Ocena zapisów projektu PUL na gatunki ptaków stanowiące przedmioty ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków (OSO) Grądy Odrzańskie PLB020002.....	207
Tab. 24.	Planowane wskazania gospodarcze w obrębie wydzieli leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 oraz w obszarach Natura 2000, gdzie siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony.....	216
Tab. 25.	Zestawienie chronionych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława	222
Tab. 26.	Zestawienie zapisów projektu PUL w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława.....	248
Tab. 27.	Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Oława.....	255
Tab. 28.	Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oława - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu	255
Tab. 29.	Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława dla powierzchni leśnych z obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków	258
Tab. 30.	Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława dla powierzchni leśnych z dobrami materialnymi i chronionymi układami przestrzennymi	267
Tab. 31.	Macierz przewidywanego oddziaływania projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława.....	335
Tab. 32.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu PUL i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ	339

SPIS RYCIN

Ryc. 1.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Oława	81
Ryc. 2.	Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych składów gatunkowych w Nadleśnictwie Oława.....	82
Ryc. 3.	Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oława.....	83
Ryc. 4.	Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017	141
Ryc. 5.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017	142
Ryc. 6.	Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017.....	143
Ryc. 7.	Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.....	147
Ryc. 8.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081	147
Ryc. 9.	Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081	148
Ryc. 10.	Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089	151
Ryc. 11.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089	152
Ryc. 12.	Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089.....	153
Ryc. 13.	Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002	157
Ryc. 14.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002	158
Ryc. 15.	Stan zasobów drzewnych oraz jego prognoza dla Nadleśnictwa Oława.....	256

I. WSTĘP

Konieczność opracowania dla projektu Planu Urządzenia Lasu prognozy oddziaływania na środowisko wynika bezpośrednio z art. 46 p. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1094; Dz.U. 2023 poz. 1890 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy opracowujące projekty planów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków ich realizacji.

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko jest:

- określenie wpływu zaprojektowanych w projekcie planu działań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
- ocena stopnia uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie Planu Urządzenia Lasu;
- przewidzenie ewentualnych skutków realizacji Planu Urządzenia Lasu i ich oceny pod względem ochrony przyrody, jak i gospodarki leśnej;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów planu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność oraz pozostałe, cenne komponenty przyrodnicze.

Gdziekolwiek w tekście niniejszego opracowania jest mowa o „projekcie planu”, „projekcie PUL” lub „projekcie planu urządzenia” dotyczy to projektu Planu Urządzenia Lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033. Tam, gdzie mowa jest o „prognozie” dotyczy to prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033.

II. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą do sporządzenia prognozy jest umowa zawarta pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu na sporządzenie projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Natomiast podstawą prawną zakresu i stopnia szczegółowości prognozy są zapisy art. 51 i 52 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1094; Dz.U. 2023 poz. 1890 z późn. zm.), a także uzgodnienie zawarte pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo WPN.411.5.2021.KM z dnia 19 listopada 2021 r.) oraz uzgodnienie zawarte pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zawarte w piśmie ZNS.9022.4.77.2021.MŚ z dnia 2 września 2021 r.

Głównym celem opracowanej prognozy było przeprowadzenie analizy zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. W trakcie analiz badano czy zapisy w odpowiedni sposób gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego, tj. czy wystarczająco przewidują zapobieganie potencjalnym szkodom w środowisku, a przede wszystkim znacząco negatywnym oddziaływaniom i czy sprzyjają trwałemu zachowaniu zasobów przyrodniczych.

Przy sporządzaniu prognozy analizowano zapisy zamieszczone w projekcie planu, w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i w warstwach numerycznych. W metodyce opracowania szczegółowo opisano sposób przypisania wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie Planu Urządzenia Lasu do przedmiotów ochrony. Ponadto przedstawiono w tej części kryteria oceny oddziaływania zapisów projektu planu na cele, przedmioty ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto o informacje o rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótkoterminowo, średnioterminowo lub długoterminowo. W uzasadnionych przypadkach wskazywano na możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego lub pośredniego lub też na brak takiej możliwości. Do wyników przeprowadzonych analiz dodano wskazówki o sposobach minimalizacji potencjalnie

negatywnego oddziaływania określonego zapisu projektu PUL na przedmioty ochrony. Ocenę i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej, doświadczeniu praktycznym zespołu ekspertów i konsultantów uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujących na nim problemów ochrony przyrody. Wyniki prac zestawiono w tabelach, wykresach i formie opisów.

Dokument prognozy został podzielony na osiem głównych rozdziałów. Pierwsze cztery opisują ogólne założenia opracowania, objaśniają zastosowane w obszernym dokumencie skróty i pojęcia oraz odnoszą się do podstaw prawnych decydujących o formie i zawartości opracowania. Piąty rozdział: V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA zawiera dokładną charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, w stosunku do których rozważa się w kolejnej części opracowania możliwość wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań zapisów projektu PUL. W tym rozdziale opisana zostaje również sytuacja, w której Plan Urządzenia Lasu nie będzie realizowany na gruncie i konsekwencje takiego teoretycznego założenia.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława znajduje się szereg obszarów i obiektów objętych ochroną prawną. Do takich obszarów należą: 4 rezerваты przyrody - „Grodzisko Ryczyńskie”, „Kanigóra”, „Łacha Jelcz”, „Zwierzyniec”, 4 obszary Natura 2000 - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081, Dąbrowy Janikowskie PLH020089, Grądy Odrzańskie PLB020002, 3 użytki ekologiczne - „Jezioro Dziewicze”, „Jezioro Panieńskie”, „Stanowisko występowania zimowita jesiennego”. Zebrano również informacje dotyczące występowania na gruntach w zarządzie nadleśnictwa chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz pomników przyrody, a także dóbr materialnych o wartości historycznej i kulturowej.

Rozdział szósty prognozy VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000 to część opracowania, w której dokonano przede wszystkim szczegółowej analizy wpływu zapisów projektu planu na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów.

W obszarach Natura 2000: Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Dąbrowy Janikowskie PLH020089, Grądy Odrzańskie PLB020002 projekt PUL uwzględnił zapisy planów (i projektów planów) zadań ochronnych określających ograniczenia w gospodarce leśnej na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków (w tym ptaków) stanowiących przedmioty ochrony wskazanych ostoj, a także wyniki ekspertyzy chiropterologicznej dotyczącej przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 udostępnionej przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 lokalizację siedlisk przyrodniczych na gruntach

w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława z 2023 r.

Ochrona chronionych gatunków roślin grzybów i zwierząt, siedlisk przyrodniczych oraz pozostałych elementów środowiska przyrodniczego i środowiska kulturowego w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ich ochronę.

Niektóre zapisy projektu PUL wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować przewidywane negatywne ich oddziaływanie. W celu przeciwdziałania wystąpieniu potencjalnie negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na siedliska przyrodnicze lub gatunki będące przedmiotami ochrony ostoi siedliskowych lub ostoi ptasiej w efekcie analiz sformułowano następujące działania minimalizujące:

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia, pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się ochronę płatów siedliska oraz utrzymanie we właściwym stanie strefy brzegowej tych płatów. Dotyczy to wydz. 152 h, 152 j, 174 d, 273 a, 273 b, 273 c, 311 b, 158 g, 158 j, 159 i (obr. 1).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 9170 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo:

1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądu zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądu (gatunki obce ekologicznie i geograficznie).
2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 91F0 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo:

1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem łęgowych lasów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie).
2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się:

1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez kozioroga dębosza. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.
2. Utrzymanie drzew zasiedlonych w odpowiednim nasłonecznieniu poprzez usuwanie zacieniających drzew oraz podrostów i podszytów.
3. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, pojedynczych drzew, przede wszystkim dęby, lipy, wierzby, zwłaszcza osobniki o dużych rozmiarach, a także rozpieracze, które zapewnią rozwój środowiska chrząszczy w przyszłości.

Dotyczy to wydz. 38 b, 152 b, 158 g, 164 h, 176 f, 190 b, 205 h, 205 i, 212 h, 317 k (obr. 1).

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) na powierzchniach, na których zlokalizowane są schrony stanowiące miejsce zimowania nietoperzy, zaleca się pozostawienie odpowiedniego buforu drzew wokół tych obiektów, w celu utrzymania właściwego mikroklimatu i umożliwienia dolotu nietoperzy do zimowiska. Dotyczy to wydz. 51 c, d (obr. 1).

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 330 d, 330 h, 333 a, 335 a, 336 h, 337 b (obr. 2).

2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 333 a, 335 a, 336 h, (obr. 2).

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, 327 d (obr. 2).

2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, (obr. 2).

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem kwaśnych dąbrów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz. 111 c, 145 h (obr. 1).

2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody

w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz. 111 c (obr. 1).

3. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się odstąpienie od cicia rębego w pasie drzewostanu położonego wzdłuż drogi (w granicy ostoji przed 2023 r.), zaleca się także usuwanie gatunków obcych dla siedliska i pozostawianie w drzewostanie Db. Dotyczy to wydz. 111 c, 111 d, 111 g (obr. 1).

1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus*

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) zaleca się:

1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez jelonka rogacza. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.
2. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, martwych i zamierających dębów oraz ich pniaków, złomów i konarów, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

Dotyczy to wydz. 131 j, 146 c (obr. 1).

Cenne fragmenty rodzimej przyrody niestanowiące przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone i trzebieże późne) zaleca się odpowiednio chronić płyty siedliska 91E0 zlokalizowane w pns w (kępy Ol). Dotyczy to wydz. 19 i, 288 a, 232 b, 232 g (obr. 1).

W omawianej części prognozy ocenie poddano również zapisy projektu PUL w stosunku do pozostałych, obszarowych form ochrony przyrody oraz do pomników przyrody. Analiza wskazań gospodarczych w tym zakresie wykazała brak wpływu (wpływ neutralny) zapisów projektu PUL na większość z analizowanych obiektów. Wyjątek stanowią pomniki przyrody, dla części z nich projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych, dla pozostałych powierzchni planowane są trzebieże późne. W trakcie tych zabiegów pomniki przyrody będą odpowiednio chronione. Jednak by uniknąć potencjalnego uszkodzenia pni chronionych drzew w wyniku planowanych prac sformułowano działania minimalizujące. Analizie poddano również powierzchnie w sąsiedztwie obszarowych form ochrony przyrody, dla użytków ekologicznych zalecono dodatkową ochronę ze względu na projektowane prace na powierzchniach w sąsiedztwie tych obiektów. Przeprowadzono także

analizę zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łacha Jelcz”, które wykazują pewne nieścisłości, które należy wyjaśnić z organem wydającym zadania ochronne. Sformułowano następujące działania minimalizujące:

Rezerwat przyrody „Łacha Jelcz”

Przed przystąpieniem do realizacji działań ochronnych zaplanowanych w rezerwacie „Łacha Jelcz” zaleca się wyjaśnić rozbieżności w zarządzeniu dotyczącym tych zadań (zarządzenie wydane przez RDOŚ we Wrocławiu).

Użytek ekologiczny „Stanowisko występowania zimowita jesiennego” oraz Użytek ekologiczny „Jezioro Panieńskie”

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) przewidziane do pozostawienia biogrupy zaleca się lokalizować od strony użytku ekologicznego. Dotyczy to wydz. 174 d, 275 j (obr. 1).

Pomniki przyrody

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieży późnych) zaleca się odpowiednio chronić pomniki przyrody, nie lokalizować szlaków operacyjnych i nie składować drewna w ich bezpośrednim otoczeniu. Należy stosować się do zakazów opisanych w aktach powołujących chronione obiekty, które wskazują m.in., że ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg ochrony i systemu korzeniowego nie mniejszej niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa. Dotyczy to wydz. 153 d, 153 k, 154 i, 281A a (obr. 1).

W zakresie oddziaływania zapisów projektu PUL na różnorodność biologiczną istotnym aspektem było zabezpieczenie na powierzchniach leśnych stanowisk cennych gatunków roślin i grzybów lub miejsc rozrodu chronionych gatunków zwierząt. W przypadku cennych gatunków roślin już na etapie planowania wskazań gospodarczych w projekcie PUL w większości przypadków zostały uwzględnione ich potrzeby ochronne. W sytuacji przewidywanego potencjalnie negatywnego oddziaływania sformułowano działania minimalizujące.

Ogólne działania minimalizujące dla stanowisk z chronionymi gatunkami roślin i grzybów:

Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując

negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków roślin i grzybów.

Dla grupy storczykowatych:

Buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 172 b (obr. 1).

Gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 154 h, 160 d, 172 c, 199 a, 214 a (obr. 1).

Kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 276 d (obr. 1).

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 41 b, 74 l, 153 d, 291 r, 311 a (obr. 1).

Kukułka (storczyk) plamista *Dactylorhiza maculata*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 166A b (obr. 1).

Dla pozostałych cennych i rzadkich gatunków roślin i mszaków:

Bagno zwyczajne *Ledum palustre*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 336 h (obr. 2).

Cis pospolity *Taxus baccata*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 164 c (obr. 2).

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się chronić widoczne stanowiska chronionego gatunku poprzez ujęcie najlepiej rozwiniętych płatów gatunku w biogrupy. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 174 d, 315 b, 317 k, 188 d, 202 g, 224 d, 250 g (obr. 1).

Gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d (obr. 1).

Lilia złotogłów *Lilium martagon*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 285 b (obr. 1).

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 184 i, 242 f, 243 a (obr. 1).

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d, 265 c, 272 c, 274 b, 274 f, 276 d, 314 c, 315 b, 316 d, 316 g, 317 k, 200 b, 213 j, 213 k, 213 l, 214 b, 214 d, 214 g, 224 d, 224 g, 226 a, 227 b, 227 g, 238 a, 239 b, 239 i, 240 a, 241 b, 241 c, 244 a, 244 f, 249 a, 250 a, 250 b, 250 c, 250 g (obr. 1) oraz 316 a, 317 i, 325 b, 325 c (obr. 2).

Wawrzynek wilczeliwo *Daphne mezereum*

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 209 b, 218 i (obr. 2).

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 18 d (obr. 1) oraz 315 i, 317 a, 319 b, 328 b, 329 d, 329 f, 209 a, 210 i, 210 k, 195 c, 356 a, 356 h (obr. 2).

Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 74 d, 99 c, 146 c (obr. 2).

Zwislik maczugowaty *Anomodon attenuatus*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Dotyczy to wydz. 243 a (obr. 1).

Zwislik maczugowaty *Anomodon attenuatus* oraz Zwislik wiciowy *Anomodon viticulosus*

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 241 c (obr. 1).

Przedstawiona w prognozie analiza oddziaływania projektu PUL na poszczególne gatunki zwierząt pozwoliła stwierdzić, że zapisy projektu planu nie są szkodliwe i pozwolą na zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk. W wielu miejscach będzie to jednak warunkowane uwzględnieniem w trakcie realizacji prac leśnych wytycznych ochronnych zawartych w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oława oraz dodatkowo sformułowanych działań minimalizujących.

Ogólne działania minimalizujące dla stanowisk i siedlisk z chronionymi gatunkami zwierząt: Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt.

Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

gadożer *Circaetus gallicus* (zał. I DP), orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (zał. I DP), włochatka *Aegolius funereus* (zał. I DP), wilk *Canis lupus* (zał. II, IV, V DS).

Zaleca się:

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gadożera zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–30.09

(za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania orlika krzykliwego zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 100 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–31.08 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośчатки zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 50 m od gniazda (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Gatunek ten podlega okresowej ochronie strefowej w terminie 01.04-31.08 obejmującej miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoji, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

bielik *Haliaeetus albicilla* (zał. I DP), bocian czarny *Ciconia nigra* (zał. I DP), kania czarna *Milvus migrans* (zał. I DP), kania ruda *Milvus milvus* (zał. I DP).

Zaleca się:

A075 bielik *Haliaeetus albicilla* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/4/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, pielęgnacje upraw, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem

ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A073 kania czarna *Milvus migrans* oraz A030 bocian czarny *Ciconia nigra* -Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/6/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08.dla kani czarnej oraz od 15.03 do 31.08 dla bociana czarnego, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A073 kania czarna *Milvus migrans* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/7/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A074 kania ruda *Milvus milvus* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/8/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A073 kania czarna *Milvus migrans* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/9/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A073 kania czarna *Milvus migrans* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/10/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A073 kania czarna *Milvus migrans* - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/12/08 z dnia 11 lipca 2008 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A075 bielik *Haliaeetus albicilla* - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.5.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A030 bocian czarny *Ciconia nigra* - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.9.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A030 bocian czarny *Ciconia nigra* - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.11.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A075 bielik *Haliaeetus albicilla* - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.13.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, pielęgnacje upraw, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

A075 bielik *Haliaeetus albicilla* - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.12.2021.MK.3 z dnia 16 czerwca 2023 r.

Planowane zabiegi gospodarcze (rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku:

borowiaczek *Nyctalus leisleri* (zał. IV DS), borowiec wielki *Nyctalus noctula* (zał. IV DS), gacek brunatny *Plecotus auritus* (zał. IV DS), gacek szary *Plecotus austriacus* (zał. IV DS), karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus* (zał. IV DS), karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* (zał. IV DS), karlik większy *Pipistrellus nathusii* (zał. IV DS), mopek *Barbastella barbastellus* (zał. II, IV DS), mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus* (zał. IV DS), nocek Alkatoe *Myotis alcathoe* (zał. IV DS), nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* (zał. II, IV DS), nocek Brandta *Myotis brandtii* (zał. IV DS), nocek duży *Myotis myotis* (zał. II, IV DS), nocek Natterera *Myotis nattereri* (zał. IV DS), nocek wąsatek *Myotis mystacinus* (zał. IV DS.), orzesznica *Musccardinus avellanarius* (zał. IV DS), popielica *Glis glis*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (zał. I DP), dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius* (zał. I DP), dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (zał. I DP), dzięciołek *Dryobates minor*, krętogłów *Jynx torquilla*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (zał. I DP), muchołówka mała *Ficedula parva* (zał. I DP), muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula*

hypoleuca, puszczyk *Strix aluco*, siniak *Columba oenas* (zał. IIB DP), jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, trzmiełojad *Pernis apivorus* (zał. I DP), kruk *Corvus corax*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (zał. II, IV DS), pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (zał. II, IV DS), dąbrowiec samotnik *Akimerus schaefferi*, jelonek rogacz *Lucanus cervus* (zał. II DS), kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*.

Zaleca się:

1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej należy dokonać przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd, gniazd wieloletnich i jednorocznych, zasiedlonych dziupli w koronach drzew i innych stanowisk chronionych gatunków ptaków i zwierząt, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.
2. Należy poinformować osoby wykonujące prace leśne o obowiązku ochrony stanowisk chronionych gatunków zwierząt i gniazd ptaków w koronach drzew i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych gniazd i stanowisk.
3. W trakcie realizacji trzebieży oraz zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych zaleca się pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych, biocenotycznych.
4. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.
5. W starych drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać całego podszytu leszczynowego w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.
6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.
7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.

Gatunki zwierząt związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby):

nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme* (zał. II, IV DS), nocek rudy *Myotis daubentonii* (zał. IV DS), bóbr europejski *Castor fiber* (zał. II, IV, V DS), rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra

Lutra lutra (zał. II, IV DS), zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*, nurogęś *Mergus merganser* (zał. IIB DP), samotnik *Tringa ochropus*, zimorodek *Alcedo atthis* (zał. I DP), żuraw *Grus grus* (zał. I DP), ropucha zielona *Bufo viridis* (zał. IV DS), rzekotka drzewna *Hyla arborea* (zał. IV DS), żaba moczarowa *Rana arvalis* (zał. IV DS), ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* (zał. IV DS), jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (zał. IV DS), jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*, barczatka kataks *Eriogaster catax* (zał. II, IV DS), przeplatka maturna *Euphydryas maturna* (zał. II, IV DS), białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus* (zał. I DP), lerka *Lullula arborea* (zał. I DP).

Zaleca się:

1. Kształtować wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.
2. Wzdłuż cieków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne lub podyktowane względami bezpieczeństwa.
3. Nie należy stosować rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
4. Nie prowadzić zrywki korytami naturalnych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.
5. Szlaki operacyjne projektować z wykorzystaniem istniejących już szlaków operacyjnych lub luk w drzewostanie, w odległości minimum 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.
6. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz migracji zwierząt.
7. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.
8. W stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego pozostawiać torfowiska i źródłiska oraz śródleśne zbiorniki i cieki wodne.
9. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.
10. Zachowywać obrzeża lasów wilgotnych i lęgowych z dominacją jesionu w dobrej kondycji zdrowotnej, które mogą stanowić potencjalne siedliska przeplatki maturny oraz utrzymywać mozaikowy charakter drzewostanów w dolinach rzecznych.
11. Zachowywać okrajkowe zarośla z śliwą tarniną i głogiem, stanowiące potencjalne siedliska barczatki kataks.

Analiza zapisów projektu PUL objęła szczegółowo również powierzchnie, które według danych wojewódzkiego rejestru zabytków zlokalizowane są w granicach chronionych obiektów. Wszystkie te powierzchnie projekt PUL pozostawia bez wskazań gospodarczych.

Analiza zapisów projektu PUL objęła szczegółowo również miejsca, w których na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowane są dobra materialne o wartości kulturowej. Na większości powierzchni leśnych z zabytkami nie są planowane żadne wskazania gospodarcze. Dla pozostałych miejsc sformułowano następujące działania minimalizujące:

Kamień pamiątkowy, napis w języku niemieckim „Upadek 18.08.1933”, Tablica kamienna, Kamień upamiętniający zastrzelenie lisa przez króla Prus, Tablica kamienna z napisem

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 27 d, 71 l, 114 c (obr. 1) oraz 133 d (obr. 2).

Kamień pamiątkowy, napis zatarty, Kamień z napisem, Kapliczka, Krzyż betonowy, Bunkier, Ruiny bunkra, Schron, Schron, Bunkier, Ruiny bunkra, Strzelnica, Tablica kamienna z napisem, Tablica kamienna z napisem

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 27 c, 51 c, 77 d, 87 a, 105 a, 106 a, 212 h, 245 a, 245 b (obr. 1) oraz 99 b, 99 d (obr. 2).

Kamień z krzyżem, Kamień z napisem, Tablica kamienna upamiętniająca postrzelenie śmiertelne przez kłusownika Nadleśniczego Hinze

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 45 g, 60 j, 69 c (obr. 1).

Krzyż pokutny

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego. Dotyczy to wydz. 233 b (obr. 1).

Analiza zapisów projektu PUL objęła szczegółowo również chronione obszary i układy przestrzenne wskazywane w dokumentach planistycznych gmin z obszaru nadleśnictwa. Na większości powierzchni leśnych z walorami kulturowymi i historycznymi obszarami nie są planowane żadne wskazania gospodarcze. Dla pozostałych miejsc sformułowano następujące działania minimalizujące:

Strefa „K” ochrony krajobrazu - Uchwała Nr XIX/148/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kruszowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 1869).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne rębnie zupełne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 63 g, 72 h, j, 73 a, b, c, d, f (obr. 2).

Strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a, b (obr. 2).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radziszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5049).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 172 k, z, ax (obr. 2).

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a (obr. 2).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiązów. Uchwała Nr VIII/79/2015 Rady Miasta i Gminy Wiązów z dnia 30 czerwca 2015 r.

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 244 d, f, 245 j, n, 246 d, f, h, i (obr. 1).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr VIII/41/2019 Rady Gminy Oława z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2019 r. poz. 2666) .

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 237 m, n, 240 d (obr. 1).

Strefa „K” ochrony konserwatorskiej - Uchwała Nr XXVII.183.2012 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 28 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Nowy Dwór, gmina Jelcz-Laskowice, zwanego dalej „MPZP Nowy Dwór” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 1235). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 21 c, h, 22 a (obr. 1).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XVI.92.2011 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 26 października 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Chwałowice, gmina Jelcz-Laskowice – „MPZP Chwałowice II” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 30). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 243A d, f, i (obr. 2).

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 5 a, 54A d (obr. 1) oraz 178 g, 243A d, f (obr. 2).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 368 i, 369 f, g, 381 a, b, 382 b, c, d, f, 383 b, c, d, h, 355 a, b, d, 356 a, b, c, d, f, g, h, i, 357 c, d, f, g, h, i, 358 a, d, f, g, h, i, k, l, 345 b, c, d, f, 346 f, g, i, 347 i, j, 348 g, h (obr. 2), a także oddz.13, 13A, 55, 56, 57, 75 (obr. 1) oraz 181-185, 191-195, 201, 202, 178-180, 186-190, 196-200, 203-243, 243A, 246-250, 253-258, 260-265, 269-273, 276-286, 289-313 (obr. 2).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 250 a, b, c, g (obr. 1).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LV/375/2018 Rady Gminy Oława z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Gać, Psary, Maszków w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 4414).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 232 a, 233 b, c, d, f, h, n, o, p, w, x, y (obr. 1).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LXVII/406/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Psary w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 3180).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 233 b, h, j, m, n, w, x, y (obr. 1).

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496).

Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 133 o, 166A b, c, d (obr. 1).

W przypadku stanowisk archeologicznych i stref ochrony wykazanych w opracowaniu archeologicznym „Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” 01.01.2024 r. należy stosować się do zapisów i wskazań ochronnych zawartych w tym dokumencie i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków.

Poniżej przytoczono jedynie ogólne wytyczne co do ochrony stanowisk archeologicznych w powiązaniu z grupami planowanych zabiegów gospodarczych (za: „Zasobem Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.):

Wskazania zostały podzielone na 4 grupy ze względu na stopień ingerencji w warstwy potencjalnego zalegania materiału archeologicznego. Grupy te przedstawiają się następująco:

1. Grupująca cięcia rębne, zabiegi agrotechniczne i odnowienia. Jest to grupa najbardziej newralgiczna dla istnienia obiektów archeologicznych ze względu na największą ingerencję w wierzchnie warstwy gleby. W takim wypadku istnieje duże ryzyko naruszenia ich specyficznej formy. Wychodząc naprzeciw wytycznym wskazań konserwatorskich, prace prowadzone w strefach ochrony dla tej grupy zabiegów gospodarczych powinny być skonsultowane z konserwatorem zabytków. Do podstawowych założeń przedstawionych konserwatorowi w przypadku rębni winno stanowić wyznaczenie szlaków zrywkowych omijających chroniony obiekt. Zakazuje się w takim przypadku przejazdu ciężkiego sprzętu przez dane stanowisko archeologiczne. Proponuje się wyrób sortymentów na miejscu i wywóz jego w sposób niezagrożający uszkodzeniu wierzchniej warstwy gleby. W miejscach takich istnieje kategoryczny zakaz karczowania karpiny. Kolejnym etapem prac w miejscach po zabiegach rębnych są prace hodowlane. W przypadku wystąpienia powierzchni przewidzianej do odnowienia w strefie ochrony konserwatorskiej istnieje zakaz mechanicznego przygotowania gleby ze wskazaniem na prace ręczne i punktowe

przygotowanie wraz z sadzeniem. W miarę możliwości preferować odnowienia naturalne. Istnieją obiekty, których specyficzna forma może być zagrożona przez korzenie drzew rosnących na danym obiekcie. W takim przypadku wskazane jest ich usunięcie z pozostawieniem karpy do naturalnego rozkładu. W przypadku niewielkich powierzchni stanowisk archeologicznych, w miarę możliwości zaleca się pozostawianie ich do naturalnego rozpadu.

2. Drugą grupę zabiegów stanowią trzebieże (wczesne, późne) oraz usuwanie przestojów. Tak samo jak w przypadku grupy pierwszej, niedozwolony jest wjazd sprzętu ciężkiego. W takim wypadku zaleca się pozyskanie ręczne z wcześniejszym wyznaczaniem szlaków zrywkowych, które nie naruszają stanowiska, przy którym zlokalizowane będą prace. Tak samo jak w grupie powyższej surowiec zlokalizowany bezpośrednio na stanowisku, powinien być poddany manipulacji na miejscu.

3. Trzecia grupę stanowią zabiegi hodowlane z zakresu pielęgnacji gleby i czyszczeń (wczesnych i późnych). Zaleca się ich ręczne wykonywanie, bez użycia ciężkiego sprzętu.

4. Ostatnia grupa stanowią wydzielenia bez wskazań.

Projekt planu urządzenia lasu, a po jego zatwierdzeniu plan urządzenia lasu uwzględnia zabiegi gospodarcze zaplanowane na okres dziesięciu lat bez podziału na poszczególne lata. Są to zabiegi hodowlane, uwzględniające stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów na dzień ich projektowania. Doświadczenie pokazuje, że w nadleśnictwie mogą wystąpić zdarzenia nadzwyczajne: pogorszenie stanu zdrowotnego czy sanitarnego, zdarzenia kłęskowe (wywroty, złomy), wymagające aktywnej ochrony drzewostanów i realizacji cięć przygodnych (o charakterze sanitarnym) rębnych lub przedrębnych lub wykonanie zabiegów mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia i zdrowia ludzi. Sposób ich realizacji na obszarach, w których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne jest tożsamy z zasadami opisanymi w grupie 1 – dla cięć przygodnych rębnych i dla grupy 2 – dla cięć przygodnych przedrębnych. Prace obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z zapisów PZO i ZO, zostały opisane w programie ochrony przyrody. Jeżeli ich realizacja wymagała zaplanowania wskazań gospodarczych w drzewostanach należy je traktować w taki sam sposób jak inne wskazania, przypisane do opisanych wyżej 4 grup zabiegów.

Dalsze analizy zapisów projektu PUL odnoszące się do większości elementów środowiskowych (woda, powietrze, krajobraz, powierzchnia ziemi, klimat) wykazały ich neutralny wpływ. Ponadto nie stwierdzono w projektowanym dokumencie zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839; Dz.U. 2022 poz. 1071; Dz.U. 2023 poz. 1724 z późn. zm.).

Siódmy rozdział opracowania: VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL zawiera m.in. podsumowanie rozwiązań minimalizujących możliwe negatywne oddziaływania zapisów projektu PUL w stosunku do poszczególnych komponentów przyrody. W tej części prognozy zamieszczono również opis procesu tworzenia i wprowadzania do PUL rozwiązań alternatywnych. Wybór rozwiązania najkorzystniejszego z punktu widzenia środowiska przyrodniczego dokonywany był na każdym etapie procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne - na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów planu odbywał się podczas komisji założeń planu, w których brali udział również przedstawiciele lokalnej społeczności.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania Planów Urządzenia Lasu i informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej w trakcie taksacji lasów nadleśnictwa. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedliska przyrodniczego w obszarach Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Po przeprowadzeniu wszystkich analiz i podsumowaniu ich wyników stwierdzono, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława nie zawiera zapisów, które mogłyby w sposób istotnie negatywny oddziaływać na chronione zasoby przyrodnicze nadleśnictwa. W tej sytuacji nie przewiduje się możliwości wystąpienia konfliktów planu z systemem ochrony przyrody, a w szczególności możliwego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

III. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

W niniejszej prognozie zastosowano zwroty i skróty wymagające szerszego objaśnienia.

BULiGL	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
SOO	Specjalny obszar ochrony siedlisk
OSO	Obszar specjalnej ochrony ptaków
SDF	Standardowy Formularz Danych
POP	Program Ochrony Przyrody
POS	Prognoza oddziaływania na środowisko
IUL	Instrukcja Urządzania Lasu
PUL	Plan Urządzenia Lasu
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych
SLMN	Standard Leśnej Mapy Numerycznej
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>
6120	Cieplotłubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) - siedlisko priorytetowe
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>
A039	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>
A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>
A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>
A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>
A234	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>
A238	Dzięcioł średni <i>Dendrocoptes medius</i>
A321	Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>
1037	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>
1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>
1065	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>

1074	Barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i>
1082	Kreślinek nizinny <i>Graphoderus bilineatus</i>
1083	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>
1084	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>
1088	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>
1130	Boleń <i>Aspius aspius</i>
1145	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>
1146	Koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i>
1149	Koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>
1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>
1318	Nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>
1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>
1335	Wydra <i>Lutra lutra</i>
5339	Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>
6144	Kiełb białopłetwy <i>Romanogobio albipectus</i>
6169	Przeplatka matura <i>Euphydryas maturna</i>
6177	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>
6179	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>

Biogrupa - grupa drzew wyodrębniająca się w lesie, jako zwarta, zespołowa jednostka ekologiczna. Kępy pozostawiane na zrębach powinny tworzyć biogrupy, tj. zwarte fragmenty starodrzewu, których zadaniem jest inicjowanie, a następnie przyspieszenie restytucji leśnej fauny i flory w fazie uprawy i młodnika. Wielkość kępy powinna wynosić co najmniej 6 arów i być nie większa niż 5% powierzchni manipulacyjnej pasa zrębowego, strefy lub smugi. Kępa powinna być na tyle funkcjonalną całością, aby zapewnić występowanie i przetrwanie wszystkich elementów biocenozy, istotnych dla trwałości procesów ekologicznych

Typ siedliskowy lasu (TSL) - powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu oraz ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej.

Typ drzewostanu (TD) - specyficzny skład gatunkowy warstwy drzew, który powinien być zachowany na danym terenie jako perspektywiczny cel hodowlany; zależnie od funkcji lasu może on przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny.

Odnowienia - odnowienie lasu ma na celu inicjowanie i kształtowanie młodego pokolenia lasu. Odbywa się ono w sposób naturalny (samosiew, odrośla) lub sztuczny (sadzenie, siew). Podstawą określenia sposobów i zasad prowadzenia odnowień są przyjęte cele hodowlane, wyrażone w typach drzewostanów dla poszczególnych siedlisk.

Okres odnowienia - przewidywany czas od zainicjowania odnowienia drzewostanu do cięcia uprzętającego.

Pielęgnacje - pielęgnowanie lasu obejmuje pielęgnowanie drzewostanu, polegające na prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych i pielęgnowaniu drzew oraz pielęgnowanie siedliska obejmujące prace związane z pielęgnowaniem gleby, wprowadzaniem podszytów i dolnego piętra oraz kształtowaniem brzegów drzewostanów. Celem tych zabiegów jest regulowanie zagęszczenia i odpowiedniego rozmieszczenia drzew w drzewostanie; regulowanie składu gatunkowego oraz wytwarzanie i utrwalanie pożądanej formy zmieszania i budowy piętrowej; popieranie najbardziej wartościowych składników drzewostanu i naturalnej różnorodności biologicznej lasu; wyprzedzanie procesu naturalnego wydzielania się drzew z drzewostanu; polepszanie stanu sanitarnego i biologicznej odporności lasu; poprawa jakości drzewostanu oraz poprawa mikroklimatu i zdolności retencyjnych gleb. Charakter wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych zależy od okresu życia drzewostanu. Zasadą jest kształtowanie dzięki zabiegom pielęgnacyjnym wykonywanym we wcześniejszym okresie życia takich cech drzewostanu, które umożliwią jego harmonijny rozwój w okresie następnym.

Trzebież wczesna - trzebież wczesną przeprowadza się w fazie drzewostanu dojrzewającego. Jest to okres, w którym drzewa najintensywniej się rozwijają, a proces wydzielania jest najsilniejszy. Celem trzebieży wczesnych jest m.in. zabezpieczenie warunków rozwojowych najcenniejszych drzew, polepszenie stanu sanitarnego i odporności biologicznej lasu oraz polepszenie warunków przyrostowych drzew.

Trzebież późna - trzebież późną rozpoczynamy, gdy słabnie intensywność przyrostu drzew na wysokość oraz słabnie proces wydzielania. Jednym z celów wykonywania trzebieży późnej jest skrócenie okresu produkcji pożądanych sortymentów drzewnych, pielęgnowanie zapasu oraz przygotowanie drzewostanu do odnowienia naturalnego. W trakcie TP (ale także TW) można rozpocząć proces przebudowy drzewostanów. Zabieg wykonuje się kilkakrotnie w ciągu dziesięcioleci. W drzewostanach użytkowanych rębniami złożonymi ostatnie wejście z TP powinno pełnić rolę cięcia przygotowawczego, czyli rozpoczęcia procesu odnowienia naturalnego.

Rębnia - rębnia jest jednym z działań zmierzających do wytworzenia nowego drzewostanu o pożądanym charakterze i ustalonym celu hodowlanym. Każdą rębnię charakteryzują określone elementy techniczne, przestrzenne i czasowe. W zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, wyróżnia się dwie grupy rębni: rębnię zupełną (I) i rębnię złożoną (II-V).

Rębnia zupełna - polega na jednorazowym usunięciu z określonej powierzchni całego drzewostanu. W efekcie na otwartej powierzchni zrębowej powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równowiekowe. Zręby zupełne stosuje się przede wszystkim w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borowych i olsowych; silnie zachwaszczonych (np. wrzos, trzcinnik) przewidzianych do odnowienia gatunkami światłolubnymi; których natychmiastowe wycięcie jest podyktowane względami sanitarnymi; w których są lub będą

zakładane bloki upraw pochodnych, składające się z gatunków światłożądnych; lub w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest utrudnione ze względu na zwarty podszyt złożony z gatunków o dużej sile odroślowej, stan pokrywy glebowej, degradację gleby itp.

Rębnie złożone - do rębni złożonych zalicza się rębnię częściową (symbol II), rębnię gniazdową (symbol III), rębnię stopniową (symbol IV), oraz rębnię przerębową (ciągłą) (symbol V). Rębnia częściowa (II) odznacza się regularnie rozłożonym w czasie użytkowaniem drzewostanu, prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, o średnim lub długim okresie odnowienia. Odnowienia naturalnego, przeważnie gatunków ciężkonasiennych (np. Db, Bk), dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego. Wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny, a powstałe odnowienia łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości. Rębnia gniazdowa (III) polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 do 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony, zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew. W czasie wykonywania cięć na gniazdach prowadzona jest pielęgnacja zapasu na powierzchni między gniazdami. Powstające pod osłoną boczną lub górną odnowienie naturalne lub sztuczne tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy, przewyższające o 1-3 m wysokości późniejsze odnowienie, naturalne lub sztuczne, na powierzchni między gniazdami. Rębnia stopniowa (IV) polega na wykonywaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych (w tym także zupełnych na małych powierzchniach) prowadzących do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przerzedzenia drzewostanu. Rębnia ta służy do kształtowania drzewostanów wielogatunkowych, różnowiekowych, o kępowej formie zmieszania gatunków, w tym złożonych z gatunków światłożądnych i cienioznośnych. W rębni tej wykorzystuje się wiele lat nasiennych, przy czym proces odnowienia na powierzchni manipulacyjnej nie odbywa się w tym samym czasie, dzięki czemu wszystkie stadia odnowienia występują obok siebie. Okres odnowienia może być średni, długi i bardzo długi. Rębnię przerębową (V), nazywaną również ciągłą, zaleca się stosować przede wszystkim w litych drzewostanach jodłowych i mieszanych z dużą przewagą jodły, o budowie wielopiętrowej, a także w formie rębni przerębowej górskiej w świerczynach regla górnego w pasie boru luźnego. Polega ona na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu. Proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu.

Drzewostany w klasie odnowienia (KO) - są to drzewostany, które osiągnęły wiek dojrzałości do odnowienia i w których rozpoczęto proces odnowienia rębniami złożonymi, a jednocześnie występuje w nich młode pokolenie o pożądanym składzie gatunkowym i dobrej jakości o pokryciu nie mniejszym niż 50% lub 30%.

Drzewostany w klasie do odnowienia (KDO) - są to drzewostany, w których rozpoczęto już proces odnowienia z zastosowaniem rębni złożonych (w zasadzie w ubiegłym okresie gospodarczym), lecz które nie spełniają kryteriów klasy odnowienia. Kontynuacja cięć

rębnych jest w nich możliwa po uprzednim wprowadzeniu (uzupełnieniu) młodego pokolenia pod okapem drzewostanu.

Wyłączenie taksacyjne (wydzielenie) - każdy opisywany w oddziale leśnym szczegół, dla którego na mapie gospodarczej i w opisie taksacyjnym ustala się powierzchnię. Wśród wyłączeń taksacyjnych wyróżnia się liniowe wyłączenia literowane ze znakiem „~” oraz pododdziały. Na gruntach nieleśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych tworzy się wyłączenia taksacyjne według grup rodzajów powierzchni w ramach rodzajów użytków gruntowych, granic administracyjnych i granic oddziałów.

Powierzchnie niestanowiące wyłączeń - powierzchnie nie wydzielone do osobnych wyłączeń taksacyjnych, ze względu na kryterium powierzchniowe, w tym: luki, gniazda (odnowione lub nieodnowione), kępy, szkółki, poletka łowieckie, oczka wodne oraz różne inne wyjątkowe obiekty i stanowiska o ustalonych granicach.

Ak	robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>
Bk	buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>
Brz	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>
Db. c.	dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>
Db.s	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Db.b	dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>
Gb	grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>
Js	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
Jw	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>
Kl.p.	klon polny <i>Acer campestre</i>
Lp	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Ol	olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>
Md	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>
So	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>
Św	świerk pospolity <i>Picea abies</i>
Wz	wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i>

IV. INFORMACJE OGÓLNE

IV.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Pod względem przynależności administracyjnej Nadleśnictwo Oława w przeważającej części położone jest w województwie dolnośląskim, jedynie w niewielkim zakresie wkracza w zasięg województwa opolskiego. W województwie dolnośląskim zasięg terytorialny nadleśnictwa obejmuje następujące powiaty: oleśnicki (Bierutów - gm. miejsko-wiejska, Oleśnica - gm. wiejska), oławski (Domaniów - gm. wiejska, Jelcz-Laskowice - gm. miejsko-wiejska, M. Oława - gm. miejska, Oława - gm. wiejska), strzeliński (Wiązów - gm. miejsko-wiejska), wrocławski (Czernica - gm. wiejska, Siechnice - gm. miejsko-wiejska, Żórawina - gm. wiejska), Wrocław (M. Wrocław - gm. miejska). W województwie opolskim zasięg terytorialny nadleśnictwa obejmuje powiat brzeski (Lubsza - gm. wiejska).

Nadleśnictwo Oława składa się z 2 obrębów leśnych: Oława (obręb 1) i Bierutów (obręb 2) podzielonych na 13 leśnictw: Kopalina, Jelcz, Janików, Oława, Kotowice, Bystrzyca, Oleśnica, Karwiniec, Paczków, Chrzastawa, Miłocice, Łaziszki, Dziuplina, których łączna powierzchnia wynosi **17 069,06** ha.

IV.2. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 została opracowana na podstawie umowy nr EZ.271.8.2022 z dnia 30.05.2022 r. we Wrocławiu pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu, w oparciu o aktualne przepisy prawne, zawarte w aktach prawnych wymienionych w kolejnych podrozdziałach.

IV.2.1. AKTY PRAWA KRAJOWEGO

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1356 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 977; Dz.U. 2023 poz. 1688 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1082 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1094; Dz.U. 2023 poz. 1890 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity - Dz.U. 2020 poz. 2187 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 2409 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1478 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1469 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (tekst jednolity - Dz.U. 2019 poz. 1097 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz.U. 2015 poz. 1425 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839; Dz.U. 2022 poz. 1071; Dz.U. 2023 poz. 1724 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 1383 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) (Dz.U. 2017 poz. 975);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) (Dz.U. 2023 poz. 2017);

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Grędzińskie (PLH020081) (Dz.U. 2021 poz. 2208);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bierutów (PLH020065) (Dz.U. 2022 poz. 1560);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowy Janikowskie (PLH020089) (Dz.U. 2023 poz. 1770);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2017 poz. 1416 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. 2005 Nr 60, poz. 533 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 1713 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 poz. 1302 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. 2012 poz. 1080 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie *listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów* (Dz.U. 2022 poz. 2649 z późn. zm.);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. 2023 poz. 99 z późn. zm.);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (tekst jednolity - Dz. U. 2023 poz. 2454 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2023 poz. 672 z późn. zm.);

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. 2005 Nr 94, poz. 794 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2010 Nr 34, poz. 186; Dz.U.2012 poz. 506; Dz.U. 2017 poz. 2310 z późn. zm.).

IV.2.2. AKTY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej (UE) 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny - notyfikowana jako dokument nr C(2023) 607 (Dz.U.UE L 36/384 z dnia 7 lutego 2023 r.)

IV.2.3. AKTY POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. 1978 Nr 7, poz. 24 z późn. zm.);
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dz.U. 1976 Nr 32, poz. 190);

- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz.U. 1996 Nr 58, poz. 263 z późn. zm.);
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz.U. 2003 Nr 2, poz. 17);
- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992 r. (Dz.U. 2002 Nr 184, poz. 1532).

IV.3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres i szczegółowość opracowania informacji zawartych w niniejszym dokumencie są zgodne z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity - Dz.U. 2023 poz. 1094; Dz.U. 2023 poz. 1890 z późn. zm.) oraz uzgodnieniami pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo WPN.411.5.2021.KM z dnia 19 listopada 2021 r.) oraz uzgodnieniami zawartymi pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo ZNS.9022.4.77.2021.MŚ z dnia 2 września 2021 r.).

Dodatkowo w trakcie sporządzania dokumentu prognozy zastosowano się do obowiązujących *Ramowych wytycznych zmieniających ramowe wytyczne w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18.08.2011 r.* opracowanych w zespole powołanym przez Ministra Środowiska i wprowadzonych do stosowania w dniu 28 sierpnia 2013 roku oraz *Instrukcji urządzania lasu*, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., które szczegółowo określają zakres i sposób sporządzenia prognozy.

Zakres szczegółowości prognozy określony w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu...*, który mówi o tym, że prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami (*rozdz. IV prognozy*);
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (*rozdz. IV prognozy*);
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania (*rozdz. IV prognozy*);
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko (*rozdz. IV prognozy*);
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym (*rozdz. II prognozy*).

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (*rozdz. V prognozy*);

- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (*rozdz. V prognozy*);
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*rozdz. V prognozy*);
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (*rozdz. IV prognozy*);
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy (*cały rozdz. VI prognozy*).

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (*rozdz. VII prognozy*);
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy (*rozdz. VII prognozy*).

Informacje zawarte w prognozie zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu...* tj. stosownie do stanu współczesnej wiedzy o zasobach przyrodniczych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, których dotyczą zapisy projektu PUL; oraz stosownie do zawartości projektu PUL i stopnia szczegółowości.

IV.4. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Projekt Planu Urządzenia Lasu obejmuje grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa Oława o łącznej powierzchni 17 069,06 ha. Obowiązkowe składniki Planu Urządzenia Lasu wymienione są ogólnie w art. 18 Ustawy o lasach, a szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku *w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu* (Dz.U. 2012 poz. 1302 z późn. zm.). Jego układ i formę poszczególnych składników określa Instrukcja Urządzania Lasu (IUL), stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. Pewne modyfikacje układu mogą wynikać z wytycznych szczegółowo sprecyzowanych w zawieranych umowach na wykonanie projektu Planu Urządzenia Lasu i dodatkowych ustaleniach.

Plan składa się z następujących części składowych: części inwentaryzacyjnej, części analitycznej oraz części planistyczno-prognostycznej. Części te zebrane są w następujących tomach:

Elaborat zawierający:

- ogólny opis nadleśnictwa i charakterystykę lasów,
- zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
- analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
- podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych, oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
- określenie etatów cięć użytkowania głównego,
- zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego),
- zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej,
- określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.

Program ochrony przyrody nadleśnictwa obejmujący:

- kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie;
- podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
- mapę obszarów chronionych i funkcji lasu oraz mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.

Szczegółowe dane inwentaryzacyjne są zebrane dla każdego obrębu w oddzielny tom, w skład którego wchodzi:

- opis taksacyjny lasu,
- zestawienie i tabele zbiorcze.

Osobnym tomem dla obrębu są **wykazy**:

- projektowanych cięć rębnych,
- projektowanych cięć przedrębnych,
- wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Niezbędnym elementem składowym Planu są mapy **tematyczne** w różnej skali.

Sporządza się je na bazie mapy numerycznej, zgodnie z SLMN:

- Mapy gospodarcze w skali 1:5000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o gruntach w zarządzie nadleśnictwa na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w podziale arkuszowym formatu A1.
- Mapy przeglądowe wg obrębów leśnych w skali 1:25 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o siedliskach, drzewostanach funkcjach lasu, itp. na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w obrębie leśnym.
- Mapy przeglądowe drzewostanów;
- Mapy przeglądowe siedlisk;
- Mapy przeglądowe cięć rębnych;
- Mapy przeglądowe ochrony przeciwpożarowej;
- Mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego;
- Mapy przeglądowe ochrony lasu;
- Mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej.
- Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1:50 000 lub 1:100 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji istotnych dla gospodarki leśnej oraz ważnych do zarządzania nadleśnictwem na tle oddziałów leśnych, na podkładzie odpowiedniej mapy topograficznej.
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa funkcji lasów;
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych (załącznik POP);

- Mapa sytuacyjno-przeglądowa zbiorów (obszarów) drzewostanów o takich samych zadaniach z zakresu ochrony przyrody (załącznik POP);
- Mapa sytuacyjna obszaru terytorialnego zasięgu dla nadleśnictwa.

Baza danych inwentaryzacyjnych TAKSATOR

Program Taksator służy do obsługi danych opisu taksacyjnego od momentu ich pobrania z SILP poprzez wprowadzanie informacji z dokumentów źródłowych i ich przetwarzanie, aż do ich powrotu do struktur SILP. Informacje są zapisywane w formacie *.mdb

Baza danych geometrycznych według SLMN

W bazie geometrycznej wyróżnia się warstwy podstawowe (w tym fakultatywne) i pochodne (generowane z warstw podstawowych). Dla warstw podstawowych lista atrybutów jest zredukowana do niezbędnych identyfikatorów. Obiekty poligonowe i liniowe przechowywane są w prostym formacie wektorowym, natomiast dane o obiektach punktowych znajdują się w całości w bazie opisowej systemu LAS.

Najbardziej istotnym elementem projektu planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Rozmiar zadań gospodarczych jest wynikiem podsumowania wszystkich prac w nadleśnictwie z danego zakresu. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów projektu planu. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w projekcie planu.

Tab. 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława

Rodzaj zabiegu lub zapisu w projekcie planu	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie planu	Opis	Skala (% pow. leśnej nadleśnictwa)
Etat cięć użytków rębnych	Dla całego nadleśnictwa (obrębu leśnego)	Określa możliwą do pozyskania miąższość drewna w drzewostanach przewidzianych do użytkowania rębego w całym okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu rozliczaną w wymiarze miąższościowym	100%
Etat cięć użytków przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa (obrębu leśnego)	Określa powierzchniowy etat cięć z szacunkowym pozyskaniem w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego w całym okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu	100%
Etat pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obowiązkowo wykonać w 10-leciu	100%
Zalecenia zamieszczone w Programie ochrony Przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydziałów	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu itp. Zalecenia te mają zazwyczaj charakter wskazań fakultatywnych	100%
Składy gatunkowe upraw	Zapis odnoszący się nie do konkretnego wydziału, ale do typów siedliskowych lasu w ramach TD	Zaplanowane składy gatunkowe upraw są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu	100%
Bez wskazań	Do konkretnego wydziału	Wydziały, w których nie zaplanowano żadnych zabiegów	13,45%
Odnowienia na powierzchniach otwartych	Do konkretnego wydziału	Odnawianie drzewostanów wiąże się zwykle z ich uprzednim użytkowaniem. Grunt leśny, w myśl ustawy o lasach powinien być w ciągu 5 lat od wycięcia, odnowiony	2,22%
Pielęgnacje upraw	Do konkretnego wydziału	Zabiegi pielęgnacyjne dążące do uzyskania młodka o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, odpowiednim zwarcie i przyjętej formie zmieszania	3,39%
Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Do konkretnego wydziału	Zabieg pielęgnacyjny w młodnikach, tyczkowinach i drągowinach polegający na usuwaniu drzew wadliwych, niepożądanych dążąc do uzyskania odpowiedniego drzewostanu dojrzewającego	15,55%
Trzebież późna	Do konkretnego wydziału	Zabieg pielęgnacyjny w drzewostanach dojrzewających polegający na regulowaniu zagęszczenia drzew poprawiający zwiększenie przestrzeni życiowej drzew, którego celem jest pielęgnacja zapasu	45,37%
Rębnie złożone	Do konkretnego wydziału	Użytkowanie polegające na częściowym lub stopniowym usuwaniu drzewostanu znad młodego pokolenia w trakcie dość długiego okresu czasu	17,41%
Rębnia zupełna	Do konkretnego wydziału	Użytkowanie rębnią zupełną wiąże się z jednorazowym usunięciem całego drzewostanu. W efekcie na otwartej powierzchni zrębowej powstają przestrzenie rozgraniczone uprawy jednowiekowe	2,60%
Zalesienia	Do konkretnego wydziału	Wprowadzenie lasu na grunty nieleśne. Przy zalesianiu gruntów porolnych należy wykorzystywać sukcesję naturalną w postaci kęp i grup, o ile ich skład gatunkowy jest zgodny z przyjętymi celami hodowlanymi	0,01%

Tab. 2. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania PUL i zadań wynikających z projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława

Rodzaj powierzchni		Obr. Oława		Obr. Bierutów		Nadleśnictwo Oława	
		ha	%	ha	%	ha	%
wg pełnionych funkcji (grunty zales. i nie zales.)							
Lasy rezerwatowe		39,92	0,5	-	-	39,92	0,2
Lasy ochronne		5314,50	66,1	3514,47	45,1	8828,97	55,8
Lasy gospodarcze		2681,15	33,4	4281,87	54,9	6963,02	44,0
Razem		8035,57	100,00	7796,34	100,00	15831,91	100,00
Grunty leśne zalesione							
Klasy wieku	I (1-20)	587,38	6,6	1102,07	13,5	1689,45	9,9
	II (21-40)	846,29	9,5	885,70	10,8	1731,99	10,1
	III (41-60)	1608,61	18,1	2172,43	26,6	3781,04	22,2
	IV (61-80)	1591,00	17,9	1787,98	21,9	3378,98	19,8
	V (81-100)	910,96	10,2	711,59	8,7	1622,55	9,5
	VI (101-120)	664,25	7,5	134,92	1,6	799,17	4,7
	VII (121-140)	210,02	2,4	96,42	1,2	306,44	1,8
	VIII (141 i starsze)	295,21	3,3	108,35	1,3	403,56	2,4
	KO	1060,01	11,9	637,99	7,8	1698,00	9,9
	KDO	161,04	1,8	94,15	1,2	255,19	1,5
Razem grunty leśne zalesione		7934,77	89,3	7731,60	94,5	15666,37	91,8
Grunty leśne niezalesione							
W produkcji ubocznej		5,86	0,1	3,25	0,0	9,11	0,1
Do odnowienia		24,70	0,3	36,06	0,4	60,76	0,4
Pozostałe		70,24	0,8	25,43	0,3	95,67	0,6
Razem grunty leśne niezalesione		100,80	1,1	64,74	0,8	165,54	1,0
Grunty związane z gosp. leśną		221,80	2,5	231,96	2,8	453,76	2,7
Grunty nieleśne							
Do zalesienia		1,70	0,0	0,00	0,0	1,70	0,0
Pozostałe		631,30	7,1	150,39	1,9	781,69	4,5
Razem grunty nieleśne		633,00	7,1	150,39	1,9	783,39	4,5
Grunty ogólnie		8890,37	100,0	8178,69	100,0	17069,06	100,0

*bez gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych: 1,45 ha

Tab. 3. Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Oława

Powierzchnia		Obr. Oława	Obr. Bierutów	Nadleśnictwo Oława
Zadania obligatoryjne				
Pozyskanie drewna	ha - pow.	5883,31	5786,85	11670,16
	m ³ brutto	534282	614312	1148594
	m ³ netto	435259	501660	936919
Etat cięć w użytkowaniu rębnym	ha - pow.	1608,36	1339,68	2948,04
	m ³ brutto	243244	301272	544516
	m ³ netto	202429	251228	453657
<i>w tym niezaliczone na poczet przyjętego etatu</i>	m ³ brutto	542	473	1015
	m ³ netto	443	394	837
Szacunkowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym	ha - pow.	4274,95	4447,17	8722,12
	m ³ brutto	291038	313040	604078
	m ³ netto	232830	250432	483262
Pielęgnowanie młodników (CP-P)	ha – pow.	-	-	-
Trzebieże	ha – pow.	4274,95	4447,17	8722,12
Zadania określone kierunkowo - zadania dotyczące zalesień i odnowień – pow. [ha]				
Zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego)		1,70	-	1,70
Odnowienia halizn, płazowin i zrębów		24,70	36,06	60,76
Orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębnego		752,59	789,91	1542,50
- w tym zrębami zupełnymi		105,35	178,66	284,01
Orientacyjna powierzchnia podsadzeń, dolesień i uzupełnień		6,69	4,47	11,16
Orientacyjna powierzchnia wprowadzania podszytów		-	-	-
Orientacyjna powierzchnia melioracji		777,80	830,44	1608,24
- w tym wodnych		-	-	-
Pielęgnowanie upraw i młodników		959,48	1319,49	2278,97

IV.5. GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Celem planowania urządzeniowego jest opracowywanie projektów Planów Urządzenia Lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody (IUL). Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej są wymienione w ustawie o lasach w art. 6. ust. 1. p. 1a):

(...) działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów (...)

Cele, dla których sporządzono projekt PUL, osiągnąć są poprzez realizację następujących zadań planowania urządzeniowego:

- inwentaryzację oraz ocenę stanu lasu,
- rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach,
- rozpoznanie założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu,
- zebranie informacji w sprawie programu ochrony przyrody,
- sformułowanie celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń Planu Urządzenia Lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy,
- rozpoznanie ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- określenie długo- oraz średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu,
- projektowanie pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- ustalenie etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębnego);
- projektowanie odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- określenie potrzeb w zakresie remontów oraz budowy infrastruktury technicznej;
- zobrazowanie przestrzenne, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie;
- sporządzenie ogólnego opisu lasów.

IV.6. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

IV.6.1. METODYKA PRZYPISANIA WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH DO PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Na potrzeby analiz prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono agregację i uproszczenie wskazań gospodarczych zaprojektowanych dla wydzieleń leśnych literowanych w projekcie PUL. Podstawowym założeniem było przypisanie jednej, dominującej z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, wskazówki dla każdego wydziału. Wynikiem pracy było utworzenie następujących grup wskazań gospodarczych projektowanych w PUL:

- grupa „odnowienia” utworzona z pozycji zawierających odnowienie zrębów lub odnowienie po rębniach złożonych, odnowienia luk oraz płazowin i związane z tym zabiegi agrotechniczne, a także poprawki i uzupełnienia;
- grupa „pielęgnacje upraw” utworzona z następujących pozycji planu: pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne;
- grupa „pielęgnacje młodszych drzewostanów” utworzona z pozycji: czyszczenia późne, trzebieże wczesne;
- grupa „trzebieże późne”, zawierająca pozycje z zaplanowanymi trzebieżami późnymi;
- grupa „rębnia złożona” utworzona z pozycji zawierających rębnię złożoną – w ramach tej pozycji planowane są cięcia rębne częściowe, gniazdowe, brzegowe lub przerębrowe, zabiegi agrotechniczne przygotowujące glebę pod odnowienie oraz odnowienie powierzchni gatunkami zgodnymi z typem drzewostanu (naturalne lub sztuczne);
- grupa „rębnia zupełna” utworzona z pozycji zawierających rębnię zupełną – w ramach tej pozycji planowane są cięcia zupełne, zabiegi agrotechniczne przygotowujące glebę pod odnowienie oraz odnowienie powierzchni gatunkami zgodnymi z typem drzewostanu;
- grupa „zalesienia” utworzona z pozycji zawierających odnowienie terenów porolnych.

Opis poszczególnych grup zabiegów gospodarczych planowanych w ramach PUL zawiera rozdział *III. Wykaz stosowanych skrótów i pojęć*.

Przy ocenie potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na chronione lub cenne elementy przyrodnicze, oceniano nie sposób wykonania danego zabiegu (który zależy od konkretnego realizatora zapisów PUL w terenie), ale wpływ zabiegu na kształtowanie warunków siedliskowych na siedlisku przyrodniczym bądź siedlisku gatunku.

W stosunku do siedlisk przyrodniczych analizowano zapisy projektu PUL w określonych wydziałach leśnych, w których *Opracowanie fitosocjologiczne* wskazywało

obecność siedliska przyrodniczego. Przy czym rozróżniano sytuacje, w których siedlisko przyrodnicze zajmowało całe lub większą część wydzielania leśnego od takich, w których występowało jedynie w postaci niewielkiego fragmentu.

W stosunku do znanych stanowisk roślin i grzybów chronionych analizowano zapisy projektu PUL w określonych wydzieleniach leśnych, w których źródła referencyjne wskazywały na obecność stanowiska danego gatunku. Niezależnie od liczby czy lokalizacji stanowisk gatunku w wydzielaniu leśnym przyjmowano, że potencjalny wpływ zaplanowanego w projekcie PUL zabiegu gospodarczego w jednakowy sposób może oddziaływać na ten gatunek. W przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania, formułowano odpowiednie działania minimalizujące.

W stosunku do zwierząt, które w większości są organizmami zmieniającymi miejsca swojego bytowania, nawet w przypadku istnienia obserwacji punktowych określonych gatunków w konkretnych wydzielaniach, analiza zaplanowanych w tych miejscach zabiegów nie pozwalałaby na rzetelną ocenę wpływu zapisów projektu PUL na dany gatunek. Dlatego, pomimo wskazanych w programie ochrony przyrody obserwacji punktowych, zapisy projektu PUL nie były analizowane tylko we wskazanych lokalizacjach, ale w szerszym ujęciu siedlisk danego gatunku. Wyjątek w tym przypadku stanowiły gatunki zwierząt, które cechuje dość silne przywiązanie do zasiedlonego miejsca bytowania, jak np. tzw. gatunki strefowe. W takich przypadkach ocenie poddawano wskazanie gospodarcze przypisane do konkretnego wydzielania leśnego, w którym materiały referencyjne wskazują na obecność stanowiska takiego gatunku, a w niektórych przypadkach oceniano również zaplanowane prace w bezpośrednim otoczeniu wydzielania ze stanowiskiem gatunku.

IV.6.2. KRYTERIA I SPOSÓB OCENY WPŁYWU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Ocena wpływu zapisów projektu planu na poszczególne elementy środowiska wynika z wiedzy eksperckiej z uwagi na brak jednoznacznych wytycznych w tej sprawie oraz, że w większości przypadków trudne jest przyjęcie obiektywnych kryteriów. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano macierze oceny, w których przyjęto następujące kody:

- + oddziaływanie pozytywne,
- oddziaływanie negatywne,
- 0 brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne,
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Powyższe przyjęte kryteria kodowania ocen wpływu dotyczą głównie oddziaływań o charakterze nieznaczającym, bezpośrednim, krótko lub średnioterminowym. W sytuacji

wystąpienia oddziaływania znaczącego pozytywnego lub negatywnego przypadki tego typu zostały opisane w osobnym rozdziale prognozy. Z kolei przypadki, w których istniała potencjalna możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego, pośredniego lub wtórnego opisywano dodatkowo w poszczególnych podrozdziałach rozdziału VI.

Wpływ zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków, dla których w SDF obszarze przyjęto ocenę ogólną A, B lub C. Wpływ na siedliska przyrodnicze analizowano dla wszystkich typów siedlisk przyrodniczych stwierdzonych w granicach specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO). Wyniki oceny zestawiono w formie macierzy przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, w tym ptaków i ich siedlisk, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000, zgodnie ze wzorami zawartymi w *Ramowych wytycznych zmieniających ramowe wytyczne w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18.08.2011 r.* opracowanych w zespole powołanym przez Ministra Środowiska i wprowadzonych do stosowania w dniu 28 sierpnia 2013 roku oraz w *Instrukcji urządzania lasu*, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., które szczegółowo określają zakres i sposób sporządzenia prognozy. Ocenie poddano także siedliska przyrodnicze występujące poza granicami obszarów siedliskowych zgodnie z uzgodnieniami RDOŚ we Wrocławiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.

Oceny wpływu planowanych w pul zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze, stanowiska gatunków chronionych oraz ich siedliska oparto o dostępne ekspertyzy i plany zadań ochronnych udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, zalecenia zawarte w publikacjach Generalnej Dyрекcji Ochrony Środowiska oraz aktualne opracowania dotyczące poszczególnych gatunków i siedlisk. Zaproponowane działania minimalizujące potencjalny wpływ zabiegów na stan zachowania poszczególnych elementów środowiska wynikają z przykładów dobrych praktyk stosowanych w gospodarce leśnej.

IV.6.3. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT CHRONIONYCH I CENNYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk chronionych roślin, grzybów i zwierząt na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zebrane zostały z następujących źródeł: dane udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, dane zebrane podczas prac taksacyjnych i dane archiwalne BULiGL, a także materiały zebrane przez pracowników Nadleśnictwa Oława i Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Wykorzystano dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zamieszczone w serwisie internetowym Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także dokumentację z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Do pozostałych źródeł danych należały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin, inwentaryzacje i waloryzacje przyrodnicze gmin zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

IV.6.4. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT GRANIC OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Wykorzystano dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zamieszczone w serwisie internetowym Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także dokumentację z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Granice obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w *sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.) wraz z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U. 2017 poz. 1416 z późn. zm.).

Granice specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej (UE) 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w *sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny* - notyfikowana jako dokument nr C(2023) 607 (Dz.U.UE L 36/384 z dnia 7 lutego 2023 r.) oraz odpowiednich rozporządzeń Ministra właściwego do spraw środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) (Dz.U 2017 poz. 975 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Grędzińskie (PLH020081) (Dz.U. 2021 poz. 2208);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowy Janikowskie (PLH020089) (Dz.U. 2023 poz. 1770).

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 lokalizację siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława z 2023 r.

IV.7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitorowanie skutków realizacji postanowień projektu PUL powinno być przeprowadzane przez organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o *lasach*, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania Planów Urządzenia Lasu i informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej w trakcie taksacji lasów nadleśnictwa. Zaproponowane metody monitorowania skutków realizacji postanowień projektu PUL są analogiczne do Planów Urządzenia Lasu, które weszły w życie w latach ubiegłych.

IV.8. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PUL

Nadleśnictwo Oława położone jest w znacznym oddaleniu od granicy państwa. Ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w projekcie PUL, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie zapisów projektu PUL na środowisko.

IV.9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PUL

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji zapisów projektu PUL są:

- A. Konwencja o różnorodności biologicznej, której celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej ma wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami. Konwencja wprowadziła pojęcia różnorodności biologicznej, ekosystemu i siedliska, obszarów chronionych oraz zrównoważonego użytkowania zasobów. Na jej podstawie państwa członkowskie są zobowiązane do wspólnego działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego użytkowania jej elementów oraz opracowania strategii, planów lub programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej. Środkami do osiągnięcia celu są m.in. identyfikacja i monitoring elementów różnorodności biologicznej istotnych dla jej ochrony i zrównoważonego użytkowania, ochrona in-situ i ex-situ, a także zrównoważone użytkowanie elementów różnorodności biologicznej. Konwencja zobowiązuje też do wprowadzenia odpowiednich procedur wymagających wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej. Projekt pul, którego elementem jest program ochrony przyrody zawiera kompleksowy opis istniejącego stanu środowiska w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wraz z programem działań zmierzających do zachowania istniejącego stanu różnorodności biologicznej. Przewidywany wpływ zapisów projektu pul na różnorodność biologiczną zawarty jest w rozdziale VI.4. prognozy.
- B. Konwencja Berneńska, której celem jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Konwencja wymaga wdrożenia krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone. Szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia. W ramach sporządzania projektu PUL oraz programu

ochrony przyrody zebrano dane dotyczące występowania w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa gatunków dzikiej fauny i flory oraz obszarów cennych przyrodniczo, opisano szczegółowo wymagania ich ochrony, a także uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez ograniczenie realizacji celów gospodarczych w najcenniejszych przyrodniczo drzewostanach oraz wycofanie na etapie planowania zabiegów rębni zupełnych na siedliskach przyrodniczych stanowiących siedliska najcenniejszych gatunków związanych z siedliskami leśnymi w nadleśnictwie.

- C. Konwencja Bońska, której celem jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Na terenie nadleśnictwa występuje szereg gatunków zwierząt z zał. II konwencji. Należą do nich głównie gatunki ptaków oraz niektóre gatunki nietoperzy. W ramach konwencji przyjęto również *Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie*. Zobowiązuje ono m.in. do identyfikacji oraz ochrony przed niszczeniem żerowisk ważnych dla nietoperzy i zakłócaniem spokoju na tych obszarach. W odniesieniu do celów konwencji w zapisach programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa na nadchodzące dziesięciolecie uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez określenie niezbędnych wytycznych do sposobu realizacji działań gospodarczych na siedliskach nietoperzy.
- D. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie nadleśnictwa zastosowanie ma głównie tzw. Dyrektywa Siedliskowa (DS). Dyrektywa Siedliskowa ma na celu zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich. W celu odtworzenia lub zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków, objętych zakresem zainteresowania Wspólnoty, we właściwym stanie ochrony, konieczne jest wyznaczenie specjalnych obszarów ochrony w celu stworzenia spójnej europejskiej sieci ekologicznej. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowane są trzy specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081 i Dąbrowy Janikowskie PLH020089. W projekcie PUL zapisy dla powierzchni leśnych, na których zlokalizowane są przedmioty ochrony siedliskowych obszarów Natura 2000 uwzględniły cele ich ochrony. Dyrektywa Ptasia (DP) na celu ochronę wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji. Gatunki wymienione w załączniku I podlegają specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji

na obszarze ich występowania. W projekcie PUL zebrano informacje na temat występowania gatunków wymienionych w zał. I DP, a przeprowadzona ocena oddziaływania zapisów PUL na siedliska tych gatunków wykazała, że ilość dostępnych biotopów zostanie zachowana. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowany jest jeden obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Grądy Odrzańskie PLB020002.

- E. Europejska Strategia Ochrony Różnorodności Biologicznej do 2030. W celu ochrony bioróżnorodności w ramach UE opracowano *Unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030*. Celem jest odwrócenie procesu degradacji ekosystemów i odbudowa bioróżnorodności, poprzez: zwiększenie powierzchni obszarów chronionych, w tym obszarów objętych ścisłą ochroną. Strategia wskazuje, że ochroną należy objąć co najmniej 30% obszarów lądowych i 30% obszarów morskich w UE, zaś ścisłą ochroną należy objąć co najmniej jedną trzecią obszarów chronionych, czyli 10% obszarów lądowych i 10% obszarów morskich w UE. Podstawę stanowi zdefiniowanie, mapowanie, monitorowanie i ścisła ochrona wszystkich pozostałych w UE lasów pierwotnych i starodrzewów, przy czym definicję starodrzewów rozumie się tutaj jako lasy o charakterze pierwotnym lub lasy gospodarcze, które zachowały lub wtórnie rozwinęły strukturę i gatunki typowe dla lasów niezagospodarowanych i funkcjonują jako odrębny ekosystem. Ścisłą ochroną należy również objąć znaczne obszary innych, bogatych w węgiel ekosystemów, takich jak torfowiska, użytki zielone, tereny podmokłe, itp. Wyznaczone obszary powinny uzupełniać sieć Natura 2000 albo powinny być objęte krajowymi systemami ochrony. Aby utrzymać spójność całej sieci ważne będzie ustanowienie korytarzy ekologicznych, co ma zapobiec izolacji genetycznej, umożliwić migrację gatunków oraz przyczynić się do utrzymania zdrowych ekosystemów i poprawy ich stanu. Ważnym elementem strategii jest zwiększenie powierzchni lasów oraz poprawa stanu ich zdrowia i odporności. Wszystkie lasy powinny być utrzymywane w dobrym stanie, aby mogły zachować swoją funkcję w zakresie różnorodności biologicznej i klimatu. W Nadleśnictwie Oława grunty objęte ochroną prawną dotyczą rezerwatów przyrody - „Grodzisko Ryczyńskie”, „Kanigóra”, „Łacha Jelcz” i „Zwierzyniec”, obszarów Natura 2000 - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081, Dąbrowy Janikowskie PLH020089 i Grądy Odrzańskie PLB020002, użytków ekologicznych - „Jezioro Dziewicze”, „Jezioro Panieńskie” i „Stanowisko występowania zimowita jesiennego”. Wymienione formy ochrony prawnej obejmują blisko 5 tys. ha (30%) powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej nadleśnictwa. W programie ochrony przyrody opisane zostały także pozostałe obszary o wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych, obszary o większej koncentracji chronionych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt oraz korytarze ekologiczne, opisywane m.in. w dokumentacjach planistycznych gmin oraz

inwentaryzacjach i waloryzacjach przyrodniczych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Obszar nadleśnictwa znajduje się w zasięgu trzech korytarzy ekologicznych - Las Lubrzański (KPdC-12B), Dolina Odry Środkowej (KPdC-19A) i Wzgórza Trzebnickie - Bory Stobrowskie (KPdC-12C).

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

- A. Ustawa o ochronie przyrody, według której ochrona polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu i zadrzewień. W zakresie ujętym projektem PUL oraz programem ochrony przyrody cele ustawy realizowane są poprzez zgromadzenie maksymalnej ilości informacji o zasobach przyrodniczych gruntów w zarządzie nadleśnictwa przy uwzględnieniu dostępnych źródeł informacji oraz wyników prac terenowych i takim zaplanowaniu działań gospodarczych, aby mogły być spełnione wymogi ochronne gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach objętych zapisami projektu PUL.
- B. Polityka leśna państwa z 1997 r. wyznaczająca ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”. Jej nadrzędnym celem jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania, w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej, warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa. W zapisach projektu PUL założenia polityki leśnej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława realizowane są przez szereg działań, z których najważniejsze to: poprawa stanu i ochrona lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje, zwiększanie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenozy leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych oraz zapewnienie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, ustawę o lasach i ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenozy leśnych.

- C. Polityka ekologiczna państwa 2030 - jest jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce, a także jedną z dziewięciu strategii, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. Niektóre kierunki interwencji odnoszą się do kwestii zarządzania zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, adaptacji do zmian klimatu oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Priorytetem polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Strategia zakłada w perspektywie 2030 r. wzrost lesistości kraju do 31%, objęcie planami ochrony wszystkich obszarów Natura 2000, zwiększenie pojemności obiektów małej retencji wodnej i kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody. System dodatkowych działań związanych z prowadzoną zrównoważoną gospodarką leśną zakłada m.in. pozyskiwanie i zalesianie gruntów, opracowanie wieloletnich programów przebudowy składu gatunkowego drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej, zwiększenie udziału różnych typów martwych drzew w ekosystemach leśnych, ochrona populacji rzadkich rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz ptaków leśnych.
- D. Krajowy program zwiększania lesistości jest opracowaniem studialnym o charakterze strategicznym. Stanowi instrument polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju i zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości. Założono w nim zwiększenie lesistości Polski do poziomu 30% w 2020 r. oraz do 33% w 2050 r. Zgodnie z danymi GUS (Rocznik Statystyczny Leśnictwa 2022) lesistość Polski w 2021 r. wynosiła 29,6%, a lasy zajmowały łącznie 9 467,5 tys. ha. W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 planowane zalesienia obejmują 1,70 ha.
- E. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030. SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020, m.in. gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu, które wykazały, że w okresie do 2030 największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-

blotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Działania adaptacyjne SPA 2020 obejmują m.in. retencję wód; zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych nasadzeń, jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych; wprowadzanie do gospodarki leśnej zasad leśnictwa ekosystemowego, dynamiczna ochrona istniejącego zróżnicowania biologicznego wykorzystująca zarówno naturalne procesy genetyczne (adaptacja) jak i działania człowieka, ukierunkowane na zachowanie istniejącego zróżnicowania biologicznego, ukierunkowanie sztucznej selekcji również na cechy przystosowawcze do zmieniających się warunków klimatycznych; zróżnicowanie drzewostanu, zwłaszcza w trakcie przebudowy, pod względem: gęstości, składu gatunkowego (zwiększenie udziału gatunków liściastych), struktury wysokości, wieku, płatowości/ mozaikowości; kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, które zagrażają rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym; wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej lasu; monitoring lasów pod kątem reakcji drzew na zmiany klimatyczne; okresowa ocena przyrodniczych obszarów chronionych.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława realizacja ww. celów z zakresu ochrony środowiska będzie odbywać się również poprzez:

- wyłączenie z użytkowania cennych kompleksów leśnych, siedlisk przyrodniczych o wysokim stopniu naturalności;
- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizację zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw dostosowanych do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- usystematyzowanie, uzupełnienie i zaktualizowanie informacji na temat zasobów przyrodniczych nadleśnictwa w formie opracowanego programu ochrony przyrody.

IV.10. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM Z DOKUMENTAMI, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY PRZEPROWADZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia w projekcie Planu Urządzenia lasu wiążą się z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin znajdujących się w zasięgu granic nadleśnictwa. W planach tych określone są m.in. obszary przeznaczone do zalesienia. W Nadleśnictwie Oława projekt PUL przewiduje na okres 2024-2033 zalesienie gruntów porolnych o powierzchni 1,70 ha, przeznaczonych na cele leśne zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, jest to powierzchnia położona poza granicami ustawowych form ochrony przyrody. Na powierzchni tej nie występują siedliska przyrodnicze, ani też nie są dla niej podawane w dostępnych i analizowanych źródłach informacji żadne dane o występowaniu chronionych gatunków roślin, grzybów lub zwierząt, ściśle związanych ze środowiskiem przestrzeni otwartych. W tej sytuacji nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanych zalesień na walory przyrodnicze nadleśnictwa. Z kolei zwiększenie powierzchni leśnych zbiorowisk roślinnych należy oceniać pozytywnie w długotrwałym horyzoncie czasowym.

Dokumentami planistycznymi powiązanymi z projektem PUL są również plany ochrony dla powierzchniowych form ochrony przyrody wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody* (Dz.U. 2005 Nr 94, poz. 794 z późn. zm.). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława występują cztery obszary, których dotyczy powyższe rozporządzenie, są to rezerwaty przyrody - „Grodzisko Ryczyńskie”, „Kanigóra”, „Łacha Jelcz” i „Zwierzyniec”. Wymienione rezerwaty przyrody nie posiadają zatwierdzonych planów ochrony. Natomiast dla jednego z nich wyznaczono zadania ochronne na okres 5 lat. Wyznaczone zadania dotyczą rezerwatu „Łacha Jelcz”, zostały one ustanowione Zarządzeniem Nr 9.2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2021 roku.

Innymi dokumentami planistycznymi powiązanymi z projektem PUL są plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz.U. 2010 Nr 34, poz. 186; Dz.U.2012 poz. 506; Dz.U. 2017 poz. 2310 z późn. zm.). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowane są cztery obszary Natura 2000. Dwa z nich tj. Grądy w Dolinie Odry PLH020017 i Grądy Odrzańskie PLB020002 posiadają zatwierdzone plany zadań ochronnych (pzo). Natomiast obszar

Dąbrowy Janikowskie PLH020089 jest na etapie sporządzania takiego planu (posiada projekt pzo). Takiego dokumentu nie posiada obszar Lasy Grędzińskie PLH020081. Zapisy ww. pzo i projektu pzo zostały uwzględnione na etapie określania funkcji poszczególnych kompleksów leśnych oraz planowania wskazań gospodarczych na początkowych etapach tworzenia PUL. Z kolei działania ochronne zawarte w planach zadań ochronnych określające sposoby modyfikacji metod w trakcie realizacji planowanych w PUL zabiegów gospodarczych zostały opisane w niniejszym dokumencie jako działania minimalizujące do wszystkich powierzchni leśnych, które z uwagi na planowane wskazania gospodarcze tego wymagały.

Dokumentami powiązаныmi z projektem PUL dla Nadleśnictwa Oława są również Plany Urządzenia Lasu dla nadleśnictw bezpośrednio z nim sąsiadujących, tj. Nadleśnictw: Oleśnica Śląska, Miękinia, Henryków, Namysłów, Brzeg, Tułowice. Procedura Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) została przeprowadzona dla Planów Urządzenia Lasu Nadleśnictw: Oleśnica Śląska (2023), Miękinia (2022), Henryków (2020), Namysłów (2021), Brzeg (2021), Tułowice (2024), a zapisy tych planów nie odnoszą się wprost do Nadleśnictwa Oława. W związku z brakiem zapisów w analizowanym projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oława, które wspólnie z zapisami PUL dla Nadleśnictw: Oleśnica Śląska, Miękinia, Henryków, Namysłów, Brzeg, Tułowice mogłyby przyczynić się do niekorzystnych zmian w środowisku, nie przewiduje się, aby mogło dojść do pojawienia się skumulowanych zapisów wymienionych Planów Urządzenia Lasu na cenne i chronione elementy przyrodnicze zlokalizowane na terytoriach tych nadleśnictw.

Ważnymi dokumentami powiązаныmi z projektem PUL dla Nadleśnictwa Oława są:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Uchwała Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.;
- Wojewódzki Program Ochrony Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 r. Uchwała Nr XLVII/939/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 14 lipca 2022 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego. Uchwała Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.
- Program Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027. Uchwała Nr XXXVI/365/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 30 listopada 2021 r.
- programy ochrony środowiska powiatów i gmin, w granicach których zlokalizowane są grunty w zarządzie Nadleśnictwa Oława;
- prognozy oddziaływania na środowisko projektów ww. dokumentów.

W powyższych dokumentach opisano kompleksowy stan środowiska na terenie poszczególnych jednostek administracyjnych i określono kierunki i zadania w zakresie m.in. ochrony przyrody. Większość z nich jest spójna z założeniami programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oława oraz projektem pul na okres 2024-2033 i jest, była lub będzie realizowana przez nadleśnictwo.

V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

V.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

V.1.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt. Na poziomie gatunkowym można wyróżnić wiele grup gatunków wymagających szczególnej uwagi. Zainteresowanie każdą z tych grup może być podyktowane innymi względami. Należą do nich przede wszystkim gatunki szczególnie cenne lub objęte ochroną prawną.
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków. Na poziomie genetycznym największą uwagę przywiązuje się do zachowania puli genowej gatunków użytkowanych gospodarczo, ze względu na ich znaczenie dla człowieka. Dotyczy to przede wszystkim wytworzonej zmienności wewnątrzgatunkowej roślin, w tym drzew i krzewów leśnych oraz zwierząt.
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów. Poziom systemów ekologicznych obejmuje różnorodność ekosystemów oraz ich układów, przesądzających o różnorodności krajobrazów przyrodniczych. Dla nich tereny leśne mają strategiczne znaczenie.

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń oraz Instrukcji Ochrony Lasu.

V.1.2. LUDZIE

Potencjalny wpływ zapisów PUL na ludzi zostanie przeanalizowany głównie w odniesieniu do pracowników leśnych, wykonujących w terenie zadania gospodarcze zapisane w projekcie Planu Urządzenia Lasu oraz innych grup ludzi korzystających z zasobów leśnych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Dotyczy to zwłaszcza osób, które korzystają z terenów leśnych w celach turystycznych, poznawczych i wypoczynkowych, a także zamieszkujących miejscowości położone w otoczeniu głównych kompleksów leśnych nadleśnictwa.

V.1.3. ZWIERZĘTA

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie Nadleśnictwa Oława cennych i rzadkich gatunków zwierząt ustalono, że w zasięgu jego granic zaobserwowano 273 gatunki chronione, w tym 221 objętych jest ochroną ścisłą i 52 podlegających ochronie częściowej.

Do gatunków chronionych i szczególnie zagrożonych w skali kraju, podawanych dla obszaru Nadleśnictwa Oława należą:

- ssaki - borowiaczek *Nyctalus leisleri*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*,
- ptaki - bączek *Ixobrychus minutus*, bekasik *Lymnocyptes minimus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, cyranka *Spatula querquedula*, czajka *Vanellus vanellus*, czapla purpurowa *Ardea purpurea*, derkacz *Crex crex*, drożdżik *Turdus iliacus*, gadożer *Circaetus gallicus*, gawron *Corvus frugilegus*, helmiatka *Netta rufina*, kszysk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, łączak *Tringa glareola*, mewa siwa *Larus canus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica*, ohar *Tadorna tadorna*, ortolan *Emberiza hortulana*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, płaskonos *Spatula clypeata*, podgorzałka *Aythya nyroca*, przepiórka *Coturnix coturnix*, rożeniec *Anas acuta*, rycyk *Limosa limosa*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, szlachar *Mergus serrator*, świergotek polny *Anthus campestris*, świstun *Mareca penelope*, turkawka *Streptopelia turtur*, zausznik *Podiceps nigricollis*,
- płazy - kumak nizinny *Bombina bombina*,
- ryby i smoczkouste - kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*, koza złotawa *Sabanejewia aurata*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus*,
- bezkręgowce - barczatka kataks *Eriogaster catax*, czerwńczyk fioletek *Lycaena helle*, dąbrowiec samotnik *Akimerus schaefferi*, jelonek rogacz *Lucanus cervus*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, łątka ozdobna *Coenagrion ornatum*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*.

Ze względu na zajmowane czy preferowane siedlisko chronione gatunki zwierząt zestawiono w następujące grupy:

1. Gatunki, które nie są związane z terenami leśnymi lub pojawiają się na nich sporadycznie w czasie wędrówek.

Wyróżniono tu podgrupy:

Gatunki terenów otwartych, zurbanizowanych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i strefy ekotonu

ssaki:

- ochrona ścisła: mroczek późny *Eptesicus serotinus* (zał. IV DS¹),
- ochrona częściowa: kret *Talpa europaea*,

ptaki:

- ochrona ścisła: bocian biały *Ciconia ciconia* (zał. I DP²), cierniówka *Curruca communis*, czajka towarzyska *Vanellus gregarius*, derkacz *Crex crex* (zał. I DP), drzemlik *Falco columbarius* (zał. I DP), dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzwonek *Chloris chloris*, gawron *Corvus frugilegus* (zał. IIB DP), gąsiorek *Lanius collurio* (zał. I DP), jarzębatka *Curruca nisoria* (zał. I DP), jerzyk *Apus apus*, kawka *Coloeus monedula* (zał. IIB DP), kłaskawka *Saxicola rubicola*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kulczyk *Serinus serinus*, makolągwa *Linaria cannabina*, mazurek *Passer montanus*, myszołów włochaty *Buteo lagopus*, oknówka *Delichon urbicum*, ortolan *Emberiza hortulana* (zał. I DP), piegża *Curruca curruca*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płomykówka *Tyto alba*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, potrzuszc *Emberiza calandra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix* (zał. IIB DP), pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto* (zał. IIB DP), skowronek *Alauda arvensis* (zał. IIB DP), słowik szary *Luscinia luscinia*, srokoś *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek polny *Anthus campestris* (zał. I DP), trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żoła *Merops apiaster*,
- ochrona częściowa: gołąb miejski *Columba livia forma urbana* (zał. IIA DP), sroka *Pica pica* (zał. IIB DP), wrona siwa *Corvus cornix*.

¹ DS (Dyrektywa Siedliskowa) - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

² DP (Dyrektywa Ptasia) - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wcześniej dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Gatunki terenów wodnych, wodno-błotnych, wodno-ziemnych i trzcinowisk

ptaki:

- ochrona ścisła: bączek *Ixobrychus minutus* (zał. I DP), bąk *Botaurus stellaris* (zał. I DP), bekasik *Lymnocyptes minimus* (zał. IIA, IIIB DP), bernikla białolica *Branta leucopsis* (zał. I DP), bielaczek *Mergellus albellus* (zał. I DP), błotniak łąkowy *Circus pygargus* (zał. I DP), błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (zał. I DP), błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (zał. I DP), brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brodziec śniady *Tringa erythropus* (zał. IIIB DP), brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyranka *Spatula querquedula*, czajka *Vanellus vanellus* (zał. IIIB DP), czapla biała *Ardea alba* (zał. I DP), czapla nadobna *Egretta garzetta* (zał. I DP), czapla purpurowa *Ardea purpurea* (zał. I DP), dziwonia *Carpodacus erythrinus*, gągoł *Bucephala clangula* (zał. IIIB DP), helmiatka *Netta rufina* (zał. IIIB DP), kokoszka *Gallinula chloropus* (zał. IIIB DP), krakwa *Mareca strepera* (zał. IIA DP), krwawodziób *Tringa totanus* (zał. IIIB DP), kropiatka *Porzana porzana* (zał. I DP), kszyc *Gallinago gallinago* (zał. IIA, IIIB DP), kulik wielki *Numenius arquata* (zał. IIIB DP), lodówka *Clangula hyemalis* (zał. IIIB DP), łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus* (zał. I DP), łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (zał. I DP), łabędź niemy *Cygnus olor* (zał. IIIB DP), łączak *Tringa glareola* (zał. I DP), łozówka *Acrocephalus palustris*, mewa siwa *Larus canus* (zał. IIIB DP), markaczka *Melanitta nigra* (zał. IIIB, IIIB DP), nur czarnoszyi *Gavia arctica* (zał. I DP), nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (zał. I DP), ogorzałka *Aythya marila* (zał. IIIB, IIIB DP), ohar *Tadorna tadorna*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, płaskonos *Spatula clypeata* (zał. IIA, IIIB DP), podgorzałka *Aythya nyroca* (zał. I DP), potrzos *Emberiza schoeniclus*, podróżniczek *Luscinia svecica* (zał. I DP), remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rożeniec *Anas acuta* (zał. IIA, IIIB DP), rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (zał. I DP), rycyk *Limosa limosa* (zał. IIIB DP), sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, siewka złota *Pluvialis apricaria* (zał. I, IIIB, IIIB DP), siewnica *Pluvialis squatarola* (zał. IIIB DP), szlachar *Mergus serrator* (zał. IIIB DP), śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (zał. IIIB DP), ślepowron *Nycticorax nycticorax* (zał. I DP), świstun *Mareca penelope* (zał. IIA, IIIB DP), trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, uhla *Melanitta fusca* (zał. IIIB DP), wąsatka *Panurus biarmicus*, wodnik *Rallus aquaticus* (zał. IIIB DP), zausznik *Podiceps nigricollis*,
- ochrona częściowa: czapla siwa *Ardea cinerea*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, mewa białogłowa *Larus cachinnans* (zał. IIIB DP),

płazy:

- ochrona ścisła: grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus* (zał. IV DS), kumak nizinny *Bombina bombina* (zał. II, IV DS), traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (zał. II, IV DS), ropucha paskówka *Epidalea calamita* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae* (zał. IV DS), żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus* (zał. V DS), żaba wodna *Pelophylax esculentus* (zał. V DS) oraz żaby zaliczone do kompleksu żab zielonych *Rana esculenta complex*.

ryby:

- ochrona ścisła: koza złotawa *Sabanejewia aurata* (zał. II DS),
- ochrona częściowa: kielb białopłetwy *Romanogobio albipectus* (zał. II DS), koza pospolita *Cobitis taenia* (zał. II DS), minóg strumieniowy *Lampetra planeri* (zał. II DS), piskorz *Misgurnus fossilis* (zał. II DS), różanka *Rhodeus amarus* (zał. II DS), śliz pospolity *Barbatula barbatula*.

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus* (zał. II, IV DS), łątka ozdobna *Coenagrion ornatum* (zał. II DS), trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* (zał. II, IV DS),

Gatunki siedlisk nieleśnych, łąk, muraw

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: czerwонецzyk fioletek *Lycaena helle* (zał. II, IV DS), czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar* (zał. II, IV DS), modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (zał. II, IV DS), modraszek telejus *Phengaris teleius* (zał. II, IV DS), przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* (zał. II DS),
- ochrona częściowa: trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*.

2. Gatunki, które mogą być spotykane na większości powierzchni leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oława.

Do tej grupy należą:

ssaki:

strefowe

- ochrona ścisła: wilk *Canis lupus* (zał. II, IV, V DS).

Aktualnie brak notowań stałej obecności wilka na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Gatunek ten podlega okresowej ochronie strefowej w terminie 01.04-31.08 obejmującej miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

pozostałe

- ochrona częściowa: gronostaj *Mustela erminea*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*.

ptaki:

- ochrona ścisła: bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czeczotka *Acanthis flammea*, czubotka *Lophophanes cristatus*, czyż *Spinus spinus*, drożdżik *Turdus iliacus* (zał. IIB DP), gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kos *Turdus merula* (zał. IIB DP), kowalik *Sitta europaea*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kukulka *Cuculus canorus*, kwiczoł *Turdus pilaris* (zał. IIB DP), modraszka *Cyanistes caeruleus*, mysikrólik *Regulus regulus*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, paszkot *Turdus viscivorus* (zał. IIB DP), pęzacz leśny *Certhia familiaris*, pęzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pokrzywnica *Prunella modularis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, sikora uboga *Poecile palustris*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, sosnówka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius* (zał. IIB DP), strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szpak *Sturnus vulgaris* (zał. IIB DP), śpiewak *Turdus philomelos* (zał. IIB DP), świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świerszczak *Locustella naevia*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, turkawka *Streptopelia turtur* (zał. IIB DP), uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*, zniczek *Regulus ignicapilla*,

bezkęgowce:

- ochrona częściowa: biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz Scheidlera *Carabus scheidleri*, biegacz problematyczny *Carabus problematicus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz Ullricha *Carabus ulrichii*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*.

3. Gatunki zwierząt, które mogą być spotykane na powierzchniach leśnych, w drzewostanach starszych klas wieku:

ssaki:

- ochrona ścisła: borowiaczek *Nyctalus leisleri* (zał. IV DS), borowiec wielki *Nyctalus noctula* (zał. IV DS), gacek brunatny *Plecotus auritus* (zał. IV DS), gacek szary *Plecotus austriacus* (zał. IV DS), karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus* (zał. IV DS), karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* (zał. IV DS), karlik większy *Pipistrellus nathusii*

(zał. IV DS), mopek *Barbastella barbastellus* (zał. II, IV DS), mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus* (zał. IV DS), nocek Alkatoe *Myotis alcathoe* (zał. IV DS), nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* (zał. II, IV DS), nocek Brandta *Myotis brandtii* (zał. IV DS), nocek duży *Myotis myotis* (zał. II, IV DS), nocek Natterera *Myotis nattereri* (zał. IV DS), nocek wąsatek *Myotis mystacinus* (zał. IV DS.), orzesznica *Muscardinus avellanarius* (zał. IV DS),

- ochrona częściowa: popielica *Glis glis*.

ptaki:

strefowe, dziuplaki i półdziuplaki

- ochrona ścisła: włochatka *Aegolius funereus* (zał. I DP).

Aktualnie brak jest znanych miejsc gniazdowania włochatki na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 50 m od gniazda (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

strefowe, szponiaste

- ochrona ścisła: bielik *Haliaeetus albicilla* (zał. I DP), gadożer *Circaetus gallicus* (zał. I DP), kania czarna *Milvus migrans* (zał. I DP), kania ruda *Milvus milvus* (zał. I DP), orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (zał. I DP).

Bielik, kania czarna i kania ruda są gatunkami gniazdującymi na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, dla których zostały wyznaczone strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania.

Gatunki te podlegają całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 200 m od gniazda dla bielika i 100 m od gniazda dla kani czarnej i kani rudej oraz objęte są ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda dla wszystkich ww. gatunków wyznaczoną w terminie 01.01–31.07 dla bielika i w terminie 01.03–31.08 dla kani czarnej i kani rudej (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

Natomiast nie znane są miejsca gniazdowania orlika krzykliwego i gadożera na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Gatunki te podlegają całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 100 m od gniazda dla orlika krzykliwego i 200 m od gniazda dla gadożera oraz objęte są ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda dla obu gatunków wyznaczoną w terminie 01.03–31.08 dla orlika krzykliwego i w terminie 01.03–30.09 dla gadożera (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

strefowe, pozostałe

- ochrona ścisła: bocian czarny *Ciconia nigra* (zał. I DP).

Bocian czarny jest gatunkiem gniazdującym na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, dla którego zostały wyznaczone strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania.

Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda w terminie 15.03–31.08 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

pozostałe dziuplaki i półdziuplaki

- ochrona ścisła: dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (zał. I DP), dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius* (zał. I DP), dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (zał. I DP), dzięciołek *Dryobates minor*, krętogłów *Jynx torquilla*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (zał. I DP), muchołówka mała *Ficedula parva* (zał. I DP), muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, puszczyk *Strix aluco*, siniak *Columba oenas* (zał. IIB DP).

pozostałe, szponiaste

- ochrona ścisła: jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, trzmiełojad *Pernis apivorus* (zał. I DP),

pozostałe

- ochrona częściowa: kruk *Corvus corax*,

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (zał. II, IV DS), pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (zał. II, IV DS),
- ochrona częściowa: dąbrowiec samotnik *Akimerus schaefferi*, jelonek rogacz *Lucanus cervus* (zał. II DS), kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*.

4. Gatunki zwierząt, które mogą być spotykane na powierzchniach leśnych, w drzewostanach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętych powierzchni leśnych (upraw, zrębów):

Wyróżniono tu podgrupy:

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód

ssaki:

- ochrona ścisła: nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme* (zał. II, IV DS), nocek rudy *Myotis daubentonii* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: bóbr europejski *Castor fiber* (zał. II, IV, V DS), rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra* (zał. II, IV DS), zębielek karliczek *Crocidura suaveolens*.

ptaki:

dziuplaki, półdziuplaki

- ochrona ścisła: nurogęs *Mergus merganser* (zał. IIB DP),

pozostałe

- ochrona ścisła: samotnik *Tringa ochropus*, zimorodek *Alcedo atthis* (zał. I DP), żuraw *Grus grus* (zał. I DP),

płazy i gady:

- ochrona ścisła: ropucha zielona *Bufo viridis* (zał. IV DS), rzekotka drzewna *Hyla arborea* (zał. IV DS), żaba moczarowa *Rana arvalis* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* (zał. IV DS), jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (zał. IV DS), jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*.

Gatunki związane z obrzeżami drzewostanów, ekotonami, zaroślami

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: barczatka kataks *Eriogaster catax* (zał. II, IV DS), przeplatka maturna *Euphydrias maturna* (zał. II, IV DS),

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie zrębów, uprawy

ptaki:

- ochrona ścisła: białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus* (zał. I DP), lerka *Lullula arborea* (zał. I DP).

V.1.4. ROŚLINY I GRZYBY

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych gatunków roślin ustalono, że na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zinwentaryzowano dotychczas 38 chronionych gatunków roślin i grzybów, w tym 10 objętych ochroną ścisłą i 28 podlegających ochronie częściowej.

Do gatunków roślin chronionych i szczególnie zagrożonych w skali kraju, odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą: fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, mieczyk błotny *Gladiolus paluster*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, parzoch szerokolistny *Porella platyphylla*, widlicz (widłak) spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*.

Duża część ze zinwentaryzowanych gatunków należy również do grupy roślin zagrożonych w skali regionu. Do najbardziej zagrożonych i chronionych gatunków na obszarze Dolnego Śląska, odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kotewka orzech wodny *Trapa natans*, kukulka (storczyk) plamista *Dactylorhiza maculata*, mieczyk błotny *Gladiolus paluster*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, widlicz (widłak) spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*.

Do pozostałych chronionych gatunków odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława o najniższym statusie zagrożenia w skali kraju lub regionu, albo jego braku należą: centuria pospolita (centuria zwyczajna) *Centaureum erythraea*, cis pospolity *Taxus baccata*, czosnek kątowny *Allium angulosum*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, grzybienie północne (grzybienie zapoznane) *Nymphaea candida*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukulka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, listera jajowata *Listera ovata*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, śnieżyca wiosenna *Leucoium vernum*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, zimowit jesienny *Colchicum autumnale*, zwislik maczugowaty *Anomodon attenuatus*, zwislik wiciowy *Anomodon viticulosus*.

Gatunki siedlisk wilgotnych łąk, wymagające ochrony czynnej, których jednocześnie nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)

- ochrona ścisła: mieczyk błotny *Gladiolus paluster* (zał. II i IV DS³; 2 stanowiska).

Gatunki siedlisk wodnych, wymagające ochrony czynnej, których jednocześnie nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)

- ochrona ścisła: kotewka orzech wodny *Trapa natans* (5 stanowisk).

Gatunki siedlisk wilgotnych łąk i zarośli, wymagające ochrony czynnej zgodnie z Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- ochrona ścisła: fiołek mokradłowy *Viola stagnina* (21 stanowisk), goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe* (1 stanowisko), kosaciec syberyjski *Iris sibirica* (13 stanowisk), nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* (2 stanowiska).

Gatunki siedlisk leśnych:

- ochrona ścisła: buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium* (2 stanowiska), lilia złotogłów *Lilium martagon* (3 stanowiska), parzoch szerokolistny *Porella platyphylla* (3 stanowiska),
- ochrona częściowa: cis pospolity *Taxus baccata* (1 stanowisko), chrobotek *Cladonia* sp. (zał. V DS.; 1 stanowisko), czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* (50 stanowisk), dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete* (1 stanowisko), gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides* (16 stanowisk), gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis* (7 stanowisk), kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* (22 stanowiska), listera jajowata *Listera ovata* (4 stanowiska), naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* (2 stanowiska), płucnica islandzka *Cetraria islandica* (2 stanowiska), podkolan biały *Platanthera bifolia* (1 stanowisko), śnieżycza wiosenna *Leucoium vernum* (1 stanowisko), śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* (zał. V DS; 232 stanowiska), wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum* (62 stanowiska), widlicz (widłak) spłaszczony *Diphysastrum complanatum* (zał. V DS.; 1 stanowisko), widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* (zał. V DS.; 5 stanowisk), zwislik maczugowaty *Anomodon attenuatus* (5 stanowisk), zwislik wiciowy *Anomodon viticulosus* (7 stanowisk).

³ DS (Dyrektywa Siedliskowa) - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Gatunki siedlisk wodnych:

- ochrona ścisła: salwinia pływająca *Salvinia natans* (23 stanowiska),
- ochrona częściowa: grzybienie białe *Nymphaea alba* (18 stanowisk), grzybienie północne (grzybienie zapoznane) *Nymphaea candida* (1 stanowisko).

Gatunki siedlisk podmokłych, bagiennych, brzegów wód, wilgotnych łąk, traworośli i obrzeży lasów:

- ochrona częściowa: bagno zwyczajne *Ledum palustre* (2 stanowiska), czosnek kątowny *Allium angulosum* (6 stanowisk), groszek błotny *Lathyrus palustris* (2 stanowiska), kukulka (storczyk) plamista *Dactylorhiza maculata* (1 stanowisko), kukulka (storczyk) szerokolistna *Dactylorhiza majalis* (2 stanowiska), zimowit jesienny *Colchicum autumnale* (11 stanowisk).

Gatunki siedlisk suchych muraw i łąk:

- ochrona częściowa: centuria pospolita (centuria zwyczajna) *Centaurium erythraea* (6 stanowisk), kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* (2 stanowiska).

Do gatunków roślin wskazywanych, jako występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, ale **niepotwierdzonych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa** należą:

- ochrona ścisła: długosz królewski *Osmunda regalis*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, jarząb szwedzki *Sorbus intermedia*, krwawnica wąskolistna *Lythrum hyssopifolia*, kruszczyk połabski *Epipactis albensis*, kruszczyk siny *Epipactis purpurata*, krynicznik smukły *Nitella gracilis*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, pełnik europejski *Trollius europaeus*, pszeniec grzebieniasty *Melampyrum cristatum*, szafirek miękkolistny *Muscari comosum*,
- ochrona częściowa: bielistka siwa *Leucobryum glaucum* (zał. V DS.), dzięgiel litwor nadbrzeżny *Angelica archangelica* ssp. *litoralis*, jaskier wielki *Ranunculus lingua*, krynicznik kolczasty *Nitella mucronata*, konitrut błotny *Gratiola officinalis*, pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły *Primula elatior*, turzyca piaskowa *Carex arenaria*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum* (zał. V DS.), widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*.

Wieloletni monitoring prowadzony przez nadleśnictwo na gruntach w zarządzie nie potwierdził obecności ww. gatunków roślin. Coroczny monitoring chronionych gatunków roślin w nadleśnictwie obejmuje znane stanowiska roślin oraz wprowadza nowe lokalizacje. Monitoring jest prowadzony zgodnie z Instrukcją ochrony lasu (2012).

V.1.5. WODY

Lasy Nadleśnictwa Oława położone są w zlewni Bałtyku w dorzeczu Odry. Wszystkie ciekі na obszarze nadleśnictwa mają ujście w Odrze lub jej dopływach, Odra przecina obszar nadleśnictwa z południowego wschodu na północny zachód. Do największych dopływów Odry na obszarze nadleśnictwa należy Widawa, Oława, Ślęża i Smortawa. W dolinie Odry występują duże i cenne przyrodniczo starorzecza oraz większe stawy, a także niewielkie zbiorniki wód stojących w wyrobiskach poeksploatacyjnych piasków i żwirów. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oława znajduje się większa część głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 320 „Pradolina rzeki Odra (S Wrocław)”.

Jedną z podstawowych metod pozwalających właściwie regulować zasoby wodne jest mała retencja wodna. Nadleśnictwo Oława realizuje projekt mający na celu poprawę stanu gospodarki wodnej na obszarach leśnych tj. „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych”, realizowany w 2016-2022 i współfinansowany z funduszy UE. Projekt ma na celu wzmocnienie odporności ekosystemów leśnych na zagrożenia związane ze zmianami klimatu, służą temu działania ukierunkowane na zapobieganiu i ograniczaniu negatywnych skutków naturalnych zjawisk, takich jak powódzie i podtopienia, czy susze i pożary. W ramach tego projektu w nadleśnictwie utworzono 23 obiekty piętrzące wodę lub spowalniające jej odpływ.

V.1.6. KLIMAT

Obszar Dolnego Śląska jak i cały obszar kraju zaliczany jest do klimatu umiarkowanego o cechach przejściowych między klimatem morskim i kontynentalnym. Dodatkowy, choć sporadycznie notowany, jest napływ mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego. Wszystkie te cechy warunkują znaczną zmienność typów pogody w ciągu roku. Istotny wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na Dolnym Śląsku ma ukształtowanie i urozmaicona rzeźba terenu. Wpływają one na zmiany poszczególnych elementów meteorologicznych i występowanie lokalnych warunków pogodowych i klimatycznych. Obszar Nadleśnictwa Oława znajduje się pod wpływem regionalnych i lokalnych warunków klimatycznych. Równinny obszar nadleśnictwa pozostaje w zbliżonych warunkach klimatycznych, a lokalne zróżnicowanie kształtowane jest głównie przez gęstość i wielkość cieków i zbiorników wodnych oraz rodzaj pokrycia terenu (lasy, grunty rolne, zabudowania, szlaki komunikacyjne).

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne wg Wosia (1994) grunty w zarządzie Nadleśnictwa Oława znajdują się w zasięgu jednego regionu klimatycznego - Dolnośląskiego Środkowego (XXIV). Region ten odznacza się typem pogody umiarkowanej

cieplej, pochmurnej i bez opadów, w porównaniu do sąsiednich regionów pojawiają się bardzo chłodne dni przymrozkowe. Podział Polski na regiony klimatyczne opiera się o kryteria częstości pojawiania się poszczególnych typów pogody, przedstawionych na mapach średniej rocznej liczby dni z 66 typami pogody. Typy pogody zostały opracowane w oparciu o czynniki meteorologiczne takie jak temperatura powietrza, zachmurzenie ogólne nieba i opady atmosferyczne (Richling i in. 2021).

Notowane w wieloleciu 1991-2020 maksymalne temperatury na obszarze nadleśnictwa wzrastały z kierunku południowo zachodniego na północny wschód, osiągając odpowiednio 28°C do ponad 29°C. W tym okresie minimalne temperatury wynosiły od -7°C do -8°C. Średnie roczne temperatury powietrza z wielolecia (1991-2020) były wyższe od 9°C. Średnia roczna suma usłonecznienia z tego okresu utrzymywała się na wysokim poziomie ponad 1850 godzin, przy czym w południowo zachodnich krańcach obszaru nadleśnictwa była niższa, w granicach 1800-1850 godzin (źródło: *serwer klimat.imgw.pl*⁴). Obserwowane zmiany temperatury z wielolecia na obszarze kraju wykazują wyraźny wzrost. Od 1951 r. temperatura powietrza na terenie kraju wzrosła o nieco więcej niż 2,0°C. Przy czym na obszarze nizin wzrost wynosi ok. 2,1°C (źródło: *Klimat Polski 2020. IMGW*). Średnia roczna suma opadu atmosferycznego z wielolecia (1991-2020) na przeważającym obszarze nadleśnictwa kształtowała się w zakresie 500-550 mm, natomiast lokalnie wartości te dochodziły do 600 mm (źródło: *serwer klimat.imgw.pl*⁵).

V.1.7. POWIETRZE

Obszar Nadleśnictwa Oława znajduje się w zasięgu 3 stref – aglomeracji wrocławskiej obejmującej miasto Wrocław, strefy dolnośląskiej obejmującej powiat oleśnicki, oławski, strzeliński i wrocławski oraz strefy opolskiej obejmującej powiat brzeski. Wyniki klasyfikacji ww. stref za 2022 rok, ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie były zadowalające. Odnotowano znaczne przekroczenia dopuszczalnych norm pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i poziomów docelowych arsenu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w strefie dolnośląskiej oraz dwutlenku azotu w aglomeracji wrocławskiej, a także pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w strefie opolskiej. Ponadto w całych województwach - dolnośląskim i opolskim został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Stężenia dwutlenku siarki, benzenu, tlenku węgla, oraz oznaczanych w pyłe PM₁₀ metali: ołowiu, kadmu i niklu na większości stacji pomiarowych w województwie dolnośląskim utrzymały się na zadowalającym poziomie (poniżej dopuszczalnych norm). W województwie opolskim dotyczyło to dwutlenku siarki, dwutlenku

⁴ https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter

⁵ <https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Precipitation/Yearly/1991-2020/1/Winter>

azotu, benzenu, tlenku węgla oraz oznaczanych w pyłe zawieszonym PM10 metali - ołowiu, arsenu, kadmu i niklu. Największym problem w skali obydwóch województw były wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10, utrzymujące się na wysokim poziomie w okresie grzewczym od wielu lat. Ze względu na ochronę roślin nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki, tlenków azotu, jedyne obserwowane przekroczenia dotyczyły ozonu w odniesieniu do poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego w województwie dolnośląskim, natomiast w strefie opolskiej stwierdzono przekroczenia w odniesieniu do ozonu dla celu długoterminowego. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych ww. substancji wpłynęły na ogólną ocenę stref i wskazanie potrzeb realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza. W ramach działań na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie stref województwa dolnośląskiego od 2010 r. wdrażane są programy ochrony powietrza. Aktualnie obowiązującym dokumentem jest *„Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych”*, przyjęty Uchwałą Nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. Podobne działania są wprowadzone na terenie województwa opolskiego (od 2009 r.), w którym funkcjonuje *Nowy „Program ochrony powietrza dla województwa opolskiego”* przyjęty Uchwałą Nr XX/193/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 lipca 2020 r. Ponadto na terenie województwa dolnośląskiego i województwa opolskiego od 2017 r. funkcjonują tzw. „uchwały antysmogowe” wprowadzające ograniczenia w spalaniu paliw.

V.1.8. POWIERZCHNIA ZIEMI

Obszar Nadleśnictwa Oława jest zbliżony pod względem ukształtowania terenu i rozciąga się w obrębie Roniny Oleśnickiej, Pradoliny Wrocławskiej, Równiny Wrocławskiej i Równiny Grodkowskiej. Równina Wrocławska zajmuje płaski obszar płytko rozcięty dolinami rzek Ślęzy i Bystrzycy oraz ich dopływów. Dominują tu krajobrazy naturalne peryglacjalne równinne i faliste. Niewielkie powierzchnie zajmują także krajobrazy zalewowych den dolin. W północno-zachodniej części równiny występują mozaikowo rozłożone plejstocenyjskie piaski i żwiry sandrowe i gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego, z niewielkim udziałem ilów, mułków, piasków, żwirów z węglem brunatnym z okresu neogenu. Natomiast w części południowo-wschodniej równiny przeważają plejstocenyjskie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego, rzadziej piaski i mułki kemów. Doliny rzeczne równiny pokrywają holocenyjskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Równina obejmuje rozproszone kompleksy leśne Nadleśnictwa Oława położone w zachodniej części nadleśnictwa. Równina Grodkowska obejmuje krajobrazy

naturalne peryglacialne równinne i faliste. Towarzyszą im krajobrazy zalewowych den dolin. Bardzo rzadko spotykane są krajobrazy wyżyn i niskich gór lessowych. Równinę tworzy wysoczyzna morenowa. Budujące ją utwory geologiczne występują w postaci mozaiki, złożonej z plejstocentrycznych piasków i żwirów sandrowych oraz glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych zlodowacenia środkowopolskiego, a także z łął, mułków, piasków, żwirów z węglem brunatnym z okresu neogenu oraz lessów w części północnej. W zasięgu równiny znajdują się kompleksy leśne Nadleśnictwa Oława położone w południowo-wschodniej części nadleśnictwa. Pradolina Wrocławska to wąski i wydłużony obszar. Dominują tu krajobrazy naturalne zalewowych den dolin. Dolinę rzeki Odry wypełniają holocentryczne i plejstocentryczne utwory geologiczne, tworzące kilka tarasów. Wśród nich przeważają holocentryczne piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, budujące tarasy zalewowe Odry. Wyższe tarasy rzeczne występują rzadko i tworzą je plejstocentryczne piaski, żwiry i mułki rzeczne zlodowacenia północnopolskiego. W północnej części pradoliny, lokalnie w wydmach występują nieliczne piaski eoliczne. W zasięgu pradoliny znajdują się kompleksy leśne Nadleśnictwa Oława położone wzdłuż doliny rzeki Odry. Równina Oleśnicka obejmuje krajobrazy naturalne peryglacialne równinne i faliste, rzadziej występują krajobrazy fluwioglacialne równinne i faliste. Spotykane są również krajobrazy zalewowych den dolin. Równinę tworzy płaska powierzchnia morenowa, którą urozmaicają wzgórza ozów i kemów. Obszar ten znajdował się w zasięgu zlodowacenia Odry. Dominują tu utwory geologiczne zlodowacenia środkowopolskiego plejstocentryczne piaski i żwiry sandrowe, rzadziej gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe. W północnej części równiny spotykane są piaski, mułki i żwiry ozów oraz piaski i mułki kemów, w części południowej łął, mułki i piaski zastoiskowe. Tarasy zalewowe rzek budują holocentryczne piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, zaś tarasy nadzalewowe tworzą plejstocentryczne piaski, żwiry i mułki rzeczne zlodowacenia północnopolskiego. W zasięgu równiny znajdują się kompleksy leśne Nadleśnictwa Oława położone w północno-wschodniej części nadleśnictwa.

Ukształtowanie terenu ma swoje odzwierciedlenie w budowie geologicznej, geomorfologicznej i wykształconych tu typach gleb. Nadleśnictwo Oława posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane przez Biuro Usług Ekologicznych i Urzędzeniowo-Leśnych „Operat” S.C. w Toruniu, wg stanu na 1 stycznia 2003 roku, które obowiązujące do końca 2032 roku. W Nadleśnictwie Oława stwierdzono występowanie 39 podtypów gleb. Przeważają mady rzeczne brunatne 22,61%, gleby rdzawe bielcowe 21,66% oraz gleby rdzawe właściwe 11,36%.

V.1.9. ZASOBY NATURALNE

Typy siedliskowe lasu

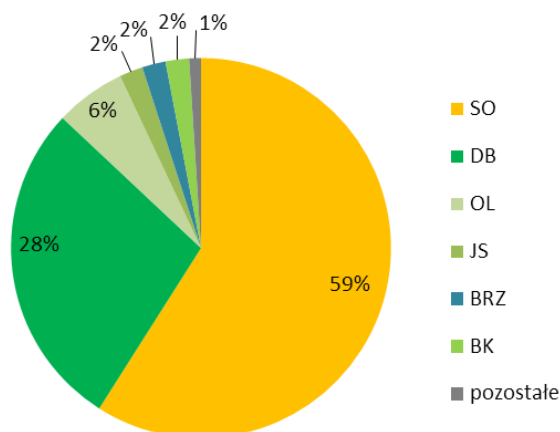
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława wyróżniono 10 typów siedliskowych lasu. Z wszystkich wyróżnionych w nadleśnictwie typów siedliskowych lasu na obydwóch obrębach dominują siedliska lasowe, przy czym w obrębie Oława przeważają siedliska lasu łęgowego, a w obrębie Bierutów lasu mieszanego świeżego. W ujęciu łącznym dla całego nadleśnictwa siedliska lasowe zajmują 62% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej. Siedliska lasu łęgowego w nadleśnictwie zajmują łącznie 22% powierzchni, a siedliska lasu mieszanego świeżego 18%. Siedliska borowe (38% udziału powierzchniowego) reprezentuje głównie bór mieszany świeży (33%). Pozostałe typy siedliskowe lasu obejmują mniejsze powierzchnie. Pod względem wilgotności przeważają siedliska świeże 54%.

Bogactwo gatunkowe

Lasy Nadleśnictwa Oława charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Udział powierzchni w poszczególnych grupach jest zbliżony i nieznacznie maleje wraz ze wzrostem liczby gatunków je tworzących. Ponad połowę powierzchni zalesionej w nadleśnictwie zajmują drzewostany jedno- i dwugatunkowe. Pozostałą powierzchnię porastają drzewostany zbudowane z trzech i więcej gatunków.

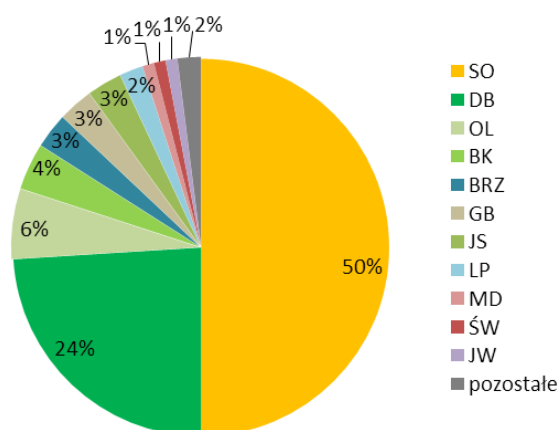
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

W Nadleśnictwie Oława głównym gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna zajmująca ponad połowę powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drugim gatunkiem o wyraźnie większym udziale (28%) jest dąb. Trzecią pozycję zajmuje olsza (6%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach nadleśnictwa posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 7%), należą do nich m.in.: jesion, brzoza, buk, grab, lipa, modrzew, jawor, świerk.

Ryc. 1. Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Oława

Struktura powierzchniowa rzeczywistych składów gatunkowych w drzewostanach Nadleśnictwa Oława jest zbliżona do struktury powierzchniowej gatunków panujących w tych drzewostanach. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych drzewostanów nadleśnictwa jest sosna zajmująca połowę powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drugim gatunkiem o wyraźnie większym udziale (24%) jest dąb. Większym udziałem odznacza się także olsza (6%) i buk (4%). Z pozostałych gatunków rzeczywistych budujących drzewostany nadleśnictwa występują m.in.: brzoza, grab, jesion, lipa, modrzew, świerk, jawor, wiaź, topola, osika.

Ryc. 2. Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych składów gatunkowych w Nadleśnictwie Oława

Budowa pionowa

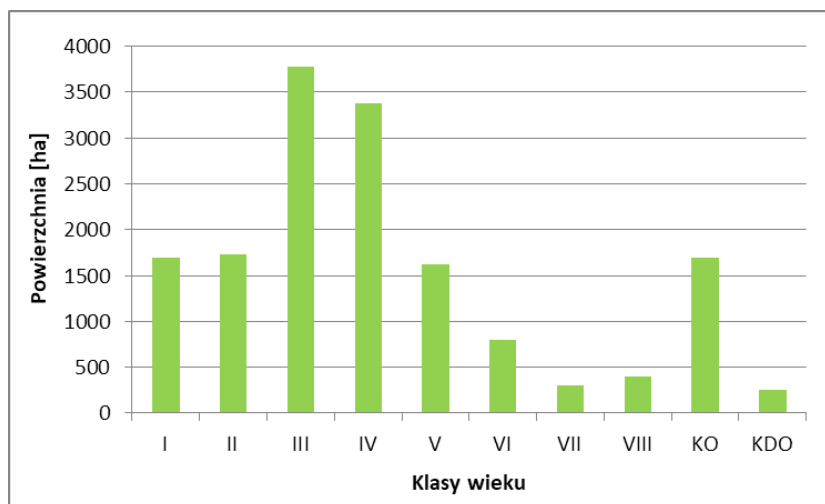
Drzewostany Nadleśnictwa Oława odznaczają się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 81,1% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące 12,5% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałą powierzchnię (6,4%) porastają drzewostany dwupiętrowe. Nie występują tu drzewostany wielopiętrowe i drzewostany o budowie przerębowej.

Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława dokonano oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 47% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 49% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne (obojętnie) z siedliskiem występują na 4% powierzchni leśnej zalesionej.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w Nadleśnictwie Oława wynosi 69 lat, przy czym w obrębie Oława 77 lat, w obrębie Bierutów 60 lat. W nadleśnictwie wyraźnie dominują drzewostany w III i IV klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi odpowiednio 24% i 22%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I, II, V klasie wieku i drzewostany w klasie odnowienia, obejmujące po 10-11% powierzchni leśnej zalesionej. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany w VII klasie wieku i drzewostany w klasie do odnowienia (z udziałem na poziomie 2%).

Ryc. 3. Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oława

V.1.10. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oława zlokalizowanych jest wiele miejsc i obiektów o wartościach historycznych i kulturowych, najważniejsze z nich zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków lub do ewidencji gminnych. Należy do nich szereg zabytków archeologicznych będących śladami wczesnego osadnictwa w regionie. Stanowią je pozostałości grodzisk, cmentarzysk i osad. Najstarsze obiekty archeologiczne pochodzą z epoki kamienia, brązu, żelaza oraz średniowiecza. Stanowiska archeologiczne występują bardzo licznie i zlokalizowane są w całym zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Jednym z najbardziej znanych i odwiedzanych jest ryczyński zespół osadniczy, obejmujący dwa grodziska wraz z trzema osadami przygodowymi oraz przyległym cmentarzyskiem. Grodzisko „Duży Ryczyn” z X-XIII w. stanowi pozostałość wielkiego założenia obronnego, a grodzisko „Mały Ryczyn” to mały grodek stożkowy z XI-XIV w. Do innych cennych grodzisk zalicza się wczesnośredniowieczne grodziska zlokalizowane w Siedlcach, Oleśnicy Małej, Jelczu, Gajkowie. Obszar nadleśnictwa obfituje w liczne kościoły, kaplice i klasztory, pałace i dwory, których część jest wyjątkowo cenna ze względów architektonicznych. Zespoły dworskie i pałacowe często otoczone są osobliwymi założeniami zieleni. Do obiektów

zabytkowych należą również budynki ratuszów miejskich, kamienice, wille, budynki mieszkalne, gospodarcze i spichlerze, budynki poczty, szpitali i szkół oraz obiekty przemysłowe, takie jak kotłownie, wieże wodociągowe, warsztaty, pompownie, a także dworce kolejowe i wiaty peronowe. Spośród pozostałych dóbr materialnych, nie ujętych w rejestrze zabytków, a zlokalizowanych na terenie nadleśnictwa notowane są liczne pamiątkowe pomniki i kamienie, cmentarze, stanowiące świadectwo o lokalnej kulturze i historii. Dodatkowo na obszarze nadleśnictwa występują chronione układy urbanistyczne i ruralistyczne, stanowiące przestrzenne założenie miejskie i wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym sieci ulic lub sieci dróg (za: art. 3 pkt. 12 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, tj. Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.). Jednym z najcenniejszych takich układów jest zespół historycznego centrum Wrocławia (w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się jedynie jego niewielki fragment). Obiekt został uznany za Pomnik Historii zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. *w sprawie uznania za pomnik historii „Wrocław – zespół historycznego centrum* (M.P. 1994 r., Nr 50, poz. 425). Obszar, który objęty został Pomnikiem Historii obejmuje historyczne centrum miasta - Stare i Nowe Miasto oraz wyspy Odrzańskie. Celem ochrony Pomnika Historii jest zachowanie ze względu na wartości urbanistyczne i niematerialne obszaru miasta średniowiecznego, najstarszego zespołu osadniczego na wyspach z wykształconą w średniowieczu siecią układu ulic, będącego w XIII w. jednym z większych miast Europy i jednym z największych w Polsce. Do pozostałych chronionych układów należą m.in. miasto Oława, dzielnica Przedmieście Oławskie oraz osiedla - Księża Małe i Ołtaszyn, Huby i Glinianki we Wrocławiu.

Nadleśnictwo Oława posiada opracowanie archeologiczne *„Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława”* sporządzone na dzień 01.01.2024 r. Opracowanie zawiera wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa wraz z wytycznymi odnoszącymi się do sposobu prowadzenia gospodarki leśnej w ich obrębie. Ze względu na obszerność opracowania w programie ochrony przyrody zestawiono jedynie stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz przytoczono ogólne wytyczne co do ochrony tego typu obiektów. Natomiast wszystkie planowane zabiegi gospodarcze w PUL w obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w operacie archeologicznym powinny zostać zrealizowane zgodnie z wytycznymi opisanymi w *Zasobie archeologicznym* i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków. Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk i ich ochrony zawiera ww. operat archeologiczny.

Wykaz obiektów i obszarów (archeologicznych, historycznych i kulturowych) zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława opracowano w oparciu o dane udostępnione przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) z 09.2023, dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu z 2022, dokumentacji planistycznych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, a także informacji przekazanych przez Nadleśnictwo Oława, w tym opracowania archeologicznego „*Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława*” 01.01.2024 r.

Tab. 4. Wykaz obiektów i obszarów (archeologicznych, historycznych i kulturowych) wpisanych do rejestru zabytków zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru/ ewidencji zabytków	Opis obiektu	Wskazania ochronne/ zalecenia konserwatorskie
		Obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	Gmina, obwód ewidencyjny, działka			
1	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 321 m	M. Oława, Oława, 2/321	331/Arch z 1968-03-15	Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej w Siedlcach, zajmuje obszar ok 0,5 ha.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557):</u> w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.
2	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 323 n	M. Oława, Oława, 5/323	332/Arch z 1968-03-15	Osada wielokulturowa w Siedlcach, położona jest na skraju obszaru leśnego. Stanowisko znajduje się na zbozczy wzniesienia i zajmuje powierzchnie ok. 0,75 ha.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557):</u> w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.

3	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 320 r	M. Oława, Oława, 1/320	349/Arch z 1968-04-05	Osada wielokulturowa nr 1 w Siedlcach, z młodszej epoki kamienia, położona jest na terenie zalesionym na zachód od wsi Siedlce, zajmuje obszar ok 0,5 ha.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, eksploatacja kruszywa, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie <u>miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557): w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.
4	Stanowisko archeologiczne	Bierutów, Dziuplina, 393 c	Czernica, Gajków, 610	230/Arch z 1966-05-16 10/12/81-30 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych.	Grodzisko średniowieczne stożkowe o wymiarach 21x17 m zlokalizowane w Gajkowie, położone na południe od wsi, na prawym brzegu Odry.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1966 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Uchwała Nr XXV/264/2021 Rady Gminy Czernica z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie <u>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Gajków, gmina Czernica</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 r. poz. 2967): dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków archeologicznych obowiązują przepisy odrębne. Obiekt o zachowanej formie krajobrazowej, dla którego wyznaczono strefę „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych, wyłączony jest z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć jego specyficzną formę; wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz wszelkich działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewitalizacją zabytkowego terenu.
5	Stanowisko archeologiczne	Oława, Jelcz, 54B a, f	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 14/2	35/Ar z 1958-01-13; 16/Arch z 1964-05-30 Stanowisko objęte strefą „W” ochrony konserwatorskiej.	Grodzisko wczesnośredniowieczne znajduje się w południowej części Jelczu. Obiekt położony jest na wysepce w korycie w Starej Odry.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:

						na obszarze stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: 1) dopuszcza się uprawy rolnicze, ogrodowe itp., przy czym należy unikać zbyt głębokiej orki, stanowiącej zagrożenie dla znajdujących się w ziemi zabytków archeologicznych; 2) lokalizowanie inwestycji na terenie stanowiska archeologicznego dopuszczalne jest pod warunkiem uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. Wyniki badań decydują o możliwości kontynuowania prac budowlanych, konieczności zmiany technologii lub ewentualnie o ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłącza się z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie „W” wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich. W strefie „W” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: 1) obowiązuje zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu; 2) dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych i konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 3) wszelkie ewentualne prace należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.
6	Stanowisko archeologiczne	Oława, Oleśnica, 245 i	Oława, Niemil, 632_ar_2	38/Arch z 1964-08-15 1/1/85-30 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ścisłej ochrony archeologicznej.	Grodzisko wczesnośredniowieczne położone w lesie, na północny zachód od Oleśnicy Małej.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr LIX/395/2018 Rady Gminy Oława z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Osiek, Niemil w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 5971):</u> dla stanowisk archeologicznych obowiązuje: 1) wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi; 2) zakaz wprowadzania zalesień; dla strefy W” ścisłej ochrony archeologicznej ustala się:

						1) priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu; 2) dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania archeologiczne, dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, archeologiczno-architektonicznych.
7	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 309 j	Oława, Siedlce, 563/309	69/Arch z 1964-10-14 7/4/82-31 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ochrony reliktów archeologicznych	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Siedlcach, zlokalizowane na terenie leśnym między starym i nowym korytem Odry.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr LXI/390/2010 Rady Gminy Oława z dnia 15 października 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie wsi Siedlce i Zakrzów w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2010 r. Nr 236, poz. 4014):</u> dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru ustala się: 1) wymóg przeprowadzenia ratowniczych wyprzedzających badań archeologicznych; 2) wymóg uzyskania pozwolenia właściwych organów ochrony zabytków przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę lub przed zgłoszeniem robót niewymagających pozwolenia na budowę; 3) zakaz wprowadzania zalesień; dla strefy „W” ochrony reliktów archeologicznych ustala się: 1) dla obiektów w strefie ustala się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań niezwiązanych z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu; inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, antropologicznych, dendrochronologicznych i innych. Dla obiektów o zachowanej formie krajobrazowej (grodziska) dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 2) wymóg uzgadniania prac z właściwymi organami ochrony zabytków; 3) wymóg uzyskania pozwolenia na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych.

8	Zespół osadniczy „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 210 b, f, g, h, i, j, k, l, m, 211 g, h, i	Oława, Bystrzyca, 1848/210, 1849/211, 1850/211, 2085/210, 2086/210	4/Arch/2000 z 2000-03-08 Zespół objęty strefą „W” ścisłej ochrony archeologicznej.	Zespół osadniczy zajmuje powierzchnię ok. 26 ha i obejmuje grodziska, stanowiska osadnicze oraz cmentarzysko z okresu średniowiecza.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 2000 r.: wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków; ww. decyzja zawiera załącznik nr 1, który szczegółowo poucza o skutkach wpisu do rejestru zabytków. <u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> uwzględnia się ochronę obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej obowiązują: 1) zakaz działań niezwiązanych z konserwacją i rewaloryzacją strefy zabytkowej; 2) dla obiektów o zachowanej formie krajobrazowej – grodziska - dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 3) wszelkie prace w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.
9	Stanowisko archeologiczne w zespole osadniczym „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 210 h, i	Oława, Bystrzyca, 2085/210	179/Arch/1966 z 1966-01-10 1/33/84-32 AZP	Grodzisko „Duży Ryczyn” z X-XIII w. położone w lesie na południe od Bystrzycy.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1966 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka poniżej 35 cm głębokości, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
10	Stanowisko archeologiczne w zespole osadniczym „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 211 i	Oława, Bystrzyca, 1850/211	179/Arch/1966 z 1966-01-10 2/34/84-32 AZP	Gródek „Mały Ryczyn” z XI-XIV w. położone w lesie na południe od Bystrzycy.	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> uwzględnia się ochronę obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

11	Ruina zamku	Oława, Jelcz, 54B f	Jelcz- Laskowice, Jelcz, 14/2	1157 z 1964-11-20; A/3980/1157 z 2010-09-29 Karta biała z 1998-11-24; Karta zielona z brakiem daty. Stanowisko objęte strefą „A” ściślejszej ochrony konserwatorskiej.	Ruina zamku średniowiecznego w Jelczu, zlokalizowana na wysepce w korycie w Starej Odry.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> w strefie „A” zakłada się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. W strefie „A” obowiązują szczególne wymogi konserwatorskie opisane szczegółowo w studium gminy Jelcz-Laskowice.
12	Cmentarz żydowski	Bierutów, Miłocice, 273 f	Jelcz- Laskowice, Miłocice, 884/274	642/W z 1990-05-14; A/3983/642/W z 2010-09-29 Karta cmentarza z 1993-06-07 Obiekt objęty strefą „A” ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	Cmentarz założony przez gminę żydowską z Bierutowa, między 1740 a 1754 r. Obiekt położony w lesie na południowy wschód od Miłocic.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1990 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> w strefie „A” zakłada się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. W strefie „A” obowiązują szczególne wymogi konserwatorskie opisane szczegółowo w studium gminy Jelcz-Laskowice. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera studium gminy Jelcz-Laskowice.

13	Park	Oława, Oleśnica, 324 k	Oława, Zabardowice, 170	561/W z 1984-12-27; A/4013/561/W z 2010-09-30 Ewidencja parkowa z 1983-05-01 Obszar objęty strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	Park krajobrazowy z II poł. XIX w. w Zabardowicach o powierzchni 12,5 ha, odznacza się malowniczym układem nasadzeń rodzimych gatunków drzew wśród stawów.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1984 r.: nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXIV/196/2020 Rady Gminy Oława z dnia 29 września 2020 r.:</u> w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązują szczególne rygory oraz zasady postępowania opisane szczegółowo w studium gminy Oława, dotyczą one m.in. zachowania kompozycji historycznej zieleni. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera studium gminy Oława.
14	Park	Oława, Oleśnica, 250 h	Oława, Oleśnica Mała, 273/250	566/W z 1984-12-27; A/3992/566/W z 2010-09-30 Ewidencja parkowa z 1983-05-01 Obszar objęty strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	Park wraz z mauzoleum zlokalizowany w Oleśnicy Małej. Park pałacowy, krajobrazowy założony w końcu XVIII w. i na pocz. XIX w., częściowo na terenie dawnych ogrodów gospodarczych. Park stanowi cenny układ kompozycyjny wzbogacony o różnorodne gatunki drzew aklimatyzowanych.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1984 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Uchwała Nr LIII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615):</u> w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej dla zespołu pałacowo-folwarcznego i parkowego wraz z mauzoleum wpisanym do rejestru zabytków: 1) obowiązują działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, zakaz podziałów nieruchomości; 2) należy: - zachować historyczny układ przestrzenny i jego poszczególne komponenty, kompozycję zieleni, - poszczególne obiekty historyczne poddać pracom remontowym, restauracyjnym i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować; 3) dopuszcza się przebudowę i adaptację historycznych obiektów folwarcznych wyłącznie przy zachowaniu ich zabytkowych cech; 4) realizacja nowej zabudowy: - możliwa jest wyłącznie w miejscu już nieistniejącej, historycznej zabudowy folwarcznej; - podporządkowana rygorystycznie przebiegowi pierwotnej linii zabudowy; - kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej (usytuowanie, rozplanowanie, skala, bryła, stosowane formy

						architektoniczne, użyte materiały, kolorystyka); 5) dla planowanych zamierzeń inwestycyjnych związanych z pracami ziemnymi obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych lub archeologiczno-architektonicznych, na podstawie przepisów odrębnych; wyniki badań winny znaleźć odzwierciedlenie w zagospodarowaniu terenu i rozwiązaniach projektowych itp. (badania mogą ustalić pierwotną lokalizację obiektów, określić linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej). Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera mpzp wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława.
--	--	--	--	--	--	---

*Lokalizacja ww. obiektów zabytkowych została przyjęta na podstawie danych udostępnionych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) z 09.2023 oraz decyzji wpisania dóbr kultury do rejestru zabytków udostępnionych przez Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu w 2022 r., a także na podstawie danych zawartych w „Zasobie Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.

W powyższej tabeli zestawiono jedynie obiekty zabytkowe, które zostały wpisane do rejestru zabytków, natomiast na obszarze nadleśnictwa istnieje znaczna pula stanowisk archeologicznych pochodzących z Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), które zostały ujęte w „Zasobie Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r. Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze w PUL w obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w operacie archeologicznym powinny zostać zrealizowane zgodnie z wytycznymi opisanymi w *Zasobie archeologicznym* i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków. Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk i ich ochrony zawiera ww. operat archeologiczny.

Poniżej przytoczono jedynie ogólne wytyczne co do ochrony stanowisk archeologicznych w powiązaniu z grupami planowanych zabiegów gospodarczych (za: „Zasobem Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.):

Wskazania zostały podzielone na 4 grupy ze względu na stopień ingerencji w warstwy potencjalnego zalegania materiału archeologicznego.

Grupy te przedstawiają się następująco:

1. Grupująca cięcia rębne, zabiegi agrotechniczne i odnowienia. Jest to grupa najbardziej newralgiczna dla istnienia obiektów archeologicznych ze względu na największą ingerencję w wierzchnie warstwy gleby. W takim wypadku istnieje duże ryzyko naruszenia ich specyficznej formy. Wychodząc naprzeciw wytycznym wskazań konserwatorskich, prace prowadzone w strefach ochrony dla tej grupy zabiegów gospodarczych powinny być skonsultowane z konserwatorem zabytków. Do podstawowych założeń przedstawionych konserwatorowi w przypadku rębni winno stanowić wyznaczenie szlaków zrywkowych omijających chroniony obiekt. Zakazuje się w takim przypadku przejazdu ciężkiego sprzętu przez dane stanowisko archeologiczne. Proponuje się wyrób sortymentów na miejscu i wywóz jego w sposób niezagrażający uszkodzeniu wierzchniej warstwy gleby. W miejscach takich istnieje kategoryczny zakaz karczowania karpiny. Kolejnym etapem prac w miejscach po zabiegach rębnych są prace hodowlane. W przypadku wystąpienia powierzchni

przewidzianej do odnowienia w strefie ochrony konserwatorskiej istnieje zakaz mechanicznego przygotowania gleby ze wskazaniem na prace ręczne i punktowe przygotowanie wraz z sadzeniem. W miarę możliwości preferować odnowienia naturalne. Istnieją obiekty których specyficzna forma może być zagrożona przez korzenie drzew rosnących na danym obiekcie. W takim przypadku wskazane jest ich usunięcie z pozostawieniem karpki do naturalnego rozkładu. W przypadku niewielkich powierzchni stanowisk archeologicznych, w miarę możliwości zaleca się pozostawianie ich do naturalnego rozpadu.

2. Drugą grupę zabiegów stanowią trzebieże (wczesne, późne) oraz usuwanie przestojów. Tak samo jak w przypadku grupy pierwszej, niedozwolony jest wjazd sprzętu ciężkiego. W takim wypadku zaleca się pozyskanie ręczne z wcześniejszym wyznaczaniem szlaków zrywkowych, które nie naruszają stanowiska przy którym zlokalizowane będą prace. Tak samo jak w grupie powyższej surowiec zlokalizowany bezpośrednio na stanowisku, powinien być poddany manipulacji na miejscu.

3. Trzecia grupę stanowią zabiegi hodowlane z zakresu pielęgnacji gleby i czyszczeń (wczesnych i późnych). Zaleca się ich ręczne wykonywanie, bez użycia ciężkiego sprzętu.

4. Ostatnia grupa stanowią wydzielenia bez wskazań.

Projekt planu urządzenia lasu, a po jego zatwierdzeniu plan urządzenia lasu uwzględnia zabiegi gospodarcze zaplanowane na okres dziesięciu lat bez podziału na poszczególne lata. Są to zabiegi hodowlane, uwzględniające stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów na dzień ich projektowania. Doświadczenie pokazuje, że w nadleśnictwie mogą wystąpić zdarzenia nadzwyczajne: pogorszenie stanu zdrowotnego czy sanitarnego, zdarzenia kłęskowe (wywroty, złomy), wymagające aktywnej ochrony drzewostanów i realizacji cięć przygodnych (o charakterze sanitarnym) rębnych lub przedrębnych lub wykonanie zabiegów mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia i zdrowia ludzi. Sposób ich realizacji na obszarach, w których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne jest tożsamy z zasadami opisanymi w grupie 1 – dla cięć przygodnych rębnych i dla grupy 2 – dla cięć przygodnych przedrębnych. Prace obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z zapisów PZO i ZO, zostały opisane w programie ochrony przyrody. Jeżeli ich realizacja wymagała zaplanowania wskazań gospodarczych w drzewostanach należy je traktować w taki sam sposób jak inne wskazania, przypisane do opisanych wyżej 4 grup zabiegów.

Tab. 5. Wykaz dóbr materialnych oraz chronionych układów przestrzennych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
Obiekty historyczne i kulturowe						
1	Kamień pamiątkowy, napis w języku niemieckim „Upadek 18.08.1933”	Oława, Jelcz, 71 l	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 645/71	-	-	-
2	Kamień pamiątkowy, napis zatarty	Oława, Jelcz, 27 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 743	-	-	-
3	Kamień z krzyżem	Oława, Jelcz, 69 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 627/69	-	-	-
4	Kamień z napisem	Oława, Kopalina, 60 j	Oława, Bystrzyca, 1900/60	-	-	-
5	Kamień z napisem	Oława, Bystrzyca, 212 h	Oława, Bystrzyca, 2088/212	-	-	-
6	Kapliczka	Oława, Oleśnica, 245 a	Oława, Niemil, 632_ar_2	-	-	-
7	Kapliczka św. Huberta ufundowana przez Koło Łowieckie „Bażant” z Oławy	Oława, Oława, 132 g	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 654/132	-	-	-
8	Kapliczka św. Huberta ufundowana przez Koło Łowieckie „Korona” z Jelcza- Laskowic	Bierutów, Miłocice, 301 b	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 877/301	-	-	-
9	Krzyż betonowy	Oława, Oleśnica, 245 b	Oława, Niemil, 632_ar_2	-	-	-
10	Krzyż pokutny	Oława, Oleśnica, 233 b	Oława, Psary, 122/233	-	-	-

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
11	Bunkier	Oława, Kopalina, 77 d	Oława, Bystrzyca, 2160	-	-	-
12	Ruiny bunkra	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-
13	Schron	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-
14	Schron	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-
15	Bunkier	Oława, Janików, 105 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 686/105	-	-	-
16	Ruiny bunkra	Oława, Janików, 106 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 689/106	-	-	-
17	Bunkier	Oława, Oleśnica, 326 a	Domaniów, Polwica, 97/4	-	-	-
18	Strzelnica	Oława, Oława, 87 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 746	-	-	-
19	Tablica kamienna	Oława, Oława, 114 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 722	-	-	-
20	Tablica kamienna upamiętniająca postrzelenie śmiertelne przez kłusownika Nadleśniczego Hinze	Oława, Jelcz, 45 g	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 5/45	-	-	-
21	Kamień upamiętniający zastrzelenie lisa przez króla Prus	Oława, Jelcz, 27 d	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 743	-	-	-

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
22	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Karwiniec, 99 b	Bierutów, Karwiniec, 603	-	-	-
23	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Karwiniec, 99 d	Bierutów, Karwiniec, 603	-	-	-
24	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Paczków, 133 d	Bierutów, Paczków, 554	-	-	-
25	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Paczków, 92 n	Bierutów, Paczków, 544	Obiekt objęty strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego.	-	<u>Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667):</u> 1) wobec wymienionych w wykazie zabytków stosuje się odpowiednie zasady określone w aktualnych przepisach prawa, w szczególności z zakresu prawa budowlanego i ochrony zabytków; 2) poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu; 3) należy zachować lub odtworzyć bryłę obiektu, kolorystykę elewacji, historyczny detal architektoniczny, kształt oraz geometrię dachu; 4) w zakresie otworów okiennych i drzwiowych należy zachować lub odtworzyć kształt, rozmiary i rozmieszczenie zgodnie z historycznym wizerunkiem obiektu; 5) obiekty z wykazu zabytków podlegają weryfikacji i uzupełnieniom. W obrębie strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego: 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
26	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Karwiniec, 57 b	Bierutów, Karwiniec, 533/3	nr 28 na mpzp Obiekt objęty strefą „B” ochrony konserwatorskiej.	Dom mieszkalny (leśniczówka), budynek gospodarczy, Karwiniec 52.	<u>Uchwała Nr XX/152/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Karwiniec (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 2329):</u> ustala się ochronę obiektów ujętych w wykazie zabytków lub o wysokich walorach kulturowych, dla których obowiązują następujące zasady: 1) prace budowlane należy przeprowadzić zgodnie z odpowiednimi przepisami z zakresu prawa budowlanego oraz ochrony zabytków; 2) na obszarze objętym planem miejscowym występują obiekty i obszary ujęte w wykazie zabytków lub o wysokich walorach kulturowych, dla których zasady zagospodarowania zostały określone we właściwej ewidencji. W obrębie strefy „B” ochrony konserwatorskiej: 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrza urbanistycznych, dominant przestrzennych, kompozycji zieleni; 2) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, w odniesieniu do przyrodniczych elementów krajobrazu, historycznego układu przestrzennego oraz historycznych obiektów, zlokalizowanych na obszarze objętym strefą; 3) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych, historycznych obiektów, winny być usunięte lub poddane odpowiedniej przebudowie; 4) należy dostosować współczesne przeznaczenie do wartości i walorów zabytkowych obiektów; 5) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów oraz nawiązania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej, a także przy wykorzystaniu lokalnie występujących i historycznie utrwalonych materiałów budowlanych tj. materiał elewacyjny, materiał pokrycia dachu; 6) dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę oraz remonty istniejących obiektów pod warunkiem, że nie będą one kolidować z historycznym krajobrazem kulturowym otoczenia; 7) w granicach strefy dopuszcza się tylko i wyłącznie stosowanie dachów dwuspadowych o symetrycznym kącie nachylenia 36°–45° bez mijających się połaci;
27	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Karwiniec, 58 dx	Bierutów, Karwiniec, 534/4	nr 23 na mpzp Obiekt objęty strefą „B” ochrony konserwatorskiej.	Stodoła, Karwiniec 44.	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						8) w granicy strefy wyklucza się lokalizację wolnostojących nośników reklamowych.
28	Cmentarz	Oława, Oleśnica, 244 c	Oława, Niemil, 608/244	-	-	-
29	Cmentarz rodowy (grobowiec)	Oława, Oleśnica, 326 d	Domaniów, Polwica, 94	Karta cmentarza z 1988-09-03 Obszar objęty strefą „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej.	Cmentarz rodowy z 1887 r.	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr V/27/15 Rady gminy Domaniów z dnia 18 marca 2015 r.:</u> Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne. Obowiązują tu działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „B” zawiera Studium gminy Domaniów.
30	Cmentarz	Bierutów, Dziuplina, 384 d	Czernica, Jeszkowice, 123	Obszar objęty strefą ochrony założeń zieleni.	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.</u>
31	Cmentarz	Bierutów, Dziuplina, 365 f	Czernica, Chrzastawa Mała, 395	-	-	-
Chronione obszary i układy przestrzenne						
32	Park dworski	Oława, Oleśnica, 325 c, d, f	Żórawina, Nowy Sleszów, 113	Ewidencja parkowa z 1987-01-01. Obszar objęty strefą „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu.	Ogród krajobrazowy z 4. ćw. XIX w.	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żórawina. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXII/290/21 Rady Gminy Żórawina z dnia 28 grudnia 2021 r.:</u> w strefach ochrony zabytkowych układów zieleni kształtowanej (parki, cmentarze, aleje) należy dążyć do ich zachowania w historycznych granicach, nie dzielić tych obszarów na działki

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						użytkowe, a w miarę możliwości zachować własność całości lub dążyć do scalenia w jednych rękach. Wszelkie prace porządkowe i renowacyjne należy prowadzić w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony zabytków. Strefa „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje zabytkowy układ przestrzenny wsi Nowy Śleszów. W obrębie strefy „B” należy zachować zasadnicze elementy historycznego układu dróg, sposobu użytkowania terenów, Nowo realizowane obiekty należy dostosowywać do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy. Funkcje restaurowanych i modernizowanych obiektów należy dostosować do ich wartości kulturowej. W granicach tej strefy należy konsultować i uzgadniać z właściwym organem ochrony zabytków wszelkie inwestycje w zakresie budowy nowych obiektów, przebudowy, rozbudowy i modernizacji, zmiany funkcji obiektów wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa oraz do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, zmian historycznie ukształtowanych wnętrz urbanistycznych oraz prowadzenia wszelkich prac ziemnych. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „B” zawiera Studium gminy Żórawina. Strefa strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego obejmuje fragmenty krajobrazu integralnie związanego z zespołami zabytkowymi. Na obszarze strefy „K” wymagane jest uzgadnianie wszelkich Inwestycji z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie tej zaleca się ograniczenie nowej do dwóch kondygnacji z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną lub pokryciem o podobnych walorach estetycznych.
33	Strefa ochrony założeń zieleni	Bierutów, Dziuplina, 354 h	Czernica, Krzyków, 36	-	Strefa obejmuje teren dawnego założenia parku i ogrodu przypałacowego.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.</u>
34	Strefa ochrony założeń zieleni	Bierutów, Dziuplina, 395 i	Czernica, Gajków, 150	-	Strefa obejmuje teren między zabudowaniami zachodniej części wsi a kanałem Odry.	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
35	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Karwiniec, 57 a, b, c, d, k, l, 58 a, b, cx, dx	Bierutów, Karwiniec, 533/3, 533/4, 534/1, 534/3, 534/4	-	Strefa stanowi jednocześnie obszar historycznego układu ruralistycznego.	<u>Uchwała Nr XX/152/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Karwiniec (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 2329):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych, dominant przestrzennych, kompozycji zieleni; 2) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym, w odniesieniu do przyrodniczych elementów krajobrazu, historycznego układu przestrzennego oraz historycznych obiektów, zlokalizowanych na obszarze objętym strefą; 3) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych, historycznych obiektów, winny być usunięte lub poddane odpowiedniej przebudowie; 4) należy dostosować współczesne przeznaczenie do wartości i walorów zabytkowych obiektów; 5) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów oraz nawiązania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej, a także przy wykorzystaniu lokalnie występujących i historycznie utrwalonych materiałów budowlanych tj. materiał elewacyjny, materiał pokrycia dachu; 6) dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę oraz remonty istniejących obiektów pod warunkiem, że nie będą one kolidować z historycznym krajobrazem kulturowym otoczenia; 7) w granicach strefy dopuszcza się tylko i wyłącznie stosowanie dachów dwuspadowych o symetrycznym kącie nachylenia 36°–45° bez mijających się połaci; 8) w granicy strefy wyklucza się lokalizację wolnostojących nośników reklamowych.
36	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Bierutów, Karwiniec, 63 g, h, 72 h, j, 73 a, b, c, d, f, h	Bierutów, Kruszowice, 366, 382, 77/4	-	-	<u>Uchwała Nr XIX/148/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kruszowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 1869):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego – wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						2) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, bryły i formy architektonicznej; 3) formy zainwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; obowiązuje zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z walorami okolicznego krajobrazu kulturowego.
37	Strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego	Bierutów, Paczków, 92 a-c, l-t, x-z	Bierutów, Paczków, 414/1, 520/8, 536, 544, 545	-	-	<u>Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.
38	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Paczków, 165 m	Bierutów, Posadowice, 230	-	-	<u>Uchwała Nr XXXVI/323/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu wsi Posadowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5050):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielko powierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 8) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 12) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						13) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.
39	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Karwiniec, 172 k-z, ax; Bierutów, Miłocice, 249 o	Bierutów, Radzieszyn, 120, 121, 122, 63/6, 72, 77, 81, 83	-	-	<u>Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radzieszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5049):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 8) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części odsłoniętych działek na terenie eksponowanym; 12) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 13) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 14) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.
40	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Karwiniec, 172 m-t, x, y	Bierutów, Radzieszyn, 121, 122, 63/6	-	Strefa równoznaczna z obszarem historycznego układu zabudowy ujętym w ewidencji zabytków.	<u>Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radzieszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5049):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) zachować historyczne nawierzchnie kamienne; 3) obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji; 4) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 5) obowiązują działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, w stosunku do układu przestrzennego jak i w stosunku do

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						poszczególnych obiektów będących w gminnej ewidencji zabytków; 6) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 7) nowa zabudowa nie powinna dominować nad zabudową historyczną; 8) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, rozplanowania, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 9) dachy o połaciach symetrycznych, dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°; 10) wysokość budynków do 9 m; 11) stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów; 12) kolorystyka obiektów winna nawiązywać do kolorystyki charakterystycznej dla kolorystyki historycznej; 13) elewacje należy kształtować w nawiązaniu do elewacji w budynkach historycznych na terenie wsi; 14) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 15) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 16) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 17) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 18) zakaz stosowania dominant architektonicznych oraz obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; 19) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części odsłoniętych działek na terenie eksponowanym; 20) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 21) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 22) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.
41	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Łaziszki, 196 d, f, g	Bierutów, Sątok, 214	-	-	<u>Uchwała Nr VIII/53/15 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Sątok (Dz. Urz. Woj. Doln. 2015 r. Nr 215, poz. 1413):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielko powierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 8) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części odsłoniętych działek na terenie eksponowany; 12) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 13) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 14) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.
42	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Paczków, 92 a, c, y, z	Bierutów, Paczków, 536, 414/1	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> Działania konserwatorskie w strefie zmierzają do zachowania historycznego układu przestrzennego i do konserwacji jego głównych elementów — rozplanowania, przebiegu ciągów komunikacyjnych, kompozycji wnętrza urbanistycznych, historycznych linii zabudowy i układów zieleni. Należy dążyć do utrzymania historycznych podziałów własnościowych. Do budowy nowych obiektów i budynków należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie, tj. ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych, pokrycia dachów z dachówki ceramicznej lub cementowej w kolorach tradycyjnych. W zakresie kształtowania wielkości bryły i detalu architektonicznego zaleca się stosowanie rozwiązań architektonicznych nawiązujących do zabudowy powstałej przed rokiem 1945. Wszelka działalność inwestycyjna, budowlana, w tym przebudowy, remonty, adaptacje, dostosowywanie do współczesnych funkcji, czy też dokonywanie podziałów nieruchomości znajdujących się w obszarze strefy wymaga uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków. Dokładne określenie i wprowadzenie granic strefy oraz szczegółowe ustalenia powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowego

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						planu zagospodarowania przestrzennego.
43	Obszar objęty ochroną konserwatorską na podstawie wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	Oława, Kotowice, 274 k	Siechnice, Siechnice, 402/1	-	-	<u>Uchwała Nr L/315/2013 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 17 października 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kotowice dla obszaru położonego w północno-zachodniej części (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5483).</u>
44	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Oława, Kotowice, 305 k-w, y, 307 h-m, o-r	Siechnice, Kotowice, 148/1, 148/2, 174/2, 218/2, 218/4, 234, 236/1, 236/3, 599/2	-	-	<u>Uchwała Nr XLVI/383/02 Rady Gminy Święta Katarzyna z dnia 7 czerwca 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kotowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 r. Nr 185, poz. 2626). Aktualnie gmina Siechnice:</u> dla inwestycji realizowanych w strefie „K” ustala się wymóg ich opiniowania przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków.
45	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Oława, Kotowice, 274 g-o, 281 k-m	Siechnice, Siechnice, 401/1, 401/2, 402/1, 724/6	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siechnice. Ujednolicony tekst studium. Uchwała Nr XXI/194/20 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> 1) restauracja zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ochrona krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem; 3) zlikwidowanie elementów dysharmonizujących, przy jednoczesnym uzyskaniu opinii właściwej służby ochrony zabytków odnośnie zasad realizacji nowych inwestycji; 4) zaleca się, aby nową zabudowę poddać szczególnym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania bryły. Dopuszczalne są co najwyżej dwie kondygnacje z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, niedopuszczalne jest stosowanie dachów o mijających się kalenicach. Zaleca się aby w elewacjach domów mieszkalnych podkreślić podziały horyzontalne w formie pasów międzykondygnacyjnych lub gzymsów koronujących.
46	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Chrzastawa, 335 j, k, l	Czernica, Chrzastawa Wielka, 507/4	-	-	<u>Uchwała Nr IX/88/2011 Rady Gminy Czernica z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chrzastawa Wielka (część południowa), gmina Czernica (Dz. Urz. Woj. Doln. 2011 r. Nr 264, poz. 5030):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, linie zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych i zespołów zabudowy;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						2) obiekty o wartościach zabytkowych winny być poddawane restauracji i modernizacji technicznej, z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do historycznej wartości obiektu; 3) nowa, modernizowana, przebudowywana zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzenno-architektonicznej w zakresie lokalizacji, kontekstu miejsca, skali, bryły, w tym formy i wysokości dachu, układu kalenicy, poziomu posadowienia parteru, użytych form architektonicznych, detalu, materiału elewacyjnego, podziałów otworów okiennych i drzwiowych przy nawiązaniu do istniejącej historycznej zabudowy Chrzęstawy Wielkiej, nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 4) wysokość nowej i modernizowanej zabudowy nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych (nie licząc piwnic), przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższej położonym wejściu do budynku do górnej krawędzi kalenicy dachu nie może przekroczyć 9 m; 5) należy stosować dachy dwuspadowe, naczółkowe, o symetrycznych połaciach, dopuszcza się możliwość zastosowania dachu wielospadowego pod warunkiem, że będzie on stanowił powtórzenie tradycyjnej formy układu dachu dwuspadowego, dopuszcza się wzbogacenie formy dachów poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn; 6) pokrycie dachów dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, w modernizowanych, przebudowywanych obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu, kąt nachylenia połaci dachowych od 35 stopni do 50 stopni; 7). dachy budynków gospodarczych dwuspadowe, o symetrycznie nachylonych połaciach, pokryte dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, dopuszcza się jednospadowe w przypadku dobudowy do innych budynków lub lokalizowanych przy granicy działki, minimalny kąt nachylenia połaci dachowych 10 stopni; 8) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej lokalnej; 9) zakaz stosowania tworzyw sztucznych jako materiałów okładzinowych; 10) zakaz budowy ogrodzeń betonowych z elementów

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						prefabrykowanych; 11) zakazuje się lokalizacji urządzeń technicznych wielkogabarytowych kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; 12) dopuszcza się lokalizację silosów, zbiorników na materiały masowe na tyłach działek, osłoniętych zabudową w miejscach nie eksponowanych; 13) linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne należy prowadzić jako kablowe; 14) dopuszcza się możliwość rozbiórki obiektów zabytkowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
47	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 393 a-l, 394 a-h, 395 a-h, j, 396 a-h	Czernica, Gajków, 533/1, 610, 666/1, 666/3, 667/1; Czernica, Kamieniec Wrocławski, 773/1	-	Strefa obejmuje teren łągów nadodrzańskich wraz z kanałem Odry.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.:</u> 1) restauracja zabytkowych elementów krajobrazu kulturowego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ochrona krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem; 3) ochrona form i sposobu użytkowania terenów takich jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania; 4) zaleca się likwidowanie elementów dysharmonizujących, jednocześnie wymagane jest uzyskanie opinii właściwej służby ochrony zabytków odnośnie nowych inwestycji; 5) zaleca się aby nową zabudowę poddać pewnym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania bryły; pożądane są co najwyżej dwie kondygnacje z dachami o symetrycznych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, ewentualnie z użytkowanym poddaszem skrytym w dachu, o ile szczegółowe wytyczne nie stanowią inaczej; niewskazane jest stosowanie dachów płaskich, dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów asymetrycznym nachyleniu połaci.
48	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 390 n, o, p	Czernica, Łany, 37/1, 37/3, 50/1	-	Strefa obejmuje teren wsi Łany.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wążów. Uchwała Nr VIII/79/2015 Rady Miasta i Gminy Wążów z dnia 30 czerwca 2015 r.:</u> 1) ustala się restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ustala się ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem;
49	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 244 d, f, 245 j, k, m, n, 246 b-l, 247 a	Wiązów, Kurów, 323/244, 324/245, 331/245; Wiązów, Kalinowa, 178/2, 350/246; Wiązów, Witowice,	-	Strefa wyznaczona w miejscowościach: Kurowskie Chałupy – dla przysiółka wraz z rozległym obszarem naturalnego krajobrazu	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wążów. Uchwała Nr VIII/79/2015 Rady Miasta i Gminy Wążów z dnia 30 czerwca 2015 r.:</u> 1) ustala się restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ustala się ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
			520/246, 524/246, 525/247, 530/246, 531/246, 534		obejmującego teren leśny, polany i koryto rzeki Oławy; Kalinowa – dla siedliska wsi w granicach historycznych wraz z nasadzeniami drzew przydrożnych oraz północno – wschodni jej obszar z zespołem młyńskim; Witowice – dla zespołu młyna położonego na północny-wschód od siedliska w dolinie potoku Oława.	3) dopuszcza się likwidowanie elementów dysharmonizujących.
50	Historyczny układ urbanistyczny Huby i Glinianki	Oława, Kotowice, 260 o	Wrocław, Południe, 14	Karta obiektu niewpisanego do rejestru z 2015-10-01.	Osiedle z lat 60 XX w. Historyczny układ urbanistyczny w granicach określonych w kartach ewidencyjnych obiektów nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków.	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia. Uchwała Nr L/1177/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r.:</u> 1) ochrona historycznych układów urbanistycznych i ich głównych elementów (rozplanowania dróg, ulic, placów, wnętr urbanistycznych, linii i gabarytów zabudowy, osi widokowych, historycznych zbiorników i cieków wodnych, układów zieleni, przedogródków, małej architektury, a także historycznych nawierzchni ulic, placów i chodników); 2) ochrona historycznego sposobu zagospodarowania terenu na obszarach o cechach ruralistycznych (nieregularne linie zabudowy, wyłączenie z zabudowy wiejskich przestrzeni publicznych takich jak: tereny przykościelne, skrzyżowania dróg i ulic, nawsia, place o innych funkcjach i genezie, dziedziczne folwarczne jako przenikające się przestrzenie półprywatne i półpubliczne) oraz krajobrazu architektonicznego dawnych wsi; 3) uczynienie historycznych układów urbanistycznych; 4) ochrona wyodrębnionych granic między osiedlami i historycznymi założeniami urbanistycznymi, które stanowiły niegdyś jednorodny układ urbanistyczny; 5) niewprowadzanie inwestycji mogących zniszczyć zachowane

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						historyczne układy urbanistyczne; 6) kontynuacja i wzmacnianie historycznie ukształtowanych relacji funkcjonalnoprzestrzennych charakterystycznych dla danego terenu; 7) kształtowanie nowej zabudowy jako uzupełnienia bądź dokończenia i rozwinięcia historycznego układu urbanistycznego; 8) zachowanie i wyeksponowanie historycznych nawierzchni ciągów komunikacyjnych.
51	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kotowice, 320 j, k, l, m	Oława, Zakrzów, 62/5, 62/7, 62/10, 62/11	-	-	<u>Uchwała Nr LXIV/386/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Zakrzów w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 1900):</u> 1) obowiązuje wymóg zachowania i wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego oraz kompozycji zieleni; 2) planowane zagospodarowanie nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy; 3) obowiązuje wymóg zharmonizowania nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywania formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 4) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 5) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 6) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.
52	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kotowice, 313 k	Oława, Siedlce, 585/2	-	Strefa równoznaczna z granicami obszaru ujętego w gminnej ewidencji zabytków (obszaru historycznego układu ruralistycznego wraz z zabudową).	<u>Uchwała Nr LXXII/436/2014 Rady Gminy Oława z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Siedlce w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 4820):</u> 1) obowiązuje zachowanie i uporządkowanie elementów historycznego układu przestrzennego takich jak: rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, zabudowę, kompozycję: wewnątrz

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						urbanistycznych, zespołów zabudowy, historycznej zieleni; 2) obowiązuje zachowanie historycznych nawierzchni kamiennych; 3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu; 4) obowiązują działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznego układu przestrzennego, struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych znajdujących się w ewidencji zabytków; 5) obowiązuje wymóg zharmonizowania nowej i przebudowywanej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym: kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału i kolorystyki oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy; 6) obowiązuje utrzymanie skali i charakteru zabudowy - nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 7) napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę krajobrazu kulturowego; 8) obowiązuje zakaz lokalizacji: - konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, - obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru, - elementów wysokościowych instalacji odnawialnych źródeł energii; 9) obowiązuje wymóg kształtowania ogrodzeń w nawiązaniu do lokalnych tradycyjnych rozwiązań.
53	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kotowice, 306 d-I, 311 i, j, 313 j, k, 315 c, f, 322 w, x	Oława, Siedlce, 110/11, 38/3, 545/7, 569/315, 575/309, 582/3, 582/4, 582/5, 583/2, 585/2	-	-	<u>Uchwała Nr LXXII/436/2014 Rady Gminy Oława z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Siedlce w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 4820):</u> 1) wymóg zachowania i wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego oraz kompozycji zieleni; 2) planowane zagospodarowanie nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy; 3) obowiązuje wymóg zharmonizowania nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, skali,

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywania formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 4) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 5) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 6) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.
54	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 237 j, m-r, 240 c, d	Oława, Drzemlikowice, 175/1, 177/26, 178/1, 179/17, 231_ar_1, 232; Oława, Siecieborowice, 133	-	-	<u>Uchwała Nr VIII/41/2019 Rady Gminy Oława z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2019 r. poz. 2666):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym druga w dachu stromym, wysokość zabudowy do 9 m z dopuszczeniem wysokości ustalonej w ustaleniach szczegółowych planu, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°; 4) planowane

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linii zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego - wyklucza się możliwość stosowania dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleń - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.
55	Strefa „K” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kopalina, 21a-i; Oława, Jelcz, 22a, b, f	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 444/21, 718_ar_1, 719_ar_1, 726	-	Otulina obszaru historycznego wsi.	<u>Uchwała Nr XXVII.183.2012 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 28 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Nowy Dwór, gmina Jelcz-Laskowice, zwanego dalej „MPZP Nowy Dwór” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 1235):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) obowiązuje zabudowa dwu kondygnacyjna z poddaszem użytkowym, o maksymalnej wysokości 9 m; 3) ustala się dachy dwuspadowe (dopuszcza się wprowadzenie wiodącej kalenicy stanowiącej co najmniej 70% długości dachu), o połaciach symetrycznych, o kącie nachylenia połaci od 37° do 45°; 4) wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach; 5) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						6) należy zachować istniejącą zieleni, ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery.
56	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Łaziszki, 243A d, f, i	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 351, 353, 354	-	-	<u>Uchwała Nr XVI.92.2011 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 26 października 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Chwałowice, gmina Jelcz-Laskowice – „MPZP Chwałowice II” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 30):</u> 1) obiekty budowlane powinny być zharmonizowane z krajobrazem kulturowym wsi Chwałowice i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) planowane nowe zagospodarowanie należy od-dzielić od historycznej zabudowy wsi, poprzez wprowadzenie strefy niezabudowanej; 3) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz, z tego powodu nie dopuszcza się realizacji inwestycji wielkoobszarowych oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 4) wysokość nowej oraz przebudowywanej i rozbudowywanej zabudowy mieszkaniowej i usługowej nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższej położonym wejściu do budynku do najwyższego punktu dachu nie może przekroczyć 9,5 m; 5) wysokość zabudowy gospodarczej (budynki gospodarcze, garaże) nie może przekroczyć jednej kondygnacji nadziemnej, przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższej położonym wejściu do budynku do najwyższego punktu dachu nie może przekroczyć 8 m; 6) należy stosować dachy dwuspadowe, ewentualnie naczółkowe o symetrycznych połaciach, dopuszcza się wzbogacenie formy dachów poprzez wprowadzenie świetlików oraz lukarn; 7) pokrycie dachów dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, kąt nachylenia połaci dachowych od 35° do 45°; 8) dachy budynków gospodarczych dwuspadowe, o symetrycznie nachylonych połaciach, pokryte dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, dopuszcza się jednospadowe w przypadku dobudowy do innych budynków lub lokalizowanych przy

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						granicy działki, minimalny kąt nachylenia połaci dachowych 10°; 9) kolorystyka obiektów powinna uwzględniać walory estetyczne otoczenia, jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi, zakazuje się stosowania jaskrawej kolorystyki; 10) napowietrzne elementy infrastruktury należy projektować w sposób uwzględniający zachowanie walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego; 11) zakazuje się budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych o monolitycznych przesłach; 12) zakazuje się umieszczania reklam lub innych tablic, niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiącym na obiekcie lub obszarze element obcy; 13) dopuszcza się lokalizację tablic informacyjnych instytucji lub sztyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nie agresywnej formie; 14) zakazuje się prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, istniejące li-nie napowietrzne należy sukcesywnie kablować; 15) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleń – ochronie podlega istniejący drzewostan, zadrzewienie śródpolne, szpalery, układ dróg.
57	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Jelcz, 54 a, 54A a, b, d	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 18/54, 24, 25, 26	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> 1) należy dążyć do wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowania dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych oraz kompozycji zieleni; 2) należy w miarę możliwości dążyć do zachowania historycznych nawierzchni kamiennych; 3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej; 4) przy realizacji nowych inwestycji oraz działaniach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących, wymaga się nawiązania gabarytami i sposobem kształtowania bryły oraz użytymi materiałami do miejscowej tradycji architektonicznej; 5) w przypadku rozbudowy istniejącego obiektu - budynek powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią; 6) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 7) w obrębie zabytkowych zespołów budowlanych nową zabudowę
58	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Janików, 134 f-k	Jelcz-Laskowice, Wójcice, 579/24, 943, 944, 945	-	-	
59	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kopalina, 5 a, b	Jelcz-Laskowice, Kopalina, 146/5	-	-	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
60	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Olawa, Kopalina, 5 d-j	Jelcz-Laskowice, Kopalina, 130/7, 130/9	-	-	dopuszcza się wyłącznie w miejscu nie istniejących obiektów historycznych lub jako logiczne uzupełnienie układu zabudowy; 8) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące związki przestrzenne i planistyczne; 9) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być w miarę możliwości usunięte, poddane odpowiedniej przebudowie lub pozostawione do śmierci technicznej. analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni); 10) w stosunku do przyrodniczych elementów krajobrazu oraz obiektów zabytkowych należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym; 11) należy preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji; 12) wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie; 13) należy w miarę możliwości ograniczać możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych; 14) wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych; 15) obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym; 16) obowiązuje zakaz lokalizacji wolnostojących silosów; 17) wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków działań inwestycyjnych związanych z obiektami zabytkowymi, dotyczących: zmiany funkcji budynku, zmiany zagospodarowania terenu, remontu oraz przebudowy dachu i elewacji zewnętrznych.
61	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 178 f, g, 187 a	Jelcz-Laskowice, Dębina, 267/178, 276/187	-	-	
62	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 241 a-f, j, w	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 332/4, 332/5, 332/6, 345/1, 345/2	-	-	
63	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 243A d, f, m, n	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 100/243, 348, 351, 353	-	-	
64	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Miłocice, 258 ax-ix, z, 265 b, l, m	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 930/1, 930/2, 935/1	-	-	
65	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 368 i, 369 f, g, 381 a, b, 382 b, c, d, f, 383 b, c, d, h	Jelcz-Laskowice, Dziuplina, 4/381; Jelcz-Laskowice	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
			Miłoszyce, 85/368, 86/369, 87/ 382, 88/383			przestrzennego oraz kompozycję zieleni; 2) nowa zabudowa winna być dostosowana do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) stosunku przyrodniczych elementów krajobrazu należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewoloryzacyjnym; 4) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu; 5) należy ograniczać możliwość realizacji inwestycji wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 6) wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie; 7) obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym.
66	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, całe oddz. 355-358	Jelcz-Laskowice, Dziuplina, 122/357, 123/358, 323/355, 324/355, 325/356, 326/356	-	-	
67	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Chrzastawa, 345 b-f, 346 f-k, 347 i, j, 348 g-i	Jelcz-Laskowice, Brzezinki, 80/346, 81/347, 82/348, 91/345	-	-	
68	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 181-185, 191-195, 201, 202; Bierutów, Łaziszki, 178-180, 186-190, 196-200, 203-243, 243A	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, Dębina, Miłocice	-	-	
69	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Miłocice, 246-250, 253-258, 260-265, 269-273, 276-286, 289-313	Jelcz-Laskowice, Miłocice, Minkowice Oławskie	-	-	
70	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kopalina, 13, 13A, 55, 56, 57, 75	Jelcz-Laskowice, Kopalina, Minkowice Oławskie	-	-	
71	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 237A j, 238 h, i	Oława, Osiek, 893; Oława, Niemil, 518/4, 631_ar_2	-	-	<u>Uchwała Nr LIX/395/2018 Rady Gminy Oława z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Osiek, Niemil w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 5971):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne dla budynku podstawowego, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej, na terenie oznaczonym symbolem RM2.1 obowiązują dopuszczenia zawarte w ustaleniach szczegółowych w zakresie wysokości; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej, nieprzekraczalna wysokość obiektów z dachem pulpitowym 8 m; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linii zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleń - ochronie podlega istniejący drzewostan : aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.
72	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 250 a-h, 253 I	Oława, Oleśnica Mała, 273/250, 276, 278; Oława, Owczary, 584/253	-	-	<u>Uchwała Nr LII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300m ² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						stanowią inaczej, nieprzekraczalna wysokość obiektów z dachem pulpitowym 8m; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, obowiązującą linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach, konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleń - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) umieszczenia reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umiejscowienie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 9) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.
73	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 232 a, i, k, 233 b-f, h, k, l, n-r, t-y	Oława, Maszków, 52, 224/232; Oława, Psary, 122/233, 292, 293/1, 293/3, 294,	-	-	<u>Uchwała Nr LV/375/2018 Rady Gminy Oława z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Gać, Psary, Maszków w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 4414):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
			295, 296, 303, 305_ar_2, 347			w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego, w tym pokrycia dachu i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory płaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) budynki do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m²: dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 - 150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej; 5) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); 6) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 7) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach, konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						zabytkowych; 8) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 9) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zielen - ochronie podlega istniejący drzewostan : aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 10) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.
74	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 233 b, h, i, j, m, n, r- z, ax	Oława, Psary, 122/233, 303, 306	-	-	<u>Uchwała Nr LXVII/406/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Psary w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 3180):</u> 1) planowane zagospodarowanie infrastrukturą i obiektami budowlanymi związanymi z elektrownią (siłownią) wiatrową nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy - historycznych dominant, panoram, osi widokowych; 2) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 3) napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę krajobrazu kulturowego; 4) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.
75	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Janików, 166A f, g, i-k, m-r; Oława, Oława, 133 l, m, n, 151 i-z, ax-cx	Oława, Bystrzyca, 1152/151, 1178/2, 1205/152, 1205/153, 1242/151, 2127, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2141, 2143, 2148/1, 2148/2, 2149	-	Strefa tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego ujętego w wykazie zabytków nieruchomych wraz z zabudową.	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> 1) pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu; 2) zachowanie historycznego układu przestrzennego w tym: rozplanowania dróg, ulic, placów, przebiegu linii zabudowy, kompozycji układu przestrzennego, wnętrza zabudowy, kompozycji historycznej zieleni; oraz poszczególnych elementów tego układu w

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						tym: historycznych nawierzchni ulic, placów i chodników, jak również zabytkowych nawierzchni brukowanych, historycznych obiektów technicznych, zabudowy i zieleni; 3) kształtowanie historycznej linii zabudowy zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, szczególnie na terenach dawnych zagród; 4) zachowanie elementów układu przestrzennego; poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować; 5) utrzymanie zagrodowego charakteru zabudowy wsi; lokalizacja nowej zabudowy w obrębie historycznych zagród preferowana jest w miejscach nieistniejących już budynków historycznych; 6) uporządkowanie wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych; puste place powstałe po obiektach historycznych powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wewnątrz zabudowy, wg. indywidualnych projektów, należy wyeliminować możliwość kształtowania zabudowy na zapleczu historycznych zagród; 7) utrzymanie i odtworzenie zabudowy w granicach historycznych działek, a nowe budynki, dostosowane do charakteru zabudowy miejscowości, lokowane jako uzasadnione historycznie uzupełnienie przestrzeni; obszary pod ewentualną zabudowę lokalizować wzdłuż istniejącego układu dróg; 8) modernizacja, rozbudowa, przebudowa obiektów istniejących wymaga nawiązania gabarytami, sposobem kształtowania bryły i użytymi materiałami elewacyjnymi do miejscowej tradycji architektonicznej; w przypadku istniejącego obiektu - po rozbudowie budynek powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią, reguła ta nie dotyczy obiektów dyszarmicznych; 9) nowa i przebudowywana zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzennoarchitektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, formy architektonicznej – ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, użytych form i podziałów architektonicznych, artykulacji elewacji, detalu, podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy miejscowości; nowa zabudowa nie może przewyższać skalą zlokalizowanej w sąsiedztwie zabudowy zabytkowej; 10) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) budynki o dwóch kondygnacjach nadziemnych z kondygnacją drugą w poddaszu, wysokość do 9 m, licząc od poziomu gruntu do

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						górnej krawędzi kalenicy dachu, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej, z wyjątkiem obiektów historycznych,; b) bryła na planie prostokąta, dopuszcza się aneksy w tym ganek bądź garaż; wyklucza się możliwość wprowadzania portyków, przypór bądź innych elementów nie występujących w lokalnej zabudowie o funkcji mieszkaniowej bądź gospodarczej, powstałej przed 1945 r.; c) dachy dwuspadowe, symetryczne, o kącie nachylenia 38-45°, pokrycie dachowe z dachówki ceramicznej lub cementowej w kolorze ceglastym, o matowym wykończeniu powierzchni; w obiektach historycznych, które posiadały inną bryłę dachu i inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się formy i pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu; d) wymagane budynki murowane lub stylizowane na murowane z dopuszczeniem innych historycznych technologii wykonania; elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w występujących we wsi budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych, w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych wymagane elewacje tynkowane lub ceglane; zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiałów okładzinowych; e) należy stosować kolory pastelowe, stonowane, nawiązujące do historycznej kolorystyki budynków w tym: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; f) okna prostokątne, w układzie pionowym, o tradycyjnych podziałach; 11) elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej, winny być usunięte lub poddane odpowiedniej przebudowie, dotyczy to również elementów zniekształcających założenia historyczne np. błędnych nasadzeń zieleni; 12) zachowanie i uzupełnianie zieleni wysokiej, w tym nasadzeń przydrożnych; 13) zakaz: a) budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; formę, materiał i wysokość ogrodzeń nawiązać do lokalnych, historycznych ogrodzeń (murowane, z elementami drewna, metaloplastyki; graniczenie wysokości ogrodzeń do 1.60 m); b) lokalizacji obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; zakaz lokalizacji

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji; c) lokalizacji elementów wysokościowych instalacji odnawialnych źródeł energii; d) prowadzenia noworealizowanych napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych; e) stawiania wolno stojących silosów za wyjątkiem silosów obudowanych, w budynkach; 14) umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest zabronione; dopuszczalne jest umieszczanie tablic informacyjnych instytucji lub sztyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 15) elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego; 16) utrzymanie krajobrazu przyrodniczego związanego przestrzennie z historycznym układem miejscowości, zachować istniejącą zieleń - ochronie podlegają istniejące tereny zielone, drzewostan, układ dróg, cieków wodnych; 17) dla zespołu sakralnego - kaplicy Najświętszego Serca Pana Jezusa z salą parafialną, cz. Mieszkalną (organistówka) w granicach historycznego założenia obowiązują odrębne ustalenia: a) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne; b) zakaz wprowadzania nowej zabudowy; c) wymóg utrzymania dotychczasowego zagospodarowania terenu, rewaloryzacji i konserwacji zabudowy, elementów historycznego układu, w tym zieleni; d) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne planowane na terenie zespołu i przy jego poszczególnych elementach oraz przy i w budynku kościoła należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków; e) zakaz wprowadzania podziałów historycznego założenia.
76	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Janików, 145 i, 166A b-t; Oława, Oława, 132 j-l, 133 h-o, 149 g-n, 151 i-z, ax-cx	Oława, Bystrzyca, 1147/151, 1152/151, 1178/2, 1205/152, 1205/153, 1242/151, 1869/132, 1870/133, 2127,	-	-	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
			2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140/1, 2140/2, 2141, 2142, 2143, 2148/1, 2148/2, 2149, 591/68, 591/73, 591/74, 591/80, 591/85, 591/86, 591/87			zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym, z dopuszczeniem koloru grafitowego na terenach oznaczonych symbolami: MN2.1-MN2.8, MN2.27, MN2.39, P/U0.1, W0.1; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m ² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, obowiązującą linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach,

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleń - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) umieszczenia reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umiejscowienie tablic informacyjnych instytucji lub sztyldów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 9) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.
77	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 324 j, k, l, m	Oława, Zabardowice, 47/4, 47/5, 170, 171	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXIV/196/2020 Rady Gminy Oława z dnia 29 września 2020 r.:</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego oraz kompozycję zieleni; 2) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły, przy założeniu harmonijnego współlistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne; d) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jaki w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków; 4) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie już istniejących form zainwestowania terenu, pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem sąsiadującego zagospodarowania; 5) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz;

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						6) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 7) zabrania się umieszczania reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub na otaczającym go obszarze, element obcy. Dopuszcza się nie agresywne w formie tablice informacyjne z nazwami firm lub określeniem rodzaju prowadzonej działalności bądź informacjami o walorach historycznych i zabytkowych obiektu; 8) wszelkie działania inwestycyjne należy konsultować z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków; 9) dla strefy 19.OK-K w Stanowicach, zachowanego reliktowo założenia pofolwarcznego, obowiązuje zachowanie układu zabudowy i skali zgodnej z pierwotną formą.
78	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 326 a, b, c, d	Domaniów, Polwica, 93/2, 94, 95, 97/4	-	Stefa obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr V/27/15 Rady gminy Domaniów z dnia 18 marca 2015 r.:</u> 1) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzennoarchitektoniczną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej; 2) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski); 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne; 4) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków; 5) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących już form zainwestowania terenu; 6) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych, związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, oraz innych dominant architektonicznych i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru;
79	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 326 f, g, h	Domaniów, Gostkowiec, 5/3, 5/4, 5/5	-	Stefa obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową.	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka			
						7) umieszczanie reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umiejscowienie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 8) wszelkie działania inwestycyjne, polegające na wznoszeniu nowych obiektów kubaturowych oraz przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

*) lokalizacja wg danych udostępnionych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID), danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, danych Nadleśnictwa Oława, dokumentacji planistycznych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

V.1.11. WYKAZ FORM OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARACH OBJĘTYCH POSTANOWIENIAMI PROJEKTU PUL

V.1.11.1. REZERWATY PRZYRODY

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowane są cztery rezerwaty przyrody - „Grodzisko Ryczyńskie”, „Kanigóra”, „Łacha Jelcz” i „Zwierzyniec”.

Rezerwat przyrody „Grodzisko Ryczyńskie” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 marca 1958 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (M.P. 1958 Nr 36, poz. 205). Dane dotyczące rezerwatu zostały zaktualizowane Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lipca 1964 roku (M.P. 1964 Nr 48, poz. 236). Kolejnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 roku *w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 roku na terenie województwa dolnośląskiego* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2001 Nr 172, poz. 3104) – rezerwat znajduje się w wykazie pod pozycją Nr 15. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 roku *w sprawie rezerwatu przyrody „Grodzisko Ryczyńskie”* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2011 Nr 28, poz. 347). Wokół rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Na dzień 01.01.2024 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani nie ma wyznaczonych zadań ochronnych. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu.

Rezerwat przyrody „Grodzisko Ryczyńskie” obejmuje obszar lasu o powierzchni 1,82 ha, położony na terenie gminy Oława, w powiecie oławskim, w województwie dolnośląskim. Wg Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 rezerwat obejmuje wydzielienia leśne 210 h, i oraz 211 i, w leśnictwie Bystrzyca, w obrębie leśnym Oława. Rezerwat przyrody w całości znajduje się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, gdzie zajmuje powierzchnię **1,82 ha**. Aktualnie projektowane jest powiększenie rezerwatu o wydz. 210 m, którego powierzchnia wynosi 2,58 ha.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kilkusetletniego drzewostanu dębowego z domieszką innych gatunków liściastych i iglastych, rosnącego na terenie wczesnośredniowiecznego grodziska.

Rezerwat przyrody „Kanigóra” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 marca 1958 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (M.P. 1958 Nr 37, poz. 216). Kolejnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 roku *w sprawie ogłoszenia*

wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 roku na terenie województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. 2001 Nr 172, poz. 3104) - rezerwat znajduje się w wykazie pod pozycją Nr 19. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 5 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 roku *w sprawie rezerwatu przyrody „Kanigóra”* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2011 Nr 28, poz. 349). Rezerwat nie ma wyznaczonej otuliny. Na dzień 01.01.2024 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani nie ma wyznaczonych zadań ochronnych. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu.

Rezerwat przyrody „Kanigóra” obejmuje obszar lasu o powierzchni 5,40 ha, położony na terenie gminy Oława, w powiecie oławskim, w województwie dolnośląskim. Wg Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 rezerwat obejmuje wydzielienia leśne 184 f, h, w leśnictwie Bystrzyca, w obrębie leśnym Oława. Rezerwat przyrody w całości znajduje się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, gdzie zajmuje powierzchnię **5,40 ha**.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych lasu dębowo-grabowego o charakterze pierwotnym z domieszką lipy i olszy, charakterystycznego dla doliny rzeki Odry.

Rezerwat przyrody „Łacha Jelcz” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 24 kwietnia 1954 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (M.P. 1954 Nr A-46, poz. 650). Kolejnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 roku *w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 roku na terenie województwa dolnośląskiego* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2001 Nr 172, poz. 3104) rezerwat znajduje się w wykazie pod pozycją Nr 23. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2014 roku *w sprawie zwiększenia rezerwatu przyrody „Łacha Jelcz”* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 poz. 3249). Rezerwat nie ma wyznaczonej otuliny. Na dzień 01.01.2024 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, natomiast ma wyznaczone zadania ochronne na okres pięciu lat, ustanowione Zarządzeniem Nr 9.2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2021 roku *w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Łacha Jelcz”* (zostały one przedstawione w poniższej tabeli). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu.

Tab. 6. Identyfikacja zagrożeń oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na terenie rezerwatu przyrody „Łacha Jelcz” wg załącznika do Zarządzenia Nr 9.2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2021 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów			
		Rodzaj zadania	Rozmiar zadania*	Lokalizacja zadania wg załącznika do Zarządzenia Nr 9.2021	Lokalizacja zadania wg stanu na 01.01.2024 r.
Ekosystemy łąkowe					
Zarastanie terenu łąk gatunkami drzewiastymi i tym samym zanikanie siedliska przyrodniczego 6440 łąki selernicowe <i>Cnidion dubii</i> na skutek naturalnej sukcesji.	Wykaszenie łąk i usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu.	Wykaszenie powierzchni łąkowych w terminie od dnia 15 sierpnia do dnia 30 września, na wysokości nie mniejszej niż 10 cm od powierzchni gruntu oraz usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu.	10,13 ha	54A-h Leśnictwo Jelcz	54A-h Leśnictwo Jelcz
		W przypadku oddziału 54A-m wykaszanie powierzchni łąkowej należy prowadzić w terminie od dnia 1 września do dnia 30 września.	2,64 ha	54A-m Leśnictwo Jelcz	54A-m Leśnictwo Jelcz
		Dopuszcza się koszenie ręczne lub mechaniczne. Koszenie winno być prowadzone od środka płatów łąk na zewnątrz.	0,51 ha	54-c Leśnictwo Jelcz	54-c Leśnictwo Jelcz Wg opracowania fitosocjologicznego z 2023 r. w wyd. 54 c brak siedliska 6440, zinwentaryzowano tu zbiorowisko zastępcze z dominacją gatunków liściastych.
Ekosystemy wodne					
Niekorzystne zmiany związane z ubożeniem środowiska starorzecza rzeki Odry, w tym utrata cech naturalnego tarliska i zimowiska oraz zagrożenia związane z kłusownictwem sieciowym, w tym niszczenie wodnej roślinności naczyniowej.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybacko-wędkarskiej.	Prowadzenie gospodarki rybackiej polegającej na zarybianiu starorzecza w rezerwacie przez Ośrodek Zarybieniowy Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczodrem - po wcześniejszym uregulowaniu stosunków prawnych pomiędzy Nadleśnictwem Oława a Polskim Związkiem Wędkarskim Okręg we Wrocławiu.	Zakres zarybienia (w tym rodzaj wprowadzanych gatunków i ich ilość) oraz termin, należy uzgodnić z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu.	54-i, 54-g Leśnictwo Jelcz	54-i, 54-g, Leśnictwo Jelcz Część wydzielania 54 g jest od 2023 r. pod zarządem Wód Polskich. Powierzchnie pozostające w zarządzie Nadleśnictwa Oława nie są wodami (sukcesja). Wg opracowania fitosocjologicznego z 2023 r. w wyd. 54 i zinwentaryzowano siedlisko 91F0, a w wyd. 54 g siedlisko 91E0. Wydzielenie 54 i znajduje się poza granicami rezerwatu.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów			
		Rodzaj zadania	Rozmiar zadania*	Lokalizacja zadania wg załącznika do Zarządzenia Nr 9.2021	Lokalizacja zadania wg stanu na 01.01.2024 r.
		Dopuszcza się amatorski połów ryb poprzez pozyskiwanie ryb wędką – po wcześniejszym uregulowaniu stosunków pomiędzy Nadleśnictwem Oława a Polskim Związkiem Wędkarskim Okręg we Wrocławiu. Amatorski połów ryb należy prowadzić zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Nie dopuszcza się stawiania obiektów trwale lub nietrwale związanych z gruntem oraz deponowania sprzętu w obrębie starorzecza. Nie dopuszcza się biwakowania i parkowania samochodów. Nie dopuszcza się niszczenia roślinności, w tym krzewów i drzew.	Północny brzeg starorzecza.	54A-f, 54A-h Leśnictwo Jelcz	54A-f, 54A-h Leśnictwo Jelcz

*podany rozmiar zadań dla siedliska 6440 w wydz. 54 h, 54 m, jest większy od powierzchni wydzieleń leśnych

Rezerwat przyrody „Łacha Jelcz” obejmuje obszar starorzecza rzeki Odry wraz z otaczającym lasem o powierzchni 59,68 ha na terenie gminy Jelcz-Laskowice, w powiecie oławskim, w województwie dolnośląskim. Rezerwat w przeważającej części znajduje się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Wg Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 rezerwat obejmuje wydzielania leśne 54 b, c, d, f, g, k, l, m, 54A f, g, h, j, k, l, m, n, o, p, ~a, w leśnictwie Jelcz, w obrębie leśnym Oława. Rezerwat przyrody jedynie w części znajduje się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, gdzie zajmuje powierzchnię **42,23 ha**.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych flory i fauny oraz naturalnych procesów sukcesyjnych w ekosystemie starorzecza rzeki Odry.

Rezerwat przyrody „Zwierzyniec” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1958 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (M.P. 1958 Nr 10, poz. 63). Dane dotyczące rezerwatu zostały zaktualizowane Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 sierpnia 1964 roku (M.P. 1964 Nr 65, poz. 307). Kolejnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu było Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001 roku *w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 roku na*

terenie województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. 2001 Nr 172, poz. 3104) - rezerwat znajduje się w wykazie pod pozycją Nr 51. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 roku *w sprawie rezerwatu przyrody „Zwierzyniec”* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2011 Nr 28, poz. 358). Rezerwat nie ma wyznaczonej otuliny. Na dzień 01.01.2024 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani nie ma wyznaczonych zadań ochronnych. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu.

Rezerwat przyrody „Zwierzyniec” obejmuje obszar lasu o powierzchni 8,55 ha, położony na terenie gminy Oława, w powiecie oławskim, w województwie dolnośląskim. Wg Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 rezerwat obejmuje wydzielania leśne 165 f, g, i, k, w leśnictwie Oława, w obrębie leśnym Oława. Rezerwat przyrody w całości znajduje się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, gdzie zajmuje powierzchnię **8,55 ha**.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych lasu o charakterze naturalnym z udziałem dębu oraz z domieszką innych gatunków liściastych, porastającego teren zalewowy rzeki Odry.

V.1.11.2. OBSZARY NATURA 2000

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowane są cztery obszary Natura 2000, trzy z nich to specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081 i Dąbrowy Janikowskie PLH020089, jeden to obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) - Grądy Odrzańskie PLB020002.

Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 03.2017)

Powierzchnia obszaru wg Rozp. MŚ z 03.2017: 8 756,34 ha

Powierzchnia obszaru wg SDF z 12.2023: 8 756,24 ha

Powierzchnia wg decyzji wyk. Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26.01.2023 r.: 8 756,24 ha (powierzchnia obszaru została powiększona w 2009 r.; kolejno zmniejszona 2019 r.)

Na dzień 01.01.2024 r. obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w *sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 poz. 2020) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 2 marca 2023 r. *zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017* (Dz. Urz. Woj. Doln. 2023 poz. 1610).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. (Dz.U 2017 poz. 975) specjalny obszar ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry PLH020017 został wyznaczony w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków - w stosunku do przedmiotów ochrony.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 obejmuje rozległy obszar położony w obrębie Pradoliny Wrocławskiej. Ostoja rozciąga się wzdłuż doliny Odry obejmując kilka kompleksów leśnych na odcinku między Oławą a Wrocławiem. Przeważająca część ostoi znajduje się w granicach województwa dolnośląskiego (zasięg terytorialny Nadleśnictwa Oława), jedynie niewielka jej część leży w województwie opolskim. Sieć rzeczna ostoi tworzy Odra wraz z dopływami Oławą i Smortawą oraz licznymi ciekami

niższego rzędu. Część obszaru znajduje się w zasięgu występowania okresowych (letnich) wezbrań wód rzecznych. Na terenie ostoi funkcjonuje kilka większych zbiorników wodnych jak Jezioro Panieńskie, Jezioro Dziewicze, Jezioro Bobrze, Czarna Łacha oraz mniejszych zbiorników, oczek wodnych, starorzeczy oraz rowów melioracyjnych. Teren ostoi wypełniają leśne kompleksy występujące w mozaice z polami uprawnymi, łąkami i pastwiskami (za: *SDF z 12.2023*).

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 jest ważny dla zachowania leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza siedlisk o charakterze hydrogenicznym i związanych z nimi cennych gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony ostoi. W granicach ostoi zidentyfikowano 9 typów siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru (za: *SDF z 12.2023*), 7 z nich zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława, należą do nich siedliska nieleśne reprezentowane przez starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki (siedl. 3150), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (siedl. 6410), łąki selernicowe (siedl. 6440) i łąki świeże (siedl. 6510) oraz siedliska leśne obejmujące grądy (siedl. 9170), łęgi (siedl. 91E0) i łęgowe lasy (siedl. 91F0). Siedliska starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych wykształciły się w rozproszeniu w całym zasięgu ostoi, w mniejszych zbiornikach i starorzeczach i są reprezentowane przez zbiorowiska pleustonowe z *Lemnion minoris* oraz zbiorowiska makrohigrofitów ze związku *Nymphaeion*. Łąki zmiennowilgotne i zalewowe występują w całym zasięgu ostoi w dolinach cieków, często ze sobą współwystępując, są one reprezentowane przez zbiorowisko łąki zmiennowilgotnej z przytulią północną *Galio veri-Molinietum* oraz zespół łąki zalewowej z selernicą żyłkowaną i śmiałkiem darniowym *Cnidio dubii-Deschampsietum cespitosae*. Łąki świeże ostoi to eutroficzne, umiarkowanie termofilne łąki kośne zaliczone do zespołu pasternaku zwyczajnego i rajgrasu zwyczajnego *Pastinaco sativae-Arrhenatheretum elatioris*, wykształciły się one głównie we wschodniej części ostoi. Siedliska grądów są szeroko rozpowszechnione w obszarze i są reprezentowane przez zespół grądu subatlantyckiego *Stellario holostaeae-Carpinetum betuli* oraz zespół grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*. Łęgi w ostoi zajmują niewielkie powierzchnie w dolinach dopływów Odry – Smortawy, Młynówki Jeleckiej i Dopływu z Kotowic, tworzy je zespół łągu jesionowo-olszowego *Fraxino excelsioris-Alnetum glutinosae* oraz zespół nadrzecznego łągu wierzbowego *Salicetum fragilis*. Łęgowe lasy zajmują największe powierzchnie i występują w całym zasięgu obszaru, często tworząc mozaikę z grądami. Siedlisko łęgowych lasów jest tu reprezentowane przez zespół łągu dębowo-wiązowo-jesionowego *Ficario vernae-Ulmetum campestris* oraz zespół *Stellario holostaeae-Carpinetum betuli* wykształcony na madach rzecznych, a florystycznie zbliżony do grądu niskiego (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława wg stanu na dzień 01.01.2023 r.*). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława nie odnotowano siedlisk

ciepłolubnych muraw napiaskowych *Koelerion glaucae* (siedl. 6120) oraz ziołorośli nadrzecznych *Convolvuletalia sepium* (siedl. 6430), stanowiących także przedmiot ochrony ostoi.

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 stanowi miejsce bytowania wielu gatunków zwierząt, wśród nich 20 gatunków zaliczono do przedmiotów ochrony obszaru (za: SDF z 12.2023). Do tych gatunków należą nietoperze - mopek *Barbastella barbastellus* (kod: 1308) i nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme* (kod: 1318). Mopek jest gatunkiem notowanym zarówno w kompleksach leśnych ostoi jak i na zimowiskach (jedno zlokalizowane w granicach obszaru, pozostałe położone w sąsiedztwie granic ostoi), nocek łydkowłosy występuje jedynie nad Odrą i tylko w okresie letnim, rzeka stanowi korytarz migracyjny dla tego gatunku (Gottfried 2019). Do przedmiotów ochrony ostoi należą także związane ze starymi próchniejącymi drzewami gatunki chrząszczy - pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (kod: 1084) i kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (kod: 1088). Kolejną ważną grupę gatunków ostoi tworzą motyle - czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar* (kod: 1060), modraszek telejus *Phengaris teleius* (kod: 6177), modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (kod: 6179), związane z siedliskami łąk zasobnych w rośliny żywicielskie oraz barczatka kataks *Eriogaster catax* (kod: 1074) zasiedlającą zarośla tarniny, głogu (notowana na Wyspie Opatowickiej) i przeplatka maturna *Euphydryas maturna* (kod: 6169) związana z lasami łęgowymi. Dużą grupę zwierząt tworzą gatunki związane ze środowiskiem wodnym, należą do nich ryby występujące w Odrze i jej dopływach, jak boleń *Aspius aspius* (kod: 1130), piskorz *Misgurnus fossilis* (kod: 1145), koza złotawa *Sabanejewia aurata* (kod: 1146), koza pospolita *Cobitis taenia* (kod: 1149,) różanka *Rhodeus sericeus amarus* (kod: 5339) i kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus* (kod: 6144). Koryto rzeczne Odry i starorzecza stanowią także miejsce bytowania bobra *Castor fiber* (kod: 1337) i wydry *Lutra lutra* (kod: 1355). Ze środowiskiem śródlęśnych oczek wodnych, starorzeczy, podmokłych łąk związane są płazy - traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (kod: 1166) i kumak nizinny *Bombina bombina* (kod: 1188), a ze zbiornikami wodnymi chrząszcz należący do rodziny pływakowatych kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus* (kod: 1082), notowany w ostoi na kilku stanowiskach (za: SDF z 12.2023). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zaobserwowano większość z ww. przedmiotów ochrony ostoi, do niepotwierdzonych gatunków należy barczatka kataks, nocek łydkowłosy, koza złotawa i kiełb białopłetwy.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława znajduje się prawie cały obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017, zlokalizowany w centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława wchodzących w zasięg ostoi wynosi **4 441,86 ha**. Grunty obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry

PLH020017 w znacznym zakresie pokrywają się z gruntami obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002. W granicach ostoi zlokalizowane są wszystkie rezerваты przyrody i użytki ekologiczne występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława, a także fragment „Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego” (w obrębie Wyspy Opatowickiej). Ponadto ostoja znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych Dolina Odry Środkowej KPdC-19A oraz Las Lubszański KPdC-12B.

Tab. 7. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. ; Dz.U 2017 poz. 975)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
Oława	29 a-k; 30 a-i; 31 a-j; 32 a-l; 36 a-s; 37 a-n; 38 a-d; 39 a-i; 40 a-j; 41 a-d; 41A a-f; 46 a-r; 47 a-k; 48 a-h; 49 a-h; 50 a-h; 53 a-i, k; 54 b-m; 54A f-h, j-p; 54B a-j; 73 a-i; 74 a-l; 93 c-g; 94 a-m; 113 a-i; 114 a-ax; 133 d, g, o; 151 y-cx; 152 a-o; 153 a-k; 154 a-k; 155 a-j; 156 a-i; 157 a-h; 158 a-m; 159 a-o; 160 a-g; 161 a-f; 162 a-i; 163 a-m; 164 a-i; 165 a-l; 166 a-f; 166A a-h, p-t; 167 a-n; 168 a-o; 169 a-l; 170 a-f; 171 a-c; 172 a-j; 173 a-j; 174 a-i; 175 a-l; 176 a-p; 177 a-o; 178 a-j; 179 a-d; 180 a-h; 181 a-k; 182 a-i; 183 a-l; 184 a-p; 185 a-g; 186 a-i; 187 a-d; 188 a-h; 189 a-h; 190 a-m; 191 a-j; 192 a-h; 193 a-g; 194 a-j; 195 a-n; 196 a-l, o; 197 a-m; 198 a-h; 199 a-p; 200 a-k; 201 a-h; 202 a-o; 203 a-g; 204 a-d; 205 a-j; 206 a-h; 207 a-d; 208 a-l; 209 a-g; 210 a-n; 211 a-i; 212 a-k; 213 a-m; 214 a-l; 215 a-f; 216 a-d; 217 a-g; 218 a-g; 219 a-h; 220 a-o; 221 a-h, l; 222 a-j; 223 a-h; 224 a-h; 225 a-b; 260 a-n; 261 a-f; 262 a-f; 263 a-k; 264 a-l; 265 a-j; 266 a-s; 267 a-p; 268 a-p; 269 a-r; 270 a-z; 271 a-n; 272 a-j; 273 a-j; 274 a-f; 275 a-m; 276 a-y; 277 b-h; 278 a-g; 279 a-d; 280 a-d; 281 a-m; 282 a-h; 283 a-i; 284 a-h; 285 a-g; 286 a-l; 287 a-j; 288 a-k; 289 a-g; 290 a-i; 291 k, o-r, x; 292 a-h; 293 a-i; 294 a-d; 295 a-d; 297 a-h; 298 a-d; 299 a-l; 300 a-l; 301 a-h; 302 a-k; 303 a-i; 304 a-d; 305 a-j, x; 306 a-c; 307 a-g, s; 308 a-g; 309 a-p; 310 a-g; 311 a-h; 312 a-h; 313 a-l, l; 314 a-p; 315 a-g; 316 a-h; 317 a-r; 318 a-l; 319 a-f	3554,59	13,87	531,91	4100,37
	29 -a; 30 -a-d; 31 -a-h; 32 -a-f; 36 -a-f; 37 -a-d; 38 -a; 39 -a-c; 40 -a-c; 41 -a-b; 41A -a-g; 46 -a-j; 47 -a-g; 48 -a-f; 49 -a; 50 -a-b; 53 -a-h; 54 -a-c; 54A -a; 73 -a-c; 74 -a-c; 93 -a, -c; 94 -a-h; 113 -a-d; 114 -a-i; 133 -d-g; 152 -a-f; 153 -a-c; 154 -a-j; 155 -a-c; 156 -a-c; 157 -a-g; 158 -a-g; 159 -a-g; 160 -a-c; 161 -a-g; 162 -a-d; 163 -a-c; 164 -a-g; 165 -a; 166 -a-f; 166A -a-c; 167 -a-b; 168 -a-i; 169 -a-f; 170 -a-b; 171 -a-c; 172 -a-g; 173 -a-f; 174 -a-j; 175 -a-d; 176 -a-g; 177 -a; 178 -a-h; 179 -a-d; 180 -a-d; 181 -a-i; 182 -a-j; 183 -a-f; 184 -a-i; 185 -a-k; 186 -a-g; 187 -a-i; 188 -a-d; 189 -a-g; 190 -a-d; 191 -a-c; 192 -a-j; 193 -a-i; 194 -a-i; 195 -a-i; 196 -a-f; 197 -a-f; 198 -a-d; 199 -a-j; 200 -a-j; 201 -a-o; 202 -a-j; 203 -a-g; 204 -a-d; 205 -a-b; 206 -a-p; 207 -a-c; 208 -a-g; 209 -a-i; 210 -a-j; 211 -a-d; 212 -a-c; 213 -a-c; 214 -a-f; 215 -a-d; 216 -a-f; 217 -a-d; 218 -a-f; 219 -a-g; 220 -a-g; 221 -a-o; 222 -a-d; 223 -a-g; 224 -a-g; 225 -a-d; 262 -a; 264 -a-g; 265 -a-c; 266 -a-b; 267 -a-i; 268 -a-k; 269 -a-p; 270 -a-r; 271 -a-h; 273 -a-d; 274 -a-g; 275 -a-f; 276 -a-l; 277 -a-b, -d; 278 -a-g; 279 -a-b; 280 -a; 281 -a; 282 -a-c; 283 -a-g; 284 -a-h; 285 -a-b; 286 -a-i;	0,00	80,44	0,00	80,44

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
	287 ~a~f; 288 ~a~f; 289 ~a~k; 290 ~a~c; 291 ~a; 292 ~a~b; 293 ~a~f; 294 ~a~g; 295 ~a; 297 ~a; 298 ~a~b; 299 ~a~f; 300 ~a~c; 301 ~a~f; 302 ~a~g; 303 ~a; 304 ~a~c; 305 ~a~b; 306 ~a~d; 307 ~a~f; 308 ~a~d; 309 ~a~k; 310 ~a~f; 311 ~a, ~d~f; 312 ~a~f; 313 ~a~i; 314 ~a~b; 315 ~a~d; 316 ~a~b; 317 ~a~h; 318 ~a~g; 319 ~a~d				
Bierutów	386 a-j, m; 387 a-f; 388 a-w; 389 a-h; 390 a-f, j; 391 a-h; 393 a-l; 394 a-h; 395 a-h, j; 396 a-h	239,49	0,00	17,77	257,26
	386 ~a; 387 ~a~c; 388 ~a~c; 389 ~a~b; 390 ~a~c; 391 ~a~d; 393 ~a~b; 394 ~a~b; 395 ~a; 396 ~a~c	0,00	3,79	0,00	3,79
Ogółem		3794,08	98,10	549,68	4441,86

*powierzchnia wydzieliń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 stanowią wydzielenia leśne: 52 g (2% udziału w ostoi), 52 h (15% udziału w ostoi), 133 c (4% udziału w ostoi), 291 j (6% udziału w ostoi), 291 t (5% udziału w ostoi) (obr. Oława). Z uwagi na niewielki udział tych wydzieliń w granicach ostoi nie uwzględniono ich w łącznej powierzchni obszaru Natura 2000.

W bazie Taksator informacja o obszarze Natura 2000 została przypisana wyłącznie do wydzieliń, które w całości leżą w granicach obszaru Natura 2000.

Przedmioty ochrony obszaru

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 lokalizację siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława z 2023 r.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą:

- 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – 67,16 ha;
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – 78,83 ha;
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) – 114,84 ha;
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – 12,56 ha
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) – 515,30 ha;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe – 28,02 ha;

- 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 2 382,12 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą:

- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 1082 Kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus*;
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
- 1130 Boleń *Aspius aspius*;
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*;
- 1149 Koza pospolita *Cobitis taenia*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*;
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;
- 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*;
- 6169 Przeplatka maturna *Euphydryas maturna*;
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*;
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*.

Nie potwierdzono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017, do których należą siedliska przyrodnicze: 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) - siedlisko priorytetowe; 6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium* oraz gatunki zwierząt: 1074 Barczatka kataks *Eriogaster catax*; 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*; 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*; 6144 Kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława w granicach obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 wyróżniono 10 typów siedliskowych lasu. Większość powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej obszaru zajmują siedliska lasowe (98,7% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe (1,3% udziału

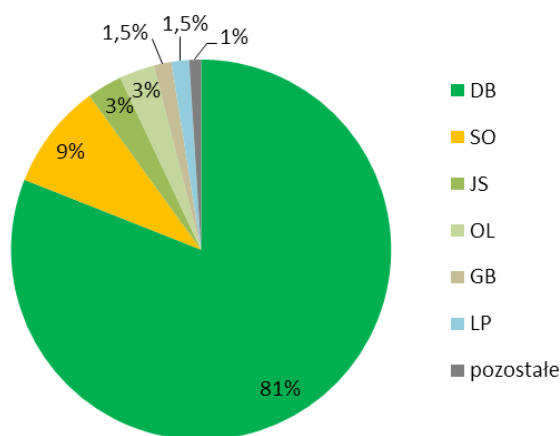
powierzchniowego). Siedliska borowe reprezentują 3 typy siedliskowe – bór mieszany świeży, bór mieszany wilgotny i bór świeży. Siedliska lasowe obejmują 7 typów siedliskowych, wśród których wyraźnie przeważa las lęgowy zajmujący ponad 80% powierzchni. Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las wilgotny, las mieszany świeży, las świeży, ols i ols jesionowy.

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany trzYGatunkowe oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające po 31% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany dwugatunkowe (24%) oraz jednogatunkowe (14%).

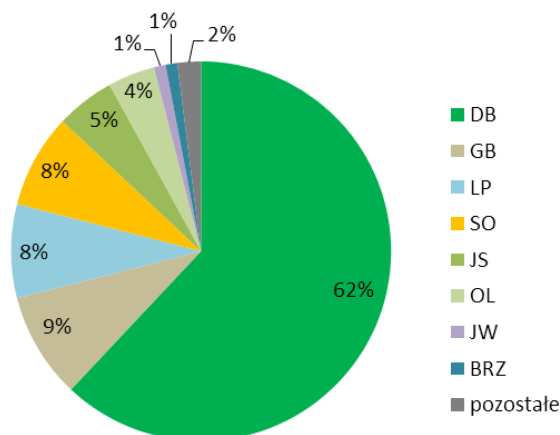
Gatunki panujące i rzeczywiste składY gatunkowe

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 jest dąb, zajmujący 81% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większy udział powierzchniowy posiada również sosna (9%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 10%). W tej grupie gatunków znalazły się m.in. jesion, olsza, grab, lipa, brzoza, jawor, buk, topola, wiąz.

Ryc. 4. Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest również dąb, zajmujący 62% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większy udział powierzchniowy posiada grab (9%), lipa (8%), sosna (8%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 13%), należą do nich m.in.: jesion, olsza, jawor, brzoza, wiąz, buk, klon, topola, osika, wierzba.

Ryc. 5. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

Zgodność składu gatunkowego

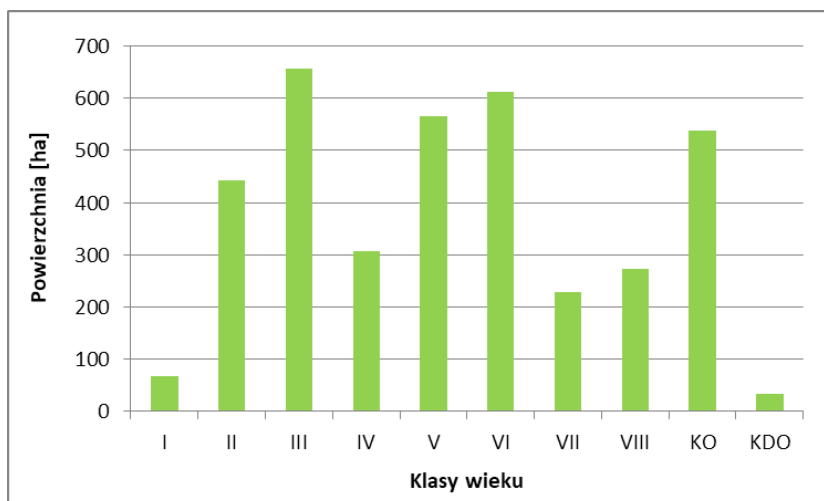
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 67% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 31% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 2% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 68% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę stanowią drzewostany dwupiętrowe obejmujące 17% powierzchni. Pozostałą powierzchnię (15%) porastają drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 wynosi 93 lata. W ostoi przeważają drzewostany w III, VI, V, II klasie wieku oraz drzewostany w klasie odnowienia, posiadają one po 14-18% udziału w powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Najmniejsze powierzchnie (1-2%) zajmują drzewostany w I klasie wieku i drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 6. Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

Lasy Grędzińskie PLH020081 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 10.2021)

Powierzchnia obszaru wg Rozp. MKiŚ z 10.2021: 3 087,53 ha

Powierzchnia obszaru wg SDF z 12.2023: 3 087,53 ha

Powierzchnia wg decyzji wyk. Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26.01.2023 r.: 3 087,53 ha

Na dzień 01.01.2024 r. obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 nie posiada planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 sporządzanego w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Planowany termin ustanowienia zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla ww. obszaru to IV kwartał 2023 r. (inf. serwis RDOŚ Wrocław).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 2208) specjalny obszar ochrony siedlisk Lasy Grędzińskie PLH020081 został wyznaczony w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków - w stosunku do przedmiotów ochrony.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 położony jest na Równinie Oleśnickiej, gdzie obejmuje odcinek doliny Widawy między Kiełczówkiem a Grędziną oraz

tereny przyległe do doliny. Teren ostoi pokrywają głównie zbiorowiska leśne z licznymi przestojami i starodrzewiem (za: SDF z 12.2023).

W granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 zidentyfikowano 4 typy siedlisk przyrodniczych stanowiące przedmioty ochrony obszaru, 3 z nich zlokalizowane są na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Należy do nich pojedynczy płat zmiennowilgotnych łąk z przytulią północną *Galio veri-Molinietum* (siedl. 6410) wykształcony na skraju kompleksu leśnego. Pozostałe siedliska (na gruntach nadleśnictwa) to siedliska leśne, z których największe powierzchnie zajmują grądy (siedl. 9170) reprezentowane przez zespół grądu subatlantyckiego *Stellario holostae-Carpinetum betuli* oraz zespół grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*. Drugim siedliskiem leśnym są łąkowe lasy (siedl. 91F0) należące do zespołu *Stellario holostae-Carpinetum betuli* wykształcone na madach rzecznych rozciągniętych wzdłuż Widawy (za: Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława wg stanu na dzień 01.01.2023 r.). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława nie odnotowano siedlisk świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (siedl. 6510) stanowiących także przedmiot ochrony ostoi.

Oprócz siedlisk przyrodniczych do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 zaliczono także 10 gatunków zwierząt. Należą do nich gatunki motyli związane z siedliskami łąkowymi - modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (kod: 6179), modraszek telejus *Phengaris teleius* (kod: 6177) i czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar* (kod: 1060) oraz gatunek zasiedlający wilgotne łąki i obrzeża torfowisk niskich - przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* (kod: 1065), zajmującą tu jedno z czterech znanych stanowisk na Dolnym Śląsku. Drzewostany ostoi stanowią miejsce bytowania saproksylicznego chrząszcza pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* (kod: 1084) i nietoperza - mopka *Barbastella barbastellus* (kod: 1308). Ostoja jest ważnym miejscem występowania trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* (kod: 1037) związanej z wolnoplłynącymi wodami. Pozostałe gatunki notowane w ostoi to przedstawiciele płazów i ssaków typowych dla niżowych dolin rzecznych Dolnego Śląska, należą do nich traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (kod: 1166), kumak nizinny *Bombina bombina* (kod: 1188) i wydra *Lutra lutra* (kod: 1355) (za: SDF z 12.2023). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zaobserwowano 4 z ww. przedmiotów ochrony ostoi - czerwonończyka nieparka, pachnicę dębową, trzeplę zieloną i wydrę.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława znajduje się fragment obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081, zlokalizowany w północnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława wchodzących w zasięg ostoi wynosi **681,31 ha**. Ostoja znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego Wzgórza Trzebnickie - Bory Stobrowskie KPdC-12C.

Tab. 8. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.; Dz.U. 2021 poz. 2208)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
Bierutów	52 a-l; 53 a-g; 314 a-j; 315 a-o; 316 a-j; 317 a-r; 318 a-ax; 319 a-h; 320 a-j; 321 a-j; 322 a-k; 323 a-j; 324 a-k; 325 a-j; 326 a-l; 327 a-h; 328 a-h; 329 a-f; 330 a-i; 331 a; 332 a-i; 333 a-f; 334 a-j; 335 a; 336 a-i; 337 a-d; 338 a-i; 339 a-f; 340 a-d, h; 341 a-b; 342 a-b; 354 a-g	652,85	2,97	5,58	661,4
	52 -a; 53 -a-k; 314 -a; 315 -a-i; 316 -a-d; 317 -a-c; 318 -a-h; 319 -a-h; 320 -a-f; 321 -a-f; 322 -a-d; 323 -a-d; 324 -a-d; 325 -a-f; 326 -a-k; 327 -a-h; 328 -a-h; 329 -a; 330 -a-b; 331 -a; 332 -a-d; 333 -a-c; 334 -a-d; 335 -a-b, -d; 336 -a-h; 337 -a-f; 338 -a-c; 339 -a-c; 340 -a-d; 341 -a, -c-d; 342 -a, -c; 354 -a-c	0,00	19,91	0,00	19,91
Ogółem		652,85	22,88	5,58	681,31

*powierzchnia wydzieliń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stanowi wydzielenie leśne: 335 f (1% udziału w ostoi). Z uwagi na niewielki udział tego wydzielenia w granicach ostoi nie uwzględniono go w łącznej powierzchni obszaru Natura 2000.

W bazie Taksator informacja o obszarze Natura 2000 została przypisana wyłącznie do wydzieliń, które w całości leżą w granicach obszaru Natura 2000.

Przedmioty ochrony obszaru

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 lokalizację siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława z 2023 r.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – 1,30 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) – 110,56 ha;
- 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 21,39 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą:

- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*.

Nie potwierdzono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081, do których należą siedliska przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) oraz gatunki zwierząt: 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*; 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*; 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*; 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*; 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*; 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe (siedl. 91E0), nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Typy siedliskowe lasu

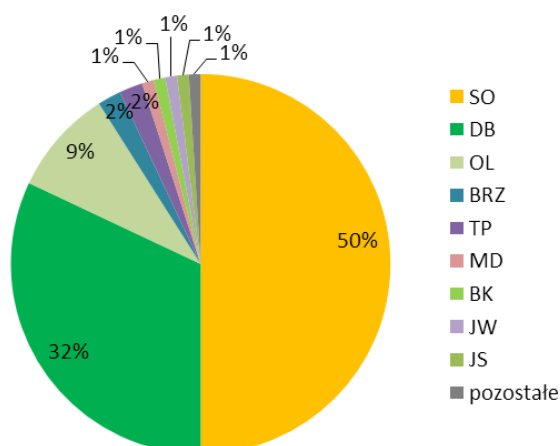
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wyróżniono 7 typów siedliskowych lasu. Większość powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej obszaru zajmują siedliska lasowe (95% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe (5% udziału powierzchniowego). Siedliska borowe reprezentują 2 typy siedliskowe - bór mieszany świeży i bór mieszany wilgotny. Siedliska lasowe obejmują 5 typów siedliskowych, wśród których wyraźnie przeważa las mieszany wilgotny zajmujący 42% powierzchni. Większe powierzchnie zajmują także las wilgotny (22%) i las mieszany świeży (19%). Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las łęgowy i las świeży.

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające 44% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany jednogatunkowe, dwugatunkowe i trzygatunkowe z udziałem na podobnym poziomie 18-19%.

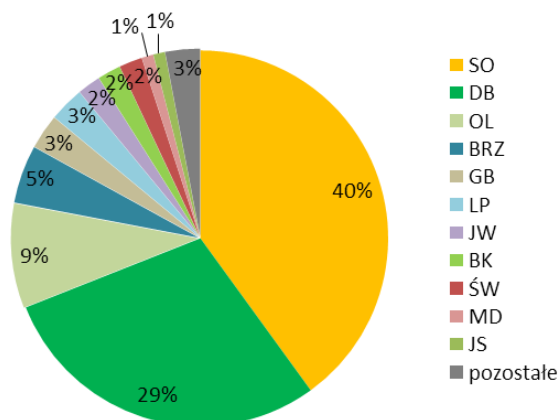
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 są sosna i dąb, zajmujące odpowiednio 50% i 32% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większy udział powierzchniowy posiada również dąb (32%) oraz olsza (9%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 9%). W tej grupie gatunków znalazły się m.in. brzoza, topola, modrzew, buk, jawor, jesion, grab.

Ryc. 7. Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującymi gatunkami rzeczywistymi są sosna i dąb, zajmujące odpowiednio 40% i 29% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (9%) i brzoza (5%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 17%), należą do nich m.in.: grab, lipa, jawor, buk, świerk, modrzew, jesion, topola, wiąz, osika.

Ryc. 8. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Zgodność składu gatunkowego

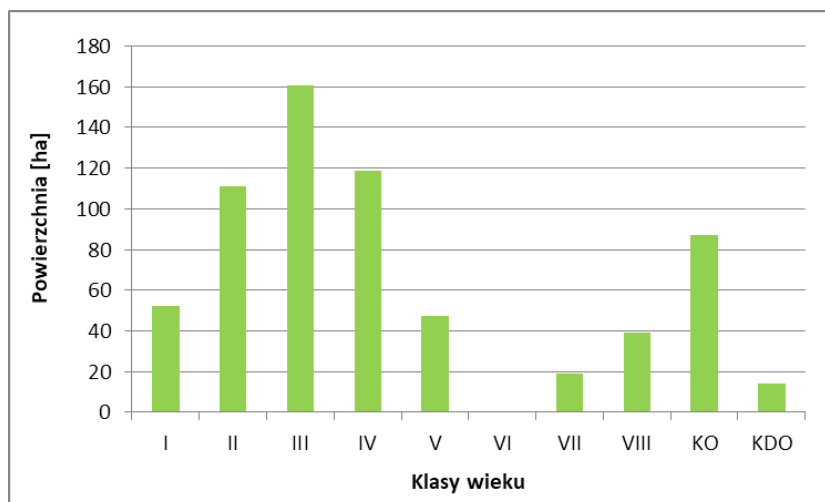
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 23% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 68% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 9% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 77% powierzchni. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące 16% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię (7%) porastają drzewostany dwupiętrowe.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wynosi 69 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w III klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi 25%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w II i IV klasie wieku, obejmujące po ok. 17-18% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Najmniejsze powierzchnie (poniżej 0,5%) zajmują drzewostany w VI klasie wieku.

Ryc. 9. Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Dąbrowy Janikowskie PLH020089 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 07.2023)

Powierzchnia obszaru wg Rozp. MKiŚ z 07.2023: 251,50 ha

Powierzchnia obszaru wg SDF z 12.2023: 251,50 ha

Powierzchnia wg decyzji wyk. Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26.01.2023 r.: 251,50 ha
(powierzchnia obszaru została powiększona w 2023 r.)

Na dzień 01.01.2024 r. obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 nie posiada planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 sporządzanego w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Planowany termin ustanowienia zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla ww. obszaru to IV kwartał 2023 r. (inf. serwis RDOŚ Wrocław). We wrześniu 2023 r. w ramach konsultacji społecznych został udostępniony projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 1770) specjalny obszar ochrony siedlisk Dąbrowy Janikowskie PLH020089 został wyznaczony w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków - w stosunku do przedmiotów ochrony.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 położony jest w obrębie Równiny Oleśnickiej, na skraju kompleksu leśnego sąsiadującego z miejscowością Janików. Obszar obejmuje trzy powiązane funkcjonalnie enklawy. W 2023 r. powierzchnia ostoi została znacznie powiększona ze względu na włączenie w granice obszaru kolejnych płatów kwaśnych dąbrów oraz ze względu na utrzymanie właściwej ochrony występującej w ostoi populacji jelonka rogacza i zapewnienie jej optymalnych warunków do rozwoju (za: SDF z 12.2023).

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 został utworzony ze względu na występowanie na tym terenie jednej z nielicznych na Dolnym Śląsku populacji jelonka rogacza *Lucanus cervus*. Stanowisko jest ważne ze względu na zachowanie ciągłości populacji w tym rejonie kraju oraz zachowanie zmienności gatunkowej. Stanowisko jelonka

rogacza w Dąbrowach Janikowskich może stanowić łącznik między stanowiskami w Borach Stobrawskich a dawno niepotwierdzanymi stanowiskami w dolinie Odry. Ostoja obejmuje ochroną rzadki w tej części Niziny Śląskiej zespół acidofilnej dąbrowy stanowiący siedlisko cennych gatunków bezkręgowców. Populacja jelonka rogacza (kod: 1083) i siedlisko kwaśnych dąbrów (siedl. 9190) stanowią jedyne przedmioty ochrony ostoi (za: *SDF z 12.2023*) i znajdują się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Wykonane w ostatnich latach opracowanie fitosocjologiczne dla obszaru nadleśnictwa potwierdziło obecność kwaśnych dąbrów reprezentowanych przez zespół środkowoeuropejskiego acidofilnego lasu dębowego *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae* (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława wg stanu na dzień 01.01.2023 r.*).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława znajduje się cały obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089, zlokalizowany we wschodniej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława wchodzących w zasięg ostoi wynosi **251,46 ha**. Ostoja znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego Las Lubszański KPdC-12B.

Tab. 9. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2023 r.; Dz.U 2023 poz. 1770)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
Oława	110 a-j; 111 a-g; 131 a-d, g-j; 132 a-g, m-n; 145 h; 146 a-f; 147 a-b; 148 a-h; 149 a-f; 150 a-i; 151 a-c, g, dx	242,94	1,21	0,00	244,15
	110 ~a~f; 111 ~a~f; 131 ~a~f; 132 ~a~g, ~i; 146 ~a~f; 147 ~a~d; 148 ~a~f; 149 ~a~g; 150 ~a~g; 151 ~a~f	0,00	7,31	0,00	7,31
Ogółem		242,94	8,52	0,00	251,46

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 stanowią wydzielania leśne: 133 a (3% udziału w ostoi) oraz 145 b (2% udziału w ostoi) (obr. Oława). Z uwagi na niewielki udział tych wydziałów w granicach ostoi nie uwzględniono ich w łącznej powierzchni obszaru Natura 2000.

W bazie Taksator informacja o obszarze Natura 2000 została przypisana wyłącznie do wydziałów, które w całości leżą w granicach obszaru Natura 2000.

Przedmioty ochrony obszaru

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na lata 2024-2033 lokalizację siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława przyjęto za *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oława z 2023 r.*

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 31,55 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należy 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Typy siedliskowe lasu

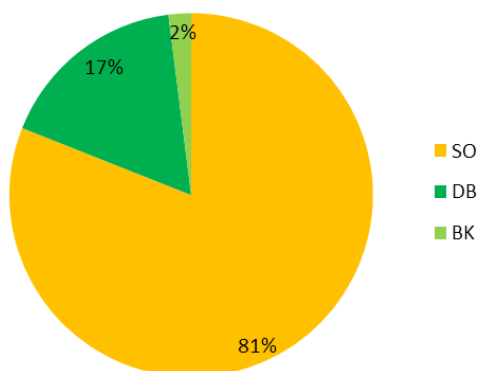
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława w granicach obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 wyróżniono 3 typy siedliskowe lasu. Większość powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej obszaru zajmują siedliska borowe reprezentowane przez jeden typ siedliskowy lasu – bór mieszany świeży, zajmujący 83% powierzchni. Pozostałą powierzchnię obejmują siedliska lasowe – las mieszany świeży (15%) i las mieszany wilgotny (2%).

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 charakteryzują się nieznacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany dwugatunkowe pokrywające blisko połowę powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę tworzą drzewostany trzygatunkowe obejmujące 21% powierzchni. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany jednogatunkowe oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, zajmujące po ok. 14-16% powierzchni.

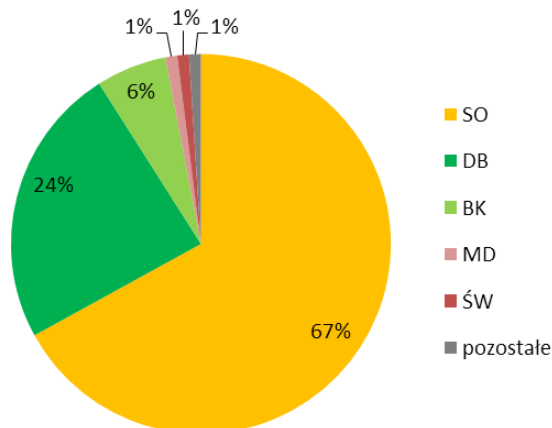
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 jest sosna, zajmująca 81% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi to dąb (17%) i buk (2%).

Ryc. 10. Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem rzeczywistym jest sosna zajmująca 67% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również dąb (24%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 9%), należą do nich m.in. buk, modrzew, świerk, brzoza, olsza, jawor.

Ryc. 11. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Zgodność składu gatunkowego

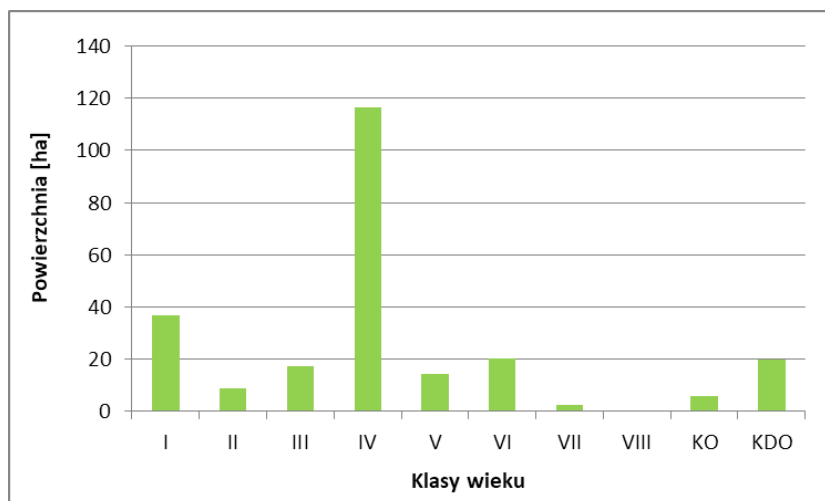
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 45% powierzchni leśnej zalesionej obszaru, a pozostałą powierzchnię (55%) obejmują drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 87% powierzchni. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące 11% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię (2%) porastają drzewostany dwupiętrowe.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 wynosi 67 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w IV klasie wieku, zajmujące blisko połowę powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałe klasy wieku posiadają znacznie mniejszy udział. Najmniejsze powierzchnie (1%) zajmują drzewostany w VII klasie wieku (120-140 lat). Natomiast nie występują drzewostany powyżej 140 lat.

Ryc. 12. Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Grądy Odrzańskie PLB020002 (obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 06.2017)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 12.2023: 20 905,97 ha

Powierzchnia obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 22.06.2017 r.: 20 905,97 ha (powierzchnia obszaru została powiększona w 2014 r.)

Na dzień 01.01.2024 r. obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 poz. 1944) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 30 września 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2022 poz. 4665).

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 obejmuje rozległy obszar położony w obrębie Pradoliny Wrocławskiej. Ostoja rozciąga się wzdłuż doliny Odry na 70-cio kilometrowym odcinku między Narokiem a Wrocławiem. Zasięg granic obszaru obejmuje częściowo tereny województwa opolskiego i dolnośląskiego (zasięg terytorialny Nadleśnictwa Oława). Sieć rzeczna ostoi tworzy Odra wraz z dopływami, na terenie nadleśnictwa są to Oława i Smortawa oraz liczne ciekі niższego rzędu. Część obszaru

znajduje się w zasięgu występowania okresowych wezbrań wód rzecznych. Na terenie ostoi funkcjonuje kilka większych zbiorników wodnych oraz mniejsze zbiorniki, starorzecza, oczka wodne i rowy melioracyjne. Teren ostoi wypełniają leśne kompleksy występujące w mozaice z obszarami użytkowanymi rolniczo (za: SDF z 12.2023).

Obszar Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 jest ważnym terenem dla bytowania wielu gatunków ptaków. Kilka najcenniejszych gatunków w ostoi zaliczono do przedmiotów ochrony, należą do nich kania czarna *Milvus migrans* (kod: A073) i kania ruda *Milvus milvus* (kod: A074), gatunki związane ze starymi kompleksami lasów występującymi w sąsiedztwie terenów otwartych z obecnością wszelkich zbiorników wodnych i rzek. Z terenami otwartymi związany jest kolejny gatunek gęś zbożowa *Anser fabalis* (kod: A039) preferująca siedliska pól i pastwisk oraz wód otwartych. Z kolei rozległe kompleksy leśne ostoi, w tym starodrzewia liściaste z obecnością drzew martwych i zamierających, stanowią miejsce bytowania dzięcioła zielonosiwego *Picus canus* (kod: A234), dzięcioła średniego *Dendrocoptes medius* (kod: A238) i muchołówki białoszyjej *Ficedula albicollis* (kod: A321). Z pozostałych gatunków ptaków występujących w ostoi notowane są m.in. bocian biały *Ciconia ciconia*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, żuraw *Grus grus*, trzmiełojad *Pernis apivorus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (za: SDF z 12.2023). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zaobserwowano 5 z ww. przedmiotów ochrony ostoi - kanię czarną i kanię rudą (posiadające w granicach ostoi strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania), dzięcioła średniego, dzięcioła zielonosiwego oraz muchołówkę białoszyją.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława znajduje się fragment obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002, zlokalizowany w centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława wchodzących w zasięg ostoi wynosi **4 672,64 ha**. Grunty obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 w znacznym zakresie pokrywają się z gruntami obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. W granicach ostoi zlokalizowane są wszystkie rezerваты przyrody i użytki ekologiczne występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Ponadto ostoja znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych Dolina Odry Środkowej KPdC-19A oraz Las Lubszański KPdC-12B.

Tab. 10. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oława leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r.; Dz. U. z 2017 poz. 1416)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
Oława	24 a-d; 25 a-b; 29 a-k; 30 a-i; 31 a-j; 32 a-l; 33 a-g; 34 a-c; 36 a-s; 37 a-n; 38 a-d; 39 a-i; 40 a-j; 41 a-d; 41A a-f; 46 a-r; 47 a-k; 48 a-h; 49 a-h; 50 a-h; 53 a-i, k; 54 b-m; 54A f-h, j-p; 54B a-j; 73 a-i; 74 a-l; 93 c-g; 94 a-m; 113 a-i; 114 a-ax; 133 g, o; 152 a-o; 153 a-k; 154 a-k; 155 a-j; 156 a-s; 157 a-h; 158 a-m; 159 a-o; 160 a-g; 161 a-f; 162 a-i; 163 a-m; 164 a-i; 165 a-l; 166 a-f; 167 a-n; 168 a-o; 169 a-i; 170 a-f; 171 a-c; 172 a-j; 173 a-j; 174 a-i; 175 a-l; 176 a-p; 177 h-n; 178 a-j; 179 a-d; 180 a-h; 181 a-k; 182 a-i; 183 a-i; 184 a-p; 185 a-g; 186 a-i; 187 a-d; 188 a-h; 189 a-h; 190 a-m; 191 a-j; 192 a-h; 193 a-g; 194 a-j; 195 a-n; 196 a-l, o; 197 a-m; 198 a-h; 199 a-p; 200 a-k; 201 a-h; 202 a-o; 203 a-g; 204 a-d; 205 a-j; 206 a-h; 207 a-d; 208 a-l; 209 a-g; 210 a-n; 211 a-i; 212 a-k; 213 a-m; 214 a-l; 215 b-f; 216 a-d; 217 a-g; 218 a-g; 219 a-h; 220 a-o; 221 a-l; 222 a-j; 223 a-h; 224 a-h; 225 a-b; 260 a-n; 261 a-f; 262 a-f; 263 a-k; 264 a-l; 265 a-j; 266 a-s; 267 a-p; 268 a-p; 269 a-r; 270 a-z; 271 a-n; 272 a-j; 273 a-j; 274 a-f; 275 a-m; 276 a-y; 277 a-h; 278 a-g; 279 a-d; 280 a-d; 281 a-m; 282 a-h; 283 a-i; 284 a-h; 285 a-g; 286 a-l; 287 a-j; 288 a-k; 289 a-g; 290 a-i; 291 a-y; 292 a-h; 293 a-i; 294 a-d; 295 a-d; 296 a-g; 297 a-h; 298 a-d; 299 a-i; 300 a-l; 301 a-h; 302 a-k; 303 a-i; 304 a-d; 305 a-y; 306 a-l; 307 a-s; 308 a-g; 309 a-p; 310 a-g; 311 a-j; 312 a-h; 313 a-l; 314 a-p; 315 a-g; 316 a-h; 317 a-r; 318 a-l; 319 a-f; 320 a-r; 321 a-m; 322 a-x; 323 a-n	3734,52	15,04	576,41	4325,97
	24 ~b, ~d; 25 ~b, ~g; 29 ~a; 30 ~a~d; 31 ~a~h; 32 ~a~f; 33 ~a~b; 34 ~b~c, ~f; 36 ~a~f; 37 ~a~d; 38 ~a; 39 ~a~c; 40 ~a~c; 41 ~a~b; 41A ~a~g; 46 ~a~j; 47 ~a~g; 48 ~a~f; 49 ~a; 50 ~a~b; 53 ~a~h; 54 ~a~c; 54A ~a; 73 ~a~c; 74 ~a~c; 93 ~a, ~c; 94 ~a~h; 113 ~a~d; 114 ~a~i; 133 ~d, ~g; 152 ~a~f; 153 ~a~c; 154 ~a~j; 155 ~a~c; 156 ~a~c; 157 ~a~g; 158 ~a~g; 159 ~a~g; 160 ~a~c; 161 ~a~g; 162 ~a~d; 163 ~a~c; 164 ~a~g; 165 ~a; 166 ~a~f; 167 ~a~b; 168 ~a~i; 169 ~a~f; 170 ~a~b; 171 ~a~c; 172 ~a~g; 173 ~a~f; 174 ~a~j; 175 ~a~d; 176 ~a~g; 177 ~a; 178 ~a~h; 179 ~a~d; 180 ~a~d; 181 ~a~i; 182 ~a~j; 183 ~a~f; 184 ~a~i; 185 ~a~k; 186 ~a~g; 187 ~a~i; 188 ~a~d; 189 ~a~g; 190 ~a~d; 191 ~a~c; 192 ~a~j; 193 ~a~i; 194 ~a~i; 195 ~a~i; 196 ~a~f; 197 ~a~f; 198 ~a~d; 199 ~a~j; 200 ~a~j; 201 ~a~o; 202 ~a~j; 203 ~a~g; 204 ~a~d; 205 ~a~b; 206 ~a~p; 207 ~a~c; 208 ~a~g; 209 ~a~i; 210 ~a~j; 211 ~a~d; 212 ~a~c; 213 ~a~c; 214 ~a~f; 215 ~a~c; 216 ~a~f; 217 ~a~d; 218 ~a~f; 219 ~a~g; 220 ~a~g; 221 ~a~o; 222 ~a~d; 223 ~a~g; 224 ~a~g; 225 ~a~d; 262 ~a; 264 ~a~g; 265 ~a~c; 266 ~a~b; 267 ~a~i; 268 ~a~k; 269 ~a~p; 270 ~a~r; 271 ~a~h; 273 ~a~d; 274 ~a~g; 275 ~a~f; 276 ~a~l; 277 ~a~d; 278 ~a~g; 279 ~a~b; 280 ~a; 281 ~a; 282 ~a~c; 283 ~a~g; 284 ~a~h; 285 ~a~b; 286 ~a~i; 287 ~a~f; 288 ~a~f; 289 ~a~k; 290 ~a~c; 291 ~a~g; 292 ~a~b; 293 ~a~f; 294 ~a~g; 295 ~a; 297 ~a; 298 ~a~b; 299 ~a~f; 300 ~a~c; 301 ~a~f; 302 ~a~g; 303 ~a; 304 ~a~c; 305 ~a~b; 306 ~a~d; 307 ~a~f; 308 ~a~d; 309 ~a~k; 310 ~a~f; 311 ~a~f; 312 ~a~f; 313 ~a~i; 314 ~a~b; 315 ~a~d; 316 ~a~b; 317 ~a~h; 318 ~a~g; 319 ~a~d; 320 ~a~f; 321 ~a~h; 322 ~a~h; 323 ~a~d	0,00	84,43	0,00	84,43
Bierutów	386 a-j, l-m; 387 a-f; 388 a-w; 389 a-h; 390 a-f, j; 391 a-h; 393 a-l; 394 a-h; 395 a-h, j; 396 a-h	239,49	0,00	18,96	258,45
	386 ~a; 387 ~a~c; 388 ~a~c; 389 ~a~b; 390 ~a~c;	0,00	3,79	0,00	3,79

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*			
		leśna zalesiona i niezalesiona	leśna zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem
	391 ~a~d; 393 ~a~b; 394 ~a~b; 395 ~a; 396 ~a~c				
Ogółem		3974,01	103,26	595,37	4672,64

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 stanowią wydzielania leśne: 25 c (4% udziału w ostoi), 34 d (<0,5% udziału w ostoi), 52 g (2% udziału w ostoi), 52 h (15% udziału w ostoi), (obr. Oława). Z uwagi na niewielki udział tych wydzieleń w granicach ostoi nie uwzględniono ich w łącznej powierzchni obszaru Natura 2000.

W bazie Taksator informacja o obszarze Natura 2000 została przypisana wyłącznie do wydzieleń, które w całości leżą w granicach obszaru Natura 2000.

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 w postaci gatunków ptaków występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława należą:

- A073 Kania czarna *Milvus migrans*;
- A074 Kania ruda *Milvus milvus*;
- A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*;
- A238 Dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*;
- A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*.

Nie potwierdzono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002, do których należy gęś zbożowa *Anser fabalis* (kod A039).

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława w granicach obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 wyróżniono 9 typów siedliskowych lasu. Większość powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej obszaru zajmują siedliska lasowe (96% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe (4% udziału powierzchniowego). Siedliska borowe reprezentują 2 typy siedliskowe – bór mieszany świeży i bór mieszany wilgotny. Siedliska lasowe obejmują 7 typów siedliskowych, wśród których wyraźnie przeważa las lęgowy zajmujący 78% powierzchni. Pozostałe leśne typy

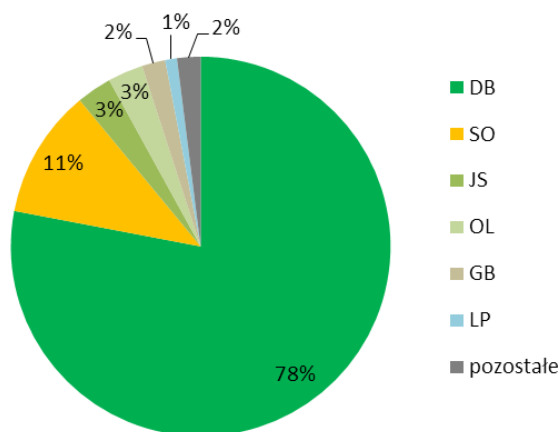
siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las wilgotny, las mieszany świeży, las świeży, ols i ols jesionowy.

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany trzygatunkowe oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające po 30-31% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany dwugatunkowe (24%) oraz jednogatunkowe (15%).

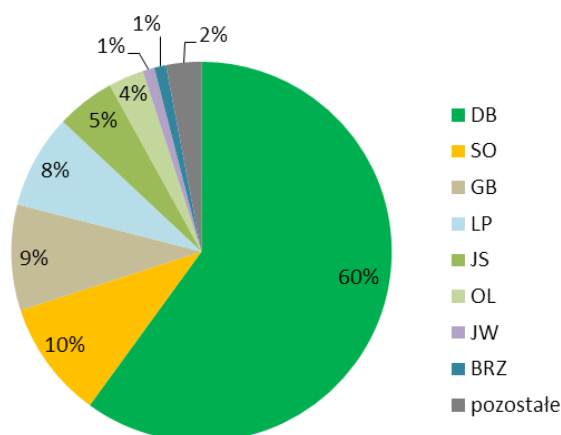
Gatunki panujące i rzeczywiste składry gatunkowe

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 jest dąb, zajmujący 78% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większy udział powierzchniowy posiada również sosna (11%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 11%). W tej grupie gatunków znalazły się m.in. jesion, olsza, grab, lipa, brzoza, jawor, buk, osika, topola, wiąz.

Ryc. 13. Struktura powierzchni gatunków panujących w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest również dąb, zajmujący 60% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większy udział powierzchniowy posiada sosna (10%), grab (9%), lipa (8%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 13%), należą do nich m.in.: jesion, olsza, jawor, brzoza, wiąz, buk, klon, topola, osika, wierzba.

Ryc. 14. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002

Zgodność składu gatunkowego

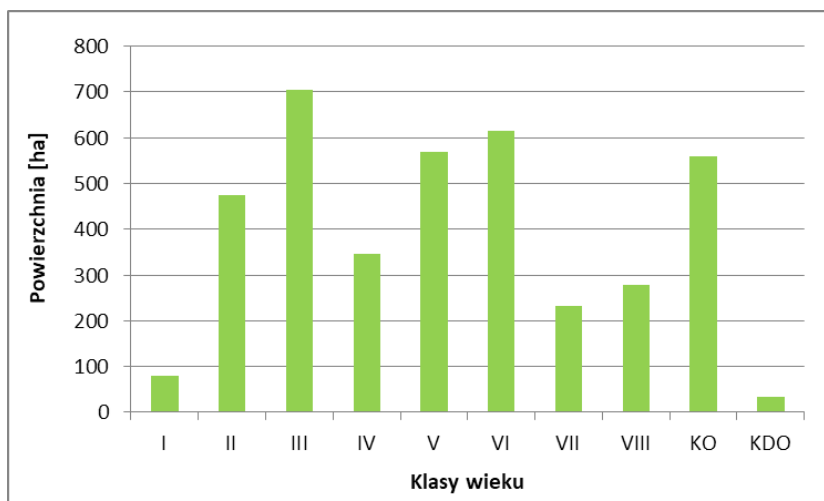
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 65% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 33% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 2% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 69% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę stanowią drzewostany dwupiętrowe obejmujące 16% powierzchni. Pozostałą powierzchnię (15%) porastają drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002 wynosi 91 lat. W ostoi przeważają drzewostany w III, VI, V, II klasie wieku oraz drzewostany w klasie odnowienia, posiadają one po 12-18% udziału w powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Najmniejsze powierzchnie (1-2%) zajmują drzewostany w I klasie wieku i drzewostany w klasie do odnowienia.

Tab. 11. Struktura klas wieku drzewostanów w obszarze Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002

V.1.11.3. POMNIKI PRZYRODY

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława znajduje się 8 pomników przyrody. Sześć z nich to pojedyncze okazy drzew z gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiaź szypułkowy *Ulmus laevis* i platan klonolistny *Platanus x hispanica*, pozostałe pomniki to dwie grupy drzew z gatunku dąb szypułkowy *Quercus robur*.

Tab. 12. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Opis obiektu	
			Obręb, leśnictwo, wydzielanie	Gmina obr. ewid. dz. ewid.		Obw. [cm]	Wys. [m]
1	1173	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 Nr 69, poz. 1321)	Oława, Oława, 153 k, 154 i	Oława, Bystrzyca, 2045/153, 1758/154	Grupa 10 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	300-450	ok. 30
2	1174	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 Nr 69, poz. 1321)	Oława, Oława, 153 d	Oława, Bystrzyca, 2046/153	Grupa 2 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	350, 457	ok. 32
3	1175	Decyzja Nr 4/77 z 27 grudnia 1997 r.	Oława, Bystrzyca, 184 h	Oława, Bystrzyca, 1818/184	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> wg rejestru RDOŚ drzewo powalone - do zniesienia ochrony	442	ok. 30
4	2582	Uchwała Nr XXXVII/283/2017 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 poz. 2215)	Oława, Kotowice, 305 p	Siechnice, Kotowice, 148/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	300	-

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Gatunek	Opis obiektu	
			Obręb, leśnictwo, wydzielanie	Gmina obr. ewid. dz. ewid.		Obw. [cm]	Wys. [m]
5	-	Uchwała Nr XLVII/419/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Siechnice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5433)	Oława, Kotowice, 281A a	Siechnice, Smardzów, 107	„Smardzanin I” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	474	-
6	-	Uchwała Nr XLVII/419/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Siechnice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5433)	Oława, Kotowice, 281A a	Siechnice, Smardzów, 107	„Smardzanin II” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	428	-
7	-	Uchwała Nr LII/481/22 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie pomników przyrody na terenie Gminy Siechnice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2022 poz. 2649)	Oława, Kotowice, 296 a	Siechnice, Kotowice, 591	„Wiąz Odrzański” Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	723	-
8	-	Uchwała Nr LIII.471.2022 Rady Miejskiej w Jelczu – Laskowicach z dnia 26 października 2022 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Doln. 2022 poz. 5243)	Bierutów, Miłocice, 258 gx	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 935/1	Płatan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>	523	-

*) opis obiektu wg danych RDOŚ oraz aktów powołujących

Szczegółowym celem ochrony pomników przyrody jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych poprzez ich ochronę w granicach lokalizacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 Nr 69, poz. 1321) w stosunku do pomników przyrody ustanowionych powyższym aktem prawnym zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- w zasięgu rzutu korony drzew:
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
 - wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości,
 - budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony.

Zgodnie z uchwałami: Uchwała Nr XXXVII/283/2017 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 20 kwietnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 poz. 2215); Uchwała Nr XLVII/419/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5433); Uchwała Nr LII/481/22 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 28 kwietnia 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2022 poz. 2649) Uchwała Nr LIII.471.2022 Rady Miejskiej w Jelczu – Laskowicach z dnia 26 października 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2022 poz. 5243) ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg ochrony i systemu korzeniowego nie mniejszej niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa. Ponadto w odniesieniu do ustanowionych pomników przyrody zabrania się:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- umieszczania tablic reklamowych.

V.1.11.4. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława znajdują się trzy użytki ekologiczne - „Jezioro Dziewicze”, „Jezioro Panieńskie”, „Stanowisko występowania zimowita jesiennego”.

Tab. 13. Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Akt prawny	Położenie		Pow. [ha]*	Przedmiot ochrony
			Obręb, leśnictwo, oddział, wydzielanie wg stanu na 01.1.2024 r.	Gmina, obr. ew., dz. ewid.		
1	„Jezioro Dziewicze”	Uchwała Nr XLVII/418/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych „Jezioro Panieńskie” i „Jezioro Dziewicze” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5432).	Oława, Kotowice, 278 d, f, g, ~f, 282 a, b, c, d, f, g, h, ~a, ~b, ~c	Siechnice, Kotowice, 561/1, 561/2, 621 (w części)	19,20	zbiorowisko pleustonowe z <i>Lemnion minoris</i> (siedl. 3150), zbiorowisko makrohigrofitów ze związku <i>Nymphaeion</i> (siedl. 3150), zespół grądu subkontynentalnego <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i> (siedl. 9170)
2	„Jezioro Panieńskie”		Oława, Kotowice, 266 g, l, m, n, p, s, ~b, 267 m, n, o, ~b, ~c, ~d, ~g, 268 j, k, l, m, ~a, ~f, ~g, ~i, 269 i, k, l, m, n, o, ~a, ~f, ~j, ~l, ~m, ~o, 270 k, m, n, r, s, ~a, ~i, ~j, ~l, ~n, 275 a, b, k, m, ~b	Siechnice, Kotowice, części działek: 552, 614, 615, 640, 642, 644 grunt obcy obejmuje części działek: 533/249, 314/4, 551 obr. ewid. Kotowice	43,0233, w tym na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława 42,08	zbiorowisko makrohigrofitów ze związku <i>Nymphaeion</i> (siedl. 3150), zespół grądu subkontynentalnego <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i> (siedl. 9170), zespół grądu subatlantyckiego <i>Stellario holosteae-Carpinetum betuli</i> (siedl. 9170), zespół <i>Stellario holosteae-Carpinetum betuli</i> (siedl. 91F0), grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i> , salwinia pływająca <i>Salvinia natans</i> , śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>
3	„Stanowisko występowania zimowita jesiennego”	Rozporządzeniem Nr 1 Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 stycznia 1995 roku w sprawie wprowadzenia indywidualnej formy ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Wrocł. 1995 Nr 1, poz. 1). Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 sierpnia 2002 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 Nr 185, poz. 2615).	Oława, Oława, 175 h, i,	Oława, Bystrzyca, 1761/175, 1771/175	2,17	zbiorowisko zmiennowilgotnej łąki z przytulią północną <i>Galio veri-Molinietum</i> (siedl. 6410); fiołek mokrądlowy <i>Viola stagnina</i> , zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>

*grunty obce w użytku ekologicznym „Jezioro Panieńskie” stanowią powierzchnię 0,9433 ha; w akcie powołującym użytek ekologiczny została błędnie podana działka 314/4 zamiast 314/7

Zgodnie z Uchwałą Nr XLVII/418/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5432) zakres ochrony czynnej obejmuje:

- zachowanie w naturalnym stanie strefy roślinności przybrzeżnej i roślinności okalającej jeziora;
- zachowanie stwierdzonych rzadkich i zagrożonych gatunków flory objętych ochroną prawną;
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki turystycznej i rekreacyjnej;
- ograniczenie rozwoju flory i fauny inwazyjnej, zwłaszcza gatunków obcych geograficznie poprzez niewprowadzanie gatunków obcego pochodzenia.

Zgodnie z Uchwałą Nr XLVII/418/21 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 18 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 poz. 5432) w stosunku do ustanowionych użytków ekologicznych wprowadza się następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów lub obszaru; uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- wydobywania dla celów gospodarczych: skał, torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 sierpnia 2002 roku (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 Nr 185, poz. 2615) w celu zachowania walorów przyrodniczych na terenie objętym ochroną zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości;
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i gospodarki rybackiej;
- likwidowania małych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- lokalizacji budownictwa lotniskowego;
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

V.2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PUL

Przyczyną zaburzeń środowiska przyrodniczego są równoczesne oddziaływania różnych czynników o charakterze naturalnym bądź antropogenicznym na naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Oława wiele z nich pośrednio lub bezpośrednio może wiązać się z realizowaną na nich gospodarką leśną. Do najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska w Nadleśnictwie Oława należą:

- zagrożenia powodowane przez czynniki atmosferyczne – coraz częstsze epizody huraganowych wiatrów, powtarzające się susze i długotrwałe fale upałów;
- zagrożenia powodowane przez choroby grzybowe i przez zwierzynę płową;
- istotne problemy związane z ochroną środowiska przyrodniczego są w dużej mierze powodowane również przez ludzi i związane są głównie z intensywną penetracją cennych przyrodniczo terenów przez turystów oraz przez okoliczną ludność w okresie zbierania płodów runa leśnego. Generuje to zwiększoną możliwość powstania pożaru oraz zaśmiecanie lasu.

W ostatnich dekadach coraz wyraźniej widoczne jest zjawisko kompleksowego oddziaływania zespołu szkodotwórczych czynników abiotycznych i biotycznych. Obserwowane globalne zmiany klimatyczne, a w szczególności związane z nimi anomalie pogodowe, predysponują do dalszego pogłębiania się procesów rozpadu drzewostanów, szczególnie sosnowych i świerkowych. Punktem krytycznym, w tym kontekście, jest rok 2015 i lata 2016-2019, w których nasiliły się szkody w wyniku oddziaływania zespołu czynników abiotycznych (susza, wysokie temperatury powietrza, silne wiatry) związanych z anomaliami pogodowymi i biotycznych (choroby infekcyjne, szkodniki owadzie i inne organizmy) będących pokłosiem tych pierwszych.

Według wielu badaczy istnieje bardzo silny związek pomiędzy tego typu zdarzeniami i zmianami zachodzącymi w środowisku, w tym zwłaszcza ze zmianami klimatycznymi. Wieloczynnikowe zamieranie lasów spowodowane zmianami klimatu, oprócz sosny i świerka, dotyczy również pozostałych gatunków lasotwórczych. Na szczególną uwagę zasługują przede wszystkim cenne przyrodniczo i gospodarczo gatunki szczególnie wrażliwe na zaburzenia związane z dostępnością wody, m.in. jesion.

Z warunkami klimatycznymi wiąże się optimum ekologiczne występujących gatunków drzew. W horyzoncie czasowym istotnym zmianom ulegną składy gatunkowe i typy lasu, na skutek przesunięcia optimów ekologicznych gatunków drzewiastych na północny-wschód oraz podniesienia granicy lasu w górach. Jednak wymagania glebowe drzew mogą stanowić na nowych obszarach barierę w dopasowywaniu składów gatunkowych do zmian średniej

temperatury i opadów (za: *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska 2013*). Wraz ze wzrostem temperatury wzrasta ewaporacja oraz zmniejsza się grubość i czas zalegania pokrywy śnieżnej. Taka sytuacja wpływa na spadek wilgotności w lasach przez co zwiększa się ryzyko pożarów i przyspiesza się proces mineralizacji gleb. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników, w tym także gatunków inwazyjnych. Taka tendencja będzie się nadal utrzymywać. Dlatego należy się liczyć z dużymi szkodami, gdyż gatunki rodzime nie są odporne na nowe zagrożenia. Ciepłe zimy będą wpływać korzystnie na zimowanie szkodników, a zmniejszona pokrywa śnieżna będzie ułatwiać zimowanie zwierząt roślinożernych. Obok zmniejszenia stabilności lasów (większej podatności na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych), ograniczenia dostępności zasobów środowiska (w tym drewna) oraz usług ekosystemowych (turystyka, łagodzenie zmian klimatu przez lasy, sekwestracja dwutlenku węgla, ograniczenie naturalnej retencji wodnej lasów), zostaną ograniczone również funkcje produkcyjne i ochronne lasów. Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. Pozytywnym aspektem wydłużonego okresu suszy jest zmniejszenie się częstotliwości występowania chorób grzybowych.

Obszary leśne stanowią istotny element przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych. Tereny zalesione muszą ulec poprawie, zarówno pod względem jakości, jak i ilości. Zrównoważone odnawianie lasów oraz zalesianie, a także przywracanie potencjału produkcyjnego w lasach zdegradowanych może zwiększyć odporności lasów na szkodliwe czynniki.

Wysiłki podejmowane na rzecz ochrony lasów powinny dotyczyć utrzymania, poprawy i przywracania odporności oraz wielofunkcyjności ekosystemów leśnych jako zasadniczych elementów w zakresie ochrony środowiska oraz dostarczające różnorodne produkty na potrzeby gospodarki. Kluczowym narzędziem służącym realizacji tych założeń, są Plany Urządzenia Lasu, opierające się na zasadach zrównoważonej gospodarki leśnej.

V.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

Sporządzanie Planu Urządzenia Lasu, który jest podstawą funkcjonowania gospodarki leśnej, jest obowiązkiem nałożonym ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Plan ten jest sporządzany z wykorzystaniem właściwych instrukcji i zasad, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Odstąpienie od jego realizacji z wielu względów nie jest możliwe. Ewentualne odstąpienie mogłoby pociągnąć za sobą niekorzystne skutki nie tylko dla środowiska, ale też dla społeczeństwa. Pozostawałoby również w sprzeczności z obowiązującym prawem.

W krótkiej perspektywie (w kontekście gospodarki leśnej to około 30 lat) wyłączenie znacznych powierzchni obszarów leśnych spod presji gospodarki leśnej spowoduje teoretycznie wzrost zasobów, średniego wieku oraz przeciętnej zasobności. W dłuższej perspektywie m.in. w związku z prawdopodobną utratą stabilności drzewostanów, zagrożeniami abiotycznymi i biotycznymi, stan i struktura lasów ulegną zmianie. Będą one różne zarówno od modelu lasów zagospodarowanych, jak też będą dalekie od stabilnych lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego. Duże powierzchnie jednowiekowych i jednopiętrowych drzewostanów sosnowych podatne są na uszkodzenia związane ze zmianami klimatycznymi, a w następstwie uszkodzeń abiotycznych na gradacje owadów, takich jak brudnica mniszka, strzygonia choinówka, barczatka sosnowka, poproch cetyniak, osnuja gwiaździsta, boreczniki oraz kornik sześćożębny, kornik ostrożębny, przypłaszczek granatek, cetyniec większy. Zmiany klimatyczne mogą również powodować zmiany w zasięgach gatunków drzewiastych lub składzie i strukturze tworzonych przez nie zbiorowisk leśnych. Powrót do naturalnej dynamiki oraz odbudowa cech strukturalnych typowych dla fazy starodrzewu (np. martwe drzewa, drzewa żywe o dużych rozmiarach, występowanie różnej wielkości luk), przy braku zaburzeń powodowanych przez człowieka, trwa bardzo długo.

Realizacja Planu Urządzenia Lasu wspomaga przemianę pokoleń w środowisku leśnym, co jest szczególnie ważne w sytuacji drzewostanów niezgodnych lub częściowo zgodnych z zajmowanym siedliskiem. Wprawdzie znaczna część fitocenozy leśnych w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak w sytuacji zniekształceń składu gatunkowego drzewostanów i często silnej presji ze strony neofitów niekontrolowane starzenie się tego typu drzewostanów i ich rozpad przy braku odpowiedniego naturalnego potencjału odnowieniowego siedliska może doprowadzić do niekorzystnych zmian w ekosystemie leśnym i utraty wielu cennych komponentów.

Niewykonanie zadań zapisanych w projekcie PUL w Nadleśnictwie Oława będzie niosło ze sobą negatywne skutki szczególnie w odniesieniu do drzewostanów z młodszych klas wieku. Zbyt duże zagęszczenie upraw i młodników spowoduje wystąpienie nadmiernej konkurencji o światło, a w jej następstwie, zaburzenie proporcji między wysokością drzewek, ich grubością i wielkością korony, czego skutkiem może być spadek kondycji zdrowotnej tych drzewostanów, narażenie na szkody od wiatru i zwiększenie ich podatności na choroby grzybowe i działanie szkodników owadzych. W konsekwencji tego typu powierzchnie będą stanowiły źródło chorób dla pozostałych, starszych drzewostanów. Brak odnowień spowoduje, że obecne na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zręby bieżące staną się haliznami. Zahamowany zostanie proces wymiany pokoleń lasu, w wyniku postępującego starzenia się drzewostanów i drastycznego zmniejszenia powierzchni najmłodszej klasy wieku.

Kolejnym skutkiem wstrzymania działań wg Planu Urządzenia Lasu w nadleśnictwie będzie ograniczenie w istotny sposób informacji na temat obiektów chronionych i tym samym możliwości ich skutecznej ochrony, plan zawiera bowiem (w postaci programu ochrony przyrody) uporządkowane opisy wyników unikalnych inwentaryzacji przyrodniczych, lokalizacji obiektów chronionych, opisy ich stanu i zalecane sposoby ochrony.

Ostatnim, ważnym aspektem są skutki społeczne i gospodarcze. Pozyskiwane w lesie drewno jest podstawowym źródłem dochodów PGL Lasy Państwowe oraz pośrednio wszystkich gałęzi przemysłu drzewnego i usług związanych z przeróbką drewna. Przerwanie lub istotne ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej doprowadziłoby do utraty źródła finansowania pracy rzeszy ludzi zatrudnionych w leśnictwie i branżach od niego zależnych.

V.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

V.4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM NEGATYWNYM

Zapisy projektu PUL na lata 2024-2033 nie przewidują działań znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko, które mieściłyby się w zakresie przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2019 poz. 1839; Dz.U. 2022 poz. 1071; Dz.U. 2023 poz. 1724 z późn. zm.). Nie przewiduje się również innych działań, które mogłyby osobno lub w połączeniu z innymi działaniami powodować znacząco negatywne oddziaływanie na komponenty środowiska przyrodniczego, a które nie są wymienione w ww. rozporządzeniu. W związku z powyższym, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława nie ma obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.

V.4.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM POZYTYWNYM

Zapisy projektu PUL na lata 2024-2033 nie przewidują działań, które w szczególności sposób znacząco pozytywnie zmieniałyby warunki panujące na siedliskach przyrodniczych lub siedliskach gatunków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Zapisy projektu uwzględniły na etapie planowania potrzeby ochronne przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 oraz krajowych form ochrony i w wielu przypadkach w końcowej wersji projektu PUL nie figurują już zapisy, które mogły wpływać negatywnie na komponenty przyrodnicze na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Podobnie konieczność uwzględnienia celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach międzynarodowych i krajowych pozwoliła sformułować zapisy projektu PUL w sposób gwarantujący zachowanie najcenniejszych elementów przyrodniczych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Analiza takiego sposobu planowania w kategoriach znaczącego oddziaływania pozwala jednak na określenie go jako neutralnego dla środowiska.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

VI.1. WPŁYW ZAPISÓW PROJEKTU PUL WYZNACZAJĄCYCH RAMY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Analiza projektu PUL nie wykazała obecności zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2019 poz. 1839; Dz.U. 2022 poz. 1071; Dz.U. 2023 poz. 1724 z późn. zm.).

VI.2. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Art. 55.2 ustawy OOŚ stwierdza, że „projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.” Znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 zostało zdefiniowane w Art. 3, pkt.1, ppkt.17 Ustawy OOŚ i oznacza:

„Oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.”

W związku z brakiem zapisów w projekcie PUL, które mogłyby przyczynić się do ww. zjawisk, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława nie ma obszarów Natura 2000, których przedmioty ochrony mogłyby podlegać znacząco negatywnemu oddziaływaniu zapisów projektu PUL.

VI.2.1. ANALIZA WPŁYWU ZAPISÓW PUL NA STRUKTURĘ GATUNKOWĄ DRZEWOSTANÓW NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH STANOWIĄCYCH PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Poniższe zestawienie obejmuje leśne siedliska przyrodnicze, przedmioty ochrony ostoi zinwentaryzowane na gruntach leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Oława w granicach obszarów Natura 2000: Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081, Dąbrowy Janikowskie PLH020089. Zestawienie to nie obejmuje powierzchni siedlisk przyrodniczych na innych grupach użytków gruntowych (innych niż Ls) oraz nie obejmuje leśnych siedlisk przyrodniczych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 lub zlokalizowanych poza ich granicami. Proponowane składy odnowień są zgodne z naturalnym składem gatunkowym leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tab. 14. Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 ze składami naturalnych typów lasu

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydzieleń [ha] (liczba wydzieleń)
Grądy w Dolinie Odry PLH020017					
9170	LŁ	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	367,63 (139)
	LMŚW				3,62 (3)
	LMW				51,46 (12)
	LŚW				6,96 (5)
	LW				80,43 (18)
	OLJ				6,44 (2)
91E0	LŁ	Js-Ol	Ol 40, Js 30, Jw i inne 30	Ol 40, Js 30, Jw i inne 30	0,80 (1)
	LW				6,29 (1)
91F0	LŁ	Js-Db	Db 40, Js 30, Wz i inne 30	Db 40, Js 30, Wz i inne 30	2341,25 (595)
	LW				38,54 (10)
Lasy Grędzińskie PLH020081					
9170	LMŚW	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	2,35 (2)
	LMW				27,15 (8)
	LW				84,96 (15)
91F0	LŁ	Js-Db	Db 40, Js 30, Wz i inne 30	Db 40, Js 30, Wz i inne 30	20,32 (8)
	LMŚW				2,11 (1)
Dąbrowy Janikowskie PLH020089					
9190	BMŚW	Db	Db 70, inne 30	Db 70, inne 30	25,38 (8)
	LMŚW				8,13 (2)

VI.2.2. ANALIZA WPŁYWU WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH PROJEKTU PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE W SPECJALNYCH OBSZARACH OCHRONY SIEDLISK

VI.2.2.1. GRĄDY W DOLINIE ODRY PLH020017

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława są:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe;
- 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława.

Tab. 15. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2024 r.								
9170	1,26	0,00	0,90	81,52	245,13	118,68	88,87	536,36
91E0	0,00	0,00	32,44	0,00	0,80	6,29	0,00	39,53
91F0	2,03	0,00	5,92	134,61	913,46	898,56	440,91	2395,49
Stan koniec obowiązującego planu								
9170	1,26	0,00	0,90	38,08	280,37	126,35	89,40	536,36
91E0	0,00	0,00	32,44	0,00	0,80	6,29	0,00	39,53
91F0	2,03	0,00	5,92	87,36	650,16	1165,87	484,15	2395,49

Tab. 16. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedliska przyrodnicze: 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) - siedlisko priorytetowe oraz 6430 Ziołorośla górskie <i>Adenostylion alliariae</i> i ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i> , nie występują na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na wskazane siedliska przyrodnicze. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Siedl. przyr.: Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> kod: 3150 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej. Siedlisko zinwentaryzowano w 69 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 67,16 ha. Cześć siedlisk zajmuje niewielkie powierzchnie, a część to duże zbiorniki wodne. Większość siedlisk wykształciło się na powierzchniach, dla których projekt PUL nie wskazuje żadnych prac gospodarczych. Natomiast kilkanaście płatów zlokalizowanych jest na powierzchniach z drzewostanem, dla których w projekcie PUL zaplanowano wskazania gospodarcze w postaci odnowień, zabiegów hodowlanych i rębnych. Większość płatów siedliska na powierzchniach z drzewostanem zlokalizowana jest w obrębie pnsów, które nie są objęte zabiegiem. Wszystkie zaplanowane zabiegi odnoszą się do drzewostanu a nie do powierzchni zbiorników wodnych czy oczek wodnych, w których wykształciło się siedlisko 3150. Jednakże prowadzone prace z zakresu gospodarki leśnej w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska mogą pośrednio wpłynąć negatywnie na zmianę warunków siedliska. Dlatego zaleca się zastosowanie dodatkowych działań minimalizujących negatywny wpływ.	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia, pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się ochronę płatów siedliska oraz utrzymanie we właściwym stanie strefy brzegowej tych płatów. Dotyczy to wydz. 152 h, 152 j, 174 d, 273 a, 273 b, 273 c, 311 b, 158 g, 158 j, 159 i (obr. 1).
		2	-1/0	brak	-1/0	-1/0	brak	-1/0	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
3	Siedl. przyr.: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) kod: 6410 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej. Siedlisko zinwentaryzowano w 43 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 78,83 ha. Projekt PUL pozostawia bez wskazań wszystkie powierzchnie z siedliskiem. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6410 w ostoi.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
4	Siedl. przyr.: Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>) kod: 6440 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej. Siedlisko zinwentaryzowano w 65 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 114,84 ha. Projekt PUL pozostawia bez wskazań wszystkie powierzchnie z siedliskiem. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6440 w ostoi.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
5	Siedl. przyr.: Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) kod: 6510 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej. Siedlisko zinwentaryzowano w 9 wydzieleniach, na łącznej powierzchni 12,56 ha. Projekt PUL pozostawia bez wskazań wszystkie powierzchnie z siedliskiem. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6510 w ostoi.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
6	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) kod: 9170 ocena ogólna wg SDF: A	1	0	0	0	0	brak	0	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla powierzchni z siedliskiem 9170 zawiera plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Siedlisko zinwentaryzowano w 199 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 515,30 ha. Dla wskazanych w pzo powierzchni leśnych z potwierdzonym przez opracowanie fitosocjologiczne siedliskiem 9170 zostały uwzględnione działania ochronne, jak wykonywanie cięć rębnych rębiami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia, usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem, pozostawianie drzew martwych, dostosowywanie TD do zgodnego z siedliskiem. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława pozostawia 22% ogólnej powierzchni siedliska 9170 w ostoi bez wskazań gospodarczych. W projekcie PUL zostały uwzględnione działania ochronne pzo, w postaci pozostawienia wybranych powierzchni z siedliskiem grądu bez wskazań gospodarczych. Odnowienia odnoszą się do 1 wydzielenia, w którym siedlisko obejmuje jedynie fragment – kępę Db zlokalizowaną w pnsw. Zabieg odnowienia dotyczy powierzchni poza pnsw, więc poza płatem siedliska i będzie dla niego neutralny. Planowane w projekcie PUL czyszczenia wczesne i późne, trzebieże wczesne i późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Jest to jedno z działań ochronnych pzo (usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem) i jest realizowane przez nadleśnictwo zgodnie z zaleceniami pzo. Dla	Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 9170 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo: 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądu zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądu (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form
		2	0	0/+2	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak		
		3	0	0	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										płatów, które nie są wskazane w pzo usuwanie gatunków obcych dla siedliska jest realizowane zgodnie z prowadzeniem racjonalnej gospodarki na siedliskach grądów (dostosowanie do właściwego składu gatunkowego siedliska 9170). Planowane w projekcie PUL cięcia rębne w wydzieleniach z siedliskiem 9170 (zarówno płaty wskazywane w pzo oraz pozostałe w ostoi) będą wykonywane rębiami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w grądach ostoi w cięciach rębnych wynosi 20-50% i dotyczy ono 11 wydzieleń. Rodzaj cięć w zabiegach rębnych na powierzchniach z siedliskiem 9170 jest zgodny ze wskazaniami pzo (wykonywanie cięć rębnych rębiami złożonymi ze średnim i długim okresem odnowienia). Przy cięciach uprzążających (4 wydzielienia) na siedlisku 9170 w rębniach złożonych zaplanowano pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych. W zabiegach rębnych popierane są gatunki zgodne z typem siedliska (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem). Zgodnie ze wskazaniami pzo, planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Lp Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska grądu, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. W nadleśnictwie wykorzystuje się udane odnowienia naturalne Lp, Db w drzewostanach. Działania ochronne pzo w postaci pozostawiania drzew martwych i zamierających są realizowane w nadleśnictwie zgodnie w wytycznymi pzo.	(w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										Wszystkie wskazania gospodarcze zaplanowane w projekcie PUL dla powierzchni leśnych z grądami w nadleśnictwie są i będą realizowane z uwzględnieniem działań ochronnych określonych dla tego przedmiotu ochrony w pzo. Jednakże dla poprawy struktury gatunkowej siedliska i zasobów martwego drewna zaleca się dodatkowe działania.	
7	Siedl. przyr.: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe - siedlisko priorytetowe kod: 91E0 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla powierzchni z siedliskiem 91E0 zawiera plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Siedlisko zinwentaryzowano w 5 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 28,02 ha. Dla wskazanych w pzo powierzchni leśnych z potwierdzonym przez opracowanie fitosocjologiczne siedliskiem 91E0 zostały uwzględnione działania ochronne, w postaci pozostawienia powierzchni z siedliskiem bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych płatów siedliska w ostoi zastosowano podobne podejście i wyłączono je z użytkowania, w tej sytuacji wszystkie wydzielenia z płatami łągów nie mają wyznaczonych wskazań gospodarczych w projekcie PUL. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 91E0 w ostoi.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
8	Siedl. przyr.: Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) kod: 91F0 ocena ogólna wg SDF: A	1	0	0	0	0	brak	0	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla powierzchni z siedliskiem 91F0 zawiera plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Siedlisko zinwentaryzowano w 616 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 2382,12 ha. Dla wskazanych w pzo powierzchni leśnych z potwierdzonym przez opracowanie fitosocjologiczne siedliskiem 91F0 zostały uwzględnione działania ochronne, jak usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem, pozostawianie drzew martwych. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława pozostawia 33% ogólnej powierzchni siedliska 91F0 w ostoi bez wskazań gospodarczych. Zaplanowane w projekcie PUL odnowienia odnoszą się do 3 powierzchni, ich składy gatunkowe będą dostosowane do siedliska łęgowych lasów, co wpłynie pozytywnie na strukturę siedliska. Planowane w projekcie PUL czyszczenia wczesne i późne, trzebieże wczesne i późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Jest to jedno z działań ochronnych pzo (usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem) i jest realizowane przez nadleśnictwo zgodnie z zaleceniami pzo. Dla płatów, które nie są wskazane w pzo usuwanie gatunków obcych dla siedliska jest realizowane zgodnie z prowadzeniem racjonalnej gospodarki na siedliskach łęgowych lasów (dostosowanie do właściwego składu gatunkowego siedliska 91F0). Planowane w projekcie PUL cięcia rębne w wydzieleniach z siedliskiem 91F0 (wszystkie	Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 91F0 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo: 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem łęgowych lasów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim
		2	+2	0/+2	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak		
		3	0	0	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										pląty w ostoi) będą wykonywane rębiami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w łęgowych lasach ostoi w cięciach rębnych wynosi 20-50% i dotyczy ono 77 wydzieleń. Rodzaj cięć w zabiegach rębnych na powierzchniach z siedliskiem 91F0 jest dostosowany do wymagań ochronnych siedliska. Przy cięciach uprzętających (5 wydzieleń) na siedlisku 91F0 w rębniach złożonych zaplanowano pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych. W zabiegach rębnych popierane są gatunki zgodne z typem siedliska (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem). Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Js Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska 91F0, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcję przyszłych drzewostanów. W nadleśnictwie wykorzystuje się udane odnowienia naturalne Js, Db w drzewostanach. Należy dodać, że plan pzo nie odnosi się do sposobu wykonania cięć rębnych na siedlisku łęgowych lasów, ani do składów odnowieniowych, dlatego pozytywnie ocenia się dostosowanie tych zabiegów w projekcie PUL do wymagań siedliska co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcję łęgowych lasów. Działania ochronne pzo w postaci pozostawiania drzew martwych i zamierających są realizowane zgodnie w wytycznymi pzo. Wszystkie wskazania gospodarcze zaplanowane w projekcie PUL dla powierzchni leśnych	zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										z łęgowymi lasami w nadleśnictwie są i będą realizowane z uwzględnieniem działań ochronnych określonych dla tego przedmiotu ochrony w pzo. Jednakże dla poprawy struktury gatunkowej siedliska i zasobów martwego drewna zaleca się dodatkowe działania.	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.2. LASY GRĘDZIŃSKIE PLH020081

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława są:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława.

Tab. 17. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2024 r.								
9170	0,00	0,00	0,00	12,47	21,8	40,68	39,51	114,46
91F0	0,00	0,00	0,00	1,20	6,47	9,39	5,37	22,43
Stan koniec obowiązującego planu								
9170	0,00	0,00	0,00	12,47	7,06	51,92	43,01	114,46
91F0	0,00	0,00	0,00	1,20	6,47	9,39	5,37	22,43

Tab. 18. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na wskazane siedlisko przyrodnicze. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Siedl. przyr.: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) kod: 6410 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak pzo i po dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Siedlisko 6410 zinwentaryzowano w 1 wydzieleniu, na powierzchni 1,30 ha. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława nie obejmuje planowania wskazań na powierzchniach nieleśnych, jakim jest powierzchnia łąki ze zinwentaryzowanym siedliskiem. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6410 w ostoi.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
3	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) kod: 9170 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	0	0	brak	0	brak	Uwaga! Brak pzo i po dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Siedlisko zinwentaryzowano w 26 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 110,56 ha. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława pozostawia blisko połowę ogólnej powierzchni siedliska 9170 w ostoi bez wskazań gospodarczych. Planowane w projekcie PUL pielęgnacje młodszych drzewostanów oraz trzebieże późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska	1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 330 d, 330 h, 333 a, 335 a, 336 h, 337 b (obr. 2). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
		2	brak	brak	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak	sformułowano działanie minimalizujące polegające usuwaniu z powierzchni z siedliskiem 9170 gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Planowane w projekcie PUL cięcia rębne w wydzieleniach z siedliskiem 9170 będą wykonywane rębniami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w grądach ostoi w cięciach rębnych wynosi 20-50% i dotyczy ono 8 wydzieli. Rodzaj cięć w zabiegach rębnych na powierzchniach z siedliskiem 9170 jest dostosowany do wymagań ochronnych siedliska. W zabiegach rębnych zaleca się popierać gatunki zgodne z typem siedliska (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem) – jako działanie minimalizujące.	gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 333 a, 335 a, 336 h, (obr. 2).
		3	brak	brak	0	0	brak	0	brak	Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Lp Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska grądu, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. W nadleśnictwie wykorzystuje się udane odnowienia naturalne Lp, Db w drzewostanach. Pozytywnie ocenia się dostosowanie sposobu wykonania cięć rębnych i odnowień w projekcie PUL do wymagań siedliska co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcję grądów. Zaplanowane dla powierzchni z siedliskiem grądów zabiegi gospodarcze w projekcie PUL	

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										uwzględniają wymagania siedliska grądów, natomiast dla poprawy struktury gatunkowej siedliska i zasobów martwego drewna zaleca się dodatkowe działania.	
4	Siedl. przyr.: Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) kod: 91F0 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	0	brak	brak	0	brak	Uwaga! Brak pzo i po dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Siedlisko zinwentaryzowano w 10 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 21,39 ha. W trzech wydzieleniach siedlisko zajmuje jedynie jego fragment. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława pozostawia 67% ogólnej powierzchni siedliska 91F0 w ostoi bez wskazań gospodarczych. Planowane w projekcie PUL pielęgnacje młodszych drzewostanów (1 wydz.) wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanu, zwłaszcza miejsc zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące polegające usuwaniu z powierzchni z siedliskiem 91F0 gatunków niezgodnych z siedliskiem łęgowych lasów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Planowane w projekcie PUL cięcia rębne w wydzieleniach z siedliskiem 91F0 będą wykonywane rębniami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w łęgowych lasach ostoi w cięciach rębnych wynosi 30-40% i dotyczy ono 3 wydzieli. Rodzaj cięć w zabiegach rębnych na powierzchniach z siedliskiem 91F0 jest dostosowany do wymagań ochronnych siedliska. W zabiegach rębnych zaleca się popierać gatunki zgodne z	1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, 327 d (obr. 2). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, (obr. 2).
		2	brak	brak	0/+2	brak	brak	0/-2	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										typem siedliska (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem) – jako działanie minimalizujące. Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Js Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska łęgowych lasów, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcję przyszłych drzewostanów. W nadleśnictwie wykorzystuje się udane odnowienia naturalne Js, Db w drzewostanach. Pozytywnie ocenia się dostosowanie sposobu wykonania cięć rębnych i odnowień w projekcie PUL do wymagań siedliska co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcję grądów. Zaplanowane dla powierzchni z siedliskiem łęgowych lasów zabiegi gospodarcze w projekcie PUL uwzględniają wymagania siedliska łęgowych lasów, natomiast dla poprawy struktury gatunkowej siedliska i zasobów martwego drewna zaleca się dodatkowe działania.	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.3. DĄBROWY JANIKOWSKIE PLH020089

Siedliskiem przyrodniczym (przedmiotem ochrony) kwalifikującym ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława jest 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion roboret-petraeae*).

Tab. 19. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 wg stanu na 1 stycznia 2024 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2024 r.								
9190	0,00	0,00	0,00	0,00	8,87	18,76	5,88	33,51
Stan koniec obowiązującego planu								
9190	0,00	0,00	0,00	5,88	5,63	22,00	0,00	33,51

Tab. 20. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
5	Siedl. przyr.: Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) kod: 9190 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	brak	brak	0	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla powierzchni z siedliskiem 9190 zawiera projekt plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 (wersja z 09.2023). Siedlisko zinwentaryzowano w 10 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 31,55 ha. Dla wskazanych w pzo powierzchni leśnych z potwierdzonym przez opracowanie fitosocjologiczne siedliskiem 9190 zostały uwzględnione działania ochronne lub zaproponowano działania minimalizujące. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oława pozostawia 70% ogólnej powierzchni siedliska 9190 w ostoi bez wskazań gospodarczych. Planowane w projekcie PUL czyszczenia późne (1 wydz.) wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanu, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Jest to jedno z działań ochronnych pzo (usuwanie z drzewostanu gatunków niezgodnych z siedliskiem) i jest realizowane przez nadleśnictwo zgodnie z zaleceniami projektu pzo. Dla płatów, które nie są wskazane w pzo usuwanie gatunków obcych dla siedliska jest realizowane zgodnie z prowadzeniem racjonalnej gospodarki na siedliskach kwaśnych dąbrów (dostosowanie do właściwego składu gatunkowego siedliska 9190). Planowane w projekcie PUL cięcia rębne	1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem kwaśnych dąbrów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz. 111 c, 145 h (obr. 1). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach
		2	brak	brak	0/+2	brak	brak	0/-2	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
		3	brak	brak	0	brak	brak	0	brak	w wydzieleniach z siedliskiem 9190 będą wykonywane rębniami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Zabiegi rębne na powierzchniach z siedliskiem 9190 zaplanowano tylko na jednej powierzchni drzewostanu - sosna (7) z dębem (3), i jest to cięcie uprzążające IIIAU na poziomie 70% odnoszące się do usuwania sosny i pozostawienia dębu, co zapewni pozostawienie fragmentów starodrzewia Db na powierzchniach rębnych. Aby uwzględnić działania ochronne w projekcie pzo zaleca się aby fragment drzewostanu do pozostawienia ulokować przy drodze (w granicy ostoji przed 2023 r.) – jako działanie minimalizujące. Projekt pzo odnosi się również do 2 wydzieliń w których opracowanie fitosocjologiczne nie potwierdziło obecności siedliska 9190, a są w nich zaplanowane cięcia rębne, dlatego zaleca się aby w pasie przy drodze (w granicy ostoji przed 2023 r.) pozostawić fragment drzewostanu nie objęty zabiegiem – jako działanie minimalizujące. Dla wydzieliń z zabiegiem rębnym opisanych w projekcie pzo zaleca się również usuwanie gatunków obcych dla siedliska i pozostawianie w drzewostanie Db – jako działanie minimalizujące. Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska kwaśnych dąbrów, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. W nadleśnictwie wykorzystuje się udane odnowienia naturalne Db w drzewostanach. Działania ochronne w projekcie pzo w postaci pozostawiania drzew martwych i zamierających są	rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz. 111 c (obr. 1). 3. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się odstępianie od cięcia rębego w pasie drzewostanu położonego wzdłuż drogi (w granicy ostoji przed 2023 r.), zaleca się także usuwanie gatunków obcych dla siedliska i pozostawianie w drzewostanie Db. Dotyczy to wydz. 111 c, 111 d, 111 g (obr. 1).

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										realizowane w nadleśnictwie zgodnie z wytycznymi projektu pzo. Wszystkie wskazania gospodarcze zaplanowane w projekcie PUL dla powierzchni leśnych z kwaśnymi dąbrowami w nadleśnictwie są i będą realizowane z uwzględnieniem działań ochronnych określonych dla tego przedmiotu ochrony w projekcie pzo. Jednakże dla poprawy struktury gatunkowej siedliska i zasobów martwego drewna zaleca się dodatkowe działania.	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-), Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tab. 21. Zestawienie projektowanych wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych z siedliskami przyrodniczymi (przedmioty ochrony) na poziomie wszystkich obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Oława

Obszar Natura 2000	Kod siedliska przyrodniczego	Łączna pow. wydziałów leśnych z siedliskiem przyrodniczym [ha] (liczba wydz.)	Brak wskazań	Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Trzebieże późne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Zalesienia
Grądy w Dolinie Odry PLH020017	3150	203,83 (69)	154,34	3,11	-	2,34	22,73	21,31	-	-
	6410	112,6 (43)	112,60	-	-	-	-	-	-	-
	6440	160,97 (65)	160,97	-	-	-	-	-	-	-
	6510	16,68 (9)	16,68	-	-	-	-	-	-	-
	9170	577,09 (199)	136,89	3,84	11,72	53,85	270,8	99,99	-	-
	91E0	40,69 (5)	40,69	-	-	-	-	-	-	-
	91F0	2442,44 (616)	828,60	7,02	27,73	92,46	1018,21	468,42	-	-
Lasy Grędzińskie PLH020081	6410	1,30 (1)	1,30	-	-	-	-	-	-	-
	9170	136,42 (26)	78,78	-	-	10,96	3,67	43,01	-	-
	91F0	26,08 (10)	15,86	-	-	1,20	-	9,02	-	-
Dąbrowy Janikowskie PLH020089	9190	33,51 (10)	23,90	-	-	3,73	-	5,88	-	-
Łącznie	3150	203,83 (69)	154,34	3,11	-	2,34	22,73	21,31	-	-
	6410	113,90 (44)	113,90	-	-	-	-	-	-	-
	6440	160,97 (65)	160,97	-	-	-	-	-	-	-
	6510	16,68 (9)	16,68	-	-	-	-	-	-	-
	9170	713,51 (225)	215,67	3,84	11,72	64,81	274,47	143	-	-
	9190	33,51 (10)	23,90	-	-	3,73	-	5,88	-	-
	91E0	40,69 (5)	40,69	-	-	-	-	-	-	-
	91F0	2468,52 (626)	844,46	7,02	27,73	93,66	1018,21	477,44	-	-

*) dla części siedlisk przyrodniczych planowany zabieg dotyczy wyłącznie drzewostanu, z którym siedlisko współwystępuje w danym wydziale leśnym; dla części wydziałów z siedliskiem przyrodniczym zapisano działania minimalizujące negatywny wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych

Ocenie poddano również siedliska przyrodnicze zlokalizowane w granicach obszarów Natura 2000, ale nie stanowiące przedmiotów ochrony ostoi, należą do nich siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe, zinwentaryzowane w ostoi Lasy Grędzińskie PLH020081. Projekt PUL dla wydziałów z siedliskiem łęgów nie przewiduje zabiegów gospodarczych, dlatego jego zapisy ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 91E0 w ostoi.

VI.2.3. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA GATUNKI ZWIERZĄT (PRZEDMIOTY OCHRONY W SPECJALNYCH OBSZARACH OCHRONY SIEDLISK (SOO) ORAZ W OBSZARZE SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO))

Tab. 22. Ocena zapisów projektu PUL na gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk (SOO) - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Lasy Grędzińskie PLH020081, Dąbrowy Janikowskie PLH020089

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Grądy w Dolinie Odry PLH020017											
1	Gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi: 1074 barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i> ; 1146 koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> ; 1318 nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> ; 6144 kielb białopłetwy <i>Romanogobio albigipinnatus</i> , nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populacje wskazanych gatunków oraz ich jego siedliska. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Gatunek: czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1060. Gatunek higrofilny, zasiedla podmokłe łąki, zwłaszcza w pobliżu wód (cieki, zbiorniki wodne) oraz torfowiska niskie, przy obecności roślin żywicielskich <i>Rumex spp.</i> Gatunek został zaobserwowany na kilku stanowiskach na gruntach nadleśnictwa, są to powierzchnie łąk oraz pastwisko, odnotowano również obserwacje na skraju kompleksu leśnego graniczącego z terenem otwartym, gdzie prawdopodobnie występują właściwe siedliska gatunku. Wszystkie ww. powierzchnie w projekcie PUL pozostają bez wskazań gospodarczych, dlatego ich wpływ ocenia się jako neutralny dla populacji i siedliska gatunku.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
3	Gatunek: kreślinek nizinny <i>Graphoderus bilineatus</i> kod: 1082 ocena ogólna wg	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1082. Gatunek najczęściej zasiedla średnie i duże zbiorniki, jak jeziora, stawy, glinianki i starorzecza. Preferuje czyste, mezotroficzne i naturalne	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	SDF: B									eutroficzne zbiorniki z dobrze rozwiniętą roślinnością wodno-błotną, szuwarami oraz strefą roślinności pływającej i zanurzonej. Bytuje w strefie płytkiej wody przy brzegach zbiorników, w obrębie roślinności wodnej. Gatunek został stwierdzony na 2 stanowiskach na gruntach nadleśnictwa, są to zbiorniki wodne. Zbiorniki wodne wraz z otoczeniem wyodrębnione zostały w rodzaju powierzchni bagno, dla którego projekt PUL nie przewiduje wskazań gospodarczych, dlatego ich wpływ ocenia się jako neutralny dla populacji i siedliska gatunku.	
4	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	-2/0	-2/0	brak	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1084 zawiera plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Gatunek związany ze starymi, próchniejącymi drzewami, często rosnącymi w dobrze nasłonecznionych miejscach. Gatunek został zaobserwowany na wielu stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Większość wydzieleń ze stanowiskami gatunku projekt PUL pozostawia bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne oraz rębnie złożone. Powierzchnia z planowanymi czyszczeniami późnymi (1 wydz.) dotyczy podrostu, a nie głównego dojrzałego drzewostanu, dlatego zaplanowany zabieg będzie neutralny dla siedliska gatunku, zwłaszcza, że gatunek preferuje stare, senilne drzewa. Natomiast dla wydzieleń z planowanymi trzebieżami (3 wydz.) i rębiami złożonymi (3 wydz.) prace gospodarcze nadleśnictwa będą	brak
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	-2/0	-2/0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										uwzględniały zapisy pzo (w otoczeniu zasiedlonych przez gatunek drzew podczas wykonywania zabiegów rębnych (wycinki drzew) w oddziałach leśnych pozostawiać jako przestoje pojedyncze stare egzemplarze drzew liściastych, w szczególności dębów, lip, wierzb, do naturalnego rozpadu; liczba pozostawianych drzew nie może być mniejsza niż 2 szt. w promieniu 100 m od zasiedlonego drzewa, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia). Ponadto zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki przed wykonaniem zabiegu przeprowadza się wizję terenową mającą na celu zlokalizowanie i ochronę drzew zasiedlonych. Przy realizacji prze nadleśnictwo zapisów pzo, wytycznych branżowych i wytycznych z zakresu dobrych praktyk w realizacji zabiegów gospodarczych zostanie zapewniona właściwa ochrona populacji i siedlisk gatunku, dlatego nie zachodzą przesłanki do formułowania dodatkowych działań minimalizujących negatywne skutki planowanych zabiegów.	
5	Gatunek: kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	0	0	-2/0	-2/0	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1088. Gatunek związany ze starymi, próchniejącymi drzewami, często rosnącymi w dobrze nasłonecznionych miejscach. Gatunek został zaobserwowany na wielu stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Większość wydzieli ze stanowiskami gatunku projekt PUL pozostawia bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne oraz rębnie	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się: 1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez kozioroga dębosza. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.
		2	brak	0	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	0	0	-2/0	-2/0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodych i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										złożone. Powierzchnie z planowanymi czyszczeniami późnymi i wczesnymi (2 wydz.) dotyczą podrostu, a nie głównego dojrzałego drzewostanu, dlatego zaplanowane zabiegi będą neutralne dla siedliska gatunku, zwłaszcza, że gatunek preferuje stare, senilne drzewa. Zabieg trzebieży wczesnej (1 wydz.) dotyczyć będzie młodego drzewostanu i będzie neutralny dla siedliska gatunku, które tworzą na tej powierzchni senilne przestoje Db i kępa starodrzewia Db, które nie są objęte zabiegami. Natomiast dla wydzieleń z planowanymi trzebieżami (5 wydz.) i rębiami złożonymi (5 wydz.) prace gospodarcze mogłyby wpłynąć negatywnie na stan siedliska gatunku, dlatego wprowadzono dla nich działania minimalizujące. Jednocześnie należy dodać, że nadleśnictwo realizuje zadania ochronne gatunku wynikające z przepisów prawnych, wytycznych branżowych i wytycznych z zakresu dobrych praktyk w realizacji zabiegów gospodarczych, a sformułowane działania minimalizujące jedynie uszczegółowiają te zapisy.	2. Utrzymanie drzew zasiedlonych w odpowiednim nasłonecznieniu poprzez usuwanie zacięających drzew oraz podrostów i podszytów. 3. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, pojedynczych drzew, przede wszystkim dęby, lipy, wierzby, zwłaszcza osobniki o dużych rozmiarach, a także rozpięracze, które zapewnią rozwój środowiska chrząszczy w przyszłości. Dotyczy to wydz. 38 b, 152 b, 158 g, 164 h, 176 f, 190 b, 205 h, 205 i, 212 h, 317 k (obr. 1).
6	Gatunek: bołoń <i>Aspius aspius</i> kod: 1130 ocena ogólna wg SDF: C Gatunek: piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> kod: 1145 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: 1130, 1145, 1149, 5339. Gatunki związane z środowiskiem wodnym. Gatunki zostały zaobserwowane w zbiornikach wodnych na 3 stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Zbiorniki wodne to powierzchnie, dla których projekt PUL nie przewiduje wskazań gospodarczych, dlatego ich wpływ ocenia się jako neutralny dla populacji i siedliska gatunków.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	Gatunek: koza pospolita <i>Cobitis taenia</i> kod: 1149 ocena ogólna wg SDF: C Gatunek: różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i> kod: 5339 ocena ogólna wg SDF: C										
7	Gatunek: traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	0	0	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: 1166, 1188. Gatunki związane z środowiskiem wodnym. Gatunki zostały zaobserwowane na wielu stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Dla większości wydzieli ze stanowiskami gatunków projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni ze stanowiskami płazów, planowane są trzebieże późne (2 wydz.) i rębnie złożone (2 wydz.). Powierzchnie te to zwarte drzewostany, a właściwe siedliska gatunków zachowane są w postaci bagien, zbiorników wodnych, cieków i rowów, znajdujących się w sąsiedztwie drzewostanów z planowanymi zabiegami. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na	brak
		2	brak	brak	brak	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Dodatkowo linia brzegowa cieków i zbiorników wodnych jest właściwie utrzymywana i kształtowana zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	
8	Gatunek: mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1308. Gatunek ten może występować w drzewostanach liściastych i mieszanych w odpowiednim wieku (głównie ponad 80-letnich), wykorzystując je jako żerowiska i miejsca letnich schronień. Gatunek został zaobserwowany na kilku stanowiskach na gruntach nadleśnictwa (żerowiska i zimowiska). Dla większości wydzieli ze stanowiskami gatunku projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni ze stanowiskami nietoperzy, planowane są trzebieże późne (2 wydz.). Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) na powierzchniach, na których zlokalizowane są schrony stanowiące miejsce zimowania nietoperzy, zaleca się pozostawienie odpowiedniego buforu drzew wokół tych obiektów, w celu utrzymania właściwego mikroklimatu i umożliwienia dolotu nietoperzy do zimowiska. Dotyczy to wydz. 51 c, d (obr. 1).

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
		2	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak	gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	
		3	brak	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak	W ostoi występują drzewostany spełniające potencjalnie wymagania siedliskowe nietoperzy. Należą do nich drzewostany z dominacją gatunków liściastych na siedliskach świeżych, stanowiące w dużej mierze siedliska przyrodnicze grądów i łęgowych lasów. Zapisy pzo odnoszące się pozostawiania martwego drewna dla powyższych siedlisk przyrodniczych przyczynią się również do utrzymania właściwego stanu siedlisk nietoperzy. Znaczną pulę najstarszych drzewostanów liściastych w ostoi pozostawia się w projekcie PUL bez wskazań gospodarczych. Dla powierzchni z siedliskami przyrodniczymi TD i składy odnowieniowe zostały przyjęte zgodne ze składem gatunkowym siedlisk przyrodniczych, przyczyni się to do utrzymania właściwej struktury gatunkowej tych siedlisk i siedlisk nietoperzy. Analizie poddano również powierzchnie, na których zlokalizowane są schrony stanowiące miejsce zimowania nietoperzy. Schrony znajdują się poza granicami obszaru Natura 2000, ale ze względu na pełniące funkcje oceną objęto planowane zabiegi w ich sąsiedztwie. Obiekty te są zlokalizowane w 2 wydzieleniach z planowanymi trzebieżami późnymi, dlatego dla	

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										zachowania odpowiedniego mikroklimatu i umożliwienia dolotu do tych obiektów zaleca się pozostawienie odpowiedniego buforu drzew wokół schronów.	
9	Gatunek: bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	0	0	0	0	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: 1337, 1355. Gatunki związane z ciekami i zbiornikami wodnymi. Na gruntach nadleśnictwa gatunki zostały zaobserwowane wzdłuż koryta Odry i jej dopływów. Dla części wydzieleni ze stanowiskami gatunków projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni ze stanowiskami ssaków, planowane są pielęgnacje upraw, młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne oraz rębnie złożone. Większość tych powierzchni to zwarte drzewostany, a właściwe siedliska gatunków znajdują się wzdłuż koryta Odry i ich dopływów. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Dodatkowo linia brzegowa cieków i zbiorników wodnych jest właściwie utrzymywana i kształtowana zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania	brak
		2	brak	0	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	0	0	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										dodatkowych działań minimalizujących.	
10	Gatunek: przeplatka maturalna <i>Euphydryas maturna</i> kod: 6169 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	0	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 6169. Gatunek związany z wilgotnymi lasami liściastymi, zwłaszcza olsami i łęgami olszowo-jesionowymi. Zasiedla ich obrzeża, zarośla przy śródleśnych drogach lub zrębach. Na gruntach nadleśnictwa gatunek został zaobserwowany wzdłuż dróg przeciwpożarowych w kompleksie leśnym Bystrzycy. Zapisane w pzo działania ochronne dotyczą zwiększania bazy pokarmowej gatunku poprzez dosadzanie roślin żywicielskich na obrzeżach drzewostanów wzdłuż dróg (zadanie poza gospodarką leśną). Nadleśnictwo realizowało na gruntach w zarządzie projekt, w ramach którego podjęto się dosadzeń roślin żywicielskich przeplatki maturalnej. Dla części wydzieli z stanowiskami gatunku projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne i rębnie złożone. Ze względu na znajomość lokalizacji siedliska gatunku i objęcie ochroną miejsc dosadzeń, ocenia się, że zaplanowane zabiegi nie będą pogarszały stanu siedliska gatunku, a prowadzone wizje terenowe przed wykonaniem prac gospodarczych zabezpieczą miejsca występowania gatunku. Strefy okrajkowe są utrzymywane i kształtowane	brak
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										przez nadleśnictwo zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania działań minimalizujących.	
11	Gatunek: modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> kod: 6179 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy w Dolinie Odry PLH020017 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: 6177, 6179. Gatunki zasiedlające wilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska niskie i torfowiska węglanowe oraz na pogórzu zbocza z lokalnymi wysiękami wody, przy obecności rośliny pokarmowej i odpowiedniego gatunku mrówki. Gatunki zostały zaobserwowane na wielu stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Dla większości wydzieleń (powierzchnie łąk) ze stanowiskami gatunków projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni ze stanowiskami motyli (2 wydz.), planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów. Powierzchnie te to zwarte drzewostany, a właściwe siedliska gatunków znajdują się w sąsiedztwie tych drzewostanów. Jedynie obrzeża drzewostanów mogą stanowić potencjalne siedlisko gatunków. Jednakże strefa graniczna pole-las, w której prawdopodobna jest obecność gatunków jest właściwie utrzymywana i kształtowana zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania działań minimalizujących.	brak
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Lasy Grędzińskie PLH020081											
12	Gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi: 1065 przepłotka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> ; 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> ; 1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> ; 1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> ; 6177 modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> ; 6179 modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> , nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populacje wskazanych gatunków oraz ich jego siedliska. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
13	Gatunek: trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> kod: 1037 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	0	brak	brak	Uwaga! Brak pzo i po. Gatunek związany z nizinnymi i podgórskimi ciekami różnej wielkości, od strumieni po duże rzeki. Zasiedla odcinki śródlądowe lub w otoczeniu łąk z nadbrzeżnymi zaroślami, drzewami, fragmentami o dużym nasłonecznieniu. Gatunek zostały zaobserwowany na kilku stanowiskach, głównie nad Widawą. Dla części wydzieli z stanowiskami gatunku projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne i rębnie złożone. Jednak ze względu na zajmowane siedlisko przez gatunek zaplanowane zabiegi w projekcie PUL nie będą dotyczyć siedlisk gatunku, którymi są obrzeża cieków. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Dodatkowo linia brzegowa cieków jest właściwie utrzymywana i kształtowana zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie	brak
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	
14	Gatunek: czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	brak	0	brak	brak	Uwaga! Brak pzo i po. Gatunek higrofilny, zasiedla podmokłe łąki, zwłaszcza w pobliżu wód (cieki, zbiorniki wodne) oraz torfowiska niskie, przy obecności roślin żywicielskich <i>Rumex spp.</i> Gatunek został zaobserwowany na 2 stanowiskach na gruntach nadleśnictwa, są to skraje kompleksów leśnych nad Widawą, w sąsiedztwie terenów otwartych, gdzie prawdopodobnie występują właściwe siedliska gatunku. Wskazania gospodarcze zapisane w projekcie PUL odnoszą się do zwartych drzewostanów, gdzie brak jest odpowiednich warunków siedliskowych dla gatunku. Natomiast strefy graniczne pole-las oraz linie brzegowe cieków, w których prawdopodobna jest obecność gatunku są właściwie utrzymywane i kształtowane zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Nie stwierdza się potrzeby formułowania działań minimalizujących.	brak
		2	brak	brak	0	brak	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
15	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak pzo i po. Gatunek związany ze starymi, próchniejącymi drzewami, często rosnącymi w dobrze nasłonecznionych miejscach. Gatunek został zaobserwowany na 4 stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Jedno z wydzieliń ze stanowiskami gatunku projekt PUL pozostawia bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów. Powierzchnia z planowanym czyszczeniami późnymi i trzebieżami wczesnymi dotyczy młodego drzewostanu, dlatego zaplanowany zabieg będzie neutralny dla siedliska gatunku, zwłaszcza, że gatunek preferuje stare, senilne drzewa. Na powierzchniach z pielęgnacjami funkcjonują przestoje Db, które tworzą właściwe siedlisko gatunku i nie są objęte zabiegiem. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Wpływ zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ocenia się jako neutralny dla populacji i siedliska gatunku.	brak
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodych i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
16	Gatunek: wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak pzo i po. Gatunek związany z ciekami i zbiornikami wodnymi. Na gruntach nadleśnictwa gatunek został zaobserwowany wzdłuż koryta Widawy. Dla większości wydzieli ze stanowiskami gatunku projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Dla jednej powierzchni z obserwacją wydry, planowane są pielęgnacje upraw. Uprawa nie jest właściwym siedliskiem dla wydry, dlatego zaplanowany zabieg ocenia się jako neutralny dla gatunku i jego siedliska. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę, że przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową na powierzchni, na której planowane są prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie modyfikacji prac gospodarczych. Dodatkowo linia brzegowa cieków i zbiorników wodnych jest właściwie utrzymywana i kształtowana zgodnie z ZHL i wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	brak
		2	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Dąbrowy Janikowskie PLH020089											
17	Gatunek: jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> kod: 1083 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	0	0	-2/0	brak	brak	brak	Uwaga! Zadania ochronne z zakresu gospodarki leśnej dla gatunku 1083 zawiera projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089. Gatunek ciepłolubny. Zasiedla prześwietlone naturalne drzewostany, a także obrzeża drzewostanów gospodarczych, stare parki i sady. Jego cykl życiowy wymaga obecności martwych, obumierających drzew lub ich fragmentów (pniaków, konarów). Preferuje mikrośrodowiska próchniejącego drewna, raczej o dużej wilgotności. Najczęstszą rośliną żywicielską stadium larwalnym jest dąb, żeruje także na innych gatunkach liściastych. Gatunek został zaobserwowany na wielu stanowiskach na gruntach nadleśnictwa. Większość wydzieleni ze stanowiskami gatunku projekt PUL pozostawia bez wskazań gospodarczych. Dla pozostałych powierzchni planowane są pielęgnacje upraw, młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne. Powierzchnia z planowanymi pielęgnacjami upraw, młodników i młodszych drzewostanów odnoszą się do młodszych drzewostanów, dlatego zabieg nie będzie miał znaczącego wpływu na siedlisko gatunku. Na powierzchniach z pielęgnacjami funkcjonują przestoje Db, które tworzą właściwe siedlisko gatunku i nie są objęte zabiegiem. Natomiast dla powierzchni z trzebieżami późnymi zaleca się działanie minimalizujące dotyczące przeglądu drzew zasiedlonych oraz pozostawiania martwych i zamierających dębów. Jednocześnie należy dodać, że nadleśnictwo realizuje zadania ochronne gatunku wynikające z przepisów prawnych, wytycznych branżowych	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) zaleca się: 1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez jelonka rogacza. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. 2. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, martwych i zamierających dębów oraz ich pniaków, złomów i konarów, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. Dotyczy to wydz. 131 j, 146 c (obr. 1).
		2	brak	0	0	0	brak	brak	brak		
		3	brak	0	0	-2/0	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodych i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										i wytycznych z zakresu dobrych praktyk w realizacji zabiegów gospodarczych, a sformułowane działania minimalizujące jedynie uszczegółowiają te zapisy.	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieli drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej

Tab. 23. Ocena zapisów projektu PUL na gatunki ptaków stanowiące przedmioty ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków (OSO) Grądy Odrzańskie PLB020002

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Grądy Odrzańskie PLB020002											
1	Gatunek ptaka stanowiący przedmiot ochrony ostoi A039 gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> , nie został potwierdzony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populację wskazanego gatunku oraz jego siedlisko. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Gatunek: kania czarna <i>Milvus migrans</i> kod: A073 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: kania ruda <i>Milvus milvus</i> kod: A074 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	0	0	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy Odrzańskie PLB020002 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: A073, A074. Kania ruda i czarna gniazdują w starych lasach nadrzecznych, żerują na terenach otwartych (łąki, pola, zbiorniki wodne). Na gruntach nadleśnictwa gatunki tych ptaków posiadają strefę ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Zaplanowane w ich obrębie wskazania gospodarcze dostosowano do wymagań ochronnych gatunków. W strefie całorocznej kani czarnej i kani rudej nie zaplanowano wskazań gospodarczych w projekcie PUL. W strefach okresowych zaplanowane wskazania gospodarcze będą wykonywane poza okresem ochronnym określonym w Rozp. Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.) po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy. Działania ochronne wskazane w pzo nie odnoszą się do działań z zakresu gospodarki leśnej, natomiast cele działań ochronnych wskazują na utrzymanie odpowiedniej puli drzewostanów sosnowych, mieszanych lub liściastych w wieku powyżej 100 lat w całym zasięgu ostoi. W projekcie PUL na znacznej powierzchni drzewostanów najstarszych klas wieku odstąpiono od planowania zabiegów, znajduje się wśród nich pula drzewostanów liściastych zlokalizowanych wzdłuż koryta Odry. Drzewostany te zabezpieczają siedliska kani rudej i czarnej. Drzewostany stanowiące siedliska omawianych gatunków to drzewostany będące przedmiotami ochrony ostoi siedliskowej w dolinie Odry, dla których wyznaczono zadania ochronne w pzo, a ich realizacja w projekcie PUL zapewni również odpowiedni stan	brak
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										siedlisk gatunków ptaków związanych ze starodrzewiami. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	
3	Gatunek: dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> kod: A234 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	0	brak	brak	brak	Uwaga! W pzo Grądy Odrzańskie PLB020002 brak zadań ochronnych z zakresu gospodarki leśnej dla gatunków: A234, A238, A321. Dzięcioł zielonosiwy zasiedla starsze lasy liściaste, najchętniej grądy i łęgi, czasami także niewielkie laski i zadrzewienia. Dzięcioł średni zasiedla starsze lasy liściaste, najchętniej grądy i łęgi z dużym udziałem dębu, także małe kępy lasów i zadrzewień, w szczególności dębowych. Mucholówka białoszyja zasiedla większe fragmenty starych lasów liściastych typu łęgów, grądów i olsów. Działania ochronne wskazane w pzo nie odnoszą się do działań z zakresu gospodarki leśnej, natomiast cele działań ochronnych wskazują na utrzymanie odpowiedniej puli drzewostanów sosnowych, mieszanych lub liściastych w wieku powyżej 80-120 lat w całym zasięgu ostoi. W projekcie PUL na znacznej powierzchni drzewostanów najstarszych klas wieku odstąpiono od planowania zabiegów, znajduje się wśród nich pula drzewostanów liściastych zlokalizowanych w granicach ostoi. Drzewostany te zabezpieczają siedliska dzięciołów i mucholówek. Ujemny wpływ pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów oraz trzebieży późnych na stan ochrony siedliska gatunków stanowi tylko potencjalną możliwość. Nie stanowi to zagrożenia znacząco negatywnym oddziaływaniem zabiegów, lecz zagrożenie pewnego krótkoterminowego zakłócenia dotychczasowych warunków siedliska, w sytuacji jeśli zabieg będzie wykonywany na gruncie w okresie rozrodu wskazanego gatunku. Zgodnie z zasadami wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zasadę ostrożności przy wycince drzew z dziuplami, preferowanych przez gatunki ptaków w okresie lęgowym poprzez kontrolę potencjalnych miejsc występowania gatunków chronionych przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej, a w razie potwierdzenia ich obecności zastosowanie	brak
	Gatunek: dzięcioł średni <i>Dendrocoptes medius</i> kod: A238 ocena ogólna wg SDF: B	2	brak	brak	0	0	brak	brak	brak		
	Gatunek: mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> kod: A321 ocena ogólna wg SDF: B	3	brak	brak	0	0	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodych i młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										modyfikacji prac gospodarczych. Zgodnie z IOL oraz wytycznymi w zakresie dobrych praktyk w trakcie realizacji planowanych zabiegów pozostawia się drzewa dziuplaste, zamierające, biocenotyczne, o ile nie stwarzają one zagrożenia dla zdrowia, życia ludzkiego oraz trwałości lasu. Drzewostany stanowiące siedliska omawianych gatunków to drzewostany będące przedmiotami ochrony ostoi siedliskowej w dolinie Odry, dla których wyznaczono zadania ochronne w pzo, a ich realizacja w projekcie PUL zapewni również odpowiedni stan siedlisk gatunków ptaków związanych z siedliskami grądów i łęgowych lasów. Nie stwierdza się potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących.	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej

VI.2.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE ZAPISÓW PROJEKTU PUL NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Zgodnie z definicją w art. 5 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* integralność obszarów Natura 2000 to spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono dany obszar. Jest to takie działanie, które pozwala na zachowanie właściwego statusu ochrony siedlisk i gatunków oraz zachowanie ich kluczowych struktur. W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oława nie planuje się działań, które mogłyby się przyczynić do trwałego zniszczenia lub pogorszenia stanu zachowania siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru. W pełni uwzględniają one cele ochrony wszystkich obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

VI.3. WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU PUL NA INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Analiza zapisów projektu PUL została przeprowadzona również dla powierzchni pozostałych obszarowych form ochrony przyrody – rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych oraz dla powierzchni, na których zlokalizowane są obiekty chronione w postaci pomników przyrody.

W obrębie wydzieleń leśnych znajdujących się w zasięgu granic rezerwatów przyrody - „Grodzisko Ryczyńskie”, „Kanigóra”, „Łacha Jelcz”, „Zwierzyniec”, a także użytków ekologicznych - „Jezioro Dziewicze”, „Jezioro Panieńskie”, „Stanowisko występowania zimowita jesiennego”, nie są planowane żadne wskazania gospodarcze. Tym samym zapisy projektu PUL nie będą miały wpływu na cele ochrony wskazanych obszarów. Jeden z rezerwatów przyrody - „Łacha Jelcz”, ma wyznaczone zadania ochronne, które są realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych. Niektóre z zadań ochronnych zostało błędnie przypisane, dlatego ich realizacja wymaga dodatkowych uzgodnień z organem nadzorującym rezerwaty przyrody. Zostało to opisane w *Programie ochrony przyrody* oraz w *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława*.

Działanie minimalizujące:

Przed przystąpieniem do realizacji działań ochronnych zaplanowanych w rezerwacie „Łacha Jelcz” zaleca się wyjaśnić rozbieżności w zarządzeniu dotyczącym tych zadań (zarządzenie wydane przez RDOŚ we Wrocławiu).

Analizie poddano również zaplanowane w projekcie PUL zabiegi gospodarcze na powierzchniach sąsiadujących z rezerwatami i użytkami ekologicznymi, zwłaszcza lokalizacje cięć rębnych. Analiza ta wykazała konieczność określenia działań

minimalizujących dla planowanych zabiegów związanych z użytkowaniem rębny (rębnie złożone IVd na poziomie 30%) w sąsiedztwie użytków ekologicznych. Użytki ekologiczne obejmują głównie śródleśne łąki i zbiorniki wodne, wokół których zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) należy kształtować strefę przejściową, strefa ta mogłaby zostać naruszona podczas zabiegów prowadzonych w wydzieleniach sąsiadujących z danym użytkiem ekologicznym. Zaleca się pozostawianie podczas cięć rębnych biogrup od strony użytku ekologicznego.

Działanie minimalizujące:

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) przewidziane do pozostawienia biogrupy zaleca się lokalizować od strony użytku ekologicznego. Dotyczy to wydz. 174 d, 275 j (obr. 1).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława w 8 wydzieleniach leśnych zlokalizowane są pomniki przyrody, dla części z nich projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych, dla pozostałych powierzchni planowane są trzebieże późne. Lokalizacja pomników przyrody jest znana, dlatego w trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych pomniki będą odpowiednio chronione. Jednak aby uniknąć nagłego odsłonięcia drzew lub potencjalnego uszkodzenia pni chronionych drzew w wyniku składowania przy nich drewna w trakcie prowadzenia trzebieży późnych sformułowano działanie minimalizujące:

W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieży późnych) zaleca się odpowiednio chronić pomniki przyrody, nie lokalizować szlaków operacyjnych i nie składować drewna w ich bezpośrednim otoczeniu. Należy stosować się do zakazów opisanych w aktach powołujących chronione obiekty, które wskazują m.in., że ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg ochrony i systemu korzeniowego nie mniejszej niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa. Dotyczy to wydz. 153 d, 153 k, 154 i, 281A a (obr. 1).

VI.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

VI.4.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Ochronę różnorodności biologicznej należy rozpatrywać na trzech poziomach - genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym (ekosystemowym).

W zakresie różnorodności **na poziomie genetycznym** projekt PUL nie zawiera zapisów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenia w pulach genowych gatunków występujących na obszarze nadleśnictwa. Prowadzona obecnie przez nadleśnictwo gospodarka leśna realizowana jest zgodnie z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu. Wprowadzany na

odnawiane powierzchnie leśne materiał sadzeniowy pochodzi z wyselekcjonowanych źródeł materiału rozmnożeniowego, ściśle określonych obowiązującą w Polsce regionalizacją dla nasion i sadzonek (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. *w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego*; Dz.U. 2015 poz. 1425 z późn. zm.). Dzięki temu możliwa jest ochrona genetycznej odrębności naturalnych, rodzimych lub prawdopodobnie rodzimych populacji gatunków lasotwórczych oraz zachowanie pożądaných cech genetycznych w następnych pokoleniach drzew.

Nadleśnictwo Oława stanowi jedno z zapleczy dla produkcji szkółkarskiej posiadając na swoim terenie 10 wyłączonych drzewostanów nasiennych (WDN) dęba szypułkowego (o łącznej powierzchni 82,21 ha) oraz 63 powierzchnie z gospodarczymi drzewostanami nasiennymi (GDN) - sosny zwyczajnej, modrzewia europejskiego, buka zwyczajnego, dęba szypułkowego, dęba bezszypułkowego, brzozy brodawkowatej, graba zwyczajnego, olszy czarnej i lipy drobnolistnej (o łącznej powierzchni 286,89 ha). Wszystkie drzewostany nasienne gospodarcze charakteryzują się dobrymi cechami zdrowotnymi i jakościowymi, i służą jako podstawowa baza nasienne dla nowo zakładanych upraw. Nadleśnictwo posiada bloki upraw pochodnych zaakceptowane przez Wydział Gospodarowania Ekosystemami RDLP we Wrocławiu, które po osiągnięciu dojrzałości stanowią będą podstawową bazę pozyskania nasion jako drzewostany o ulepszonej jakości genetycznej. Istniejąca baza nasienne zaspokaja potrzeby nadleśnictwa na materiał siewny podstawowych gatunków lasotwórczych. Nadleśnictwo Oława posiada wyznaczone źródła nasion zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego, takich gatunków jak dagleżja zielona, klon jawor, klon zwyczajny, czereśnia ptasia. Nadleśnictwo posiada drzewa mateczne klona jawora i wiąza szypułkowego oraz trzy drzewostany zachowawcze dęba szypułkowego i cztery uprawy zachowawcze dęba szypułkowego. W Nadleśnictwie Oława brak jest plantacji nasiennych oraz plantacyjnych upraw nasiennych.

Na utrzymanie różnorodności genetycznej lasów nadleśnictwa mają również wpływ stosowane na coraz większą skalę odnowienia naturalne. Prowadzą one do zróżnicowania genotypów młodego pokolenia poszczególnych gatunków, bowiem w rozmnażaniu bierze udział liczna i zróżnicowana genetycznie populacja drzew. Powierzchnia zaewidencjonowanych odnowień naturalnych w Nadleśnictwie Oława jest równa 269,69 ha. Większość z tej powierzchni dotyczy odnowień naturalnych sosny przy pozostawieniu nasienników lub wykorzystując obsiew boczny. Zauważalna jest tendencja wzrostowa wykorzystania odnowień naturalnych w ostatnich latach przez Nadleśnictwo Oława. Odnowienia naturalne są uznawane, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ich ilość i jakość w odniesieniu do siedliska. Z kolei powierzchnie przewidziane do naturalnej sukcesji zajmują łącznie ok. 96 ha.

W zakresie różnorodności **na poziomie gatunkowym** projekt PUL szeroko analizuje aktualny stan zróżnicowania gatunkowego drzewostanów nadleśnictwa i dość szczegółowo określa dalsze kierunki hodowli lasu. Dla każdej powierzchni leśnej proponuje potencjalne składy odnowieniowe drzewostanów, pożądane na poszczególnych siedliskach leśnych, z uwzględnieniem celów gospodarczych, możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych oraz wymagań ochrony przyrody. Dostosowany do warunków siedliskowych odpowiedni skład odnowień będzie sprzyjał kształtowaniu się poprawnej struktury gatunkowej drzewostanów w przyszłości.

Projekt PUL wskazuje również, na jakich powierzchniach leśnych w drzewostanach obecne są gatunki obce geograficznie i jak wysoki jest ich udział. W trakcie wykonanych prac taksacyjnych w latach 2022-2023 w drzewostanach nadleśnictwa zinwentaryzowano gatunki drzew, w tym gatunki obce. Na niewielkich powierzchniach stwierdzono drzewostany z gatunkami obcymi geograficznie – sosną czarną, daglezią zieloną, dębem czerwonym, orzechem czarnym, robiną akacjową, czeremchą amerykańską, jesionem amerykańskim i orzesznikiem pięciolistnym. Konieczność ochrony różnorodności gatunkowej drzewostanów przed zjawiskiem neofityzacji sygnalizowana jest w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa, który jest częścią projektu PUL.

Kolejnym istotnym aspektem w ochronie różnorodności gatunkowej jest zabezpieczenie na powierzchniach leśnych odpowiedniej ilości martwego drewna. Projekt PUL nie określa zadań gospodarczych, które odnosiłyby się bezpośrednio do tego zagadnienia. Pozostawianie martwego drewna na powierzchniach manipulacyjnych wynika z wewnętrznych przepisów branżowych obowiązujących w PGL Lasy Państwowe i zaleceń ochronnych zapisanych w programie ochrony przyrody.

W trakcie prac terenowych wykonano pomiary martwych drzew części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyrwanych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych. Ogółem na terenie nadleśnictwa miąższość martwych drzew oszacowano na 105 881,01 m³, co w przeliczeniu na 1 ha wynosi 7,59 m³. Obręb Oława charakteryzuje się większą miąższością drewna martwego (65 554,26 m³) w stosunku do obrębu Bierutów (40 326,75 m³). Wielkość zasobów martwych drzew jest zróżnicowana w poszczególnych typach siedliskowych lasu, widać tendencję do większej jego wartości na siedliskach wilgotnych i żyznych. Można też stwierdzić, że miąższość drzew martwych leżących i fragmentów drzew jest większa od miąższości martwych drzew stojących i złomów zarówno w obrębie Oława jak i Bierutów. W porównaniu do poprzedniej rewizji nastąpił wzrost miąższości martwych drzew (poprzednia rewizja 3,9 m³/ha). Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa jest nieco niższa od

średniej krajowej (9,8 m³/ha) oraz średniej LP (9,4 m³/ha) m³/ha) (źródło: WISL 2017-2021, BULiGL). Dokładne zaplanowanie ilości pozostawianych martwych drzew na etapie sporządzania projektu PUL nie jest możliwe. Zakładając jednak, że zaplanowane działania gospodarcze będą wykonywane na gruncie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi (w tym zapisami pzo dla obszarów Natura 2000) oraz zaleceniami ochronnymi zapisanymi w programie ochrony przyrody, przewiduje się wzrost zasobów martwych drzew oraz drzew dziuplastych na koniec nadchodzącego dziesięciolecia.

W celu ochrony populacji szczególnie cennych gatunków zwierząt i ich siedlisk na terenach w zasięgu ostoi Natura 2000, projekt PUL uwzględnia wymagania ochronne przedmiotów ochrony poprzez określone działania ochronne zawarte w programie ochrony przyrody. Stąd w zakresie ochrony gatunkowej w ocenie zapisów projektu PUL nie przewiduje się możliwości wystąpienia długotrwałego negatywnego oddziaływania, które w znaczący sposób wpływałoby na różnorodność gatunkową chronionych roślin, grzybów i zwierząt. Powierzchnie leśne ze stanowiskami szczególnie zagrożonych gatunków roślin, których występowanie zostało potwierdzone w ostatnich latach zostały pozostawione w projekcie PUL bez wskazań gospodarczych lub sformułowano dla nich odpowiednie działania minimalizujące.

Istotną kwestią analizowaną w projekcie PUL jest ochrona różnorodności **na poziomie ekosystemowym**. Odpowiedni dobór rodzaju rębni do warunków siedliskowych, pozostawienie bez wskazań gospodarczych najcenniejszych drzewostanów będących identyfikatorami siedlisk przyrodniczych oraz zapisane w programie ochrony przyrody zalecenia przyczynią się do zachowania zróżnicowania i dobrego stanu najcenniejszych ekosystemów w nadleśnictwie. Dla zachowania różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemu projekt PUL zwraca uwagę na:

- szerokie wykorzystywanie zmienności w ramach mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te niewielkie powierzchnie właściwych gatunków drzew;
- konieczność unikania zalesiania śródleśnych pastwisk, łąk, nieużytków i innych podobnych im powierzchni;
- konieczność dostosowania się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw;
- konieczność ograniczania nadmiernego odpływu wód powierzchniowych przez stosowanie zastawek na rowach i innych budowli piętrzących;
- konieczność zwiększania uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych
- konieczność ochrony naturalnych obiektów małej retencji;
- konieczność pozostawiania na powierzchniach leśnych drzew dziuplastych;
- preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;

- odpowiednie kształtowanie granicy polno-leśnej w taki sposób, aby była jak najbardziej urozmaicona;
- kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności;
- pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści w rejonie zbiorników wodnych;
- pozostawianie karp korzeniowych wywrotów i wiatrowałów za wyjątkiem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzi;
- tworzenie stref przejściowych (ekotonów), tzn. granicy lasu z innymi ekosystemami, zwłaszcza polnymi, łąkowymi, wodnymi i bagiennymi oraz wzdłuż dróg publicznych.

Przestrzeganie powyższych zaleceń w trakcie realizacji zaplanowanych zadań gospodarczych powinno przyczynić się do zwiększenia ilości i naturalności ekosystemów.

Zgodnie z określonym zakresem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława (pismo WPN.411.5.2021.KM z dnia 19 listopada 2021 r.) ocenie poddano potencjalny wpływ zapisów projektu PUL na siedliska przyrodnicze, których płaty zlokalizowane są poza obszarami Natura 2000. Do takich siedlisk przyrodniczych należały:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*);
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000 są w dużej mierze rozproszone w przestrzeni terytorialnej nadleśnictwa. Wskazania ochronne zawarte w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oława, ukierunkowane na zabezpieczanie dobrze zachowanych fragmentów cennych siedlisk przyrodniczych, wyznaczają właściwy kierunek ochrony naturalnych zasobów rodzimej przyrody. Siedlisko starorzeczy 3150 występuje we fragmencie jednego wydzielenia, dla którego projekt PUL nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Siedliska kwaśnych buczyn 9110 oraz kwaśnych dąbrów 9190 odnotowano

w kilku wydzieleniach, w których zaplanowano jedynie zabiegi hodowlane. Siedlisko grądów 9170 obejmuje znaczne powierzchnie, a zaplanowane zabiegi dostosowane są do faz rozwojowych drzewostanów je tworzących. W tej grupie siedlisk zachowano blisko 200 ha płatów siedliska bez zabiegów gospodarczych, co stanowi ponad 20% siedlisk poza obszarami Natura 2000. Siedliska łągów 91E0 odnotowano na kilkudziesięciu powierzchniach, większość z nich pozostawiono bez wskazań gospodarczych lub wyznaczono dla nich zabiegi hodowlane. W przypadku wydzieleń z zaplanowanymi zabiegami rębnych i trzebieżami późnymi płaty siedliska 91E0 objęto powierzchniami pnsw, dla ich dodatkowej ochrony sformułowano także działania minimalizujące (opisane poniżej). Siedliska łągowych lasów 91F0 zinwentaryzowano jedynie w kilku wydzieleniach, które pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Przy zastosowaniu zapisów programu ochrony przyrody oraz działań minimalizujących zapisy projektu PUL nie wpłyną negatywnie na stan zachowania siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000. Siedliska przyrodnicze zlokalizowane w granicach obszarów Natura 2000, ale nie stanowiące przedmiotów ochrony ostoi, to 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe, zinwentaryzowane w ostoi Lasy Grędzińskie PLH020081. Projekt PUL wydzielienia z siedliskiem łągów 91E0 pozostawia bez zabiegów gospodarczych, dlatego jego zapisy ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska łągów w ostoi.

Działania minimalizujące:

W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone i trzebieże późne) zaleca się odpowiednio chronić płaty siedliska 91E0 zlokalizowane w pnsw (kępy OL). Dotyczy to wydz. 19 i, 288 a, 232 b, 232 g (obr. 1).

Tab. 24. Planowane wskazania gospodarcze w obrębie wydzieleń leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 oraz w obszarach Natura 2000, gdzie siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony

Siedlisko przyrodnicze kod	Łączna pow. wydzieleń leśnych z siedliskiem przyrodniczym [ha] (liczba wydz.)	Brak wskazań	Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Trzebież późna	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Zalesienia
3150	3,30 (1)	3,30	-	-	-	-	-	-	-
9110	21,88 (7)	8,40	-	-	5,15	8,33	-	-	-
9170	944,29 (277)	208,82	40,33	7,26	96,28	184,89	406,71	-	-
9190	15,66 (3)	8,25	-	-	-	7,41	-	-	-
91E0	132,5 (54)	81,35	9,61	10,78	9,30	8,43	13,03	-	-
91F0	12,70 (4)	12,70	-	-	-	-	-	-	-

*) dla części siedlisk przyrodniczych planowany zabieg dotyczy wyłącznie drzewostanu, z którym siedlisko współwystępuje w danym wydzielaniu leśnym (dotyczy to m.in. siedliska 91E0 zlokalizowanego w kępie OL – pnsw w wydzieleniach z planowanymi trzebieżami i rębiami złożonymi)

VI.4.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Realizacja projektu PUL nie wpłynie bezpośrednio na ludzi. Poszczególne zapisy projektu PUL można jednak interpretować zawsze jako pozytywne w średniej lub długiej perspektywie czasowej np. w odniesieniu do przyszłych zysków z aktualnie realizowanych zabiegów odnawiania powierzchni leśnych czy pielęgnowania młodszych drzewostanów w celu poprawy jakości surowca drzewnego w przyszłości. Krótkotrwałe, pośrednie oddziaływanie pozytywne wiązać się będzie ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wykonawców w okresach realizacji zadań, co okresowo wpłynie na zwiększenie zatrudnienia. W tym zakresie oddziaływanie projektu PUL należy oceniać jako krótkoterminowo pozytywne. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym będzie również związany przede wszystkim z udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia edukacji przyrodniczej. Zadania związane z tymi zagadnieniami uwzględnia projekt Planu Urządzenia Lasu. W tym względzie, wpływ zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na ludzi, zarówno w krótkim, jak i długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

W Nadleśnictwie Oława wyznaczono lasy o zwiększonej funkcji społecznej – strefa intensywnego i zrównoważonego oddziaływania społecznego (na podstawie Zarządzenia Nr 58 DGLP z dnia 5 lipca 2022 r.). Celem planowanej gospodarki w lasach o zwiększonej funkcji społecznej jest zachowanie krajobrazu leśnego, jego estetyki, spowolnienie następujących zmian, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości lasu i zdolności do pełnienia wskazanych funkcji społecznych w przyszłości.

W Nadleśnictwie Oława wyznaczono 7 obszarów o zwiększonej funkcji społecznej, w których utworzono strefy intensywnego oraz zrównoważonego oddziaływania społecznego. W strefie intensywnego oddziaływania społecznego nie planowano żadnych zabiegów lub zaplanowano zabiegi o charakterze pielęgnacyjnym. W strefie zrównoważonego oddziaływania społecznego, zaplanowano głównie zabiegi o charakterze pielęgnacyjnym oraz pojedyncze zabiegi związane z przemianą pokoleniową. Zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne dotyczą stabilnych, młodszych drzewostanów i wynikają z potrzeb związanych z fazą rozwojową drzewostanów i biologią tworzących je gatunków. Planowane zabiegi w starszych drzewostanach będą miały charakter przekształceniowy, polegający na tworzeniu warunków do wzbogacenia składu gatunkowego i struktury drzewostanu przez promowanie odnowień podokapowych, dolesianie luk i przerzedzeń gatunkami występującymi w niedoborze lub wprowadzaniem dolnego pietra. Zaplanowane zabiegi związane z przemianą pokoleń będą wykonywane z wykorzystaniem zabiegów o długim, bardzo długim okresie odnowienia, przez co przemiana pokoleń będzie spowolniona

i rozciągnięta w czasie. Zaprojektowano tu cięcia nieschematyczne, polegające na jednostkowym lub grupowym usuwaniu drzew w celu odsłonięcia młodego pokolenia drzew.

Wszystkie przyjęte zmiany w planowaniu urządzeniowym mają na celu utrzymanie dotychczasowego krajobrazu wokół miejsc najbardziej uczęszczanych przez lokalne społeczeństwo, zapewnić bezpieczeństwo osób tam przebywających, a także utrzymać stabilne i trwałe drzewostany.

VI.4.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

W projekcie Planu Urządzenia Lasu zgodnie z decyzją Komisji Założeń Planu lasy ochronne dla Nadleśnictwa Oława zostały przyjęte na podstawie Zarządzenia Nr 137 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 września 1994 roku. W kategorii lasów ochronnych przyjęte zostały lasy wodochronne obejmujące powierzchnię ponad 4,4 tys. ha, co stanowi 28% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej nadleśnictwa. Projekt PUL nie wskazuje żadnych działań związanych z zasobami wodnymi, retencją czy melioracją. Natomiast w projekcie PUL zastosowano indywidualne podejście do użytkowania drzewostanów znajdujących się w sąsiedztwie cieków naturalnych (i ich fragmentów), przepływających przez obszar nadleśnictwa. W takich drzewostanach z zaplanowanymi zabiegami rębnymi zmniejszono rozmiar pozyskania. Takie podejście ma na celu pozostawienia fragmentu drzewostanu nieużytkowanego od strony naturalnych cieków, stanowiąc ich naturalny bufor. W tym względzie, wpływ zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na oddziaływanie na wodę, zarówno w krótkim, jak i długim okresie czasu należy uznać za neutralny. Zapisy planu mogą oddziaływać pośrednio na stan zachowania zasobów wodnych obszaru nadleśnictwa, poprzez trwałe zachowanie pokrywy leśnej, szczególnie na siedliskach hydrogenicznych. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono ponad 30% powierzchni siedlisk łęgowych i olsów (Lł, Ol, OLJ). Rozłożenie zaplanowanych zabiegów przestrzennie oraz czasowo na kolejny okres gospodarczy wraz z realizacją programu małej retencji oraz zastosowanie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody gwarantuje, że wpływ zapisów planu na bilans wodny pozostanie neutralny.

VI.4.4. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu miała znaczący wpływ na stan powietrza atmosferycznego, dlatego w ocenie ogólnej wpływ projektu planu na powietrze atmosferyczne należy uznać za neutralny.

VI.4.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Spośród planowanych zabiegów w projekcie Planu Urządzenia Lasu największy wpływ na powierzchnię ziemi mają prace bezpośrednio i pośrednio związane z prowadzeniem rębni. Bezpośredni wpływ jest związany z technologią prowadzenia prac, do której należy zrywka wleczona i półpodwieszona, prowadząca do uszkodzania wierzchnich warstw ziem. Pośredni wpływ na powierzchnię ziemi jest związany z późniejszym przygotowaniem gleby pod odnowienie, jednak zabieg ten jest ograniczony wyłącznie do miejsc sadzenia i konieczny do przeprowadzenia dla poprawienia warunków wzrostowych nowo wprowadzanego pokolenia drzewostanu. Oddziaływanie tego typu na powierzchnię ziemi ma więc charakter lokalny i krótkotrwały, w związku z czym nie wymaga formułowania działań minimalizujących ten wpływ.

VI.4.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie Planu Urządzenia Lasu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Zgodnie z obowiązującymi zasadami hodowli lasu lokalnie kształtowanie krajobrazu odbywa się w obrębie biotopów, wnętrza lasu oraz stref brzegowych lasu, będących miejscem nakładania się wpływów sąsiadujących ze sobą ekosystemów. Projekt Planu Urządzenia Lasu zawiera między innymi zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania granicy polno-leśnej oraz strefy ekotonowej, które sprzyjają zachowaniu charakterystycznych elementów krajobrazu leśnego. Zapisy projektu PUL na najbliższe dziesięciolecie nie przewidują zadań o negatywnym wpływie na krajobraz.

Składy gatunkowe upraw oraz przyjęte typy drzewostanów zostały dostosowane do lokalnych warunków przyrodniczych i efektów prac hodowlanych uzyskiwanych w ubiegłym okresie gospodarczym i są zgodne z właściwymi typami siedliskowymi lasu. Jako pozytywne można również ocenić zapisy wskazujące na konieczność zachowywania śródleśnych pastwisk, łąk, bagien, torfowisk, trzęsawisk, mszarów, mokradeł, źródlisk, zbiorników wodnych, cieków, nieużytków, drzew mikrosiedliskowych. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono ponad 260 ha stabilnych drzewostanów liściastych, mieszanych i iglastych starszych niż 150 lat. Wszystkie te działania można ocenić jako średnioterminowo pozytywne. Przewidywany największy wpływ na krajobraz terenów leśnych mają cięcia rębne. Kształtują one strukturę gatunkowo-wiekową drzewostanu. Dominującym sposobem zagospodarowania są rębnie złożone (87% planowanych cięć rębnych), głównie gniazdowe oraz stopniowe. Obejmują one łącznie 17% powierzchni leśnej zalesionej, przy czym zredukowana powierzchnia cięć jest nieco mniejsza. Stosowane są tu cięcia częściowe, gniazdowe, brzegowe. Rębnie zupełne obejmują niecałe 3% powierzchni leśnej zalesionej.

Taki sposób zagospodarowania jest na stałe wpisany w lokalny krajobraz i w przypadku zastosowania przewidzianych w PUL działań ograniczających ich możliwy negatywny wpływ na krajobraz pozostanie neutralny.

VI.4.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZNANE STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN I GRZYBÓW

Analizę oddziaływania zapisów projektu PUL na chronione i rzadkie gatunki roślin i grzybów wykonano w oparciu o dane zawarte w programie ochrony przyrody i zaplanowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, w których te gatunki zinwentaryzowano. Przeprowadzono ją dla gatunków o znanej lokalizacji stanowisk stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława.

Należy dodać, że zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (IOL 2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (np. stanowiska porostu). Służy do tego obserwacja całoroczna, zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca występowania gatunków oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława stwierdzono obecność gatunków z załącznika IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. co do których ma zastosowanie art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.), wg której właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Do gatunków tych należy mieczyk błotny *Gladiolus paluster*, występujący na powierzchniach łąk, dla których projekt PUL nie wskazuje żadnych działań gospodarczych, dlatego wpływ zapisów projektu PUL ocenia się jako neutralny. Wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej, a w odniesieniu do gatunków roślin z zał. IV DS uwzględniają potrzebę zapobiegania celowemu zrywaniu, zbieraniu, ścinaniu, wrywaniu lub niszczeniu dziko występujących roślin w naturalnym zasięgu okazów tych gatunków. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostało określone w drodze rozporządzenia przez Ministra Klimatu i Środowiska dnia 27 marca 2023 r. *w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz.U. 2023 poz. 672 z późn. zm.). Nakłada ono na właściciela lasu lub wyznaczonej przez niego osoby obowiązku przeprowadzenia wizji terenowej nie wcześniej niż 2 tygodnie przed przystąpieniem do działań w zakresie gospodarki leśnej na danej powierzchni w celu oznakowania stanowisk, na których występują gatunki wymienione w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG,

w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę działań w gospodarki leśnej, przez co podczas realizacji działań gospodarczych nie zniszczy się i nie uszkodzi stanowisk tych gatunków. Rozporządzenie w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* wskazuje ponadto szereg działań w zakresie gospodarki leśnej mających na celu zapewnienie lepszej ochrony gatunków chronionych w szerszym zakresie, jak ograniczenie rębni zupełnych w linii brzegowej naturalnych cieków, wykorzystanie istniejących już szlaków operacyjnych, ochrony śródleśnych enklaw, siedlisk bagiennych, torfowisk i źródeł, pozostawianie martwego drewna i biogrup, wykorzystywanie naturalnego odnowienia. W nadleśnictwie działania te były i są dotychczas stosowane w ramach Zasad Hodowli Lasu (ZHL 2012) i wewnętrznych zaleceń.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława stwierdzono obecność gatunków, których nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w *sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. 2014 poz. 1409), należą do nich mieczyk błotny *Gladiolus paluster* i kotewka orzech wodny *Trapa natans*. Gatunki te występują na powierzchniach łąk (mieczyk) oraz w zbiornikach wodnych (kotewka), dla których projekt PUL nie wskazuje żadnych działań gospodarczych, dlatego wpływ zapisów projektu PUL ocenia się jako neutralny. Dla pozostałych chronionych gatunków roślin ma zastosowanie § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w *sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. 2014 poz. 1409), tj. *w stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, z wyjątkiem gatunków oznaczonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia symbolem (3), zakazy umyślnego niszczenia i uszkodzania oraz niszczenia ich siedlisk, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1-3, nie dotyczą wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie tych zakazów*. Jednakże dla uniknięcia potencjalnie negatywnego zagrożenia dla części z nich sformułowano działania minimalizujące negatywny wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych w projekcie PUL.

Tab. 25. Zestawienie chronionych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli z zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
Grupa I: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się wpływu zapisów projektu PUL				
bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	0,57 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>	1,40 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
centuria pospolita (centuria zwyczajna) <i>Centaurea erythraea</i>	17,92 (5)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
chrobotki - rodzaj <i>Cladonia</i> sp.	1,24 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
czosnek kątowny <i>Allium angulosum</i>	19,98 (6)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	140,23 (24)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
dzióbekowiec Zetterstedta <i>Eurhynchium angustirete</i>	4,55 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
fiołek mokradowy <i>Viola stagnina</i>	80,45 (21)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
gładysz paprociowaty <i>Homalia trichomanoides</i>	56,19 (8)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>	27,35 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
gorczyca wąskolistna <i>Gentiana pneumonanthe</i>	11,18 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
groszek błotny <i>Lathyrus palustris</i>	2,81 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>	76,35 (17)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
grzybień północne (grzybień zapoznane) <i>Nymphaea candida</i>	2,72 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kocanki piaszczyste <i>Helichrysum arenarium</i>	0,46 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli z zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	59,27 (10)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kotewka orzech wodny <i>Trapa natans</i>	27,13 (5)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	64,72 (15)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kukółka (storczyk) szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i>	0,69 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	7,83 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
listera jajowata <i>Listera ovata</i>	27,59 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
mieczyk błotny <i>Gladiolus paluster</i>	3,06 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
nasieźrzał pospolity <i>Ophioglossum vulgatum</i>	1,73 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
parzoch szerokolistny <i>Porella platyphylla</i>	2,13 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	21,96 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
salwinia pływająca <i>Salvinia natans</i>	91,93 (23)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	350,83 (86)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	83,05 (20)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>	31,09 (11)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
zwislik maczugowaty <i>Anomodon attenuatus</i>	4,90 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
zwislik wiciowy <i>Anomodon viticulosus</i>	2,13 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
Grupa II: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się istotnego wpływu zapisów projektu PUL ze względu na liczebność populacji i/lub zdolności regeneracyjne gatunku, rodzaj planowanego zabiegu w miejscu występowania gatunku lub specyfikę siedliska gatunku				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych umieszczono w I części tabeli.				
centuria pospolita (centuria zwyczajna) <i>Centaurea erythraea</i>	2,83 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	1,56 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	75,16 (17)	trzebieże późne		
gładysz paprociowaty <i>Homalia trichomanoides</i>	8,39 (1)	odnowienia	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	38,28 (6)	trzebieże późne		
grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>	4,19 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk. Stanowisko gatunku znajduje się w obrębie pnsw - bagno, powierzchni nie objętej zabiegiem.	brak
kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	3,52 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	8,47 (2)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
	7,31 (1)	trzebieże późne		
kukułka (storczyk) szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i>	2,62 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>	7,44 (2)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
parzoch szerokolistny <i>Porella platyphylla</i>	7,63 (2)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	7,44 (2)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
śnieżyca wiosenna <i>Leucoium vernum</i>	2,31 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	61,5 (23)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	10,16 (2)	pielęgnacje upraw		
	326,46 (78)	trzebieże późne		
wawrzynek wilczczyko <i>Daphne mezereum</i>	4,93 (2)	pielęgnacje upraw	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	34,52 (14)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów		
	35,53 (11)	trzebieże późne		

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
widlicz (widłak) spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i>	3,4 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	5,49 (1)	pielęgnacje upraw	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	4,23 (1)	trzebieże późne		
zwislik maczugowaty <i>Anomodon attenuatus</i>	3,34 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
zwislik wiciowy <i>Anomodon viticulosus</i>	15,42 (5)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
Grupa III: Gatunki roślin i grzybów, dla których przewiduje się potencjalne wystąpienie negatywnego wpływu zapisów projektu PUL, wymagające stosowania działań minimalizujących ten wpływ				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych lub zaprojektowano wskazania gospodarcze, dla których nie przewiduje się negatywnego wpływu na te gatunki umieszczono w I i II części tabeli. Poniżej pozostałe ich stanowiska wymagające stosowania działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ zapisanych w projekcie PUL zabiegów.				
bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	11,24 (1)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 336 h (obr. 2).
buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>	5,41 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 172 b (obr. 1).
cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	6,19 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 164 c (obr. 2).

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	54,07 (8)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się chronić widoczne stanowiska chronionego gatunku poprzez ujęcie najlepiej rozwiniętych płątów gatunku w biogrupy. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 174 d, 315 b, 317 k, 188 d, 202 g, 224 d, 250 g (obr. 1).
gładysz paprociowaty <i>Homalia trichomanoides</i>	14,88 (1)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d (obr. 1).
gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>	1,87 (1)	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 154 h, 160 d, 172 c, 199 a, 214 a (obr. 1).
	14,43 (4)	trzebieże późne		

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	14,84 (2)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 276 d (obr. 1).
	35,75 (5)	trzebieże późne		W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 41 b, 74 l, 153 d, 291 r, 311 a (obr. 1).
kukułka (storczyk) plamista <i>Dactylorhiza maculata</i>	4,49 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 166A b (obr. 1).

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	5,08 (1)	trzebieże późne	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 285 b (obr. 1).
śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	13,57 (3)	odnowienia	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 184 i, 242 f, 243 a (obr. 1).
	273,4 (40)	rębnie złożone		W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d, 265 c, 272 c, 274 b, 274 f, 276 d, 314 c, 315 b, 316 d, 316 g, 317 k, 200 b, 213 j, 213 k, 213 l, 214 b, 214 d, 214 g, 224 d, 224 g, 226 a, 227 b, 227 g, 238 a, 239 b, 239 i, 240 a, 241 b, 241 c, 244 a, 244 f, 249 a, 250 a, 250 b, 250 c, 250 g (obr. 1) oraz 316 a, 317 i, 325 b, 325 c (obr. 2).

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	9,97 (2)	odnowienia	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 209 b, 218 i (obr. 2).
	57,25 (13)	rębnie złożone		W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 18 d (obr. 1) oraz 315 i, 317 a, 319 b, 328 b, 329 d, 329 f, 209 a, 210 i, 210 k, 195 c, 356 a, 356 h (obr. 2).
widlak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	13,85 (3)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 74 d, 99 c, 146 c (obr. 2).
zwislik maczugowaty <i>Anomodon attenuatus</i>	8,39 (1)	odnowienia	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Dotyczy to wydz. 243 a (obr. 1).

Gatunek	Powierzchnia [ha] i liczba wydzieli ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
	20,73 (1)	rębnie złożone		W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wyd. 241 c (obr. 1).
zwislik wiciowy <i>Anomodon viticulosus</i>	20,73 (1)	rębnie złożone	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wyd. 241 c (obr. 1).

Uwaga! W przypadku rozpoznania chronionego gatunku rośliny bądź grzyba w miejscach nieujętych w tabeli należy postępować zgodnie z wytycznymi co do działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływanie zabiegów gospodarczych zawartymi w powyższej tabeli oraz w programie ochrony przyrody.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków roślin i grzybów.

VI.4.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA I ICH SIEDLISKA

Analizę potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na zwierzęta i ich siedliska przeprowadzono dla wszystkich gruntów w zarządzie nadleśnictwa. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława obrazuje zawartość tabeli 1 w prognozie. W zależności od rodzaju siedliska, wieku drzewostanu oraz innych jego cech określono grupy zwierząt, które występują w określonych miejscach lub mogą na nich występować z dużym prawdopodobieństwem wynikającym z liczebności populacji danego gatunku oraz jego preferencji siedliskowych. Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, które nie są związane z terenami leśnymi lub pojawiają się na nich sporadycznie w czasie wędrówek. Dla tej grupy gatunków zapisy projektu PUL pozostają neutralne.

Do tej grupy należą:

Gatunki terenów otwartych, zurbanizowanych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i strefy ekotonu

ssaki:

- ochrona ścisła: mroczek późny *Eptesicus serotinus* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: kret *Talpa europaea*,

ptaki:

- ochrona ścisła: bocian biały *Ciconia ciconia* (zał. I DP), cierniówka *Curruca communis*, czajka towarzyska *Vanellus gregarius*, derkacz *Crex crex* (zał. I DP), drzemlik *Falco columbarius* (zał. I DP), dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzwonek *Chloris chloris*, gawron *Corvus frugilegus* (zał. IIB DP), gąsiorek *Lanius collurio* (zał. I DP), jarzębatka *Curruca nisoria* (zał. I DP), jerzyk *Apus apus*, kawka *Coloeus monedula* (zał. IIB DP), kłaskawka *Saxicola rubicola*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kulczyk *Serinus serinus*, makolągwa *Linaria cannabina*, mazurek *Passer montanus*, myszołów włochaty *Buteo lagopus*, oknówka *Delichon urbicum*, ortolan *Emberiza hortulana* (zał. I DP), piegża *Curruca curruca*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płomykówka *Tyto alba*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, potrzęsacz *Emberiza calandra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix* (zał. IIB DP), pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto* (zał. IIB DP), skowronek *Alauda arvensis* (zał. IIB DP), słowik szary *Luscinia luscinia*, srokosz *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek polny *Anthus campestris* (zał. I DP), trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żółta *Merops apiaster*,

- ochrona częściowa: gołąb miejski *Columba livia forma urbana* (zał. IIA DP), sroka *Pica pica* (zał. IIB DP), wrona siwa *Corvus cornix*.

Gatunki terenów wodnych, wodno-błotnych, wodno-ziemnych i trzcinowisk

ptaki:

- ochrona ścisła: bączek *Ixobrychus minutus* (zał. I DP), bąk *Botaurus stellaris* (zał. I DP), bekasik *Lymnocyptes minimus* (zał. IIA, IIIB DP), bernikla białolica *Branta leucopsis* (zał. I DP), bielaczek *Mergellus albellus* (zał. I DP), błotniak łąkowy *Circus pygargus* (zał. I DP), błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (zał. I DP), błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (zał. I DP), brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brodziec śniady *Tringa erythropus* (zał. IIB DP), brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyranka *Spatula querquedula*, czajka *Vanellus vanellus* (zał. IIB DP), czapla biała *Ardea alba* (zał. I DP), czapla nadobna *Egretta garzetta* (zał. I DP), czapla purpurowa *Ardea purpurea* (zał. I DP), dziwonka *Carpodacus erythrinus*, gągoł *Bucephala clangula* (zał. IIB DP), helmiatka *Netta rufina* (zał. IIB DP), kokoszka *Gallinula chloropus* (zał. IIB DP), krakwa *Mareca strepera* (zał. IIA DP), krwawodziób *Tringa totanus* (zał. IIB DP), kropiatka *Porzana porzana* (zał. I DP), kszysk *Gallinago gallinago* (zał. IIA, IIIB DP), kulik wielki *Numenius arquata* (zał. IIB DP), lodówka *Clangula hyemalis* (zał. IIB DP), łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus* (zał. I DP), łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (zał. I DP), łabędź niemy *Cygnus olor* (zał. IIB DP), łączak *Tringa glareola* (zał. I DP), łozówka *Acrocephalus palustris*, mewa siwa *Larus canus* (zał. IIB DP), markaczka *Melanitta nigra* (zał. IIB, IIIB DP), nur czarnoszyi *Gavia arctica* (zał. I DP), nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (zał. I DP), ogorzałka *Aythya marila* (zał. IIB, IIIB DP), ohar *Tadorna tadorna*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, płaskonos *Spatula clypeata* (zał. IIA, IIIB DP), podgorzałka *Aythya nyroca* (zał. I DP), potrzos *Emberiza schoeniclus*, podróżniczek *Luscinia svecica* (zał. I DP), remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rożeniec *Anas acuta* (zał. IIA, IIIB DP), rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (zał. I DP), rycyk *Limosa limosa* (zał. IIB DP), sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, siewka złota *Pluvialis apricaria* (zał. I, IIB, IIIB DP), siewnica *Pluvialis squatarola* (zał. IIB DP), szlachar *Mergus serrator* (zał. IIB DP), śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (zał. IIB DP), ślepowron *Nycticorax nycticorax* (zał. I DP), świstun *Mareca penelope* (zał. IIA, IIIB DP), trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, uhla *Melanitta fusca* (zał. IIB DP), wąsatka *Panurus biarmicus*, wodnik *Rallus aquaticus* (zał. IIB DP), zausznik *Podiceps nigricollis*,

- ochrona częściowa: czapla siwa *Ardea cinerea*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, mewa białogłowa *Larus cachinnans* (zał. IIB DP),

płazy:

- ochrona ścisła: grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus* (zał. IV DS), kumak nizinny *Bombina bombina* (zał. II, IV DS), traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (zał. II, IV DS), ropucha paskówka *Epidalea calamita* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae* (zał. IV DS), żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus* (zał. V DS), żaba wodna *Pelophylax esculentus* (zał. V DS) oraz żaby zaliczone do kompleksu żab zielonych *Rana esculenta complex*.

ryby:

- ochrona ścisła: koza złotawa *Sabanejewia aurata* (zał. II DS),
- ochrona częściowa: kielb białopłetwy *Romanogobio albipectus* (zał. II DS), koza pospolita *Cobitis taenia* (zał. II DS), minóg strumieniowy *Lampetra planeri* (zał. II DS), piskorz *Misgurnus fossilis* (zał. II DS), różanka *Rhodeus amarus* (zał. II DS), śliz pospolity *Barbatula barbatula*.

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus* (zał. II, IV DS), łątka ozdobna *Coenagrion ornatum* (zał. II DS), trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* (zał. II, IV DS),

Gatunki siedlisk nieleśnych, łąk, muraw

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: czerwończyk fioletek *Lycaena helle* (zał. II, IV DS), czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (zał. II, IV DS), modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (zał. II, IV DS), modraszek telejus *Phengaris teleius* (zał. II, IV DS), przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* (zał. II DS),
- ochrona częściowa: trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Projekt PUL nie przewiduje zabiegów gospodarczych na gruntach nieleśnych, w tym rolach, łąkach, pastwiskach i wodach. Projekt PUL przewiduje zachowanie naturalnych oczek wodnych, śródleśnych mokradeł i torfowisk, jako potencjalnych miejsc rozrodu płazów, żerowisk lub miejsc występowania zwierząt związanych z siedliskami wodnymi lub obszarami wodno-błotnymi. Zachowanie i odtwarzanie torfowisk, bagien, łąk śródleśnych, muraw kserotermicznych, cieków, zbiorników wodnych, wydm i innych tego typu miejsc w gospodarce leśnej wynika z Instrukcji Ochrony Lasu (IOL 2012) i Zasad Hodowli Lasu

(ZHL 2012) i jest jednym z elementów ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Ważnym elementem ochrony naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz granicy lasu z terenami otwartymi jest kształtowanie wokół nich ekotonów takie działania wynikają z IOL, ZHL i branżowych wytycznych i są podejmowane w racjonalnie prowadzonej gospodarce leśnej. W celu zapewnienia właściwej ochrony gatunków ptaków związanych z obszarami nieleśnymi, realizuje się szereg działań w zakresie gospodarki leśnej określonych szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), tj. utrzymanie w stanie niepogorszonym śródleśnych enklaw, ochronę siedlisk bagiennych, torfowisk i źródlisk, śródleśnych zbiorników i cieków wodnych, odpowiednie kształtowanie strefy buforowej wzdłuż naturalnych cieków. Zalecenia co do kształtowania strefy ekotonowej i granicy rolno-leśnej zawiera program ochrony przyrody. W tworzeniu przestrzeni dla gatunków związanych z terenami otwartymi pozytywne oddziaływanie mają powierzchnie czasowo otwarte w wyniku prowadzenia użytkowania rębego.

Dla wyżej wymienionych gatunków nie ma potrzeby formułowania działań minimalizujących.

NIE MA POTRZEBY FORMUŁOWANIA DZIAŁAŃ MINIMALIZUJĄCYCH

2. Gatunki, które mogą być spotykane na większości powierzchni leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oława, ale z uwagi na sporadyczne bytowanie na terenach nadleśnictwa w okresach wędrówek, nie podlegają istotnym wpływom prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej zgodnie z zapisami projektu PUL.

Do tej grupy należą:

ssaki:

strefowe

- ochrona ścisła: wilk *Canis lupus* (zał. II, IV, V DS).

Aktualnie brak notowań stałej obecności wilka na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

pozostałe

- ochrona częściowa: gronostaj *Mustela erminea*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*.

ptaki:

- ochrona ścisła: bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czeczotka *Acanthis flammea*, czubotka *Lophophanes cristatus*, czyż *Spinus spinus*, drożdżik *Turdus iliacus* (zał. IIB DP), gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kos *Turdus merula* (zał. IIB DP), kowalik *Sitta europaea*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*,

kukułka *Cuculus canorus*, kwiczoł *Turdus pilaris* (zał. IIB DP), modraszka *Cyanistes caeruleus*, mysikrólik *Regulus regulus*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, paszkoć *Turdus viscivorus* (zał. IIB DP), pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pokrzywnica *Prunella modularis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, sikora uboga *Poecile palustris*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, sosnówka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius* (zał. IIB DP), strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szpak *Sturnus vulgaris* (zał. IIB DP), śpiewak *Turdus philomelos* (zał. IIB DP), świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świerszczak *Locustella naevia*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, turkawka *Streptopelia turtur* (zał. IIB DP), uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*, zniczek *Regulus ignicapilla*,

bezkęgowce:

- ochrona częściowa: biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz Scheidlera *Carabus scheidleri*, biegacz problematyczny *Carabus problematicus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz Ullricha *Carabus ulrichii*, tęcznik liszkarz *Calosoma sycophanta*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Projekt PUL nie przewiduje zabiegów gospodarczych, które mogłyby istotnie negatywnie oddziaływać na populacje wyżej wymienionych gatunków. Rozplanowanie poszczególnych działań gospodarczych na cały obszar nadleśnictwa ogranicza czasową i powierzchniową koncentrację czynności gospodarczych w jednym miejscu, co powoduje rozproszenie ryzyka negatywnego oddziaływania na siedliska i populacje. Czynności gospodarcze mają charakter punktowy i nie przyczyniają się do zmniejszenia miejsc występowania ptaków i potencjalnych miejsc lęgowych oraz żerowisk. Prace leśne nie powodują również ciągłego hałasu, który jest uciążliwy dla zwierząt [ok. 40dB]. Hałas rozpatrywany w kontekście prowadzonych prac leśnych jest efektem pracy pilarek spalinowych i ciągników, których rozkład przestrzenny dźwięku dla izofony emitowanej przez te urządzenia w lesie wynosi jedynie ok. 100 m. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej od kilku do kilkunastu dni, a odległość, na jaką może oddziaływać ścinka drzew i pielęgnacja lasu jest bardzo mała. Gatunki o wysokim stopniu antropofobności z pewnością będą unikać przebywania w tej strefie oddziaływania. Natomiast gatunki mniej wrażliwe i gatunki zamieszkujące obrzeża lasu będą przebywać w tej strefie.

Należy podkreślić, że ochrona gatunków zwierząt w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ochronę ww. gatunków.

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (IOL 2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (gniazda ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, a szczególnie obserwacja w okresie lęgowym (ptaków) zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca bytowania gatunków zwierząt oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Dodatkowo zgodnie z art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków.

W stosunku do gatunków zwierząt z zał. IV DS wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków,
- b) celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji,
- c) celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków,
- d) pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków.

W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków,
- b) umyślnemu niszczeniu lub uszkodzaniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd,
- c) umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostały określone w drodze Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. (dz. U. 2023 poz. 672). Wprowadzają one na właściciela lasu lub wyznaczonej przez niego osoby obowiązku przeprowadzenia wizji terenowej nie wcześniej niż 2 tygodnie przed przystąpieniem do działań w zakresie gospodarki leśnej na danej powierzchni w celu

oznakowania drzew dziuplastych, drzew z gniazdami ptaków o średnicy powyżej 25 cm oraz inne gniazda wieloletnie, gniazda jednoroczne oraz inne stanowiska, na których występują gatunki wymienione w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG i gatunki ptaków objęte ochroną lub potencjalne miejsca ich występowania, w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę działań w zakresie gospodarki leśnej, przez co w podczas realizacji działań gospodarczych nie zniszczy się i nie uszkodzi stanowisk tych gatunków. Rozporządzenie w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej wskazuje ponadto szereg działań w zakresie gospodarki leśnej mających na celu zapewnienia lepszej ochrony gatunków chronionych w szerszym zakresie, jak pozostawianie martwego drewna i biogrup, wykorzystywania naturalnego odnowienia, wykorzystanie istniejących już szlaków operacyjnych, zapewnienie udziału w drzewostanach drzew gatunków wczesnosukcesyjnych (brzozy, osiki oraz wierzby iwy), w uzasadnionych przypadkach potrzebami przyrodniczymi stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia, ograniczenie chemicznych metod ochrony lasu. W nadleśnictwie działania te były i są dotychczas stosowane w ramach ZHL i wewnętrznych zaleceń.

W ramach wdrażania rozporządzenia w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej nadleśnictwo stosuje kierunkowe wytyczne zawarte w piśmie ZP.7211.15.2023 DGLP, które mają na celu uszczegółowienie wykonania zadań z zakresu dobrych praktyk w ramach prowadzonej gospodarki leśnej. Dotyczą one m.in. ewidencjonowania wyników wizji terenowych, ochrony linii brzegowych cieków i zbiorników wodnych, zapewnienia udziału w drzewostanach drzew wczesnosukcesyjnych, pozostawiania biogrup i fragmentów drzewostanów, preferowania naturalnego odnowienia, zachowania siedlisk bagiennych. W ramach wprowadzonych wcześniejszych wytycznych RDLP we Wrocławiu nadleśnictwo realizuje zadania mające na celu minimalizowanie wpływu prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków.

Odstępstwa od przytoczonych wytycznych odnoszą się do sytuacji związanymi z klęskami żywiołowymi lub gradacyjnym pojawem organizmów zagrażających trwałości lasu, lub ze względu na priorytet bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, czy ochrony mienia.

Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziuplą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło nr telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgów ptaków na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe.

Dla większości wyżej wymienionych gatunków nie ma potrzeby formułowania działań minimalizujących, takimi działaniami należy jednak objąć gatunki strefowe, dla których zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.) wprowadza się dodatkową ochronę w postaci stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie *wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt.

Zaleca się:

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Gatunek ten podlega okresowej ochronie strefowej w terminie 01.04-31.08 obejmującej miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

3. Gatunki zwierząt związane z drzewostanami starszych klas wieku, które mogą być spotykane na powierzchniach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oława i wymagają dodatkowej ochrony w postaci wprowadzenia działań minimalizujących w trakcie realizacji zapisów projektu PUL w drzewostanach starszych klas wieku. Zaproponowane poniżej działania minimalizujące, które powinien zastosować wykonawca PUL wyłącznie uszczegóławiają przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe stosowane w gospodarce leśnej.

ssaki:

- ochrona ścisła: borowiaczek *Nyctalus leisleri* (zał. IV DS), borowiec wielki *Nyctalus noctula* (zał. IV DS), gacek brunatny *Plecotus auritus* (zał. IV DS), gacek szary *Plecotus austriacus* (zał. IV DS), karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus* (zał. IV DS), karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* (zał. IV DS), karlik większy *Pipistrellus nathusii*

(zał. IV DS), mopek *Barbastella barbastellus* (zał. II, IV DS), mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus* (zał. IV DS), nocek Alkatoe *Myotis alcathoe* (zał. IV DS), nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* (zał. II, IV DS), nocek Brandta *Myotis brandtii* (zał. IV DS), nocek duży *Myotis myotis* (zał. II, IV DS), nocek Natterera *Myotis nattereri* (zał. IV DS), nocek wąsatek *Myotis mystacinus* (zał. IV DS.), orzesznica *Muscardinus avellanarius* (zał. IV DS),

- ochrona częściowa: popielica *Glis glis*.

ptaki:

strefowe, dziuplaki i półdziuplaki

- ochrona ścisła: włochatka *Aegolius funereus* (zał. I DP).

Aktualnie brak jest znanych miejsc gniazdowania włochatki na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

strefowe, szponiaste

- ochrona ścisła: bielik *Haliaeetus albicilla* (zał. I DP), gadożer *Circaetus gallicus* (zał. I DP), kania czarna *Milvus migrans* (zał. I DP), kania ruda *Milvus milvus* (zał. I DP), orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (zał. I DP).

Bielik, kania czarna i kania ruda są gatunkami gniazdującymi na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, dla których zostały wyznaczone strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania.

Natomiast nie znane są miejsca gniazdowania orlika krzykliwego i gadożera na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

strefowe, pozostałe

- ochrona ścisła: bocian czarny *Ciconia nigra* (zał. I DP).

Bocian czarny jest gatunkiem gniazdującym na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, dla którego zostały wyznaczone strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania.

pozostałe dziuplaki i półdziuplaki

- ochrona ścisła: dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (zał. I DP), dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius* (zał. I DP), dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (zał. I DP), dzięciołek *Dryobates minor*, krętogłów *Jynx torquilla*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (zał. I DP), muchołówka mała *Ficedula parva* (zał. I DP), muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, puszczyk *Strix aluco*, siniak *Columba oenas* (zał. IIB DP).

pozostałe, szponiaste

- ochrona ścisła: jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, trzmiełojad *Pernis apivorus* (zał. I DP),

pozostałe

- ochrona częściowa: kruk *Corvus corax*,

bezkregowce:

- ochrona ścisła: kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (zał. II, IV DS), pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (zał. II, IV DS),
- ochrona częściowa: dąbrowiec samotnik *Akimerus schaefferi*, jelonek rogacz *Lucanus cervus* (zał. II DS), kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Planowane w projekcie PUL zabiegi na powierzchniach upraw (pielęgnacje upraw), zrębów (odnowienia) oraz zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach młodszych klas wieku (pielęgnacje młodszych drzewostanów) nie mają wpływu na wymienione wyżej gatunki, gdyż preferują one drzewostany starszych klas wieku. W przypadku drzewostanów starszych, dla których zaplanowano trzebieże późne lub zabiegi rębne, negatywne oddziaływanie na powyższą grupę gatunków może wystąpić i będzie się wiązać głównie z płożeniem lub sporadycznie z niezamierzonym zabiciem pojedynczych osobników w przypadku wycięcia drzewa zajętego przez któryś z ww. gatunków.

Należy podkreślić, że ochrona gatunków zwierząt w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ochronę ww. gatunków.

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (IOL 2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (gniazda ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, a szczególnie obserwacja w okresie lęgowym (ptaków) zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca bytowania gatunków zwierząt oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawia się drzewa biocenotyczne jako element ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) drzewa biocenotyczne powinny być zostawiane do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu. Za drzewa biocenotyczne uważa się m.in. żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm, przestoje drzew i grup drzew, drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków. Pozostawianie drzew biocenotycznych i dziuplastych ma duże znaczenie w ograniczeniu ryzyka niszczenia potencjalnych siedlisk gatunków związanych ze starymi drzewostanami, szczególnie dziuplaków i nietoperzy,

ptaków szponiastych, saproksylicznych chrząszczy. Szczegółowe działania ochronne dla gatunków zwierząt są również zamieszczone w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa.

Dodatkowo zgodnie z art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków.

W stosunku do gatunków zwierząt z zał. IV DS wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków,
- b) celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji,
- c) celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków,
- d) pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków.

W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków,
- b) umyślnemu niszczeniu lub uszkodzaniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd,
- c) umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostały określone w drodze Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. (dz. U. 2023 poz. 672). Wprowadzają one na właściciela lasu lub wyznaczonej przez niego osoby obowiązek przeprowadzenia wizji terenowej nie wcześniej niż 2 tygodnie przed przystąpieniem do działań w zakresie gospodarki leśnej na danej powierzchni w celu oznakowania drzew dziuplastych, drzew z gniazdami ptaków o średnicy powyżej 25 cm oraz inne gniazda wieloletnie, gniazda jednoroczne oraz inne stanowiska, na których występują gatunki wymienione w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG i gatunki ptaków objęte ochroną lub potencjalne miejsca ich występowania, w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę działań w zakresie gospodarki leśnej, przez co w podczas realizacji działań gospodarczych nie zniszczy się i nie uszkodzi stanowisk tych gatunków. Rozporządzenie w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej

wskazuje ponadto szereg działań w zakresie gospodarki leśnej mających na celu zapewnienia lepszej ochrony gatunków chronionych w szerszym zakresie, jak pozostawianie martwego drewna i biogrup, wykorzystywania naturalnego odnowienia, wykorzystanie istniejących już szlaków operacyjnych, zapewnienie udziału w drzewostanach drzew gatunków wczesnosukcesyjnych (brzozy, osiki oraz wierzby iwy), w uzasadnionych przypadkach potrzebami przyrodniczymi stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia, ograniczenie chemicznych metod ochrony lasu. W nadleśnictwie działania te były i są dotychczas stosowane w ramach ZHL i wewnętrznych zaleceń.

W ramach wdrażania rozporządzenia w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* nadleśnictwo stosuje kierunkowe wytyczne zawarte w piśmie ZP.7211.15.2023 DGLP, które mają na celu uszczegółowienie wykonania zadań z zakresu dobrych praktyk w ramach prowadzonej gospodarki leśnej. Dotyczą one m.in. ewidencjonowania wyników wizji terenowych, ochrony linii brzegowych cieków i zbiorników wodnych, zapewnienia udziału w drzewostanach drzew wczesnosukcesyjnych, pozostawiania biogrup i fragmentów drzewostanów, preferowania naturalnego odnowienia, zachowania siedlisk bagiennych. W ramach wprowadzonych wcześniejszych wytycznych RDLP we Wrocławiu nadleśnictwo realizuje zadania mające na celu minimalizowanie wpływu prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków.

Odstępstwa od przytoczonych wytycznych odnoszą się do sytuacji związanymi z klęskami żywiołowymi lub gradacyjnym pojawem organizmów zagrażających trwałości lasu, lub ze względu na priorytet bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, czy ochrony mienia.

Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziuplą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło nr telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe.

W Nadleśnictwie Oława drzewostanów w starszych klasach wieku (80 i więcej lat) jest ponad 5 tys. ha powierzchni, są to w większości drzewostany liściaste, drzewostanów iglastych jest niecałe 2 tys. ha. Przestrzennie drzewostany starszych klas wieku są rozproszone na całym obszarze nadleśnictwa, przy czym drzewostany z dominacją gatunków liściastych występują najczęściej w dolinach większych i mniejszych cieków, w miejscach bardziej żyznych i wilgotnych. W całej puli drzewostanów starszych klas wieku drzewostany w wieku ponad 120 lat zajmują ok. 1,7 tys. ha powierzchni i są to w większości drzewostany liściaste (z gatunkiem panującym Db). W projekcie PUL dla Nadleśnictwa

Oława w starszych drzewostanach sosnowych zaplanowano głównie trzebieże późne i rębnie złożone. Wszystkie zabiegi związane z pozyskaniem drewna zaplanowano zgodnie z zasadami Instrukcji Urządzania Lasu (2012), zachowując odpowiedni ład czasowy i przestrzenny, co zapewnia brak kumulacji zabiegów w jednym miejscu i w tym samym czasie. Planowane trzebieże późne w grupie drzewostanów iglastych powyżej 80 lat dotyczyć będą ok. 20% drzewostanów. Właściwie prowadzone trzebieże z pozostawieniem drzew biocenotycznych i zasiedlonych przez gatunki zwierząt nie zagrażają ogółu populacji ww. gatunków. Zabiegiem trzebieży późnych nie obejmuje się najstarszych drzewostanów w nadleśnictwie. W projekcie PUL zaplanowane zabiegi rębne w grupie drzewostanów powyżej 80 lat obejmują blisko połowę drzewostanów w tej grupie, gdzie ponad połowa zabiegów dotyczy drzewostanów sosnowych lub z dominacją sosny. W puli drzewostanów powyżej 80 lat wyłączonych z jakichkolwiek wskazań gospodarczych pozostało ponad 1,3 tys. ha, w tym blisko 40% drzewostanów liściastych.

W grupie drzewostanów powyżej 120 lat (głównie liściastych) – pozostawiono bez zabiegów blisko 700 ha, co daje blisko 40% drzewostanów. Należy wskazać, że zaplanowane zabiegi będą rozłożone zarówno w przestrzeni powierzchniowej nadleśnictwa jak i rozciągnięte w czasie, co pozwoli zapewnić na terenie leśnym spokojne biotopy zasiedlane przez gatunki zwierząt. Ponadto wyżej wymienione wytyczne co do wizji terenowych i zachowywania drzew biocenotycznych zminimalizują wpływ realizacji zabiegów gospodarczych. Należy dodać, że w niektórych przypadkach prześwietlenie drzewostanów (z Db) wpływa pozytywnie na siedliska niektórych gatunków (jak pachnicy dębowej), a także czasowe otwarcie niektórych powierzchni w przestrzeni leśnej pozytywnie wpływa na tworzenie siedlisk dla gatunków, które preferują mozaikowość przestrzeni leśnej, gdzie młodsze drzewostany, zręby, uprawy, są wykorzystywane jako miejsca żerowiskowe i miejsca dziennego schronienia.

Większość drzewostanów liściastych zlokalizowanych jest w dolinie Odry, Oławy, Widawy, gdzie funkcjonują obszary Natura 2000 chroniące leśne siedliska przyrodnicze i stanowiska gatunków zwierząt i ich siedliska. Działania ochronne zawarte w planach zadań ochronnych tych ostoj zostały uwzględnione w projekcie PUL, przez co zaplanowano odpowiednią ochronę tych drzewostanów. Z puli drzewostanów liściastych w wieku powyżej 120 lat objętych obszarami Natura 2000, 45% pozostawionych jest bez zabiegów gospodarczych.

Mimo możliwego niekorzystnego wpływu zabiegów na pojedyncze osobniki gatunków, realizacja zapisów projektu PUL nie oddziałuje negatywnie w stopniu istotnym na stan całych populacji wymienionych wyżej gatunków i ich siedliska, negatywny wpływ zabiegów zostanie maksymalnie ograniczony. Poniżej zaproponowano dodatkowe działania minimalizujące negatywne skutki planowanych zabiegów gospodarczych.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt.

Zaleca się:

1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej należy dokonać przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd, gniazd wieloletnich i jednorocznych, zasiedlonych dziupli w koronach drzew i innych stanowisk chronionych gatunków ptaków i zwierząt, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.
2. Należy poinformować osoby wykonujące prace leśne o obowiązku ochrony stanowisk chronionych gatunków zwierząt i gniazd ptaków w koronach drzew i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych gniazd i stanowisk.
3. W trakcie realizacji trzebieży oraz zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych zaleca się pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych, biocenotycznych.
4. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.
5. W starych drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać całego podszytu leszczynowego w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.
6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.
7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.

Działaniami minimalizującymi należy objąć także gatunki strefowe, dla których zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.) wprowadza się dodatkową ochronę w postaci stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Potencjalne oddziaływanie na gatunki strefowe ptaków jest możliwe w sytuacji osiedlenia się któregoś z nich w nieznanym dotąd miejscu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława. W sytuacji potwierdzenia nowego miejsca ich gniazdowania, konieczne jest podjęcie określonych działań minimalizujących negatywny wpływ, do których należą:

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośчатки zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 50 m od gniazda (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).
2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gadożera zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–30.09 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).
3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania orlika krzykliwego zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 100 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–31.08 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt*; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

Zgodnie z danymi przekazanymi przez nadleśnictwo i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowanych jest trzynaście stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt

objętych ochroną gatunkową, dotyczą one bielika *Haliaeetus albicilla*, bociana czarnego *Ciconia nigra*, kani czarnej *Milvus migrans* i kani rudej *Milvus milvus*. W granicach stref całorocznych nie zaplanowano zabiegów gospodarczych w ramach PUL, natomiast zaplanowano prace w strefach okresowych, które mogą zostać zrealizowane (za zgodą organu nadzorującego strefy) poza okresami ochronnymi dla tych gatunków określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.). Zaprojektowane wskazania gospodarcze w strefach ochrony ostoi i działania minimalizujące negatywny wpływ tych prac zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. 26. Zestawienie zapisów projektu PUL w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława

Lp.	Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu PUL - liczba wydz. (pow. [ha])	Uwagi i działania minimalizujące
1	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/4/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	12,58	brak wskazań - 3 wydz. leś. (12,58)	brak
			okresowa	33,46	brak wskazań - 2 wydz. leś. (2,12), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 8 wydz. leś. (11,38), pielęgnacje upraw - 1 wydz. leś. (1,85), trzębieże późne - 4 wydz. leś. (11,37), rębnie złożone - 2 wydz. leś. (6,74)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
2	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> oraz A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/6/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	44,42	brak wskazań - 11 wydz. leś. (44,42)	brak
			okresowa	35,12	brak wskazań - 7 wydz. leś. (29,37), trzębieże późne - 1 wydz. leś. (5,75)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08.dla kani czarnej oraz od 15.03 do 31.08 dla bociana czarnego, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
3	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/7/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	26,21	brak wskazań - 10 wydz. leś. (26,21)	brak
			okresowa	51,03	brak wskazań - 4 wydz. leś. (6,12), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 6 wydz. leś. (16,16), trzębieże późne - 5 wydz. leś. (11,71), rębnie złożone - 5 wydz. leś. (17,04)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

Lp.	Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu PUL - liczba wydz. (pow. [ha])	Uwagi i działania minimalizujące
4	A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/8/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	15,40	brak wskazań - 9 wydz. leś. (15,40)	brak
			okresowa	21,82	brak wskazań - 5 wydz. leś. (18,32), rębnie złożone - 1 wydz. leś. (3,50)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
5	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/9/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	10,21	brak wskazań - 7 wydz. leś. (10,21)	brak
			okresowa	32,63	brak wskazań - 10 wydz. leś. (11,87), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 2 wydz. leś. (2,66), trzebieże późne - 3 wydz. leś. (18,10)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
6	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/10/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	24,03	brak wskazań - 4 wydz. leś. (24,03)	brak
			okresowa	66,53	brak wskazań - 10 wydz. leś. (46,69), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 1 wydz. leś. (4,19), trzebieże późne - 5 wydz. leś. (15,65)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
7	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/11/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	15,92	brak wskazań - 3 wydz. leś. (15,92)	brak
			okresowa	25,76	brak wskazań - 7 wydz. leś. (25,76)	brak
8	A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>	Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/12/08 z dnia 11 lipca 2008 r.	całoroczna	40,45	brak wskazań - 8 wydz. leś. (40,45)	brak
			okresowa	53,45	brak wskazań - 8 wydz. leś. (9,09), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 3 wydz. leś. (6,22), trzebieże późne - 10 wydz. leś. (30,45), rębnie złożone - 2 wydz. leś. (7,69)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

Lp.	Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Pow. (ha)	Zapisy projektu PUL - liczba wydz. (pow. [ha])	Uwagi i działania minimalizujące
9	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.5.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.	całoroczna	3,83	brak wskazań - 2 wydz. leś. (3,83)	brak
			okresowa	16,25	brak wskazań - 5 wydz. leś. (12,15), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 2 wydz. leś. (2,98), trzebieże późne - 1 wydz. leś. (1,12)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
10	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.9.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.	całoroczna	12,75	brak wskazań - 1 wydz. leś. (12,75)	brak
			okresowa	29,79	brak wskazań - 1 wydz. leś. (5,86), odnowienia - 1 wydz. leś. (5,17), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 1 wydz. leś. (1,91), trzebieże późne - 2 wydz. leś. (2,14), rębnie złożone - 4 wydz. leś. (14,71)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
11	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.11.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.	całoroczna	5,18	brak wskazań - 1 wydz. leś. (5,18)	brak
			okresowa	19,26	brak wskazań - 1 wydz. leś. (0,49), trzebieże późne - 3 wydz. leś. (17,61), rębnie złożone - 1 wydz. leś. (1,16)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
12	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.13.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r.	całoroczna	4,46	brak wskazań - 2 wydz. leś. (4,46)	brak
			okresowa	21,81	brak wskazań - 4 wydz. leś. (4,45), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 2 wydz. leś. (5,53), pielęgnacje upraw - 1 wydz. leś. (1,46), trzebieże późne - 2 wydz. leś. (5,60), rębnie złożone - 1 wydz. leś. (4,77)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.
13	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.12.2021.MK. 3 z dnia 16 czerwca 2023 r.	całoroczna	12,94	brak wskazań - 3 wydz. leś. (12,94)	brak
			okresowa	32,37	rębnie złożone - 5 wydz. leś. (32,37)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

3. Gatunki zwierząt związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby), które mogą być spotykane na powierzchniach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oława i wymagają dodatkowej ochrony w postaci wprowadzenia działań minimalizujących w trakcie realizacji zapisów projektu PUL w drzewostanach różnych klas wieku. Zaproponowane poniżej działania minimalizujące, które powinien zastosować wykonawca PUL wyłącznie uszczegóławiają przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe stosowane w gospodarce leśnej.

Do tej grupy należą:

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód ssaki:

- ochrona ścisła: nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme* (zał. II, IV DS), nocek rudy *Myotis daubentonii* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: bóbr europejski *Castor fiber* (zał. II, IV, V DS), rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra* (zał. II, IV DS), zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*.

ptaki:

dziuplaki, półdziuplaki

- ochrona ścisła: nurogęś *Mergus merganser* (zał. IIB DP),

pozostałe

- ochrona ścisła: samotnik *Tringa ochropus*, zimorodek *Alcedo atthis* (zał. I DP), żuraw *Grus grus* (zał. I DP),

płazy i gady:

- ochrona ścisła: ropucha zielona *Bufo viridis* (zał. IV DS), rzekotka drzewna *Hyla arborea* (zał. IV DS), żaba moczarowa *Rana arvalis* (zał. IV DS),
- ochrona częściowa: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* (zał. IV DS), jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (zał. IV DS), jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*.

Gatunki związane z obrzeżami drzewostanów, ekotonami, zaroślami

bezkręgowce:

- ochrona ścisła: barczatka kataks *Eriogaster catax* (zał. II, IV DS), przeplatka maturna *Euphydrias maturna* (zał. II, IV DS),

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie zrębów, uprawy

ptaki:

- ochrona ścisła: białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus* (zał. I DP), lerka *Lullula arborea* (zał. I DP).

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Potencjalne oddziaływanie projektu PUL na wskazane gatunki dotyczy tylko sytuacji, kiedy zabiegi związane z pozyskaniem drewna będą realizowane w strefie brzegowej rzek, rowów z wodą płynącą, strumieni lub otwartych terenów mokradeł. Tego typu działania mogą skutkować usunięciem zasiedlonych przez nietoperze drzew dziuplastych lub płoszeniem gatunków bytujących w strefie brzegowej strumieni, zbiorników lub mokradeł (np. wydra). Duże zagrożenie stanowi prowadzona korytami potoków zrywka drewna. Dla gatunków związanych z powierzchniami zrębów i upraw (np. lerek, lerka) pozytywne znaczenie mają planowane w PUL zręby zupełne sprzyjające odślanianiu powierzchni suchych i świeżych siedlisk. Natomiast niekorzystne jest prowadzenie zabiegów na zrębach i uprawach w trakcie okresu lęgowego tych ptaków.

Należy dodać, że racjonalnie prowadzona gospodarka leśna uwzględnia potrzebę ochrony strefy brzegowej cieków, zbiorników wodnych, czy terenów otwartych poprzez właściwe kształtowanie stref ekotonowych (wymogi Instrukcji Ochrony Lasu, zalecenia branżowe, Rozporządzenie w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej). Take zalecenia zawiera również program ochrony przyrody.

W sąsiedztwie naturalnych cieków i zbiorników wodnych zaleca się postępować zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), tj. koryt cieków naturalnych nie wykorzystuje się do zrywki drewna; nie stosuje się rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych; w miejscach tych zaleca się pozostawianie stref buforowych lub ich tworzenie, w szczególności przez sadzenie krzewów oraz pielęgnowanie lasu; szlaki operacyjne projektuje się z wykorzystaniem istniejących już szlaków operacyjnych lub luk w drzewostanie, w odległości minimum 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych; w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego pozostawia się torfowiska i źródła oraz śródleśne zbiorniki i cieki wodne.

W ramach wdrażania rozporządzenia w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* nadleśnictwo stosuje kierunkowe wytyczne zawarte w piśmie ZP.7211.15.2023 DGLP, które mają na celu uszczegółowienie wykonania zadań z zakresu dobrych praktyk w ramach prowadzonej gospodarki leśnej. Dotyczą one m.in. ochrony linii brzegowych cieków i zbiorników wodnych.

W projekcie PUL zastosowano indywidualne podejście do użytkowania drzewostanów znajdujących się w sąsiedztwie cieków naturalnych (i ich fragmentów), przepływających przez obszar nadleśnictwa. W takich drzewostanach z zaplanowanymi zabiegami rębными rozmiar pozyskania nie przekracza 90%, a często jest o wiele niższy. Wielkość redukcji użytkowania uzależniona jest od długości styku wydzielenia z brzegiem naturalnego cieku. Takie podejście ma na celu pozostawienia fragmentu drzewostanu nieużytkowanego od strony naturalnych cieków, stanowiąc ich naturalny bufor.

Dla tej grupy zwierząt wprowadzono dodatkowe działania minimalizujące potencjalne zagrożenia.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt.

Zaleca się:

1. Kształtować wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.
2. Wzdłuż cieków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne lub podyktowane względami bezpieczeństwa.
3. Nie należy stosować rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych,
4. Nie prowadzić zrywki korytami naturalnych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.
5. Szlaki operacyjne projektować z wykorzystaniem istniejących już szlaków operacyjnych lub luk w drzewostanie, w odległości minimum 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.
6. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz migracji zwierząt.

7. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.
8. W stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego pozostawiać torfowiska i źródła oraz śródleśne zbiorniki i cieki wodne.
9. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.
10. Zachowywać obrzeża lasów wilgotnych i lęgowych z dominacją jesionu w dobrej kondycji zdrowotnej, które mogą stanowić potencjalne siedliska przeplatki maturny oraz utrzymywać mozaikowy charakter drzewostanów w dolinach rzecznych.
11. Zachowywać okrajkowe zarośla z śliwą tarniną i głogiem, stanowiące potencjalne siedliska barczatki kataks.

VI.4.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu miała znaczący wpływ na klimat. Zmiany mikroklimatu pod wpływem realizowanych zadań gospodarczych będą dotyczyły bezpośrednio powierzchni objętych danym zabiegiem. Skutki tych zmian nie wpłyną jednak istotnie na warunki topograficzne i mezoklimatyczne regionu. W związku z tym w ocenie ogólnej wpływ planu na klimat oceniany jest jako neutralny.

VI.4.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z *Instrukcją Urządzania Lasu* §123 pkt. 1. Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa są tabele zamieszczone w PUL: nr III - powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych funkcji lasu i gatunków panujących; nr VIIIa - tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości według gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy; nr XVII - zestawienie łączne użytków głównych według kategorii cięć. Syntetyczne zestawienie wskaźników charakteryzujących potencjał produkcyjny nadleśnictwa wg stanu obecnego i w prognozie przedstawiono w tabeli pt. *Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oława - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu*.

Tab. 27. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Oława

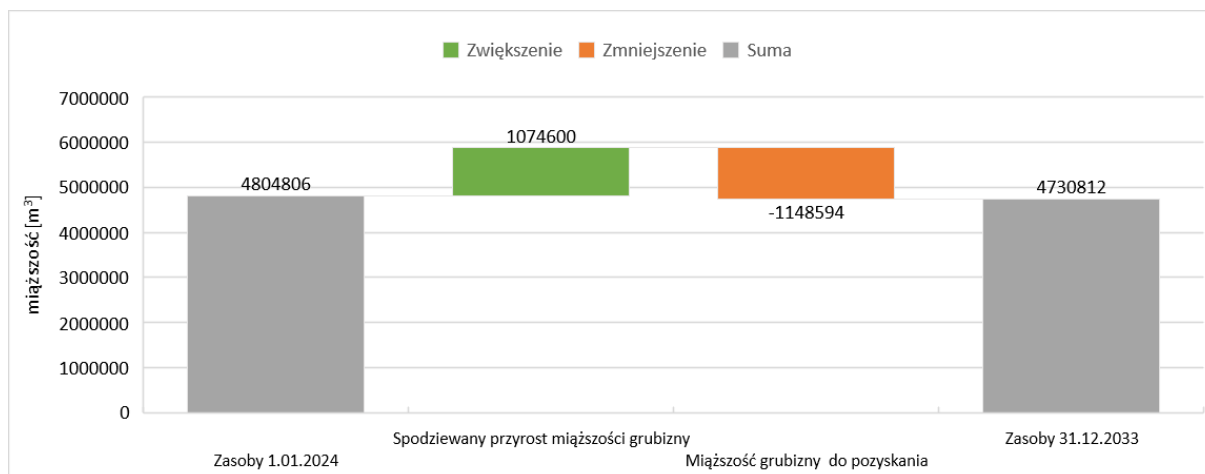
Obręb	Wielkość zasobów na początku okresu (na 01.01.2024 r.)	Spodziewany przyrost mączszości grubizny	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Wielkość zasobów na koniec okresu (na 31.12.2033 r.)	Relacja wielkości zasobów na końcu i początku okresu
	m ³ brutto/10lat				
Obręb leśny Oława	2 496 699	521 100	534 282	2 483 517	-13 182 -0,53
Obręb leśny Bierutów	2 308 107	553 500	614 312	2 247 295	-60 812 -2,64
Nadleśnictwo Oława	4 804 806	1 074 600	1 148 594	4 730 812	-73 994 -1,54

Tab. 28. Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oława - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu

Wskaźnik	Jednostka	Stan na 01.01.2024 r.	Stan na 31.12.2033 r.	Różnica	
				+ / -	%
Obręb leśny Oława					
Zapas aktualny	m³	2 496 699	2 483 517	-13 182	-0,53
Zasobność	m³ / ha	314,65	312,99	-1,66	-0,53
Obręb leśny Bierutów					
Zapas aktualny	m³	2 308 107	2 247 295	-60 812	-2,64
Zasobność	m³ / ha	298,53	290,66	-7,87	-2,64
Nadleśnictwo Oława					
Zapas aktualny	m³	4 804 806	4 730 812	-73 994	-1,54
Zasobność	m³ / ha	306,70	301,97	-4,73	-1,54

Zasoby naturalne, rozumiane w tym przypadku jako zasoby drzewne, są zasobami w pełni odnawialnymi. Ich pozyskiwanie opiera się o zasadę trwałości użytkowania, które odbywa się na zasadach zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej łączącej w jeden proces użytkowanie zasobów (pozyskanie w cięciach przedrębnych, rębnych i przygodnych) z ich odnawianiem (wprowadzanie młodego pokolenia w odnowieniach naturalnych i sztucznych) oraz ciągłą pielęgnacją na każdym etapie życia drzewostanu. Istotą trwałości lasu jest zachowanie właściwej relacji pomiędzy ciągłymi procesami odnawiania, przeżywania i ubywania drzew i drzewostanów w gospodarstwie leśnym.

Analiza stanu zasobów drzewnych w nadleśnictwie, właściwe określenie potrzeb i możliwości pozyskania drewna oraz postępowania hodowlanego pozwala stworzyć takie zapisy projektu PUL, które umożliwiają racjonalne pozyskanie surowca drzewnego i kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w perspektywie wielu dziesięcioleci. Zadania te realizowane są dzięki wykorzystaniu bogatej wiedzy leśnej, doświadczeniu, ale również optymalizacji projektowanych etatów użytkowania rębego i przedrębego.

Ryc. 15. Stan zasobów drzewnych oraz jego prognoza dla Nadleśnictwa Oława

VI.4.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława zlokalizowanych jest wiele miejsc i obiektów o wartościach historycznych i kulturowych, najważniejsze z nich zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków lub do ewidencji gminnych. Należy do nich szereg zabytków archeologicznych będących śladami wczesnego osadnictwa w regionie. Stanowią je pozostałości grodzisk, cmentarzysk i osad. Najstarsze obiekty archeologiczne pochodzą z epoki kamienia, brązu, żelaza oraz średniowiecza. Spośród pozostałych dóbr materialnych, nie ujętych w rejestrze zabytków, a zlokalizowanych na terenie nadleśnictwa notowane są liczne pamiątkowe pomniki i kamienie, cmentarze, stanowiące świadectwo o lokalnej kulturze i historii. Dodatkowo na obszarze nadleśnictwa występują chronione układy urbanistyczne i ruralistyczne, stanowiące przestrzenne założenie miejskie i wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym sieci ulic lub sieci dróg (za: art. 3 pkt. 12 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.).

Nadleśnictwo Oława posiada opracowanie archeologiczne „Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” sporządzone na dzień 01.01.2024 r. Opracowanie zawiera wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa wraz z wytycznymi odnoszącymi się do sposobu prowadzenia gospodarki leśnej w ich obrębie. Ze względu na obszerność opracowania w programie ochrony przyrody zestawiono jedynie stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz przytoczono ogólne wytyczne co do ochrony tego typu obiektów. Natomiast wszystkie planowane zabiegi gospodarcze w PUL w obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w operacie archeologicznym powinny zostać zrealizowane zgodnie z wytycznymi

opisanymi w *Zasobie archeologicznym* i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków. Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk i ich ochrony zawiera ww. operat archeologiczny.

Wykaz obiektów i obszarów (archeologicznych, historycznych i kulturowych) zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oława opracowano w oparciu o dane udostępnione przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) z 09.2023, dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu z 2022, dokumentacji planistycznych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, a także informacji przekazanych przez Nadleśnictwo Oława, w tym opracowania archeologicznego „*Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława*” 01.01.2024 r.

Analiza wpływu zapisów projektu PUL miała na celu zbadanie czy w określonych sytuacjach może dojść do pogorszenia stanu takich obiektów w wyniku czynności związanych z realizacją danego wskazania gospodarczego. Taki wpływ mogłaby mieć np. realizacja zabiegów rębnych w bezpośrednim otoczeniu obiektów zabytkowych. W poniższej tabeli zestawiono powierzchnie leśne, na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe i dobra materialne wraz z planowanymi dla tych powierzchni wskazaniami gospodarczymi zapisanymi w projekcie PUL. Zastosowanie działań minimalizujących w trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych skutecznie zapobiegnie potencjalnym szkodom.

Tab. 29. Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława dla powierzchni leśnych z obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru/ ewidencji zabytków	Opis obiektu	Wskazania ochronne/ zalecenia konserwatorskie	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		Obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	Gmina, obręb ewidencyjny, działka					
1	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 321 m	M. Oława, Oława, 2/321	331/Arch z 1968-03-15	Cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej w Siedlcach, zajmuje obszar ok 0,5 ha.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgoda Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557):</u> w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.	brak wskazań	wpływ neutralny
2	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 323 n	M. Oława, Oława, 5/323	332/Arch z 1968-03-15	Osada wielokulturowa w Siedlcach, położona jest na skraju obszaru leśnego. Stanowisko znajduje się na zboczy wzniesienia i zajmuje powierzchnie ok. 0,75 ha.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgoda Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557):</u> w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.	brak wskazań	wpływ neutralny

3	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 320 r	M. Oława, Oława, 1/320	349/Arch z 1968-04-05	Osada wielokulturowa nr 1 w Siedlcach, z młodszej epoki kamienia, położona jest na terenie zalesionym na zachód od wsi Siedlce, zajmuje obszar ok 0,5 ha.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1968 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, eksploatacja kruszywa, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXVIII/201/12 Rady Miejskiej w Oławie z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Siedleckiej w Oławie (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 557):</u> w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Należy wyłączyć z ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.	brak wskazań	wpływ neutralny
4	Stanowisko archeologiczne	Bierutów, Dziuplina, 393 c	Czernica, Gajków, 610	230/Arch z 1966-05-16 10/12/81-30 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych.	Grodzisko średniowieczne stożkowe o wymiarach 21x17 m zlokalizowane w Gajkowie, położone na południe od wsi, na prawym brzegu Odry.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1966 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr XXV/264/2021 Rady Gminy Czernica z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Gajków, gmina Czernica (Dz. Urz. Woj. Doln. 2021 r. poz. 2967):</u> dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków archeologicznych obowiązują przepisy odrębne. Obiekt o zachowanej formie krajobrazowej, dla którego wyznaczono strefę „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych, wyłączony jest z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć jego specyficzną formę; wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz wszelkich działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu.	brak wskazań	wpływ neutralny

5	Stanowisko archeologiczne	Oława, Jelcz, 54B a, f	Jelcz- Laskowice, Jelcz, 14/2	35/Ar z 1958-01-13; 16/Arch z 1964-05-30 Stanowisko objęte strefą „W” ochrony konserwatorskiej.	Grodzisko wczesnośredniowieczne znajduje się w południowej części Jelczu. Obiekt położony jest na wysepce w korycie w Starej Odry.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> na obszarze stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: 1) dopuszcza się uprawy rolnicze, ogrodowe itp., przy czym należy unikać zbyt głębokiej orki, stanowiącej zagrożenie dla znajdujących się w ziemi zabytków archeologicznych; 2) lokalizowanie inwestycji na terenie stanowiska archeologicznego dopuszczalne jest pod warunkiem uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. Wyniki badań decydują o możliwości kontynuowania prac budowlanych, konieczności zmiany technologii lub ewentualnie o ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłącza się z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie „W” wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich. W strefie „W” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: 1) obowiązuje zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu; 2) dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych i konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 3) wszelkie ewentualne prace należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.	brak wskazań	wpływ neutralny
---	---------------------------	------------------------------	--	---	--	---	--------------	-----------------

6	Stanowisko archeologiczne	Oława, Oleśnica, 245 i	Oława, Niemil, 632_ar_2	38/Arch z 1964-08-15 1/1/85-30 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ścisłej ochrony archeologicznej.	Grodzisko wczesnośredniowieczne położone w lesie, na północny zachód od Oleśnicy Małej.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr LIX/395/2018 Rady Gminy Oława z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Osiek, Niemil w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 5971):</u> dla stanowisk archeologicznych obowiązuje: 1) wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi; 2) zakaz wprowadzania zalesień; dla strefy W” ścisłej ochrony archeologicznej ustala się: 1) priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu; 2) dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania archeologiczne, dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, archeologiczno-architektonicznych.	brak wskazań	wpływ neutralny
7	Stanowisko archeologiczne	Oława, Kotowice, 309 j	Oława, Siedlce, 563/309	69/Arch z 1964-10-14 7/4/82-31 AZP Stanowisko objęte strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Siedlcach, zlokalizowane na terenie leśnym między starym i nowym korytem Odry.	Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.: wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. <u>Uchwała Nr LXI/390/2010 Rady Gminy Oława z dnia 15 października 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie wsi Siedlce i Zakrzów w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2010 r. Nr 236, poz. 4014):</u> dla stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru ustala się: 1) wymóg przeprowadzenia ratowniczych wyprzedzających badań archeologicznych; 2) wymóg uzyskania pozwolenia właściwych organów ochrony zabytków przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę lub przed zgłoszeniem robót	brak wskazań	wpływ neutralny

						niewymagających pozwolenia na budowę; 3) zakaz wprowadzania zalesień; dla strefy „W” ochrony reliktywów archeologicznych ustala się: 1) dla obiektów w strefie ustala się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań niezwiązanych z konserwacją i rewitalizacją zabytkowego terenu; inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, antropologicznych, dendrochronologicznych i innych. Dla obiektów o zachowanej formie krajobrazowej (grodziska) dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 2) wymóg uzgadniania prac z właściwymi organami ochrony zabytków; 3) wymóg uzyskania pozwolenia na prowadzenie prac archeologicznych i wykopaliskowych.		
8	Zespół osadniczy „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 210 b, f, g, h, i, j, k, l, m, 211 g, h, i	Oława, Bystrzyca, 1848/210, 1849/211, 1850/211, 2085/210, 2086/210	4/Arch/2000 z 2000-03-08 Zespół objęty strefą „W” ścisłej ochrony archeologicznej.	Zespół osadniczy zajmuje powierzchnię ok. 26 ha i obejmuje grodziska, stanowiska osadnicze oraz cmentarzysko z okresu średniowiecza.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 2000 r.:</u> wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków; ww. decyzja zawiera załącznik nr 1, który szczegółowo poucza o skutkach wpisu do rejestru zabytków. <u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> uwzględnia się ochronę obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej obowiązuje: 1) zakaz działań niezwiązanych z konserwacją i rewitalizacją strefy zabytkowej; 2) dla obiektów o zachowanej formie krajobrazowej – grodziska - dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów	brak wskazań	wpływ neutralny

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława

						zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem; 3) wszelkie prace w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.		
9	Stanowisko archeologiczne w zespole osadniczym „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 210 h, i	Oława, Bystrzyca, 2085/210	179/Arch/1966 z 1966-01-10 1/33/84-32 AZP	Grodzisko „Duży Ryczyn” z X-XIII w. położone w lesie na południe od Bystrzycy.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1966 r.:</u> wszelkie prace ziemne, kopanie dołów, karczowanie i sadzenie drzew, orka poniżej 35 cm głębokości, mogą być prowadzone jedynie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	brak wskazań	wpływ neutralny
10	Stanowisko archeologiczne w zespole osadniczym „Grody Ryczyńskie”	Oława, Bystrzyca, 211 i	Oława, Bystrzyca, 1850/211	179/Arch/1966 z 1966-01-10 2/34/84-32 AZP	Gródek „Mały Ryczyn” z XI-XIV w. położone w lesie na południe od Bystrzycy.	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496): uwzględnia się ochronę obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.	brak wskazań	wpływ neutralny
11	Ruina zamku	Oława, Jelcz, 54B f	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 14/2	1157 z 1964-11-20; A/3980/1157 z 2010-09-29 Karta biała z 1998-11-24; Karta zielona z brakiem daty. Stanowisko objęte strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej.	Ruina zamku średniowiecznego w Jelczu, zlokalizowana na wysepce w korycie w Starej Odry.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1964 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> w strefie „A” zakłada się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. W strefie „A” obowiązują szczególne wymogi konserwatorskie opisane szczegółowo w studium gminy Jelcz-Laskowice.	brak wskazań	wpływ neutralny
12	Cmentarz żydowski	Bierutów, Miłocice, 273 f	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 884/274	642/W z 1990-05-14; A/3983/642/W z 2010-09-29 Karta cmentarza z 1993-06-07	Cmentarz założony przez gminę żydowską z Bierutowa, między 1740 a 1754 r. Obiekt położony w	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1990 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z</u>	brak wskazań	wpływ neutralny

				Obiekt objęty strefą „A” ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	lesie na południowy wschód od Miłocic.	dnia 23 listopada 2005 r.: w strefie „A” zakłada się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. W strefie „A” obowiązują szczególne wymagania konserwatorskie opisane szczegółowo w studium gminy Jelcz-Laskowice. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera studium gminy Jelcz-Laskowice.		
13	Park	Oława, Oleśnica, 324 k	Oława, Zabardowice, 170	561/W z 1984-12-27; A/4013/561/W z 2010-09-30 Ewidencja parkowa z 1983-05-01 Obszar objęty strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	Park krajobrazowy z II poł. XIX w. w Zabardowicach o powierzchni 12,5 ha, odznacza się malowniczym układem nasadzeń rodzimych gatunków drzew wśród stawów.	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1984 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXIV/196/2020 Rady Gminy Oława z dnia 29 września 2020 r.:</u> w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązują szczególne rygory oraz zasady postępowania opisane szczegółowo w studium gminy Oława, dotyczą one m.in. zachowania kompozycji historycznej zieleni. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera studium gminy Oława.	brak wskazań	wpływ neutralny
14	Park	Oława, Oleśnica, 250 h	Oława, Oleśnica Mała, 273/250	566/W z 1984-12-27; A/3992/566/W z 2010-09-30 Ewidencja parkowa z 1983-05-01 Obszar objęty strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego.	Park wraz z mauzoleum zlokalizowany w Oleśnicy Małej. Park pałacowy, krajobrazowy założony w końcu XVIII w. i na pocz. XIX w., częściowo na terenie dawnych ogrodów gospodarczych. Park stanowi cenny układ kompozycyjny wzbogacony o	<u>Decyzja wpisu do rejestru zabytków 1984 r.:</u> nie wskazano zaleceń konserwatorskich. <u>Uchwała Nr LII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615):</u> w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej dla zespołu pałacowo-folwarcznego i parkowego wraz z mauzoleum wpisanym do rejestru zabytków: 1) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zakaz podziałów nieruchomości; 2) należy:	brak wskazań	wpływ neutralny

					różnorodne gatunki drzew aklimatyzowanych. - zachować historyczny układ przestrzenny i jego poszczególne komponenty, kompozycję zieleni, - poszczególne obiekty historyczne poddać pracom remontowym, restauracyjnym i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować; 3) dopuszcza się przebudowę i adaptację historycznych obiektów folwarcznych wyłącznie przy zachowaniu ich zabytkowych cech; 4) realizacja nowej zabudowy: - możliwa jest wyłącznie w miejscu już nieistniejącej, historycznej zabudowy folwarcznej; - podporządkowana rygorystycznie przebiegowi pierwotnej linii zabudowy; - kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej (usytuowanie, rozplanowanie, skala, bryła, stosowane formy architektoniczne, użyte materiały, kolorystyka); 5) dla planowanych zamierzeń inwestycyjnych związanych z pracami ziemnymi obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych lub archeologiczno-architektonicznych, na podstawie przepisów odrębnych; wyniki badań winny znaleźć odzwierciedlenie w zagospodarowaniu terenu i rozwiązaniach projektowych itp. (badania mogą ustalić pierwotną lokalizację obiektów, określić linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej). Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „K” zawiera mpzp wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława.		
--	--	--	--	--	--	--	--

*Lokalizacja ww. obiektów zabytkowych została przyjęta na podstawie danych udostępnionych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) z 09.2023 oraz decyzji wpisania dóbr kultury do rejestru zabytków udostępnionych przez Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu w 2022 r., a także na podstawie danych zawartych w „Zasobie Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.

W powyższej tabeli zestawiono jedynie obiekty zabytkowe, które zostały wpisane do rejestru zabytków, natomiast na obszarze nadleśnictwa istnieje znaczna pula stanowisk archeologicznych pochodzących z Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), które zostały ujęte w „Zasobie Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r. Wszystkie planowane zabiegi gospodarcze w PUL w obrębie stanowisk archeologicznych ujętych w operacie archeologicznym powinny zostać zrealizowane zgodnie z wytycznymi opisanymi w *Zasobie archeologicznym* i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków. Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk i ich ochrony zawiera ww. operat archeologiczny.

Poniżej przytoczono jedynie ogólne wytyczne co do ochrony stanowisk archeologicznych w powiązaniu z grupami planowanych zabiegów gospodarczych (za: „Zasobem Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.):

Wskazania zostały podzielone na 4 grupy ze względu na stopień ingerencji w warstwy potencjalnego zalegania materiału archeologicznego.

Grupy te przedstawiają się następująco:

1. Grupująca cięcia rębne, zabiegi agrotechniczne i odnowienia. Jest to grupa najbardziej newralgiczna dla istnienia obiektów archeologicznych ze względu na największą ingerencję w wierzchnie warstwy gleby. W takim wypadku istnieje duże ryzyko naruszenia ich specyficznej formy. Wychodząc naprzeciw wytycznym wskazań konserwatorskich, prace prowadzone w strefach ochrony dla tej grupy zabiegów gospodarczych powinny być skonsultowane z konserwatorem zabytków. Do podstawowych założeń przedstawionych konserwatorowi w przypadku rębni winno stanowić wyznaczenie szlaków zrywkowych omijających chroniony obiekt. Zakazuje się w takim przypadku przejazdu ciężkiego sprzętu przez dane stanowisko archeologiczne. Proponuje się wyrób sortymentów na miejscu i wywóz jego w sposób niezagrażający uszkodzeniu wierzchniej warstwy gleby. W miejscach takich istnieje kategoryczny zakaz karczowania karpiny. Kolejnym etapem prac w miejscach po zabiegach rębnych są prace hodowlane. W przypadku wystąpienia powierzchni przewidzianej do odnowienia w strefie ochrony konserwatorskiej istnieje zakaz mechanicznego przygotowania gleby ze wskazaniem na prace ręczne i punktowe przygotowanie wraz z sadzeniem. W miarę możliwości preferować odnowienia naturalne. Istnieją obiekty których specyficzna forma może być zagrożona przez korzenie drzew rosnących na danym obiekcie. W takim przypadku wskazane jest ich usunięcie z pozostawieniem karpki do naturalnego rozkładu. W przypadku niewielkich powierzchni stanowisk archeologicznych, w miarę możliwości zaleca się pozostawianie ich do naturalnego rozpadu.
2. Drugą grupę zabiegów stanowią trzebieże (wczesne, późne) oraz usuwanie przestojów. Tak samo jak w przypadku grupy pierwszej, niedozwolony jest wjazd sprzętu ciężkiego. W takim wypadku zaleca się pozyskanie ręczne z wcześniejszym wyznaczaniem szlaków zrywkowych, które nie naruszają stanowiska przy którym zlokalizowane będą prace. Tak samo jak w grupie powyższej surowiec zlokalizowany bezpośrednio na stanowisku, powinien być poddany manipulacji na miejscu.
3. Trzecia grupę stanowią zabiegi hodowlane z zakresu pielęgnacji gleby i czyszczeń (wczesnych i późnych). Zaleca się ich ręczne wykonywanie, bez użycia ciężkiego sprzętu.
4. Ostatnia grupa stanowią wydzielenia bez wskazań.

Projekt planu urządzenia lasu, a po jego zatwierdzeniu plan urządzenia lasu uwzględnia zabiegi gospodarcze zaplanowane na okres dziesięciu lat bez podziału na poszczególne lata. Są to zabiegi hodowlane, uwzględniające stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów na dzień ich projektowania. Doświadczenie pokazuje, że w nadleśnictwie mogą wystąpić zdarzenia nadzwyczajne: pogorszenie stanu zdrowotnego czy sanitarnego, zdarzenia kłęskowe

(wywroty, złomy), wymagające aktywnej ochrony drzewostanów i realizacji cięć przygodnych (o charakterze sanitarnym) rębnym lub przedrębnym lub wykonanie zabiegów mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia i zdrowia ludzi. Sposób ich realizacji na obszarach, w których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne jest tożsamy z zasadami opisanymi w grupie 1 – dla cięć przygodnych rębnym i dla grupy 2 – dla cięć przygodnych przedrębnym. Prace obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z zapisów PZO i ZO, zostały opisane w programie ochrony przyrody. Jeżeli ich realizacja wymagała zaplanowania wskazań gospodarczych w drzewostanach należy je traktować w taki sam sposób jak inne wskazania, przypisane do opisanych wyżej 4 grup zabiegów.

Tab. 30. Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława dla powierzchni leśnych z dobrami materialnymi i chronionymi układami przestrzennymi

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
Obiekty historyczne i kulturowe								
1	Kamień pamiątkowy, napis w języku niemieckim „Upadek 18.08.1933”	Oława, Jelcz, 71 I	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 645/71	-	-	-	rębnie złożone	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 71 I (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
2	Kamień pamiątkowy, napis zatarty	Oława, Jelcz, 27 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 743	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 27 c (obr. 1).
3	Kamień z krzyżem	Oława, Jelcz, 69 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 627/69	-	-	-	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 69 c (obr. 1).
4	Kamień z napisem	Oława, Kopalina, 60 j	Oława, Bystrzyca, 1900/60	-	-	-	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								młodszych drzewostanów) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 60 j (obr. 1).
5	Kamień z napisem	Oława, Bystrzyca, 212 h	Oława, Bystrzyca, 2088/212	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 212 h (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
6	Kapliczka	Oława, Oleśnica, 245 a	Oława, Niemił, 632_ar_2	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 245 a (obr. 1).
7	Kapliczka św. Huberta ufundowana przez Koło Łowieckie „Bażant” z Oławy	Oława, Oława, 132 g	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 654/132	-	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
8	Kapliczka św. Huberta ufundowana przez Koło Łowieckie „Korona” z Jelcza-Laskowic	Bierutów, Miłocice, 301 b	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 877/301	-	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
9	Krzyż betonowy	Oława, Oleśnica, 245 b	Oława, Niemił, 632_ar_2	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 245 b (obr. 1).
10	Krzyż pokutny	Oława, Oleśnica, 233 b	Oława, Psary, 122/233	-	-	-	odnowienia	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego. Dotyczy to wydz. 233 b (obr. 1).
11	Bunkier	Oława, Kopalina, 77 d	Oława, Bystrzyca, 2160	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 77 d (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
12	Ruiny bunkra	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 51 c (obr. 1).
13	Schron	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-	trzebieże późne	
14	Schron	Oława, Jelcz, 51 c	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 3/51	-	-	-	trzebieże późne	
15	Bunkier	Oława, Janików, 105 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 686/105	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 105 a (obr. 1).
16	Ruiny bunkra	Oława, Janików, 106 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 689/106	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 106 a (obr. 1).
17	Bunkier	Oława, Oleśnica, 326 a	Domaniów, Polwica, 97/4	-	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
18	Strzelnica	Oława, Oława, 87 a	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 746	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 87 a (obr. 1).
19	Tablica kamienna	Oława, Oława, 114 c	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 722	-	-	-	rębnie złożone	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								i niewykonywanie cięć i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 114 c (obr. 1).
20	Tablica kamienna upamiętniająca postrzelenie śmiertelne przez kłusownika Nadleśniczego Hinze	Oława, Jelcz, 45 g	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 5/45	-	-	-	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 45 g (obr. 1).
21	Kamień upamiętniający zastrzelenie lisa przez króla Prus	Oława, Jelcz, 27 d	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 743	-	-	-	rębnie złożone	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 27 d (obr. 1).
22	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Karwiniec, 99 b	Bierutów, Karwiniec, 603	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 99 b (obr. 2).
23	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Karwiniec, 99 d	Bierutów, Karwiniec, 603	-	-	-	trzebieże późne	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieże późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 99 d (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
24	Tablica kamienna z napisem	Bierutów, Paczków, 133 d	Bierutów, Paczków, 554	-	-	-	rębnie złożone	W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w jego bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 133 d (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
25	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Paczków, 92 n	Bierutów, Paczków, 544	Obiekt objęty strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego.	-	<u>Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667):</u> 1) wobec wymienionych w wykazie zabytków stosuje się odpowiednie zasady określone w aktualnych przepisach prawa, w szczególności z zakresu prawa budowlanego i ochrony zabytków; 2) poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu; 3) należy zachować lub odtworzyć bryłę obiektu, kolorystykę elewacji, historyczny detal architektoniczny, kształt oraz geometrię dachu; 4) w zakresie otworów okiennych i drzwiowych należy zachować lub odtworzyć kształt, rozmiary i rozmieszczenie zgodnie z historycznym wizerunkiem obiektu; 5) obiekty z wykazu zabytków podlegają weryfikacji i uzupełnieniom. W obrębie strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego: 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
26	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Karwiniec, 57 b	Bierutów, Karwiniec, 533/3	nr 28 na mpzp Obiekt objęty strefą „B” ochrony konserwatorskiej.	Dom mieszkalny (leśniczówka), budynek gospodarczy, Karwiniec 52.	<u>Uchwała Nr XX/152/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Karwiniec (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 2329):</u> ustala się ochronę obiektów ujętych w wykazie zabytków lub o wysokich walorach kulturowych, dla których obowiązują następujące zasady: 1) prace budowlane należy przeprowadzić zgodnie z odpowiednimi przepisami z zakresu prawa budowlanego oraz ochrony zabytków; 2) na obszarze objętym planem miejscowym występują obiekty i obszary ujęte w wykazie zabytków lub o wysokich walorach kulturowych, dla których zasady zagospodarowania zostały określone we właściwej ewidencji. W obrębie strefy „B” ochrony konserwatorskiej: 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych, dominant przestrzennych, kompozycji zieleni; 2) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, w odniesieniu do przyrodniczych elementów krajobrazu, historycznego układu przestrzennego oraz historycznych obiektów, zlokalizowanych na obszarze objętym strefą; 3) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych, historycznych obiektów, winny być usunięte lub poddane	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						odpowiedniej przebudowie; 4) należy dostosować współczesne przeznaczenie do wartości i walorów zabytkowych obiektów; 5) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów oraz nawiązania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej, a także przy wykorzystaniu lokalnie występujących i historycznie utrwalonych materiałów budowlanych tj. materiał elewacyjny, materiał pokrycia dachu; 6) dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę oraz remonty istniejących obiektów pod warunkiem, że nie będą one kolidować z historycznym krajobrazem kulturowym otoczenia; 7) w granicach strefy dopuszcza się tylko i wyłącznie stosowanie dachów dwuspadowych o symetrycznym kącie nachylenia 36°-45° bez mijających się połaci; 8) w granicy strefy wyklucza się lokalizację wolnostojących nośników reklamowych.		
27	Obiekt zabytkowy	Bierutów, Karwiniec, 58 dx	Bierutów, Karwiniec, 534/4	nr 23 na mpzp Obiekt objęty strefą „B” ochrony konserwatorskiej.	Stodoła, Karwiniec 44.		brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielanie	gmina, obręb ewid., działka					
28	Cmentarz	Oława, Oleśnica, 244 c	Oława, Niemil, 608/244	-	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
29	Cmentarz rodowy (grobowiec)	Oława, Oleśnica, 326 d	Domaniów, Polwica, 94	Karta cmentarza z 1988-09-03 Obszar objęty strefą „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej.	Cmentarz rodowy z 1887 r.	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr V/27/15 Rady gminy Domaniów z dnia 18 marca 2015 r.:</u> Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturowa w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne. Obowiązują tu działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „B” zawiera Studium gminy Domaniów.	brak wskazań	wpływ neutralny
30	Cmentarz	Bierutów, Dziuplina, 384 d	Czernica, Jeszkowice, 123	Obszar objęty strefą ochrony założen zieleni.	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.</u>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
31	Cmentarz	Bierutów, Dziuplina, 365 f	Czernica, Chrzastawa Mała, 395	-	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
Chronione obszary i układy przestrzenne								
32	Park dworski	Oława, Oleśnica, 325 c, d, f	Żórawina, Nowy Śleszów, 113	Ewidencja parkowa z 1987-01-01. Obszar objęty strefą „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu.	Ogród krajobrazowy z 4. cw. XIX w.	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żórawina. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXII/290/21 Rady Gminy Żórawina z dnia 28 grudnia 2021 r.:</u> w strefach ochrony zabytkowych układów zieleni kształtowanej (parki, cmentarze, aleje) należy dążyć do ich zachowania w historycznych granicach, nie dzielić tych obszarów na działki użytkowe, a w miarę możliwości zachować własność całości lub dążyć do scalenia w jednych rękach. Wszelkie prace porządkowe i renowacyjne należy prowadzić w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony zabytków. Strefa „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje zabytkowy układ przestrzenny wsi Nowy Śleszów. W obrębie strefy „B” należy zachować zasadnicze elementy historycznego układu dróg, sposobu użytkowania terenów, Nowo realizowane obiekty należy dostosowywać do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy. Funkcje restaurowanych i modernizowanych obiektów należy dostosować do ich wartości kulturowej. W granicach tej strefy należy konsultować i uzgadniać z właściwym organem ochrony zabytków	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielanie	gmina, obręb ewid., działka					
						wszelkie inwestycje w zakresie budowy nowych obiektów, przebudowy, rozbudowy i modernizacji, zmiany funkcji obiektów wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa oraz do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, zmian historycznie ukształtowanych wnętrz urbanistycznych oraz prowadzenia wszelkich prac ziemnych. Szczegółowe wytyczne obowiązujące w strefie „B” zawiera Studium gminy Żórawina. Strefa strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego obejmuje fragmenty krajobrazu integralnie związanego z zespołami zabytkowymi. Na obszarze strefy „K” wymagane jest uzgadnianie wszelkich Inwestycji z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie tej zaleca się ograniczenie nowej do dwóch kondygnacji z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną lub pokryciem o podobnych walorach estetycznych.		
33	Strefa ochrony założeń zieleni	Bierutów, Dziuplina, 354 h	Czernica, Krzyków, 36	-	Strefa obejmuje teren dawnego założenia parku i ogrodu przypałacowego.		brak wskazań	wpływ neutralny
34	Strefa ochrony założeń zieleni	Bierutów, Dziuplina, 395 i	Czernica, Gajków, 150	-	Strefa obejmuje teren między zabudowaniami zachodniej części wsi a kanałem Odry.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.</u>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
35	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Karwiniec, 57 a, b, c, d, k, l, 58 a, b, cx, dx	Bierutów, Karwiniec, 533/3, 533/4, 534/1, 534/3, 534/4	-	Strefa stanowi jednocześnie obszar historycznego układu ruralistycznego.	<u>Uchwała Nr XX/152/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Karwiniec (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 2329):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, dominant przestrzennych, kompozycji zielni; 2) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, w odniesieniu do przyrodniczych elementów krajobrazu, historycznego układu przestrzennego oraz historycznych obiektów, zlokalizowanych na obszarze objętym strefą; 3) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych, historycznych obiektów, winny być usunięte lub poddane odpowiedniej przebudowie; 4) należy dostosować współczesne przeznaczenie do wartości i walorów zabytkowych obiektów; 5) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów oraz nawiązania formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej, a także przy wykorzystaniu lokalnie występujących i historycznie utrwalonych materiałów budowlanych tj. materiał elewacyjny,	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						materiał pokrycia dachu; 6) dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę oraz remonty istniejących obiektów pod warunkiem, że nie będą one kolidować z historycznym krajobrazem kulturowym otoczenia; 7) w granicach strefy dopuszcza się tylko i wyłącznie stosowanie dachów dwuspadowych o symetrycznym kącie nachylenia 36°–45° bez mijających się połaci; 8) w granicy strefy wyklucza się lokalizację wolnostojących nośników reklamowych.		
36	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Bierutów, Karwiniec, 63 g, h, 72 h, j, 73 a, b, c, d, f, h	Bierutów, Kruszowice, 366, 382, 77/4	-	-	<u>Uchwała Nr XIX/148/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kruszowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 1869):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego – wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne; 2) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, bryły i formy architektonicznej; 3) formy zainwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; obowiązuje zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z walorami okolicznego krajobrazu kulturowego.	brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie zupełne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 63 g, 72 h, j, 73 a, b, c, d, f (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
37	Strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego	Bierutów, Paczków, 92 a-c, I-t, x- z	Bierutów, Paczków, 414/1, 520/8, 536, 544, 545	-	-	<u>Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.	brak wskazań, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a, b (obr. 2).
38	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Paczków, 165 m	Bierutów, Posadowice, 230	-	-	<u>Uchwała Nr XXXVI/323/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Posadowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5050):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielko powierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych;	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						8) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 12) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 13) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.		
39	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Karwiniec, 172 k-z, ax; Bierutów, Miłocice, 249 o	Bierutów, Radziszyn, 120, 121, 122, 63/6, 72, 77, 81, 83	-	-	<u>Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radziszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz.5049):</u> 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 8) zakaz stosowania ogrodzeń	brak wskazań, pielęgnacje upraw, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 172 k, z, ax (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części odsłoniętych działek na terenie eksponowanym; 12) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektem; 13) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 14) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.		
40	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Karwiniec, 172 m-t, x, y	Bierutów, Radziszyn, 121, 122, 63/6	-	Strefa równoznaczna z obszarem historycznego układu zabudowy ujętym w ewidencji zabytków.	Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radziszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz.5049): 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) zachować historyczne nawierzchnie kamienne; 3) obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji; 4) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 5) obowiązują działania odtworzeniowe i rewitalizacyjne, w stosunku do układu przestrzennego jak i w stosunku do poszczególnych obiektów będących w gminnej ewidencji zabytków; 6) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 7) nowa zabudowa nie powinna dominować nad zabudową historyczną;	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						8) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, rozplanowania, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 9) dachy o połaciach symetrycznych, dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°; 10) wysokość budynków do 9 m; 11) stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów; 12) kolorystyka obiektów winna nawiązywać do kolorystyki charakterystycznej dla kolorystyki historycznej; 13) elewacje należy kształtować w nawiązaniu do elewacji w budynkach historycznych na terenie wsi; 14) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 15) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 16) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 17) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 18) zakaz stosowania dominant architektonicznych oraz obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; 19) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części odsłoniętych działek na terenie eksponowanym; 20) zakaz stosowania tablic		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						reklamowych nie związanych z danym obiektem; 21) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 22) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.		
41	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Łaziszki, 196 d, f, g	Bierutów, Sątok, 214	-	-	Uchwała Nr VIII/53/15 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi <u>Sątok</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2015 r. Nr 215, poz. 1413): 1) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego; 2) dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać związki przestrzenne; 4) preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie zabudowy; 5) zakaz lokalizacji obiektów wielko powierzchniowych; 6) okna prostokątne z podziałami, lub łukowe; 7) zakaz stosowania jako elewacji budynków okładzin z tworzyw sztucznych; 8) zakaz stosowania ogrodzeń betonowych; 9) forma, użyty materiał, wysokość ogrodzeń ma nawiązywać do ogrodzeń historycznych; 10) zakaz stosowania dominant architektonicznych; 11) zakaz lokalizacji silosów i zbiorników na materiały masowe w części	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						odsłoniętych działek na terenie eksponowany; 12) zakaz stosowania tablic reklamowych nie związanych z danym obiektom; 13) zakaz realizacji napowietrznych linii elektroenergetycznych; 14) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych.		
42	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Paczków, 92 a, c, y, z	Bierutów, Paczków, 536, 414/1	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> Działania konserwatorskie w strefie zmierzają do zachowania historycznego układu przestrzennego i do konserwacji jego głównych elementów — rozplanowania, przebiegu ciągów komunikacyjnych, kompozycji wewnątrz urbanistycznych, historycznych linii zabudowy i układów zieleni. Należy dążyć do utrzymania historycznych podziałów własnościowych. Do budowy nowych obiektów i budynków należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie, tj. ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych, pokrycia dachów z dachówki ceramicznej lub cementowej w kolorach tradycyjnych. W zakresie kształtowania wielkości bryły i detalu architektonicznego zaleca się stosowanie rozwiązań architektonicznych nawiązujących do zabudowy powstałej przed rokiem 1945. Wszelka działalność inwestycyjna, budowlana, w tym przebudowy, remonty, adaptacje, dostosowywanie do	brak wskazań, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						współczesnych funkcji, czy też dokonywanie podziałów nieruchomości znajdujących się w obszarze strefy wymaga uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków. Dokładne określenie i wprowadzenie granic strefy oraz szczegółowe ustalenia powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.		
43	Obszar objęty ochroną konserwatorską na podstawie wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	Oława, Kotowice, 274 k	Siechnice, Siechnice, 402/1	-	-	<u>Uchwała Nr L/315/2013 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 17 października 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Siechnice dla obszaru położonego w północno-zachodniej części</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5483).	brak wskazań	wpływ neutralny
44	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Oława, Kotowice, 305 k-w, y, 307 h-m, o-r	Siechnice, Kotowice, 148/1, 148/2, 174/2, 218/2, 218/4, 234, 236/1, 236/3, 599/2	-	-	<u>Uchwała Nr XLVI/383/02 Rady Gminy Święta Katarzyna z dnia 7 czerwca 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kotowice</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2002 r. Nr 185, poz. 2626). <u>Aktualnie gmina Siechnice:</u> dla inwestycji realizowanych w strefie „K” ustala się wymóg ich opiniowania przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków.	brak wskazań	wpływ neutralny
45	Strefa „K” ochrony krajobrazu	Oława, Kotowice, 274 g-o, 281 k-m	Siechnice, Siechnice, 401/1, 401/2, 402/1, 724/6	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siechnice. Ujednolicony tekst studium. Uchwała Nr XXI/194/20 Rady Miejskiej w Siechnicach z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> 1) restauracja zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem;	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						2) ochrona krajobrazu naturalnego związanego przestrzenią z historycznym założeniem; 3) zlikwidowanie elementów dysharmonizujących, przy jednoczesnym uzyskaniu opinii właściwej służby ochrony zabytków odnośnie zasad realizacji nowych inwestycji; 4) zaleca się, aby nową zabudowę poddać szczególnym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania bryły. Dopuszczalne są co najwyżej dwie kondygnacje z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, niedopuszczalne jest stosowanie dachów o mijających się kalenicach. Zaleca się aby w elewacjach domów mieszkalnych podkreślić podziały horyzontalne w formie pasów międzykondygnacyjnych lub gzymsów koronujących.		
46	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Chrzastawa, 335 j, k, l	Czernica, Chrzastawa Wielka, 507/4	-	-	<u>Uchwała Nr IX/88/2011 Rady Gminy Czernica z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chrzastawa Wielka (część południowa), gmina Czernica (Dz. Urz. Woj. Doln. 2011 r. Nr 264, poz. 5030):</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, linie zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych i zespołów zabudowy; 2) obiekty o wartościach zabytkowych winny być poddawane restauracji i modernizacji technicznej, z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do historycznej wartości obiektu;	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						3) nowa, modernizowana, przebudowywana zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzenno-architektonicznej w zakresie lokalizacji, kontekstu miejsca, skał, bryły, w tym formy i wysokości dachu, układu kalenicy, poziomu posadowienia parteru, użytych form architektonicznych, detalu, materiału elewacyjnego, podziałów otworów okiennych i drzwiowych przy nawiązaniu do istniejącej historycznej zabudowy Chrząstawy Wielkiej, nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 4) wysokość nowej i modernizowanej zabudowy nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych (nie licząc piwnic), przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższej położonym wejściu do budynku do górnej krawędzi kalenicy dachu nie może przekroczyć 9 m; 5) należy stosować dachy dwuspadowe, naczółkowe, o symetrycznych połaciach, dopuszcza się możliwość zastosowania dachu wielospadowego pod warunkiem, że będzie on stanowił powtórzenie tradycyjnej formy układu dachu dwuspadowego, dopuszcza się wzbogacenie formy dachów poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn; 6) pokrycie dachów dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, w modernizowanych, przebudowywanych obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu, kąt nachylenia połaci dachowych od 35 stopni do 50 stopni; 7). dachy budynków gospodarczych dwuspadowe, o symetrycznie nachylonych połaciach, pokryte dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, dopuszcza się jednospadowe w przypadku dobudowy do innych budynków lub lokalizowanych przy granicy działki, minimalny kąt nachylenia połaci dachowych 10 stopni; 8) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej lokalnej; 9) zakaz stosowania tworzyw sztucznych jako materiałów okładzinowych; 10) zakaz budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; 11) zakazuje się lokalizacji urządzeń technicznych wielkogabarytowych kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; 12) dopuszcza się lokalizację silosów, zbiorników na materiały masowe na tyłach działek, osłoniętych zabudową w miejscach nie eksponowanych; 13) linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne należy prowadzić jako kablowe; 14) dopuszcza się możliwość rozbiórki obiektów zabytkowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
47	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 393 a-l, 394 a-h, 395 a-h, j, 396 a-h	Czernica, Gajków, 533/1, 610, 666/1, 666/3, 667/1; Czernica, Kamieniec Wrocławski, 773/1	-	Strefa obejmuje teren łągów nadodrzańskich wraz z kanałem Odry.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernica. Tekst jednolity. Uchwała Nr XVIII/185/2020 Rady Gminy Czernica z dnia 9 września 2020 r.:</u> 1) restauracja zabytkowych elementów krajobrazu kulturowego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ochrona krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem; 3) ochrona form i sposobu użytkowania terenów takich jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania; 4) zaleca się likwidowanie elementów dysharmonizujących, jednocześnie wymagane jest uzyskanie opinii właściwej służby ochrony zabytków odnośnie nowych inwestycji; 5) zaleca się aby nową zabudowę poddąć pewnym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania bryły; pożądane są co najwyżej dwie kondygnacje z dachami o symetrycznych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, ewentualnie z użytkowanym poddaszem skrytym w dachu, o ile szczegółowe wytyczne nie stanowią inaczej; niewskazane jest stosowanie dachów płaskich, dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów asymetrycznym nachyleniu połaci.	brak wskazań	wpływ neutralny
48	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 390 n, o, p	Czernica, Łany, 37/1, 37/3, 50/1	-	Strefa obejmuje teren wsi Łany.		brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
49	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 244 d, f, 245 j, k, m, n, 246 b-l, 247 a	Wiązów, Kurów, 323/244, 324/245, 331/245; Wiązów, Kalinowa, 178/2, 350/246; Wiązów, Witowice, 520/246, 524/246, 525/247, 530/246, 531/246, 534	-	Strefa wyznaczona w miejscowościach: Kurowskie Chałupy – dla przysiółka wraz z rozległym obszarem naturalnego krajobrazu obejmującego teren leśny, polany i koryto rzeki Oławy; Kalinowa – dla siedliska wsi w granicach historycznych wraz z nasadzeniami drzew przydrożnych oraz północno – wschodni jej obszar z zespołem młyńskim; Witowice – dla zespołu młyna położonego na północny-wschód od siedliska w dolinie potoku Oława.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiązów. Uchwała Nr VIII/79/2015 Rady Miasta i Gminy Wiązów z dnia 30 czerwca 2015 r.:</u> 1) ustala się restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem; 2) ustala się ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem; 3) dopuszcza się likwidowanie elementów dysharmonizujących.	brak wskazań, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzębieże późne, rębnie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzębieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 244 d, f, 245 j, n, 246 d, f, h, i (obr. 1).
50	Historyczny układ urbanistyczny Huby i Glinianki	Oława, Kotowice, 260 o	Wrocław, Południe, 14	Karta obiektu niewpisanego do rejestru z 2015-10-01.	Osiedle z lat 60 XX w. Historyczny układ urbanistyczny w granicach	<u>NID 2023 - zabytki ewidencja</u> <u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia. Uchwała Nr L/1177/18 Rady</u>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
					określonych w kartach ewidencyjnych obiektów nieruchomych niewpisanych do rejestru zabytków.	<u>Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r.:</u> 1) ochrona historycznych układów urbanistycznych i ich głównych elementów (rozplanowania dróg, ulic, placów, wnętrz urbanistycznych, linii i gabarytów zabudowy, osi widokowych, historycznych zbiorników i cieków wodnych, układów zieleni, przedogródków, małej architektury, a także historycznych nawierzchni ulic, placów i chodników); 2) ochron historycznego sposobu zagospodarowania terenu na obszarach o cechach ruralistycznych (nieregularne linie zabudowy, wyłączenie z zabudowy wiejskich przestrzeni publicznych takich jak: tereny przykościelne, skrzyżowania dróg i ulic, nawsia, place o innych funkcjach i genezie, dziedzińce folwarczne jako przenikające się przestrzenie półprywatne i półpubliczne) oraz krajobrazu architektonicznego dawnych wsi; 3) uczytelnienie historycznych układów urbanistycznych; 4) ochrona wyodrębnionych granic między osiedlami i historycznymi założeniami urbanistycznymi, które stanowiły niegdyś jednorodny układ urbanistyczny; 5) niewprowadzanie inwestycji mogących zniszczyć zachowane historyczne układy urbanistyczne; 6) kontynuacja i wzmacnianie historycznie ukształtowanych relacji funkcjonalnoprzestrzennych charakterystycznych dla danego terenu; 7) kształtowanie nowej zabudowy jako uzupełnienia bądź dokończenia i		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						rozwiniecia historycznego układu urbanistycznego; 8) zachowanie i wyeksponowanie historycznych nawierzchni ciągów komunikacyjnych.		
51	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kotowice, 320 j, k, l, m	Oława, Zakrzów, 62/5, 62/7, 62/10, 62/11	-	-	<u>Uchwała Nr LXIV/386/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Zakrzów w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 1900):</u> 1) obowiązuje wymóg zachowania i wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego oraz kompozycji zieleni; 2) planowane zagospodarowanie nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy; 3) obowiązuje wymóg zharmonizowania nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywania formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 4) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 5) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 6) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.		
52	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kotowice, 313 k	Oława, Siedlce, 585/2	-	Strefa równoznaczna z granicami obszaru ujętego w gminnej ewidencji zabytków (obszaru historycznego układu ruralistycznego wraz z zabudową).	<u>Uchwała Nr LXXII/436/2014 Rady Gminy Oława z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Siedlce w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 4820):</u> 1) obowiązuje zachowanie i uporządkowanie elementów historycznego układu przestrzennego takich jak: rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, zabudowę, kompozycję: wnętrza urbanistycznych, zespołów zabudowy, historycznej zieleni; 2) obowiązuje zachowanie historycznych nawierzchni kamiennych; 3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu; 4) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznego układu przestrzennego, struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych znajdujących się w ewidencji zabytków; 5) obowiązuje wymóg zharmonizowania	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						nowej i przebudowywanej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym: kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału i kolorystyki oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy; 6) obowiązuje utrzymanie skali i charakteru zabudowy - nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 7) napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę krajobrazu kulturowego; 8) obowiązuje zakaz lokalizacji: - konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, - obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru, - elementów wysokościowych instalacji odnawialnych źródeł energii; 9) obowiązuje wymóg kształtowania ogrodzeń w nawiązaniu do lokalnych tradycyjnych rozwiązań.		
53	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kotowice, 306 d-I, 311 i, j, 313 j, k, 315 c, f, 322 w, x	Oława, Siedlce, 110/11, 38/3, 545/7, 569/315, 575/309, 582/3, 582/4, 582/5, 583/2, 585/2	-	-	<u>Uchwała Nr LXXII/436/2014 Rady Gminy Oława z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Siedlce w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 4820):</u> 1) wymóg zachowania i wyeksponowania elementów	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						historycznego układu przestrzennego oraz kompozycji zieleni; 2) planowane zagospodarowanie nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy; 3) obowiązuje wymóg zharmonizowania nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywania formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 4) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 5) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 6) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.		
54	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 237 j, m-r, 240 c, d	Oława, Drzemlikowice, 175/1, 177/26, 178/1, 179/17,	-	-	<u>Uchwała Nr VIII/41/2019 Rady Gminy Oława z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi</u>	brak wskazań, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
			231_ar_1, 232; Oława, Siecieborowice, 133			<u>Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice w gminie Oława</u> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2019 r. poz. 2666): 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym druga w dachu stromym, wysokość zabudowy do 9 m z dopuszczeniem wysokości ustalonej w ustaleniach szczegółowych planu, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć	i młodszych drzewostanów	młodników i młodszych drzewostanów) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 237 m, n, 240 d (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						lukarn i naczółków, o kącie nachylenia pości od 36° do 45°; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linii zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego - wyklucza się możliwość stosowania dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zielen - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg;		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						8) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.		
55	Strefa „K” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kopalina, 21a-i; Oława, Jelcz, 22a, b, f	Jelcz-Laskowice, Nowy Dwór, 444/21, 718_ar_1, 719_ar_1, 726	-	Otulina obszaru historycznego wsi.	<u>Uchwała Nr XXVII.183.2012 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 28 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Nowy Dwór, gmina Jelcz-Laskowice, zwanego dalej „MPZP Nowy Dwór” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 1235):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej; 2) obowiązuje zabudowa dwu kondygnacyjna z poddaszem użytkowym, o maksymalnej wysokości 9 m; 3) ustala się dachy dwuspadowe (dopuszcza się wprowadzenie wiodącej kalenicy stanowiącej co najmniej 70% długości dachu), o połaciach symetrycznych, o kącie nachylenia połaci od 37° do 45°; 4) wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach; 5) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; 6) należy zachować istniejącą zielen, ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia	brak wskazań, odnowienia, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 21 c, h, 22 a (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						śródpolne, szpalery.		
56	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Łaziszki, 243A d, f, i	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 351, 353, 354	-	-	<u>Uchwała Nr XVI.92.2011 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 26 października 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Chwałowice, gmina Jelcz-Laskowice – „MPZP Chwałowice II” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 30):</u> 1) obiekty budowlane powinny być zharmonizowane z krajobrazem kulturowym wsi Chwałowice i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) planowane nowe zagospodarowanie należy od-dzielić od historycznej zabudowy wsi, poprzez wprowadzenie strefy niezabudowanej; 3) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz, z tego powodu nie dopuszcza się realizacji inwestycji wielkoobszarowych oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 4) wysokość nowej oraz przebudowywanej i rozbudowywanej zabudowy mieszkaniowej i usługowej nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższej położonym wejściu do budynku do najwyższego punktu dachu nie może przekroczyć 9,5 m;	trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 243A d, f, i (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						5) wysokość zabudowy gospodarczej (budynki gospodarcze, garaże) nie może przekroczyć jednej kondygnacji nadziemnej, przy czym wysokość budynków liczona od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku do najwyższego punktu dachu nie może przekroczyć 8 m; 6) należy stosować dachy dwuspadowe, ewentualnie naczółkowe o symetrycznych połaciach, dopuszcza się wzbogacenie formy dachów poprzez wprowadzenie świetlików oraz lukarn; 7) pokrycie dachów dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, kąt nachylenia połaci dachowych od 35° do 45°; 8) dachy budynków gospodarczych dwuspadowe, o symetrycznie nachylonych połaciach, pokryte dachówką ceramiczną lub cementową w kolorze ceglastym, materiałami dachówkopodobnymi w kolorze czerwonym matowym, dopuszcza się jednospadowe w przypadku dobudowy do innych budynków lub lokalizowanych przy granicy działki, minimalny kąt nachylenia połaci dachowych 10°; 9) kolorystyka obiektów powinna uwzględniać walory estetyczne otoczenia, jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi, zakazuje się stosowania jaskrawej kolorystyki; 10) napowietrzne elementy infrastruktury należy projektować w sposób uwzględniający zachowanie walorów krajobrazowych i ochronę historycznego		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						krajobrazu kulturowego; 11) zakazuje się budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych o monolitycznych przęsłach; 12) zakazuje się umieszczania reklam lub innych tablic, niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiącym na obiekcie lub obszarze element obcy; 13) dopuszcza się lokalizację tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nie agresywnej formie; 14) zakazuje się prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, istniejące li-nie napowietrzne należy sukcesywnie kablować; 15) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zielen – ochronie podlega istniejący drzewostan , zadrzewienie śródpolne, szpalery, układ dróg.		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
57	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Jelcz, 54 a, 54A a, b, d	Jelcz-Laskowice, Jelcz, 18/54, 24, 25, 26	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> 1) należy dążyć do wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowania dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych oraz kompozycji zieleni; 2) należy w miarę możliwości dążyć do zachowania historycznych nawierzchni kamiennych; 3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej; 4) przy realizacji nowych inwestycji oraz działaniach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących, wymaga się nawiązania gabarytami i sposobem kształtowania bryły oraz użytymi materiałami do miejscowej tradycji architektonicznej; 5) w przypadku rozbudowy istniejącego obiektu - budynek powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią; 6) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; 7) w obrębie zabytkowych zespołów budowlanych nową zabudowę dopuszcza się wyłącznie w miejscu nie istniejących obiektów historycznych lub jako logiczne uzupełnienie układu zabudowy; 8) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące związki	brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 54A d (obr. 1).
58	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Janików, 134 f-k	Jelcz-Laskowice, Wójcice, 579/24, 943, 944, 945	-	-		brak wskazań	wpływ neutralny
59	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kopalina, 5 a, b	Jelcz-Laskowice, Kopalina, 146/5	-	-		brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 5 a (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
60	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Kopalina, 5 d-j	Jelcz-Laskowice, Kopalina, 130/7, 130/9	-	-	przestrzenne i planistyczne; 9) elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być w miarę możliwości usunięte, poddane odpowiedniej przebudowie lub pozostawione do śmierci technicznej. analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów znieszczałających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni); 10) w stosunku do przyrodniczych elementów krajobrazu oraz obiektów zabytkowych należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym; 11) należy preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji;	brak wskazań	wpływ neutralny
61	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 178 f, g, 187 a	Jelcz-Laskowice, Dębina, 267/178, 276/187	-	-	12) wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie; 13) należy w miarę możliwości	brak wskazań, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 178 g (obr. 2).
62	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 241 a-f, j, w	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 332/4, 332/5, 332/6, 345/1, 345/2	-	-		brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
63	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Łaziszki, 243A d, f, m, n	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, 100/243, 348, 351, 353	-	-	ograniczać możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych; 14) wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych; 15) obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym; 16) obowiązuje zakaz lokalizacji wolnostojących silosów; 17) wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków działań inwestycyjnych związanych z obiektami zabytkowymi, dotyczących: zmiany funkcji budynku, zmiany zagospodarowania terenu, remontu oraz przebudowy dachu i elewacji zewnętrznych.	brak wskazań, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 243A d, f (obr. 2).
64	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Bierutów, Miłocice, 258 ax-ix, z, 265 b, l, m	Jelcz-Laskowice, Miłocice, 930/1, 930/2, 935/1	-	-		brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
65	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 368 i, 369 f, g, 381 a, b, 382 b, c, d, f, 383 b, c, d, h	Jelcz-Laskowice, Dziuplina, 4/381; Jelcz-Laskowice Miłoszyce, 85/368, 86/369, 87/ 382, 88/383	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r.:</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego oraz kompozycję zieleni; 2) nowa zabudowa winna być dostosowana do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) stosunku przyrodniczych elementów krajobrazu należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym; 4) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu; 5) należy ograniczać możliwość realizacji inwestycji wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 6) wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie; 7) obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym.	odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 368 i, 369 f, g, 381 a, b, 382 b, c, d, f, 383 b, c, d, h (obr. 2).
66	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, całe oddz. 355-358	Jelcz-Laskowice, Dziuplina, 122/357, 123/358, 323/355, 324/355, 325/356, 326/356	-	-		brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								Dotyczy to wydz. 355 a, b, d, 356 a, b, c, d, f, g, h, i, 357 c, d, f, g, h, i, 358 a, d, f, g, h, i, k, l (obr. 2).
67	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Chrzastawa, 345 b-f, 346 f-k, 347 i, j, 348 g-i	Jelcz-Laskowice, Brzezinki, 80/346, 81/347, 82/348, 91/345	-	-		brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 345 b, c, d, f, 346 f, g, i, 347 i, j, 348 g, h (obr. 2).
68	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Dziuplina, 181-185, 191-195, 201, 202; Bierutów, Łaziszki, 178-180, 186-190, 196-200, 203-243, 243A	Jelcz-Laskowice, Chwałowice, Dębina, Miłocice	-	-		brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne) należy realizować

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
								zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to oddz. 181-185, 191-195, 201, 202, 178-180, 186-190, 196-200, 203-243, 243A (obr. 2).
69	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Bierutów, Miłocice, 246-250, 253-258, 260-265, 269-273, 276-286, 289-313	Jelcz-Laskowice, Miłocice, Minkowice Oławskie	-	-		brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to oddz. 246-250, 253-258, 260-265, 269-273, 276-286, 289-313 (obr. 2).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
70	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Kopalina, 13, 13A, 55, 56, 57, 75	Jelcz-Laskowice, Kopalina, Minkowice Oławskie	-	-		brak wskazań, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzębieże późne, rębnia zupełna	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzębieże późne, rębnia zupełna) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to oddz. 13, 13A, 55, 56, 57, 75 (obr. 1).
71	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 237A j, 238 h, i	Oława, Osiek, 893; Oława, Niemil, 518/4, 631_ar_2	-	-	<u>Uchwała Nr LIX/395/2018 Rady Gminy Oława z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Osiek, Niemil w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 5971):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne dla budynku podstawowego, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej, na terenie oznaczonym symbolem RM2.1 obowiązują dopuszczenia zawarte w ustaleniach szczegółowych w zakresie wysokości; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej, nieprzekraczalna wysokość obiektów z dachem pulpitowym 8 m;		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej; a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linii zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleni - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) linie energetyczne i telekomunikacyjne		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.		
72	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 250 a-h, 253 I	Oława, Oleśnica Mała, 273/250, 276, 278; Oława, Owczary, 584/253	-	-	<u>Uchwała Nr LIII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalę budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej;	brak wskazań, ręcznie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (ręcznie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 250 a, b, c, g (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300m² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej, nieprzekraczalna wysokość obiektów z dachem pulpitowym 8m; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, obowiązującą linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						monolitycznych przesłach, konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zieleni - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) umieszczenia reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umieszczenie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 9) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.		
73	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 232 a, i, k, 233 b-f, h, k, l, n-r, t-y	Oława, Maszków, 52, 224/232; Oława, Psary, 122/233, 292, 293/1, 293/3, 294, 295, 296, 303, 305_ar_2, 347	-	-	<u>Uchwała Nr LV/375/2018 Rady Gminy Oława z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Gać. Psary, Maszków w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 4414):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji	brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego, w tym pokrycia dachu i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) budynki do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m²: dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 - 150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej;		miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 232 a, 233 b, c, d, f, h, n, o, p, w, x, y (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej; 5) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym terenie); 6) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 7) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach, konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 8) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 9) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zielen - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						śródpolne, szpalery, układ dróg; 10) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.		
74	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 233 b, h, i, j, m, n, r-z, ax	Oława, Psary, 122/233, 303, 306	-	-	<u>Uchwała Nr LXVII/406/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Psary w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 3180):</u> 1) planowane zagospodarowanie infrastrukturą i obiektami budowlanymi związanymi z elektrownią (siłownią) wiatrową nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy - historycznych dominant, panoram, osi widokowych; 2) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi; 3) napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę krajobrazu kulturowego; 4) wszelkie prace budowlane w strefie należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów dotyczących ochrony zabytków.	brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 233 b, h, j, m, n, w, x, y (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
75	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oława, Janików, 166A f, g, i- k, m-r; Oława, Oława, 133 l, m, n, 151 i-z, ax- cx	Oława, Bystrzyca, 1152/151, 1178/2, 1205/152, 1205/153, 1242/151, 2127, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2141, 2143, 2148/1, 2148/2, 2149	-	Strefa tożsama z obszarem historycznego układu ruralistycznego ujętego w wykazie zabytków nieruchomych wraz z zabudową.	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> 1) pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym; należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu; 2) zachowanie historycznego układu przestrzennego w tym: rozplanowania dróg, ulic, placów, przebiegu linii zabudowy, kompozycji układu przestrzennego, wnętrza zabudowy, kompozycji historycznej zieleni; oraz poszczególnych elementów tego układu w tym: historycznych nawierzchni ulic, placów i chodników, jak również zabytkowych nawierzchni brukowanych, historycznych obiektów technicznych, zabudowy i zieleni; 3) kształtowanie historycznej linii zabudowy zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, szczególnie na terenach dawnych zagród; 4) zachowanie elementów układu przestrzennego; poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować; 5) utrzymanie zagrodowego charakteru zabudowy wsi; lokalizacja nowej zabudowy w obrębie historycznych	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						zagród preferowana jest w miejscach nieistniejących już budynków historycznych; 6) uporządkowanie wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych; puste place powstałe po obiektach historycznych powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wewnątrz zabudowy, wg. indywidualnych projektów, należy wyeliminować możliwość kształtowania zabudowy na zapleczu historycznych zagród; 7) utrzymanie i odtworzenie zabudowy w granicach historycznych działek, a nowe budynki, dostosowane do charakteru zabudowy miejscowości, lokowane jako uzasadnione historycznie uzupełnienie przestrzeni; obszary pod ewentualną zabudowę lokalizować wzdłuż istniejącego układu dróg; 8) modernizacja, rozbudowa, przebudowa obiektów istniejących wymaga nawiązania gabarytami, sposobem kształtowania bryły i użytymi materiałami elewacyjnymi do miejscowej tradycji architektonicznej; w przypadku istniejącego obiektu - po rozbudowie budynek powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią, reguła ta nie dotyczy obiektów dysharmonijnych; 9) nowa i przebudowywana zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzennoarchitektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, formy architektonicznej – ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, użytych		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						form i podziałów architektonicznych, artykulacji elewacji, detalu, podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy miejscowości; nowa zabudowa nie może przewyższać skalą zlokalizowanej w sąsiedztwie zabudowy zabytkowej; 10) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) budynki o dwóch kondygnacjach nadziemnych z kondygnacją drugą w poddaszu, wysokość do 9 m, licząc od poziomu gruntu do górnej krawędzi kalenicy dachu, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej, z wyjątkiem obiektów historycznych,; b) bryła na planie prostokąta, dopuszcza się aneksy w tym ganek bądź garaż; wyklucza się możliwość wprowadzania portyków, przypór bądź innych elementów nie występujących w lokalnej zabudowie o funkcji mieszkaniowej bądź gospodarczej, powstałej przed 1945 r.; c) dachy dwuspadowe, symetryczne, o kącie nachylenia 38-45°, pokrycie dachowe z dachówki ceramicznej lub cementowej w kolorze ceglastym, o matowym wykończeniu powierzchni; w obiektach historycznych, które posiadały inną bryłę dachu i inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się formy i pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu; d) wymagane budynki murowane lub stylizowane na murowane z dopuszczeniem innych historycznych technologii wykonania; elewacje należy		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w występujących we wsi budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych, w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych wymagane elewacje tynkowane lub ceglane; zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiałów okładzinowych; e) należy stosować kolory pastelowe, stonowane, nawiązujące do historycznej kolorystyki budynków w tym: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; f) okna prostokątne, w układzie pionowym, o tradycyjnych podziałach; 11) elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej, winny być usunięte lub poddane odpowiedniej przebudowie, dotyczy to również elementów zniekształcających założenia historyczne np. błędnych nasadzeń zieleni; 12) zachowanie i uzupełnianie zieleni wysokiej, w tym nasadzeń przydrożnych; 13) zakaz: a) budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; formę, materiał i wysokość ogrodzeń nawiązać do lokalnych, historycznych ogrodzeń (murowane, z elementami drewna, metaloplastyki; graniczenie wysokości ogrodzeń do 1.60 m); b) lokalizacji obiektów i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						przebiegiem telekomunikacji; c) lokalizacji elementów wysokościowych instalacji odnawialnych źródeł energii; d) prowadzenia noworealizowanych napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych; e) stawiania wolno stojących silosów za wyjątkiem silosów obudowanych, w budynkach; 14) umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest zabronione; dopuszczalne jest umieszczanie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 15) elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego; 16) utrzymanie krajobrazu przyrodniczego związanego przestrzennie z historycznym układem miejscowości, zachować istniejącą zieleni - ochronie podlegają istniejące tereny zielone, drzewostan, układ dróg, cieków wodnych; 17) dla zespołu sakralnego - kaplicy Najświętszego Serca Pana Jezusa z salą parafialną, cz. Mieszkalną (organistówka) w granicach historycznego założenia obowiązują odrębne ustalenia: a) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne; b) zakaz wprowadzania nowej zabudowy;		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						c) wymóg utrzymania dotychczasowego zagospodarowania terenu, rewaloryzacji i konserwacji zabudowy, elementów historycznego układu, w tym zieleni; d) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne planowane na terenie zespołu i przy jego poszczególnych elementach oraz przy i w budynku kościoła należy prowadzić zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków; e) zakaz wprowadzania podziałów historycznego założenia.		
76	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Janików, 145 i, 166A b-t; Oława, Oława, 132 j-l, 133 h-o, 149 g-n, 151 i-z, ax-cx	Oława, Bystrzyca, 1147/151, 1152/151, 1178/2, 1205/152, 1205/153, 1242/151, 1869/132, 1870/133, 2127, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140/1, 2140/2, 2141, 2142, 2143, 2148/1, 2148/2, 2149, 591/68, 591/73, 591/74, 591/80, 591/85, 591/86, 591/87	-	-	<u>Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496):</u> 1) zagospodarowanie terenu oraz obiekty budowlane powinny być starannie i harmonijnie wkomponowane w krajobraz i kształtowane w nawiązaniu do lokalnej, historycznej tradycji architektonicznej w zakresie usytuowania, wysokości, skali, bryły, gabarytów, geometrii dachów, materiału elewacyjnego (w tym pokrycia dachu) i kolorystyki; 2) stosowanie materiałów: a) pokrycia dachu - dachówka ceramiczna lub cementowa w kolorze matowym ceglastym, z dopuszczeniem koloru grafitowego na terenach oznaczonych symbolami: MN2.1-MN2.8, MN2.27, MN2.39, P/U0.1, W0.1; b) elewacje tynkowane w stonowanej gamie kolorystycznej: odcienie bieli, rozbielone beże, jasne szarości, kolory	brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne	Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 133 o, 166A b, c, d (obr. 1).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						piaskowe, ugry, z dopuszczeniem ceramicznych materiałów elewacyjnych; 3) następujące kształtowanie nowej zabudowy: a) wysokości i gabaryty obiektów nie mogą przewyższać skalą budynków o podobnej funkcji ulokowanych w otoczeniu; b) wymagane dwie kondygnacje nadziemne, w tym druga w dachu stromym o maksymalnej wysokości - 9 m, dopuszcza się dla zabudowy produkcyjnej i usługowej stosowanie jednej kondygnacji nadziemnej; c) dach o połaciach symetrycznych dwuspadowych lub wielospadowych - kalenicowy ograniczony do przekryć lukarn i naczółków, o kącie nachylenia połaci od 36° do 45°, z dopuszczeniem dla zabudowy produkcyjnej i usługowej o powierzchni zabudowy powyżej 300 m² : dachów pulpitowych, dwuspadowych lub wielospadowych kalenicowych o symetrycznym układzie połaci i nachyleniu połaci 1,50 -150 z dopuszczeniem obudowy ich attyką, o ile przepisy szczegółowe uchwały nie stanowią inaczej; 4) planowane zagospodarowanie oraz zabudowa powinny być opracowane według jednolitej koncepcji architektonicznej i przestrzennej: a) dla obszarów pod nową zabudowę, szczególnie zwartych, większych należy przewidzieć jednakowe położenie budynków względem dróg, obowiązującą linię zabudowy, gabaryty budynków i sposób ukształtowania dachu (planując jednakowe spadki dla wszystkich budynków powstających na danym		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						terenie); b) należy przewidzieć ochronę istniejącego układu zieleni (w tym zadrzewienia); 5) ewentualne napowierzchniowe elementy infrastruktury winny być projektowane w sposób uwzględniający zachowanie wartości walorów krajobrazowych i ochronę historycznego krajobrazu kulturowego – wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach, konstrukcji wieżowych i dominant przestrzennych stanowiących konkurencję wobec walorów widokowych panoramy wsi i obiektów zabytkowych; 6) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; z wyłączeniem możliwości realizacji inwestycji dużych wielkoobszarowych, oraz wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu; 7) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy, zachować istniejącą zielen - ochronie podlega istniejący drzewostan: aleje, zadrzewienia śródpolne, szpalery, układ dróg; 8) umieszczenia reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umieszczenie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 9) linie energetyczne i telekomunikacyjne projektować jako kablowe, za wyjątkiem przebudowywanych i modernizowanych.		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
77	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 324 j, k, l, m	Oława, Zabardowice, 47/4, 47/5, 170, 171	-	-	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oława. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XXXIV/196/2020 Rady Gminy Oława z dnia 29 września 2020 r.:</u> 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego oraz kompozycję zieleni; 2) nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej; 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne; d) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jaki w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków; 4) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie już istniejących form zainwestowania terenu, pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem sąsiadującego zagospodarowania; 5) formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						krajobraz; 6) należy utrzymać krajobraz przyrodniczy związany przestrzennie z historycznym założeniem urbanistycznym, winno się uwolnić jego obszar od elementów dysharmonizujących, rekultywować tereny zniszczone, a w przypadku wprowadzania nowych elementów winny one podnosić estetyczne wartości zespołów osadniczych i podkreślać ich związek przestrzenny z historycznym założeniem urbanistycznym; 7) zabrania się umieszczania reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub na otaczającym go obszarze, element obcy. Dopuszcza się nie agresywne w formie tablice informacyjne z nazwami firm lub określeniem rodzaju prowadzonej działalności bądź informacjami o walorach historycznych i zabytkowych obiektu; 8) wszelkie działania inwestycyjne należy konsultować z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków; 9) dla strefy 19.OK-K w Stanowicach, zachowanego reliktowo założenia pofolwarcznego, obowiązuje zachowanie układu zabudowy i skali zgodnej z pierwotną formą.		

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
78	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 326 a, b, c, d	Domaniów, Polwica, 93/2, 94, 95, 97/4	-	Stefa obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową.	<u>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr V/27/15 Rady gminy Domaniów z dnia 18 marca 2015 r.:</u> 1) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzennoarchitektoniczną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej; 2) kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski); 3) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne; 4) należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków; 5) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących już form zainwestowania terenu; 6) zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych, związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, oraz innych dominant architektonicznych i urządzeń technicznych o gabarytach	brak wskazań	wpływ neutralny
79	Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oława, Oleśnica, 326 f, g, h	Domaniów, Gostkowice, 5/3, 5/4, 5/5	-	Stefa obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową.		brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Rodzaj ochrony	Opis obiektu	Wskazania ochronne (za zapisami w dokumentach planistycznych)	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddział, wydzielenie	gmina, obręb ewid., działka					
						kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru; 7) umieszczanie reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umiejscowienie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie; 8) wszelkie działania inwestycyjne, polegające na wznoszeniu nowych obiektów kubaturowych oraz przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.		

*) lokalizacja wg danych udostępnionych przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID), danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, danych Nadleśnictwa Oława, dokumentacji planistycznych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

VI.4.12. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Tab. 31. Macierz przewidywanego oddziaływania projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oława

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska						Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnowanie młodszych drzewostanów	Trzebieże późne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1	Różnorodność biologiczna	+2	+2	+2	+/-1	+/-1	-2/0	+2
2	Ludzie	+3	+2	+1	+1	+1	+1	+2
3	Zwierzęta	0	0	-1/0	-1/0	-1/0	-2/0	0
4	Rośliny	0	0	0	-1/0	-1/0	-2/0	0
5	Woda	0	0	0	0	0	0	0
6	Powietrze	0	0	0	0	0	0	0
7	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0	0	0
8	Krajobraz	0	0	0	0	0	0	0
9	Klimat	0	0	0	0	0	0	0
10	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	0	-1	-2	+2
11	Zabytki i dobra materialne	0	-1/0	-1/0	-1/0	-1/0	-1/0	0
12	Integralność obszarów Natura 2000	0	0	0	0	0	0	0
13	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	+2	+2	+1	-1/0	-1/0	-2/0	+1

1) Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) – wpływ ujemny, negatywny, 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol -3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym). Uwaga: w razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska można odpowiednio rozbudować, rozróżniając w dalszej kolejności, np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.).

2) Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzielen drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej.

3) Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL

VII.1. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Ochrona chronionych gatunków roślin grzybów i zwierząt, siedlisk przyrodniczych oraz pozostałych elementów środowiska przyrodniczego i środowiska kulturowego w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ich ochronę.

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (IOL 2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (gniazda ptaków, zasiedlonych nor, stanowiska porostu). Służy do tego obserwacja całoroczna, a szczególnie obserwacja w okresie lęgowym (ptaków) zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca bytowania gatunków oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawia się drzewa biocenotyczne jako element ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) drzewa biocenotyczne powinny być zostawiane do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu. Za drzewa biocenotyczne uważa się m.in. żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm, przestoje drzew i grup drzew, drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków. Pozostawianie drzew biocenotycznych i dziuplastych ma duże znaczenie w ograniczeniu ryzyka niszczenia potencjalnych siedlisk gatunków związanych ze starymi drzewostanami, szczególnie dziuplaków i nietoperzy, ptaków szponiastych, saproksylicznych chrząszczy. Szczegółowe działania ochronne dla gatunków zwierząt są również zamieszczone w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa.

Zgodnie z art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków.

W stosunku do gatunków roślin i zwierząt z zał. IV DS wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków,
- b) celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji,
- c) celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków,
- d) pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków
- e) celowemu zrywaniu, zbieraniu, ścinaniu, wyrwaniu lub niszczeniu dziko występujących roślin w naturalnym zasięgu okazów tych gatunków.

W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków,
- b) umyślnemu niszczeniu lub uszkodzaniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd,
- c) umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostały określone w drodze Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. (dz. U. 2023 poz. 672). Wprowadzają one na właściciela lasu lub wyznaczonej przez niego osoby obowiązku przeprowadzenia wizji terenowej nie wcześniej niż 2 tygodnie przed przystąpieniem do działań w zakresie gospodarki leśnej na danej powierzchni w celu oznakowania drzew dziuplastych, drzew z gniazdami ptaków o średnicy powyżej 25 cm oraz inne gniazda wieloletnie, gniazda jednoroczne oraz inne stanowiska, na których występują gatunki wymienione w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG i gatunki ptaków objęte ochroną lub potencjalne miejsca ich występowania, w sposób zapewniający możliwość rozpoznania tych stanowisk przez wykonawcę działań w zakresie gospodarki leśnej, przez co w podczas realizacji działań gospodarczych nie zniszczy się i nie uszkodzi stanowisk tych gatunków. Rozporządzenie w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej wskazuje ponadto szereg działań w zakresie gospodarki leśnej mających na celu zapewnienia lepszej ochrony gatunków chronionych w szerszym zakresie, jak ograniczenie rębni zupełnych w linii brzegowej naturalnych cieków, wykorzystanie istniejących już szlaków operacyjnych, ochrony śródlęsnych enklaw, siedlisk bagiennych, torfowisk i źródlisk, pozostawianie martwego drewna i biogrup, wykorzystywanie naturalnego odnowienia, zapewnienie udziału w drzewostanach drzew gatunków wczesnosukcesyjnych (brzozy, osiki oraz wierzby iwy), w uzasadnionych przypadkach potrzebami przyrodniczymi stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia, ograniczenie chemicznych metod ochrony lasu. W nadleśnictwie działania te były i są dotychczas stosowane w ramach Zasad Hodowli Lasu (ZHL 2012) i wewnętrznych zaleceń.

W ramach wdrażania rozporządzenia w *sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* nadleśnictwo stosuje kierunkowe wytyczne zawarte w piśmie ZP.7211.15.2023 DGLP, które mają na celu uszczegółowienie wykonania zadań z zakresu dobrych praktyk w ramach prowadzonej gospodarki leśnej. Dotyczą one m.in. ewidencjonowania wyników wizji terenowych, ochrony linii brzegowych cieków i zbiorników wodnych, zapewnienia udziału w drzewostanach drzew wczesnosukcesyjnych, pozostawiania biogrup i fragmentów drzewostanów, preferowania naturalnego odnowienia, zachowania siedlisk bagiennych. W ramach wprowadzonych wcześniejszych wytycznych RDLP we Wrocławiu nadleśnictwo realizuje zadania mające na celu minimalizowanie wpływu prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków.

Odstępstwa od przytoczonych wytycznych odnoszą się do sytuacji związanymi z klęskami żywiołowymi lub gradacyjnym pojawem organizmów zagrażających trwałości lasu, lub ze względu na priorytet bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, czy ochrony mienia.

Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziuplą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło nr telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe.

Niektóre zapisy projektu PUL wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować przewidywane negatywne ich oddziaływanie. W prognozie w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu PUL.

Tab. 32. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu PUL i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego oraz gatunków zwierząt w obszarze Natura 2000	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i> W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia, pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się ochronę płatów siedliska oraz utrzymanie we właściwym stanie strefy brzegowej tych płatów. Dotyczy to wydz. 152 h, 152 j, 174 d, 273 a, 273 b, 273 c, 311 b, 158 g, 158 j, 159 i (obr. 1). 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>) Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 9170 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo: 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądu zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądu (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) Działania minimalizujące dla wszystkich płatów 91F0 potwierdzonych przez opracowanie fitosocjologiczne w granicach ostoi wynikające z zaleceń ochronnych pzo: 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji upraw i młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem łęgowych lasów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się: 1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez kozioroga dębosa. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. 2. Utrzymanie drzew zasiedlonych w odpowiednim nasłonecznieniu poprzez usuwanie zacieniających drzew oraz podrostów i podszytów. 3. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, pojedynczych drzew, przede wszystkim dęby, lipy, wierzby, zwłaszcza osobniki o dużych rozmiarach, a także rozpieracze, które zapewnią rozwój środowiska chrząszczy w przyszłości. Dotyczy to wydz. 38 b, 152 b, 158 g, 164 h, 176 f, 190 b, 205 h, 205 i, 212 h, 317 k (obr. 1). 1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) na powierzchniach, na których zlokalizowane są schrony stanowiące miejsce zimowania nietoperzy, zaleca się pozostawienie odpowiedniego buforu drzew wokół tych obiektów, w celu utrzymania właściwego mikroklimatu i umożliwienia dolotu nietoperzy do zimowiska. Dotyczy to wydz. 51 c, d (obr. 1).

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>) 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, trzebieży późnych oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem grądów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 330 d, 330 h, 333 a, 335 a, 336 h, 337 b (obr. 2). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych oraz rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem grądów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 317 h, 318 h, 325 a, 325 b, 325 i, 329 d, 329 f, 333 a, 335 a, 336 h, (obr. 2). 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem grądów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, 327 d (obr. 2). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem łęgowych lasów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz.: 315 d, 318 h, 319 b, (obr. 2).
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego oraz gatunku zwierząt w obszarze Natura 2000	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) 1. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów, oraz rębni złożonych) na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów zaleca się usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem kwaśnych dąbrów (gatunki obce ekologicznie i geograficznie). Dotyczy to wydz. 111 c, 145 h (obr. 1). 2. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna na powierzchniach z siedliskiem kwaśnych dąbrów z odpowiednim zróżnicowaniem jego form (w tym drzewa stojące, leżące grube kłody w różnych stadiach rozwoju) oraz zachowanie drzew biocenotycznych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Dotyczy to wydz. 111 c (obr. 1). 3. W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębni złożonych) zaleca się odstąpienie od ciecia rębnego w pasie drzewostanu położonego wzdłuż drogi (w granicy ostoi przed 2023 r.), zaleca się także usuwanie gatunków obcych dla siedliska i pozostawianie w drzewostanie Db. Dotyczy to wydz. 111 c, 111 d, 111 g (obr. 1). 1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebieży późnych) zaleca się: 1. Przed wykonaniem zabiegu dokonywać przeglądu drzew pod kątem ich zasiedlenia przez jelonka rogaça. Drzewa z oznakami zasiedlenia pozostawić do naturalnej śmierci i rozpadu, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. 2. Pozostawianie na stanowiskach gatunków oraz w ich sąsiedztwie, jako przyszłościowych, martwych i zamierających dębów oraz ich pniaków, złomów i konarów, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. Dotyczy to wydz. 131 j, 146 c (obr. 1).
Cenne fragmenty rodzimej przyrody – siedliska przyrodnicze zlokalizowane poza granicami obszarów Natura	Pogorszenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone i trzebieże późne) zaleca się odpowiednio chronić płyty siedliska 91E0 zlokalizowane w pnsw (kępy Ol). Dotyczy to wydz. 19 i, 288 a, 232 b, 232 g (obr. 1).

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
2000		
Obiekty chronione w formie rezerwatów przyrody, pomników przyrody, użytków ekologicznych	Negatywne oddziaływanie na obiekty chronione	Rezerwat przyrody „Łacha Jelcz” Przed przystąpieniem do realizacji działań ochronnych zaplanowanych w rezerwacie „Łacha Jelcz” zaleca się wyjaśnić rozbieżności w zarządzeniu dotyczącym tych zadań (zarządzenie wydane przez RDOŚ we Wrocławiu). Użytek ekologiczny „Stanowisko występowania zimowita jesiennego” oraz Użytek ekologiczny „Jezioro Panieńskie” W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) przewidziane do pozostawienia biogrupy zaleca się lokalizować od strony użytku ekologicznego. Dotyczy to wydz. 174 d, 275 j (obr. 1). Pomniki przyrody W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieży późnych) zaleca się odpowiednio chronić pomniki przyrody, nie lokalizować szlaków operacyjnych i nie składować drewna w ich bezpośrednim otoczeniu. Należy stosować się do zakazów opisanych w aktach powołujących chronione obiekty, które wskazują m.in., że ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg ochrony i systemu korzeniowego nie mniejszej niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa. Dotyczy to wydz. 153 d, 153 k, 154 i, 281A a (obr. 1).
Stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska	Ogólne działania minimalizujące dla stanowisk z chronionymi gatunkami roślin i grzybów: Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków roślin i grzybów. Dla grupy storczykowatych: Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 172 b (obr. 1). Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegów gospodarczych (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 154 h, 160 d, 172 c, 199 a, 214 a (obr. 1). Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i> 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 276 d (obr. 1). 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 41 b, 74 l, 153 d, 291 r, 311 a (obr. 1). Kukułka (storczyk) plamista <i>Dactylorhiza maculata</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 166A b (obr. 1).

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		Dla pozostałych cennych i rzadkich gatunków roślin i mszaków: Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 336 h (obr. 2). Cis pospolity <i>Taxus baccata</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 164 c (obr. 2). Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się chronić widoczne stanowiska chronionego gatunku poprzez ujęcie najlepiej rozwiniętych płatów gatunku w biogrupy. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 155 h, 174 d, 315 b, 317 k, 188 d, 202 g, 224 d, 250 g (obr. 1). Gładysz paprociowaty <i>Homalia trichomanoides</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d (obr. 1). Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (trzebieże późne) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 285 b (obr. 1). Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i> 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 184 i, 242 f, 243 a (obr. 1). 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 174 d, 265 c, 272 c, 274 b, 274 f, 276 d, 314 c, 315 b, 316 d, 316 g, 317 k, 200 b, 213 j, 213 k, 213 l, 214 b, 214 d, 214 g, 224 d, 224 g, 226 a, 227 b, 227 g, 238 a, 239 b, 239 i, 240 a, 241 b, 241 c, 244 a, 244 f, 249 a, 250 a, 250 b, 250 c, 250 g (obr. 1) oraz 316 a, 317 i, 325 b, 325 c (obr. 2). Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i> 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Dotyczy to wydz. 209 b, 218 i (obr. 2). 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 18 d (obr. 1) oraz 315 i, 317 a, 319 b, 328 b, 329 d, 329 f, 209 a, 210 i, 210 k, 195 c, 356 a, 356 h (obr. 2). Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 74 d, 99 c, 146 c (obr. 2). Zwislik maczugowaty <i>Anomodon attenuatus</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (odnowienia) zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Dotyczy to wydz. 243 a (obr. 1). Zwislik maczugowaty <i>Anomodon attenuatus</i> oraz Zwislik wiciowy <i>Anomodon viticulosus</i> W trakcie realizacji planowanego zabiegu gospodarczego (rębnie złożone) zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. Dotyczy to wydz. 241 c (obr. 1).
Siedliska chronionych gatunków zwierząt	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku w miejscach bytowania	Ogólne działania minimalizujące dla stanowisk i siedlisk z chronionymi gatunkami zwierząt: Stosowanie zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 r. poz. 672), Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz wewnętrznych wytycznych w sprawie racjonalnego wykonywania zabiegów gospodarczych minimalizując negatywny wpływ realizacji prac gospodarczych na stanowiska i siedliska chronionych gatunków zwierząt. Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania: gadożer <i>Circaetus gallicus</i> (zał. I DP), orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i> (zał. I DP), wóchatka <i>Aegolius funereus</i> (zał. I DP), wilk <i>Canis lupus</i> (zał. II, IV, V DS). Zaleca się: 1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gadożera zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–30.09 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.). 2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania orlika krzykliwego zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla stref ochrony dla tego gatunku. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 100 m od gniazda oraz objęty jest ochroną okresową obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda wyznaczoną w terminie 01.03–31.08 (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.). 3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania wóchatki zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem ptaków lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Gatunek ten podlega całorocznej ochronie strefowej obejmującej obszar w promieniu do 50 m od gniazda (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.). 4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Gatunek ten podlega okresowej ochronie strefowej w terminie 01.04–31.08 obejmującej miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca (za: Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380 z późn. zm.).

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania: bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (zał. I DP), bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (zał. I DP), kania czarna <i>Milvus migrans</i> (zał. I DP), kania ruda <i>Milvus milvus</i> (zał. I DP). Zaleca się: A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/4/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, pielęgnacje upraw, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> oraz A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/6/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08. dla kani czarnej oraz od 15.03 do 31.08. dla bociana czarnego, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/7/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/8/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/9/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/10/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> - Decyzja Wojewody Dolnośląskiego SPO.V.KM.6631/s/12/08 z dnia 11 lipca 2008 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.03 do 31.08., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.5.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.9.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r. Planowane zabiegi gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.11.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r. Planowane zabiegi gospodarcze (trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 15.03 do 31.08, po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.13.2019.MK z dnia 22 maja 2019 r. Planowane zabiegi gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, pielęgnacje upraw, trzebieże późne, rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.12.2021.MK.3 z dnia 16 czerwca 2023 r. Planowane zabiegi gospodarcze (rębnie złożone) należy wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 01.01 do 31.07., po uzyskaniu zgody organu nadzorującego strefy ochrony. Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku: borowiaczek <i>Nyctalus leisleri</i> (zał. IV DS), borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i> (zał. IV DS), gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> (zał. IV DS), gacek szary <i>Plecotus austriacus</i> (zał. IV DS), karlik drobny <i>Pipistrellus pygmaeus</i> (zał. IV DS), karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i> (zał. IV DS), karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i> (zał. IV DS), mopek <i>Barbastella barbastellus</i> (zał. II, IV DS), mroczek posrebrzany <i>Vespertilio murinus</i> (zał. IV DS), nocek Alkatoe <i>Myotis alcaethoe</i> (zał. IV DS), nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> (zał. II, IV DS), nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i> (zał. IV DS), nocek duży <i>Myotis myotis</i> (zał. II, IV DS), nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i> (zał. IV DS), nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i> (zał. IV DS), orzesznica <i>Musccardinus avellanarius</i> (zał. IV DS), popielica <i>Glis glis</i>, dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> (zał. I DP), dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>, dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (zał. I DP), dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> (zał. I DP), dzięciołek <i>Dryobates minor</i>, krętogłów <i>Jynx torquilla</i>, muchołówka białoszysza <i>Ficedula albicollis</i> (zał. I DP), muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> (zał. I DP), muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>, muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>, puszczyk <i>Strix aluco</i>, siniak <i>Columba oenas</i> (zał. IIB DP), jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>, kobuz <i>Falco subbuteo</i>, krogulec <i>Accipiter nisus</i>, myszółw <i>Buteo buteo</i>, trzmiołojad <i>Pernis apivorus</i> (zał. I DP), kruk <i>Corvus corax</i>, kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> (zał. II, IV DS), pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> (zał. II, IV DS), dąbrowiec samotnik <i>Akimerus schaefferi</i>, jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> (zał. II DS), kwietnica okazała <i>Protaetia aeruginosa</i>. Zaleca się: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej należy dokonać przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd, gniazd wieloletnich i jednorocznych, zasiedlonych dziupli w koronach drzew i innych stanowisk chronionych gatunków ptaków i zwierząt, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. 2. Należy poinformować osoby wykonujące prace leśne o obowiązku ochrony stanowisk chronionych gatunków zwierząt i gniazd ptaków w koronach drzew i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych gniazd i stanowisk. 3. W trakcie realizacji trzebieży oraz zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych zaleca się pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych, biocenotycznych. 4. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda. 5. W starych drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać całego podszytu leszczynowego w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych. 6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy. 7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		Gatunki zwierząt związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby): nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i> (zał. II, IV DS), nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i> (zał. IV DS), bóbr europejski <i>Castor fiber</i> (zał. II, IV, V DS), rzęsorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i>, wydra <i>Lutra lutra</i> (zał. II, IV DS), zębielek karliczek <i>Crocidura suaveolens</i>, nurogęś <i>Mergus merganser</i> (zał. IIB DP), samotnik <i>Tringa ochropus</i>, zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (zał. I DP), żuraw <i>Grus grus</i> (zał. I DP), ropucha zielona <i>Bufo viridis</i> (zał. IV DS), rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i> (zał. IV DS), żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i> (zał. IV DS), ropucha szara <i>Bufo bufo</i>, żaba trawna <i>Rana temporaria</i> (zał. IV DS), jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> (zał. IV DS), jaszczurka żyworodna <i>Zootoca vivipara</i>, padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>, zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>, żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>, barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i> (zał. II, IV DS), przeplatka matura <i>Euphydryas maturna</i> (zał. II, IV DS), białorzytka <i>Oenanthe oenanthe</i>, lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> (zał. I DP), lerka <i>Lullula arborea</i> (zał. I DP). Zaleca się: 1. Kształtować wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji. 2. Wzdłuż cieków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne lub podyktowane względami bezpieczeństwa. 3. Nie należy stosować rębni zupełnych oraz rębni gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych, 4. Nie prowadzić zrywki korytami naturalnych cieków obecnych na powierzchniach leśnych. 5. Szlaki operacyjne projektować z wykorzystaniem istniejących już szlaków operacyjnych lub luk w drzewostanie, w odległości minimum 10 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych. 6. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz migracji zwierząt. 7. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu. 8. W stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego pozostawiać torfowiska i źródła oraz źródła i zbiorniki i cieki wodne. 9. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami. 10. Zachowywać obrzeża lasów wilgotnych i łęgowych z dominacją jesionu w dobrej kondycji zdrowotnej, które mogą stanowić potencjalne siedliska przeplatki matura oraz utrzymywać mozaikowy charakter drzewostanów w dolinach rzecznych. 11. Zachowywać okrajowe zarośla z śliwą tarniną i głogiem, stanowiące potencjalne siedliska barczatki kataks.
Obiekty kulturowe i historyczne niewpisane do rejestru zabytków	Negatywne oddziaływanie na walory kulturowe i historyczne obiektu	Kamień pamiątkowy, napis w języku niemieckim „Upadek 18.08.1933”, Tablica kamienna, Kamień upamiętniający zastrzelenie lisa przez króla Prus, Tablica kamienna z napisem W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (rębnie złożone) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć i nielokalizowanie szlaków zrywkowych w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 27 d, 71 l, 114 c (obr. 1) oraz 133 d (obr. 2). Kamień pamiątkowy, napis zatarty, Kamień z napisem, Kapliczka, Krzyż betonowy, Bunkier, Ruiny bunkra, Schron, Schron, Bunkier, Ruiny bunkra, Strzelnica, Tablica kamienna z napisem, Tablica kamienna z napisem W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (trzebienie późne) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wyd. 27 c, 51 c, 77 d, 87 a, 105 a, 106 a, 212 h, 245 a, 245 b (obr. 1) oraz 99 b, 99 d (obr. 2). Kamień z krzyżem, Kamień z napisem, Tablica kamienna upamiętniająca postrzelenie śmiertelne przez kłusownika Nadleśniczego Hinze

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (pielęgnacji młodszych drzewostanów) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektów kulturowych i niewykonywanie cięć w ich bezpośrednim otoczeniu. Dotyczy to wydz. 45 g, 60 j, 69 c (obr. 1). Krzyż pokutny W trakcie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych (odnowienia) zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego. Dotyczy to wydz. 233 b (obr. 1).
Chronione obszary i układy przestrzenne	Negatywne oddziaływanie na walory kulturowe i historyczne obszarów	Strefa „K” ochrony krajobrazu - Uchwała Nr XIX/148/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kruszowice (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 1869). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne rębnie zupełne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 63 g, 72 h, j, 73 a, b, c, d, f (obr. 2). Strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XXIII/179/16 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Paczków (Dz. Urz. Woj. Doln. 2016 r. poz. 4667). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a, b (obr. 2). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XXXVI/322/13 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radziszyn (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 5049). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 172 k, z, ax (obr. 2). Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów. Tekst ujednolicony. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r. Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 92 a (obr. 2). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiązów. Uchwała Nr VIII/79/2015 Rady Miasta i Gminy Wiązów z dnia 30 czerwca 2015 r. Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 244 d, f, 245 j, n, 246 d, f, h, i (obr. 1). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr VIII/41/2019 Rady Gminy Oława z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice w gminie Oława (Dz. Urz. Woj. Doln. 2019 r. poz. 2666) . Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 237 m, n, 240 d (obr. 1). Strefa „K” ochrony konserwatorskiej - Uchwała Nr XXVII.183.2012 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 28 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Nowy Dwór, gmina Jelcz-Laskowice, zwanego dalej „MPZP Nowy Dwór” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2013 r. poz. 1235). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		przestrzennego. Dotyczy to wydz. 21 c, h, 22 a (obr. 1). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XVI.92.2011 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 26 października 2011 r. w sprawie <i>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Chwałowice, gmina Jelcz-Laskowice – „MPZP Chwałowice II”</i> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 30). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 243A d, f, i (obr. 2). Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r. Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 5 a, 54A d (obr. 1) oraz 178 g, 243A d, f (obr. 2). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice. Uchwała Nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 r. Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnie zupełne) należy realizować zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 368 i, 369 f, g, 381 a, b, 382 b, c, d, f, 383 b, c, d, h, 355 a, b, d, 356 a, b, c, d, f, g, h, i, 357 c, d, f, g, h, i, 358 a, d, f, g, h, i, k, l, 345 b, c, d, f, 346 f, g, i, 347 i, j, 348 g, h (obr. 2), a także oddz.13, 13A, 55, 56, 57, 75 (obr. 1) oraz 181-185, 191-195, 201, 202, 178-180, 186-190, 196-200, 203-243, 243A, 246-250, 253-258, 260-265, 269-273, 276-286, 289-313 (obr. 2). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LII/345/2018 Rady Gminy Oława z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie <i>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Owczary, Oleśnica Mała w gminie Oława</i> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 2615). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 250 a, b, c, g (obr. 1). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LV/375/2018 Rady Gminy Oława z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie <i>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Gać, Psary, Maszków w gminie Oława</i> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2018 r. poz. 4414). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 232 a, 233 b, c, d, f, h, n, o, p, w, x, y (obr. 1). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr LXVII/406/2014 Rady Gminy Oława z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie <i>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Psary w gminie Oława</i> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2014 r. poz. 3180). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 233 b, h, j, m, n, w, x, y (obr. 1). Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego - Uchwała Nr XLIV/272/2017 Rady Gminy Oława z dnia 26 września 2017 r. w sprawie <i>uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Bystrzyca w gminie Oława - część 1</i> (Dz. Urz. Woj. Doln. 2017 r. poz. 4496). Zaplanowane w PUL wskazania gospodarcze (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne) należy realizować zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to wydz. 133 o, 166A b, c, d (obr. 1).

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Stanowiska archeologiczne Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP)	Negatywne oddziaływanie na walory historyczne i kulturowe obiektu historycznego	W przypadku stanowisk archeologicznych i stref ochrony wykazanych w opracowaniu archeologicznym „Zasób Archeologiczny Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” 01.01.2024 r. należy stosować się do zapisów i wskazań ochronnych zawartych w tym dokumencie i ich uzgodnieniami z właściwym konserwatorem zabytków. Poniżej przytoczono jedynie ogólne wytyczne co do ochrony stanowisk archeologicznych w powiązaniu z grupami planowanych zabiegów gospodarczych (za: „Zasobem Archeologicznym Dziedzictwa Kulturowego Nadleśnictwa Oława” z 01.01.2024 r.): Wskazania zostały podzielone na 4 grupy ze względu na stopień ingerencji w warstwy potencjalnego zalegania materiału archeologicznego. Grupy te przedstawiają się następująco: 1. Grupująca cięcia rębne, zabiegi agrotechniczne i odnowienia. Jest to grupa najbardziej newralgiczna dla istnienia obiektów archeologicznych ze względu na największą ingerencję w wierzchnie warstwy gleby. W takim wypadku istnieje duże ryzyko naruszenia ich specyficznej formy. Wychodząc naprzeciw wytycznym wskazań konserwatorskich, prace prowadzone w strefach ochrony dla tej grupy zabiegów gospodarczych powinny być skonsultowane z konserwatorem zabytków. Do podstawowych założeń przedstawionych konserwatorowi w przypadku rębni winno stanowić wyznaczenie szlaków zrywkowych omijających chroniony obiekt. Zakazuje się w takim przypadku przejazdu ciężkiego sprzętu przez dane stanowisko archeologiczne. Proponuje się wyrób sortymentów na miejscu i wywóz jego w sposób niezagrożający uszkodzeniu wierzchniej warstwy gleby. W miejscach takich istnieje kategoriyczny zakaz karczowania karpiny. Kolejnym etapem prac w miejscach po zabiegach rębnych są prace hodowlane. W przypadku wystąpienia powierzchni przewidzianej do odnowienia w strefie ochrony konserwatorskiej istnieje zakaz mechanicznego przygotowania gleby ze wskazaniem na prace ręczne i punktowe przygotowanie wraz z sadzeniem. W miarę możliwości preferować odnowienia naturalne. Istnieją obiekty, których specyficzna forma może być zagrożona przez korzenie drzew rosnących na danym obiekcie. W takim przypadku wskazane jest ich usunięcie z pozostawieniem karpki do naturalnego rozkładu. W przypadku niewielkich powierzchni stanowisk archeologicznych, w miarę możliwości zaleca się pozostawianie ich do naturalnego rozpadu. 2. Drugą grupę zabiegów stanowią trzebieże (wczesne, późne) oraz usuwanie przestojów. Tak samo jak w przypadku grupy pierwszej, niedozwolony jest wjazd sprzętu ciężkiego. W takim wypadku zaleca się pozyskanie ręczne z wcześniejszym wyznaczeniem szlaków zrywkowych, które nie naruszają stanowiska, przy którym zlokalizowane będą prace. Tak samo jak w grupie powyższej surowiec zlokalizowany bezpośrednio na stanowisku, powinien być poddany manipulacji na miejscu. 3. Trzecią grupę stanowią zabiegi hodowlane z zakresu pielęgnacji gleby i czyszczeń (wczesnych i późnych). Zaleca się ich ręczne wykonywanie, bez użycia ciężkiego sprzętu. 4. Ostatnią grupą stanowią wydzielenia bez wskazań. Projekt planu urządzenia lasu, a po jego zatwierdzeniu plan urządzenia lasu uwzględnia zabiegi gospodarcze zaplanowane na okres dziesięciu lat bez podziału na poszczególne lata. Są to zabiegi hodowlane, uwzględniające stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów na dzień ich projektowania. Doświadczenie pokazuje, że w nadleśnictwie mogą wystąpić zdarzenia nadzwyczajne: pogorszenie stanu zdrowotnego czy sanitarnego, zdarzenia kłęskowe (wywroty, złomy), wymagające aktywnej ochrony drzewostanów i realizacji cięć przygodnych (o charakterze sanitarnym) rębnych lub przedrębnych lub wykonanie zabiegów mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia i zdrowia ludzi. Sposób ich realizacji na obszarach, w których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne jest tożsamy z zasadami opisanymi w grupie 1 – dla cięć przygodnych rębnych i dla grupy 2 – dla cięć przygodnych przedrębnych. Prace obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z zapisów PZO i ZO, zostały opisane w programie ochrony przyrody. Jeżeli ich realizacja wymagała zaplanowania wskazań gospodarczych w drzewostanach należy je traktować w taki sam sposób jak inne wskazania, przypisane do opisanych wyżej 4 grup zabiegów.

VII.2. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt Planu Urządzenia Lasu (PUL) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu Planu Urządzenia Lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak PUL. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w prognozie w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego PUL. Dlatego do oceny w prognozie przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego PUL, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przeczności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia PUL, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu PUL.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) PUL były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu

projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia *Programu ochrony przyrody* dla nadleśnictwa (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewu lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach roku jak i w ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu Planu Urządzenia Lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania Planu Urządzenia Lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VII.3. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Projekt dokumentu uwzględnia treść obowiązujących aktów prawnych odnoszących się do sposobów prowadzenia gospodarki leśnej na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Oława. Występujące w nich zapisy wymuszają w określonych sytuacjach zmianę metod gospodarowania lub wskazują potrzebę nieplanowania w projekcie PUL wskazań na kolejny okres gospodarczy. Głównym problemem w trakcie analizy zapisów projektu PUL było odpowiednie przypisanie zadań ochronnych z poszczególnych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 do nowego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oława, a następnie ocena sposobu ich uwzględnienia w ocenianym dokumencie. Niestety, wyniki przeprowadzonej analizy treści działań ochronnych zamieszczonych w obowiązujących dokumentach związanych z ochroną przyrody wskazują na występowanie pojedynczych zapisów niemożliwych do wykonania w ramach prowadzonej przez nadleśnictwo gospodarki leśnej. Do takich zapisów należą np. działania ochronne zapisane dla siedlisk przyrodniczych, które nie występują we wskazanych w pzo miejscach. Podobne nieścisłości dotyczyły lokalizacji rzeczywistych siedlisk gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, wskazanych w danych referencyjnych. Wynika to prawdopodobnie z niedokładności danych wektorowych lub innych przyczyn, co do których brak jest informacji w przekazanych przez RDOŚ materiałach do PUL.

VII.4. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają stwierdzić, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oława na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r. nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony obszarów chronionych.
2. Nie przewiduje się, aby mogło nastąpić znacząco negatywne oddziaływanie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oława na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
3. Stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin, zwierząt i grzybów związanych z siedliskiem leśnym oraz gatunki zwierząt i ich siedliska nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Wszystkie zalecenia odnoszące się do minimalizowania możliwego potencjalnego oddziaływania negatywnego niektórych zabiegów gospodarczych na gatunki roślin, zwierząt i grzybów (i ich siedliska), przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obiekty zabytkowe i dobra materialne oraz pozostałe elementy środowiska przyrodniczego zostały zawarte w projekcie PUL w tabeli XXIII (załącznik do POP).

VIII. LITERATURA

- Cieśliński S., Czyżewska K., Fabiszewski J. 2003. Czerwona lista porostów wymarłych i zagrożonych w Polsce. *Monographiae Botanicae* Vol. 91.
- Dokumentacja projektu Planu Zadań Ochronnych - Grądy Odrzańskie PLB020002, 2014 r.
- Dokumentacja projektu Planu Zadań Ochronnych - Grądy w Dolinie Odry PLH020017, 2014 r.
- Dokumentacja projektu Planu Zadań Ochronnych - Dąbrowy Janikowskie PLH020089, 09.2023 r.
- Gottfried T., Tomasz I. 2019. Inwentaryzacja chiropterologiczna w obszarze Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (etap 2). Ekspertyza na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Kaźmierczakowa R. (Red.). 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. Kraków.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. (Red.). 2014. Polska Czerwona Księga Roślin. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody Kraków.
- Kącki Z., Stefańska Krzaczek E., Czarniecka M., Łapińska K., Łojko R., Meserszmit M., Szwach G. 2016. Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 w Polsce - ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i Opolszczyzny. Uniwersytet Wrocławski.
- Klimat Polski 2020. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Państwowy Instytut Badawczy.
- Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oława stan na dzień 1 stycznia 2023 r. Wykonane w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław 2005 r.
- Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065. Data aktualizacji: 12.2023. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.

- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002.
Data aktualizacji: 12.2023. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017.
Data aktualizacji: 01.2024. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.
Data aktualizacji: 12.2023. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089. Data aktualizacji: 12.2023. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska 2013.
- Szablon dokumentacji uzupełnienia stanu wiedzy dla Obszaru Natura 2000 PLH020017 Grądy w Dolinie Odry, 2021.
- Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.
- Witkowski A., Kotusz J., Przybylski M. 2009. Czerwona lista minogów i ryb. Chrońmy Przyr. Ojcz. 65 (1): 33–52, 2009.
- Woś A., 1994, Typy pogody. Regiony klimatyczne, [w:] Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, plansza 31.8, Główny Geodeta Kraju, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych, Warszawa.
- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.